

విద్య

జానము యొక్క విలువ

mohana
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాది అనేక
విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫీన్ బుక్
FB@mohanpublications

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

Like us to follow

@mohanpublications

విద్య

హార్వర్డు స్టెన్సర్.

అనువాదం :

బిందవిల్లి వాలేందు శేషారం, M. A.,

లెక్చరర్, నిజాం కాలేజి,

హైద్రాబాదు.

విశ్వసాహిత్యమాల, రాజమండ్రి.

ఉ పో ధ్వా త ము

1. రాజకీయముగ స్వాతంత్ర్యం లభించినందువలనను, తదితర
కారణములవలనను మన దేశములో ఇప్పుడు ఎంతో జాగృతి కల్గివది.
ఇంకను ఎంతయో జాగృతి కలుగవలసియున్నది. ఇట్టి జాగృతికి విజ్ఞా
నము మూలము. కనుక విజ్ఞానదామకములైన గ్రంథములు మనకు విస్తా
రముగ కావలెను. అట్టి గ్రంథములు స్వతంత్రములైన కావచ్చును. లేదా
అనువాదములైన కావచ్చును విజ్ఞానప్రదములగు పుస్తకములను పరి
భాషలనుండి మన భాషలోనికి సంతరించుకొనుట న్యూనతకాదు. అది
మన భాషకును, మనకును పుష్టిని కల్గించును. ఈ భావముతో నేను
హెర్బర్టు స్పెన్సరు మహాశయుని 'ఎడ్యుకేషన్' అను ఉత్తమకృతిని
తెనుగులోనికి అనువదించినాను.

2. స్పెన్సరు మహాశయుని గ్రంథము మిక్కిలి అపూర్వమైనది.
ఇట్టి ఉత్తమమైన పుస్తకములు ఇంగ్లీషు భాషలోకూడ చాల తక్కువ.
ఈ గ్రంథము వెలువడిన అనతికాలములోనే ఇది పెక్కు ఐరోపీయ
భాషలలోని కనుపడింపబడి పండిత జనులచేతను, సామాన్యుల చేతను
కూడ మిక్కిలి ప్రశంసించబడినది. ఇట్టి ఉత్తమమగు పుస్తకము మన
భాషలోకూడ ఉండవలెనని నాకు తోచినది.

3. "ఎడ్యుకేషన్" అను ఈ పుస్తకములో విద్యను గూర్చి సమ
గ్రమైన చర్చ కావింపబడినది. మన భారతీయ సాంప్రదాయముల ప్రకా
రము ఉత్తమమగు విద్య బ్రహ్మవిద్య మాత్రమే. కాని, పాశ్చాత్య
విద్వాంసుడగు స్పెన్సర్ మహాశయుడీ భావమును మన్నింపనిచో
మన మాశ్చర్యపడనక్కరలేదు. ఆయన చేపట్టిన యంశము ప్లాగికవిద్య.

ఆ విషయము నాతడు సంపూర్ణముగ, సూక్ష్మతీసూక్ష్మములతో చర్చించి పారకులకు పరిమైన శ్రోవను చూపినాడు. ఈతడు కావించిన సిద్ధాంతములను కొన్నిటిని ఆధునిక విద్యావేత్తలంగీకరింపకపోవచ్చును. కాని పైన్నరు మహాశయుని తర్కము మాత్రము నిర్దుష్టమైనదని అందరును అంగీకరించి తీరుదురు ఈ గ్రంథములో నాకు రెండు ఉత్తమ లక్షణములు రానవచ్చినవి ఒకటి ఇందలి అపూర్వ విషయ సంగ్రహము. రెండవది సిద్ధాంత నిర్ణయమును కావించుటకు పూర్వము కావించబడిన సమగ్ర సూక్ష్మ తర్క వితర్కములు హేతువాదము. ఈ పుస్తకమును శ్రద్ధగ చదువుచు కీ వాదసమగ్రతయు, ప్రాగల్భ్యమును గోచరింపక మానవు. పైన్నరు మహాశయుడు శాస్త్రీయ చర్చతోపాటు లౌకిక విజ్ఞానమును కూడ సంపుటికరణము కావించినాడు. ఇయ్యది ఈ గ్రంథమునకు పన్నె హుర్చినదని నా విశ్వాసము

4 నుమారు ఎనుబది సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన ఈ గ్రంథము ప్రాతబడినట్లు అందు నిత్య సూతనస్రియులు విమర్శింపవచ్చును. కాని “ఎక్స్‌క్లెషన్” ఎంటి శాస్త్రీయ గ్రంథములు మేలిమి బంగారమును పోలును కాలము గడచినిమిలిన మేలిమిబంగారము పన్నె తరిగినట్లుకాని, విలువ కోల్పోయినట్లుకాని మేము వినలేదు.

5. ఈ గ్రంథమునందు చర్చింపబడిన కొన్ని యంశములు నేటి భారతదేశపు పరిస్థితులకు చక్కగ వర్తించగలవని మా విశ్వాసము. శాస్త్రీయ విజ్ఞానముయొక్క అవశ్యకతనుగూర్చి పైన్నరు మహాశయుడు సవిస్తరముగ వాదించినాడు. ఇట్టి విజ్ఞానము నేటి మన విద్యాసంస్థలలో చాల అవసరము. బాలబాలికలకు విద్యను గరవునపుడు ప్రకృతిసూత్రముల కనుగుణ్యముగను, సహజాతమునకు ప్రోత్సాహకరముగను పాఠ్యాంశములను రూపొందించుట చాల అవసరము. ఈ యంశమును కూడ పైన్నరు పండితుడు స్పష్టపరచి బలపరచినాడు. ఈ రెండవ భావమును నేటి మన

ఉపాధ్యాయులు కృషియందుంచుకొనవలసిన అవశ్యకత చాల రహస్యము. ఇంకను ఇట్టి విషయములు ఈ పుస్తకములో పెట్టబడకలెను.

6. శారీరక విద్య చాల అవసరమనియు, ఈమనకు దొరికిన విద్యను దానివారికలకు నేర్పుట హావికరమనియు స్పష్టము మహానియును ముద్దీర్ణముగ ప్రతిపాదించినాడు. ఈ యంశములు నేటి ఉపాధ్యాయుల రచనకును చెరిసినవే. కాని యీ చప్పుడు నిర్దిష్టముగ వాదించరాదు. సర్వజ్ఞులగు వారు కూడ చెరిసిన యంశములలోనకే పొరపాటు పడవచ్చును. అట్టి పొరపాట్లు రావలసకుండగలంబునకై ఈ చప్పుడు సహజ హెచ్చరికయని భావించుట ఉచితము.

7. నేను కావించిన అనువాదము కేవల భావాను వాదముకాదు, స్పెన్సరు వండితుని భాషను కూడ సముచితముగ అంశములో ప్రతిబింబములుగా నేను యత్నించినాను. కాని మాతృకయందలి భాషాప్రాశస్త్యమును నే నెంతవరకు పాఠకులకు చూపగల్గినానో నాకు తెలియదు. భాషయందెట్టి లోపములున్నను భాషాప్రాశస్త్యమును పురస్కరించుకొని వివ్యాపించుట, ఉపాధ్యాయులును, రచిత్రులును ఈ పుస్తకమును ప్రోత్సహించుటని నేను నమ్ముచున్నాను 'ఎడియుకేషన్' కేవల పాఠ్యగ్రంథముకాదు. విజ్ఞాన ప్రేయులగు తలిదండ్రులందరును కూడ ఈ పుస్తకమును చదివినవలెను. ఇయ్యది దైనిందిన జీవితములో వారికి చక్కని త్రోవచూపు కరదీపిక

హైదరాబాదు,
20—1—1958. }

భండవల్లి బాలేందుశేఖరం.

ముందుమాట

చిరకాల దాస్యశృంఖలాలనుంచి బైటబడిన ఏదేశప్రజలైనా చితికి శిథిలమైన తమ యింటిని చక్క-బెట్టుకోవలసి యుండునుగదా! దేశ పునర్నిర్మాణమంటే ప్రాజెక్టులు, పరిశ్రమలు, రహదారులు విపణులు మాత్రమే గాదు. ప్రజలలో దైర్యోత్సాహములను, శిక్షణను, ఆత్మవిశ్వాసమును, యుక్తాయుక్త వివేకమును పెంపొందించుకొన్ననాడే దేశ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమము నిరాటంకముగా సాగగలదు అంతేగాక పరదాస్యము క్రింద జనులలో వ్యాపించిన అనారోగ్యకరమైన భావములను, భయావహములైన పరదర్శములను పారద్రోలవలసియుండును. భావిపౌరులైన నేటిబిడ్డలను, వారి మనస్తత్వములను చక్కని పద్ధతులపై, శాస్త్రీయ సిద్ధాంతములపై తీర్చి దిద్దుకొనవలెను. ఇదియే దేశ పునర్నిర్మాణములో అతి కష్టతరమైన కార్యము.

నేడు మన దేశములో అనర్థదాయకములును, అవాంఛనీయములును నగు పరిస్థితులు అన్ని తరముల, తరగతుల జనులలోను వ్యాపించి యున్నాయనియు, వాటిని సరిజేసికొననిచో పురోభివృద్ధిమాట యటుంచి, ప్రస్తుత పరిస్థితులుకూడ యింకను దిగజారి, పతనము తప్పదనియు వివేక జ్ఞానమహితులందరును అంగీకరించుచున్న విషయమే. ఐతే యీపని నెచ్చట, ఎట్లు ప్రారంభించవలెను? ఎవరు ఏమిచేయవలెను?

ఎవరు చూచినను చిలకపలుకులవలె దేశ పునర్నిర్మాణ సూత్రములను వల్లెవేయువారే! తమకు విశ్వాసములేని, పరిచయములేని సిద్ధాంతములను గూర్చి మహాపన్యాసముల విచ్చువారే! “బోద్ధారోమత్సరగ్రస్తాః ప్రభవః స్మయదూషితాః అబోధోపహతాశ్చాన్యే జీర్ణమంగే సుఖాపితం” అని భర్తృహరి చెప్పిన వాక్యమును స్మరించి ఊరకొనవలసినదేనా!

దాడు, కానక్కరలేదు. కర్తవ్యోన్ముఖులైన మన ప్రజలు తప్పక తమ సమస్యలను పరిష్కరించుకోగలరు. అందులకై మన విద్యాప్రవాళి కలను పునరాలోచించి, నిర్వహించవలెనని అందితుడు గ్రహించియున్నాడు. విద్యాప్రమాదాలు పరిహరించుట, పరిపాలనములు మంచి గొంచినవనీ, శిక్షణాసాధనము పెచ్చుపెరిగినవనీ చెప్పించుటూ ఏక కంటముగా హెచ్చిస్తున్నాడు.

ఇంతలాంగానూ మనకు పరపాలనముక్రింద గరవబడుచూ వచ్చినది 'విద్య' గాదనీ. మన ఆచారతాతీ, దానిన ప్రవృత్తుకీ యీ 'విద్య'యే కారణమనీ విద్యావేత్తలూ, దేశనాయకులూగూడ గ్రహించియే. విద్యా విధానము మార్చవలెనని తీవ్రకృషి సలుపుతున్నాడు. ఇక్కడ ఒక ప్రమాదముకూడ లేకపోలేదు. పాతదండా చెడుగుగా భావించి, అంగీకృతములైన మంచి సిద్ధాంతములనుకూడ త్రోసివేల్చి ప్రమాదంకూడ ఉంది. 'విద్యావిధానము'ను గూర్చి యేమియు తెలియనివాడుకూడ, యెట్టి అధికారమును లేకుండగనే విద్యాప్రజాళికలను రచించ బూనుకొంటూ న్నాడు. ఉన్న పరిస్థితులకూడ చెడిపోయే ప్రమాదం వచ్చింది. గాన విద్యావిధానమునుగూర్చి ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య తత్వవేత్తలు రచించిన ఉత్తమగ్రంథములను కొన్నిటిని దేశభాషలలో ప్రచురించినచో అందకీ అవి అందుబాటులోకివచ్చి, భవిష్యస్పష్టయములను తీసికొనుటలో నుపయోగపడునని భావించితిమి.

ఈ ఉద్దేశ్యముతోనే హెచ్చుత్తు సైన్సర్ అను ఇంగ్లాండు తత్వ చింతకుడు రచించిన "విద్య" (ఎడ్యుకేషన్) అను పుస్తకమును ప్రచురించితిమి. ఇది 1859 వరకును ప్రముఖ ఇంగ్లాండు పత్రికలతో ప్రచురింపబడి, పుస్తకరూపంగా వెలువడినట్టిది. రచించబడి దాదాపు శతాబ్దమైనను దానిలోని భావము లనేకములు నేటికినీ ఆలోచించదగినవే.

యూరోపులోని సాంప్రదాయక విద్యావర్ధతులపై 18, 19 శతాబ్దములలో అసంతృప్తి వ్యాపించి, అనేకులు తత్వ చింతకులు. విద్యా

పేర్లు. “విద్యావిధాన మెట్లుండవలె,” నను విషయముపై ఆలోచనలను కేంద్రీకరించిరి. ఫ్రెంచి తత్త్వవేత్త, మహా షేఖావియైన రూసో మహా శయుడు ‘ఎమైలీ’ అను ఉద్గ్రంథమును రచించెను. అది పాశ్చాత్య ప్రపంచము నుద్రాతలొగించిన గ్రంథములలో నొకటి. రూసో భావముల నెన్నెడినో బలపరుస్తూ, విపులీకరిస్తూ, అన్వయిస్తూ మరెందరో షేఖా వులు రచనలుగావించేరు. ఇంగ్లాండు దేశీయుడైన హెర్బర్టు సెన్నెరు రచించిన ‘విద్య’ అను నీ గ్రంథము అ కోవలోచేరినదే.

రూసో మహాశయుని రచన ‘ఎమైలీ’ని కూడ ఆంధ్రపాఠకుల ముంచుంచుటకు విశ్వసాహిత్యమాల ప్రయత్నిస్తుంది విద్యావిషయికమైన అధునికతత్త్వ చింతకుల గ్రంథములను మరికొన్నిటిని కూడ ప్రచురించి, మన దేశసుస్థితికి పునాదులు వేయుటలో ‘ఉదతాభిక్తి’ని చూపవలెననియే మా ఆశయము.

టోచకులు, తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థులుకూడ యీ గ్రంథమును తప్పక చదివి, దీనివలని ఉపయోగమును పొందినచో మా కృషి సఫల మని భావిస్తాము

విద్య అంటే ఏమిటి? దానిలోని భేదములు. అందరకూ ఒకేరకం విద్య నొసగవలెనా? కాదా? ప్రాథమికవిద్య యెట్టిది? సాంప్రదాయిక మైన విద్య; దానిలోని లోపాలోపాలు; సుఖజీవన సాధకముగా నుండా లంటే యెట్టి ప్రాతిపదికపై విద్యావిధానమును నిర్మించాలి? ఇట్టి అనేక సమస్యలపై మన కళ్ళంతోపయుక్తమైన ఛోగట్టానూ యీ గ్రంథం సమ కూరుస్తూంది. ఆంధ్ర మహాశయులీ గ్రంథమును స్వీకరించి, ఉపయోగ పరచుకొన్నచో మా కృషి సఫలమైనట్లు భావిస్తాము

ఇట్లు,

20-2-1958.

రాజమండ్రి.

మహేధర జగన్మోహనరావు,

సంపాదకులు.

విద్య

జ్ఞానముయొక్క విలువ

ఐదికాలమునందు మానవుడు మొట్టమొదట దేహా
లంకరణమునకు ప్రాముఖ్యత నొసంగెను. కొంతకాలము
గడచిన తరువాత ఆతడు దుస్తుల ఆవశ్యకతను గుర్తించెను.
అందముకొరకై కొందరు జనులు చాల బాధకోర్చి, తమ దేహ
ముపై పచ్చబొట్లు పొడిపించుకొందురు, ఎంతటి శీతోష్ణముల
నైనను శాంతముగ సహింతురు. అమెరికాదేశములోని అనాగ
రకులైన ఇండియనులకు తమ దేహసౌఖ్యము విషయమై ఎంత
మాత్రమును శ్రద్ధ యుండదు. కాని దేహముల కలదుకొను
చక్కని మైపుతను సంపాదించి, చిత్రవర్ణరంజిత మగు తను
కోభవే ఇతరుల మెప్పును బడయుటకై వారు దినములకొలది
పాటుపడుదురని హంబోల్డ్ అను ఒక పండితుడు తెల్పినాడు.
ఈ తెగకు చెందిన స్త్రీలు దిగంబరలై యెల్లడల తిరుగు
చుందురు కాని దేహమునకు రంగులు పూసికొనుట పొరపా
టునకూడ వారు మరువరు. ఇట్లు చేయుట సంఘమధ్యాదకు

బిన్న మని నారి విశ్వాసము. అనాగరకజాతులవారికి రంగు
 పూసలు, మాయనగలు అనిన ప్రాణము. సన్నని వస్త్రముల
 యెడల నారి కెక్కువ మోజు లేదని అనుభవశాలురు తెల్పు
 దురు. అనాగరక ప్రజలకు మనము వస్త్రములు, అంగీలు
 మున్నగువానిని బహూకరించిన పక్షమున నారు వానిని
 ధరించి ఆనందించుటకుమారు, వానిని వెజ్జిమొజ్జి అలంకార
 ములుగ మార్చివై చెదరు. పై యంశములవలన నొక సత్యము
 తెలియ వచ్చుచున్నది : సంఘములో అలంకారసాధనముల
 కున్నంత గౌరవము కేవలము ఉపయోగకరములైన వస్తు
 వుల కుండదు. మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైన మరియొక సంఘట
 నను గమనింపుడు : అగ్నికా వాసులలో కొందరు ఎండ
 చక్కగా కాయుచున్నప్పుడు తమ మేకతోలు అంగరచాల
 నొడలినిండ కప్పకొని సవిలాసముగ తిరుగుచు, వాన కురి
 యుట ప్రారంభము కాగానే (ఆ సుందరపరిధానములు
 చెడిపోవుననుభయముచే) వానిని చక్కగ మడతపెట్టి దాచు
 కొని, చలిలో గజగజ వడకుచు బాధపడుదురు. ఆదిమ
 మానవుల జీవితవిధానమును పరీక్షించిన యెడల మానవుడు
 ప్రప్రథమమున అలంకారములకొరకు మాత్రమే పాటుపడి
 నట్లును, ఆ అలంకారములనుండియే దుస్తులు ఉద్భవించినట్లును
 మనకు తెలియవచ్చును. మన నాగరకయుగములో కూడ
 మానవులు తమ దుస్తుల పై మెరగులు, అందచందములు,
 చిన్నాళ్ళముల కొనంగినంత ప్రాముఖ్యత వాని ఉపయోగము,

మును ఇచ్చుచుండును. నానా అనాత్రిముల నెక్కడును చదువదు. జన్మకి, ఇట్టి వాచలములను పోషించు వాడుటయే వారికి కావలసినది. అట్లు వాచలములను పోషించు వారు తమ పాండిత్యమును మాచి అప్పుడెప్పుడెప్పుడో వారి బాధయను. రాజుల జనన ముదానము లేదు, వారి వివాహములు మున్నగు అముఖ్యములను చారిత్రికముల నెన్నిటిలో స్త్రీలు వల్లనేయుండును. పీఠివలన బాధించుచున్న యిది వాచలముగక పోలేదు. కాని ఇట్టి విద్య యుగమునకు సంఘములో పలు వ్రుల యుద్దేశ్యము. ఇట్టి యుగములు చెలియనివారికి సంఘము నందు న్యూనత సంభవించును. శాలిశిలకు వ్రాయుట, చదువుట, చక్కని వస్త్రధారణము, స్వాగతము, కట్టడము నేర్పినయెడల వారికి నిత్యజీవితములో కావలసిన విద్యకంటెను మనము నేర్పినట్లే దావింపవచ్చును.

భౌతిక మానసిక విషయములలో మానవులు ఉపయోగమునకంటె అందమునకే యెక్కుడు శోధనము నేల యొసంగుచున్నారో తెలిసికొనవలయు ననిన యెడల, మనమిందలి తత్త్వమును గ్రహింపవలయును. ప్రాచీనకాలము నుండి నేటివరకును కూడ వ్యక్తి ప్రయోజనములు, సంఘ ప్రయోజనములకు లోనుకావింపబడుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము. ఇతరవ్యక్తులను లోబరచుకొనుటయే సంఘప్రయోజనము. రాజులు, శాసనసభలు, చట్టబద్ధమైన సంస్థలు మున్నగునవి మాత్రమే అధికారమును నెరపుచుండు నని

మనము భావించుచున్నాము. అది పొరపాటు. ఇవి లోకులందరును అంగీకరించిన ప్రభుత్వములు. లోకులు సామాన్యముగ సంగీకరింపని ప్రభుత్వములుకూడ చాల కలవు. సంఘమందలి యన్ని విభాగములందును ఇట్టి దొరతనములు పెంపొందుచుండును. ఆ దొరతనమునందు తాము రాజో, రాణియో, లేక ఏదైన పెద్ద అధికారియో కావలెనని ఎల్లరును ప్రాకులాడుచుందురు. తోటి మానవులలో కొందరికంటె అధికృతను సంపాదించి, వారి మన్ననలకు పాత్రులగుచు, తమకంటె ఉన్నతపదవిలో నున్నవారిని సంతృప్తిపరచి, వారి అనుగ్రహమును సంపాదించుటకై మానవులందరును కూడ తమ సర్వశక్తులను వెచ్చించుచుందురు. ధనసంపాదనము వలననో, హుందా జీవితమువలననో, అందమైన వస్త్రముల వలననో, లేక పాండిత్యప్రకర్ష వలననో మానవు డితరుల లోబరచుకొనుటకై యత్నించును. ఈ విధముగ సమాజమునందు భిన్నవిభిన్నమగు నిర్బంధము లేర్పడి సంఘ జీవితమును క్రమబద్ధము కావించుచున్నవి. అనాగరక సంఘములకు నాయకుడైన యాతడు దేహమునిండ వీరగంధము పూసికొని, మొలలో కంకాళమాలను ధరించి తన యనుచరుల గుండెలలో అదట వుట్టించును ; విలాసినులగు సుందరాంగులు మిక్కిలి శ్రద్ధగ ముస్తాబు చేసికొని, తమ తళుకు బెళుకులు, తమ కళాకోవిదత్వముల వలన, మానవ హృదయములపై విజయపరంపరలను సాధింతురు. అట్లే

[illegible]

వివిధములగు విద్యల యందెంత విలువగలదను విషయమును, మన మినాటివరకును సక్రమపద్ధతులపై విమ

ర్శించి, ఎట్టి నిర్ణయములను కావించుకొనలేదు. మన విద్యా విధానము ఎంతయో వెనుకబడియున్నదనుట కిది మరియొక నిదర్శనము. వివిధవిద్యల పరస్పర యోగ్యతను నిర్ణయించుటకు మానడండుమును మనము ఏర్పాటు చేయలేదు. దీని యవసరమునుకూడ మనము పూర్తిగ గుర్తింపలేదు. జనులు తమ కిచ్చవచ్చిన పుస్తకములను చదువుచుందురు; తమకు సచ్చిశ యుపన్యాసముల వినుచుందురు. వాని యాధారముపై తమ శాలశాలిక లీ విధమగు విద్యను సంపాదించవలయుననియు, ఆవిధమగు విద్య వారి కనవసరమనియు నిర్ణయించుచుందురు. ఇట్లు నిర్ణయించుటలో వారు తమ యిష్టానిష్టములనో, ఆచారమునో అనుసరింతురు. అంతే కాని ఏవిషయము లభ్యసనయోగ్యములను సంశయము వారు సకారణముగ విమర్శింపరు. వివిధవిద్యల ప్రయోజనము, నిరర్థకత మున్నగు విషయముల గూర్చి తరచు మనలో తర్కవిత్తర్కములు జరుగుచుండుననుమాట నిజమే. కాని వీడైన నొక విద్యాశాఖకొరకై మనము వెచ్చించు కాలము సోపయోగమా నిరుపయోగమా అను సంశయమునుకాని, అదే సమయమును మరొక విద్యను నేర్పుటలో గడపుట లాభదాయకముకాదా యను విషయమును గాని మనము తీవ్రముగా నాలోచింపక, ఇతఃపూర్వము మనకు గల అభిప్రాయముల ననుసరించి ఈసమస్యలను తేలికగ తేల్చివేయుచుందుము. ప్రాచీన గ్రంథ విజ్ఞానము, ఆధునిక శాస్త్ర

వైనములతో కేరి క్రేళ్ళనును నరికిముప్పై ఇరవల నాదోఁ
నారములు మరల తలయెత్తికవి. కాని యీ వాదవివాద
ములు నిష్కీర్తముగ నొక ప్రామాణికతము నాధార
ముగగొనక న్యస్తల స్వకీయవిజ్ఞయములపై యాధారపడి
చున్నవి. సై నమస్య విశాలతరమున మదియొక సమస్యలో
నొక అంతర్భాగము మాత్రమే యని యెవరము గ్రహించ
వలెను. వాచ్చిన ఆధునిక విజ్ఞానములలో నేది క్రేష్టితమో
నిర్ణయించినంతమాత్రమున విద్యానిధానమున కావశ్యక
ముగ పాఠ్యప్రణాళిక సిద్ధము కావలయు. కొద్ది, బంగార
మంపలు, సీనిలో నేది యెక్కువ పుష్టికకమో నిర్ణయించి
నంత మాత్రమున అహోరతాస్రవిజ్ఞానము పూర్తియైనట్లు
తెల్పుటకు వలనుపడదుకదా !

ఒక విషయము మన కుపయోగకరమైనదా కాదా
యని తెలిసికొనినంతమాత్రమున మన పని పూర్తికాదు.
ఇతర విద్యలతో పోల్చిచూచినపక్షమున నీవిద్య కెంత
విలువకలదను ప్రశ్నను కూడ తేల్చుకొనుట మనకు చాల
ముఖ్యమైనది. కొందరు జనులు తాము నేర్చిన విద్యల
ప్రాశస్త్యము నుగ్గడించి అంతటితో సంతృప్తిపడుదురు.
కాని అది సరియైన పద్ధతికాదు. ఇతర విద్యలకును, మనము
నేర్చిన విద్యకును గల తారతమ్యము తెలిసికొనుట చాల
అవసరము. బహుశః మనము నేర్చు అన్నివిద్యలందును
కూడ కొంచెమో గొప్పయో ఉపయోగముండకపోదు.

వేర్వేరు జమీందారు లేయే రాజచిహ్నములను, ధ్వజములను ఉపయోగించుచుండెడివారో తెలిసికొనుటకై ఒక విజ్ఞాని యొకసంవత్సరము కాలము కిష్టించె నని తలంపుడు. ఆతని పరిశోధనల వలన ప్రాచీనుల విశ్వాసములు, ఆచారములు మున్నగునవి తెలియనగును. ఇంగ్లాండు దేశములోని వివిధగ్రామములకు, పట్టణములకు, సమగల దూరమును తెలిసికొనుటకై ఒకడు శ్రమపడిన యెడల దానివలన ఏదో యొక ప్రయాణము చేయుచున్నప్పుడు కొంత ఉపయోగము కాన్పింపకమానను. గ్రామములోని 'అమ్మలక్కల కబుర్లు' శ్రద్ధగావిని జ్ఞప్తి యుంచుకొనుటవలన కూడ కొంత ఉపయోగముండకపోదు. కాని పైన తెలుపబడిన కృషికిని, వాని ఫలితములకును ఎట్టి సామరస్యమునుండదు. ఏ బుద్ధిమంతుడును కూడ తన కుమారుడు కొన్ని సంవత్సరముల కాలము వ్యయపరచి ఇట్టి నిరర్థకమైన యంశముల సేకరించుట కంగీకరింపడు. ఈ కాలమును మరొక విధముగ గడపినచో ఎంతయో లాభము సంభవించుట తథ్యము. కావున విద్యల నభ్యసించుట యందొండొంటి తారతమ్యమును గుర్తించి, న్యవహరించుట చాలముఖ్యము. అన్ని విద్యలను కూడ అభ్యసించుటకు తగిన జీవితపరిమాణము మనకు కల్గిన యెడల నిక కావలసినదేమి? ఒక ప్రాచీనకవి యిట్లు పల్కుచున్నాడు :

కృతయుగమున తై నది • శా నంత
 దీర్ఘజీవుల మనః • పం కజే
 ఎట్టి విద్యల నాధింతు • మెట్టి కా
 తారతను మేము పొందు • పూరిలము !

మన జీవితము అత్యుత్పములు. కావున అన్నివిద్యలనూ
 మనము నేర్వజాలము. నానము పొందిన పల్పకాలములో
 మనకు లెక్కకుమించిన పనులుంటాయి. కావున మిక్కిలి
 ఉపయోగపరమగు విద్యలను నాధింతుల మయములో మనము
 చాల శ్రద్ధపూర్వకమున నున్నది. ఏకో తాత్కాలిక ప్రయో
 జనముల పురస్కరించుకొని విద్యావ్యయమునకు దిగుట
 అపవేకము. ఎట్టి విద్యచే మన కిదితమమనఃకాఢమిష్టితో
 అట్టి విద్యను నాధింతులయందు మన కాలము వ్యయము
 కావలెను.

వివిధవిద్యల యుపయోగమందలి తారతమ్యమును
 తెలిసికొనుటయే ఇప్పుడు మనము ముఖ్యముగ పరిష్కరింప
 వలసిన సమస్య. విద్యల ప్రాశస్త్యమునందు తరతమ విభేద
 మును కావించుట యెట్లును ప్రశ్నను మనము తుట్టతుదిని
 విచారించము. ఉత్తమమగు విద్య యేదియో గుర్తించుట
 ఈ చర్చయొక్క ముఖ్యలక్ష్యము. పాఠ్యప్రణాళికను నిర్ణ
 యించుటకు పూర్వమే యే యంశములను నేర్చుకొనుట
 మనకు మిక్కిలి అనవసరమో గుర్తించవలెను.

పైయంతమును నిర్ణయించుటకై మన కొక మాన
 కండము కావలసియున్నది. ఈ కొలతబద్ధయేదో మన మెల్లర
 మును సర్వసామాన్యముగ సంఘీకరించియే యున్నాము.
 ఏదైన నొక విజ్ఞానశాఖ శ్రేష్ఠతమమైన నని వాదించువారు,
 ఆ శాఖకును, జీవితావసరములకును, ఎట్టి సంబంధముగలదో
 నిరూపించురు. ఒక గణితశాస్త్రజ్ఞుని కాని, భాషాకోవిదుని
 గాని, ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుని గాని, నిత్యశాస్త్రపండితుని గాని,
 వారి వారి విద్యలవలన నేమి ప్రయోజనము కలదని మనము
 ప్రశ్నించిన యెడల, ఆతడు తన విద్యను నేర్చినవారు నిత్య
 కృత్యములలో మిక్కిలి లాభదాయకమగు మార్గముల నవ
 లంబింతురనియో, లేక పొరపాట్లను కావింపరనియో, లేక
 తమ తమ పనులను విజయవంతముగ సాధింతురనియో,
 లేక సౌఖ్యమును పొందుదురనియో నిరూపించును. వ్రాత
 కోతలను నేర్చిన బాలుడు తనవృత్తియందు బాగుగ కృతా
 ర్థుడగునని ఉపాధ్యాయుడు వాదించును. అనగా ఆ బాలుడు
 జీవితోపాధిని సంపాదించి సుఖజీవనము గడపునని ఆతని
 భావము. ఇట్లు నిరూపింపగల్గిన యెడల, ఆ విద్య ప్రయో
 జనకరమైనదని యర్థము. ఏదైన నొక విద్య వలన మానవ
 జీవితమున కెట్టి లాభమును కల్గుటలేదని మనము నిర్ధారణ
 చేసిన యెడల, ఆ విద్య నిరుపయోగమని భావింపబడును.
 కావున అన్ని విద్యలును కూడ జీవితావసరములను పూర్తి
 చేయుటయే లక్ష్యముగా కల్గియున్నవి. ఆ లక్ష్య మొకప్పుడు

పరమముకావచ్చును, అది మొక్కపూర్వముకావచ్చును. ఏది యెక్కువను వేర్వేరు వేర్వేరు మొక్కలతోనో.

‘జ్ఞానము’ అను పదము ‘జ్ఞ’ యగుననియు, ‘జ్ఞా’ అనునది మనకు ముచ్చటనున్న జ్ఞానము చాచియున్నాకాక, పుత్రతమును నడుచుటలో జ్ఞానము కలిగియున్నదిగా నెరిపికొనవలెను. సమస్త దేశకాలవాస్తవములను జ్ఞానము జ్ఞానమును గడవడి లేక ప్రపంచము నును ముగించుటలో విద్యయొక్క పాత్రలక్ష్యము. ఇతరులక్ష్యము విద్యయును కలిసియున్నది. దేహము స్వేచ్ఛ కాచాచుకొనవలెను; మనస్సు స్వేచ్ఛ చెందింపవలెను; శ్మశాన్తముగా స్వేచ్ఛ స్వీకరింపవలెను; కుటుంబజీవితము స్వేచ్ఛ కలిగవలెను; పరిశ్రమముల పరిశ్రమముగ పూర్తికావలెననియు, ప్రకృతి మన కొరంగిన శక్తుల నన్నిటిని సంపూర్ణముగ కలిపింపజేసి దానినలన మనము తరించి, ఇతరులను తరింపజేయుట యెల్లు ‘సంపూర్ణ’ జీవితమును గడపుట యెల్లు ‘జ్ఞాన’ ప్రశ్నలకు మనకు సమాధానము కావలెను. ఈ విషయములను తెలిపికొనుట మన కెంతో యవసరము. కావున, విద్య మన కీ యంశముల బోధింపవలయును. సంపూర్ణజీవితముకొరకై మనల సంసిద్ధుల కావించుటయే విద్య యొక్క లక్ష్యము. వీక్షణ నొక పద్యా విధానమందలి యోగ్యతను నిర్ణయించునప్పు డావిధానము, పై ధర్మముల నెంతవరకు నిర్వర్తించుచున్నదో నిర్ణయించుట యవసరము.

పైన మనము నిర్ణయించిన పరీక్షను సమగ్రముగ కాని, అసమగ్రముగ కాని యెవ్వరును ఇంతకు పూర్వము కావించి యుండలేదు. మన మీషన్ కై శ్రద్ధతో పూనుకొనవలసి యున్నది. అన్నివిధములైన విద్యలను మన మీ కొలత బద్ధతో కొలిచి నాని యోగ్యతను నిర్ణయింపవలయును. సంపూర్ణమగు జీవితమును మన మిప్పుడును, మున్నందును కూడ దృష్టియం దుంచుకొనవలయును. మన బాలబాలికలకు నేర్పబడు విద్యలును, అవలంబింపవలసిన శిక్షణాపద్ధతులును, పై ఆశయమును సాధించుట కనువుగ నుండవలయును. విద్యావిషయములందు మనము కేవల మాచారములకు లోనుకాకూడదు. అదే విధముగ బుద్ధిశాలురు కొందరు కావించు వ్యక్తిగత సిద్ధాంతములను కూడ మన మంగీకరింపరాదు. ఈ విధమగు జ్ఞానము భవిష్యజీవితములో బాలబాలికల కుపయుక్తమగునని కాని, ఇయ్యది నిత్యజీవితములో ఎక్కుడు లాభదాయకమని కాని, నిర్ణయమైనంత మాత్రమున మనము సంతుష్టిచెంది యూరకుండరాదు. వివిధవిద్యలను పోల్చి చూచి, దేనియం దెంత మహత్వము కలదో మనము తేల్చుకొనవలెను. అపైన మన కేవిద్యలభ్యసనీయములో సిద్ధాంతీకరింపవచ్చును.

కాని ఇయ్యది కష్టసాధ్యమగు కార్యమనుటలో సందేహము లేదు. ఇందు మనము సంపూర్ణముగ కృతార్థత నందజాలము. కాని యీ విషయమునందు మన కతి ముఖ్య

మగు నర్థము లిమిడి యున్నవి. కావున కష్టసాధ్యమని జంకక, మన మీసమస్యను పరిష్కరించుటకై సర్వశక్తుల నుపయోగింపవలెను. సక్రమపద్ధతులపై ఈకార్యమునకు పూనుకొనిన పక్షమున, మనకు మిక్కిలి ముఖ్యమగు నంశములు తెలిసి రాగలవు.

మానవుని వివిధకార్యకలాపములను వాని వాని ప్రాధాన్యత ననుసరించి విభాగ మొనర్చుట మన ప్రథమ కర్తవ్యము. వానిని మన మీక్రింది విధమున నిర్ణయింప నగును. (1) ఆత్మసంరక్షణకై ముఖ్యమగు కార్యములు (2) జీవితావసరములను సంపాదించుటయందు మనకుతోడ్పడి పరోక్షముగ నాత్మసంరక్షణకు తోడ్పడు కార్యకలాపములు (3) సంతానమును పెంచి, సక్రమశిక్షణ నొసంగుట కవసరమగు పనులు (4) సక్రమమగు సాంఘిక రాజకీయ సంబంధముల నెలకొల్పుకొనుట కవసరమగు పనులు (5) మన వ్యక్తిగతమగు కోర్కెలు, ఉత్సాహము మున్నగు వానికి తృప్తి కల్గించునట్టియు, విరామకాలమునం దుపయుక్తమగు నట్టియు కార్యవిధానములు.

పై యంశములు వాని వాని ప్రాముఖ్యత ననుసరించి క్రమముగ నమర్పబడినవని యెల్లదను సులభముగ తెలిసికొనజాలుదురు. అనుక్షణమును ఆత్మసంరక్షణమునకై మనము కావించు కట్టుదిట్టము లితరవిషయములన్నిటికంటెను చాల

ముఖ్యమైనవి. తనచుట్టుప్రక్కలనుండు వస్తువులను, జీవజంతువులను, వాని నడవడులను, వాని మధ్య తాను నడచుకొనవలసిన పద్ధతులను, ఎరుగనట్టి మానవుడున్నయెడల ఆతడు వీధిలో కాలుపెట్టగానే తన ప్రాణమును గోల్పోవుట తథ్యము. ఇతర విషయములలో నాతని కెంత పాండిత్యమున్నను అయ్యది నిరర్థకము. ఇతర విషయములలో మానవుడెంత యజ్ఞానియైనను ఆతనికి ప్రాణాపాయము తటస్థింపదు. కాని ఆత్మసంరక్షణనుగూర్చిన యజ్ఞానమాతనికి ప్రాణాంతకముగ పరిణమించును. కావున ఆత్మరక్షణ కావశ్యకమగు జ్ఞానము చాల ముఖ్యమైనది.

జీవితోపాధిని సంపాదించుకొని, ఆ విధముగ పరోక్షముగ నాత్మసంరక్షణను కావించుకొనుట కవసరమగు జ్ఞానము ద్వితీయస్థానము నాక్రమించును. దీనినెప్పుడును కాదనజాలరు. మానవుడు మొట్టమొదట తన జీవితావసరములను సంపాదించవలయును. ఆపైన నాతడు తనకు కల్గిన సంతానమును పోషించుటకు సమర్థుడగును. కావున జనులు తమ జీవితావసరముల సాధించు పద్ధతులను మనము మొట్టమొదట చింతింపవలయును. ఆపైన సంతానసంరక్షణనుగూర్చి విచారించవలయును. ఆత్మసంరక్షణమున కర్హత సంపాదించిన తరువాత జీవి, తన సంతానపోషణభారమును నహింపగలడు. కావున కుటుంబపోషణముకంటె ఆత్మపోషణమే ముఖ్యతర

మనియు, ప్రాణసంరక్షణము తరువాత నాత్మపోషణమే ముఖ్యముగ విచార్యమగు సర్థ మనియు తేలుచున్నది.

మానవుని క్రమవికాసము ననుసరించి చూచినయెడల మొట్టమొదట కుటుంబము లేర్పడును. ఆపైన రాజ్యము లుద్భవించును. రాజ్యములో పౌరుడగుటకుపూర్వమే మానవుడు సంతానవంతుడై, ఆ సంతానమును రక్షింపవలసినవాడగును. రాజ్యము నశించినను కుటుంబపోషణ బాధ్యత నాతడు వీడజాలడు. పౌరులు పుట్టిపెరిగినతరువాతనే రాజ్యము లేర్పడును. కావున పౌరుని బాధ్యతలకంటె జనకుని బాధ్యతలే అవశ్యచింతనీయములు. పై విషయమును నిరూపించుటకు మరియొక కారణమునుకూడ చూపవచ్చును. ఒక సంఘములోని వ్యక్తులెల్లరును సద్గుణవంతులైన పక్షమున నాసంఘ ముత్తమసంఘ మనబడును. పౌరులయొక్క నడవడిని సరిదిద్దుటకై యుత్తమకాలము బాల్యదశయేకాని ఇతరములుకావు. కావున ఒకరాజ్యముయొక్క షేమము కుటుంబమునందే ఇమిడియున్నట్లు చెప్పవచ్చును. కావున రాజ్యషేమమునకు మార్గముల నరయుటకుపూర్వము మనము కుటుంబషేమము నారయవలయును.

జీవితమునందలి ముఖ్యతరమైన కార్యముల నిర్వర్తించినతరువాత (అనగా జీవితోపాధిని సంపాదించుట, స్వస్థతానమును రక్షించుకొనుట మున్నగునవి) మానవుడు సంగీ

తము, కవిత్వము, చిత్రలేఖనము మున్నగు ఆనందసంధా
యకములగు పనులయెడ దృష్టిని మరల్చును. కావున వీని
యునికి చక్కని సమాజవ్యవస్థపై ఆధారపడియుండుననుట
తేటతెల్లము. సమాజమేర్పడి, చాలవరకు వృద్ధిచెందినతరు
వాతకాని పై లలితకళలు పెంపొందజాలవు. అంతేకాదు.
లలితకళలచే వ్యక్తీకరింపబడు భావములు సంఘముయొక్క
ఆశయములు, అనుబంధములు మున్నగునవి. సంఘము కళా
భివృద్ధి కవసరమగు షరిస్థితుల కల్పించును. కళయం దిమిడి
యుండు భావములకును, ఆశయములకునుకూడ సంఘవికాసమే
మూలము. కావున పౌరధర్మనిర్వహణముకై కావింపబడు
కృషి ముఖ్యతరము. కళావికాసమున ప్రదర్శింపబడు కార్యో
త్సాహము దీనితరువాత గణింపదగినది. కావున విద్యా
విధానమునందు పౌరశిక్షణకు ప్రథమస్థానమును, కళాభిరుచికి
ద్వితీయస్థానమును ఇచ్చుట ఉచితము.

విద్యావిధానమునందలి వివిధశాఖలకు ఈదిగువ తెలు
పబడినవిధమున క్రమముగ స్థానమొసంగవలెను: ఆత్మరక్ష
ణముకొరకై మనకు శిక్షణ నొసంగు విద్య, షరోక్షముగ
నాత్మసంరక్షణముకొరకై చేయూతనొసగు విద్య, మాతృత్వ
పితృత్వములకొరకై మనల సిద్ధముచేయు విద్య, మనల మంచి
పౌరులుగకావించు విద్య, వివిధకళలయందు మనకభినివే
శము కల్గించు విద్య. విద్యయందలి వివిధశాఖల నొండొంటి
నుండి సంపూర్ణముగ పేరుచేయుటకు వలనుపడదు. ఈశాఖల

న్నియు ఒండొంటితో పెనవేసికొనియుండును. కావున నొక శాఖయందొసంగు శిక్షణలో ఇతరశాఖలయందలి విజ్ఞానము కొంతవరకును ఇమిడియుండును. ఈ శాఖలయందలి విజ్ఞానములో కొన్ని భాగము లితరశాఖలలోని కొన్ని అంశముల కంటె ముఖ్యతరములు కావచ్చును. ఉదాహరణమున కొక వ్యక్తిని తీసికొందము. ఆతడు వ్యాపారవిషయమునందు మహానిపుణుడే కాని ఇతరాంశము లాతనికెంతమాత్రమును తెలియవని భావింపుము. వేగొకవ్యక్తికి ధనసంపాదనయందు సామాన్యవైపుణిమాత్రము కలదు. కాని యాతనికి తన బిడ్డలను పెంచుకొనువిధానముకూడ తెలియును. ఈయిద్వరు వ్యక్తులలో రెండవయాతని జీవితమే విజయవంతమగుననుట లో సందేహములేదు. ఒకానొకవ్యక్తి సాంఘికపౌరజీవితములగూర్చి సమగ్రవిజ్ఞానమును సంపాదించియు, లలితకళలు, వాఙ్మయము మున్నగు వైజ్ఞానికాంశముల నేమియు నెరుంగడని తలంపుము. అట్టి యాతనికంటె వివిధవిద్యలయందు కొంచెమో, గొప్పయో తెలిసికొనిన సామాన్యుడు సుఖితర జీవితమును గడపజాలును. విద్యావిషయమున మనము నిర్వచించిన యంశములందు కొన్నిసందర్భములలో చిన్నచిన్న మార్పులు కావించుట అనివార్యము కావచ్చును. కాని మొత్తముమీద విద్యలను మనము పైన తెలిసికొన్న క్రమములో నెలకొల్పుట సరియైనపద్ధతి. జీవితరంగమునందలి మన

కార్యకలాపముల ననుసరించియే, మనవిద్యావిధానము నేర్పరచు కొనవలెను.

జీవితరంగమందలి అన్నిశాఖలలోను సంపూర్ణమగు శిక్షణ నొసంగుటయే విద్యయొక్క లక్ష్యము. కాని ఆదర్శమును సాధించుట కష్టసాధ్యము. కావున విద్యావిధానమందలి వివిధశాఖలలో పరిమితప్రజ్ఞనైన మనము సాధించుటకు యత్నింపవలెను. ఆజ్ఞానమునందలి వివిధాంగములలో సామరస్యముండవలెను. పై విజ్ఞానశాఖలలో నేయొక్కశాఖలో కాని రెండింటిలోకాని నిష్ణాతృత్వమును సాధించినచాలదు. ఈవిజ్ఞానశాఖలన్నిటియెడలనుకూడ మనదృష్టిని సమానముగ బరుపవలయును. వివిధాంగములయందలి భిన్నాంశములయెడల నానివాని ప్రాముఖ్యమునుబట్టి శ్రద్ధ చూపనగును. పైన తెలుపబడిన విజ్ఞానాంగము నొకదానిని కొందరు తమకు జీవనోపాధిగ వినియోగించుకొనవచ్చును. వారిమాట యట్లుండనిండు. సామాన్యమానవులందరునుకూడ నిత్యజీవితముతో సన్నిహితసంబంధముగల యంశములన్నిటిలో సంపూర్ణజ్ఞానమును సాధించుట యవసరము. నిత్యజీవితముతో దూరసంబంధమును నొందుకల్గిన విషయములలో సంపూర్ణతను సాధింపకపోయినను సప్తములేదు.

విద్యావిధానము నీ కొలతబద్దచే నిర్ణయించుటకై యత్నించుచున్న మనము కొన్ని సర్వసామాన్యమగు సంశయముల దృష్టియందుంచుకొనుట ముఖ్యము. సంపూర్ణజీవితము

నకు దోహదమొసంగు నిజ్ఞానముతో కొన్ని భాగములు చాల ముఖ్యములు. మరికొన్ని ఆనువంగికములు. కొన్నివిధములగు జ్ఞానమునందు స్వయంగతమగు మహత్వమొందును. మరికొన్నిటియందు మహత్వ మధ్వాంశమేయుండును. ఇతరములలో తాత్కాలికమగు మహత్వమే కాననగును. ఉదాహరణమునకు ఈ క్రింది శాస్త్రీయాంశముల గమనింపుడు : పక్షవాతము సంభవించుటకు పూర్వము దేహము మొద్దు వారును; యల్లుమనును. నీటిలోపడి కొట్టుకొనిపోవు వస్తువుల నా జలము ప్రవాహవేగము ననుసరించి ప్రతిఘటించును. గ్లోరిన్ అనుపదార్థము క్రిమిసంహారకము. ఈ జ్ఞానమెల్ల కాలము లందును ఉపయోగకరమైనది. కావున దీని మహత్వము స్వయంగతము. నేడును నూగుశతాబ్దాల యనంతరమును కూడ ఈ జ్ఞానము మానవజీవితమున కుపయోగకరముగ నుండును. ల్యూటిన్ గ్రీకు భాషల నేర్చుటనలన మన (ఆంగ్ల) భాష యందు మనకు లభించు అధికతర పాండిత్యము వాగ్ధనీయమే కాని యిందలి మహత్వ మధ్వాంశము మాత్రమే. ఆంగ్లభాషను, గ్రీకుల్యూటిను భాషలు మాత్రకలుగా గల యితర భాషలను, మాట్లాడు ప్రజలకు ఈ ప్రమాణిక భాషలయందు ప్రవేశ మానశ్యకము. ఆభాషలు జీవించియున్నంతకాలమే ల్యూటిను గ్రీకుల ప్రాముఖ్యత నిలచును. ఆపైన నశించును. కొందరు న్యక్తుల పేర్లు, కొన్ని తేదీలు, కొన్ని ప్రాచీన సంఘటనలు, మున్నగు

వానికి మన పాఠశాలలలో చరిత్ర యను నామ మొసంగబడుచున్నది. ఈపాఠ్యభాగము చరిత్రనామమున కనర్హము. ఇట్టి జ్ఞానమునకు గల ప్రాముఖ్యము కేవలము మన ఆచారముపైననే ఆధారపడియున్నది. మన నిత్యజీవితమునకును, ఈ చరిత్రకును ఎట్టి సంబంధమును లేదు. చరిత్రను బోధించుటలేదను విమర్శకు గురికాకుండుటకు మాత్రమే ఈ విద్య మన పాఠశాలలలో బోధింపబడుచున్నది. సమస్త మానవులకును, సర్వకాలములందును ఉపయుక్తమగు విజ్ఞానము కొన్నిజాతులకు మాత్రమే కొంత కాలము వరకును ఉపయుక్తమగు విజ్ఞానము కంటె శ్రేష్ఠతరము. కొందరు ప్రజలకు మాత్రము కేవల తాత్కాలిక ప్రయోజనముగల విజ్ఞానము చాల తక్కువ విలువగలది. కావున స్వయంగత మహత్వముగల యంశములకు ప్రథమస్థానమును, అర్థమహత్వముగల యంశములకు ద్వితీయస్థానమును, కేవల తాత్కాలిక ప్రయోజనముగల యంశముల కథమ స్థానమును, ఇచ్చుట సమంజసము.

ఉపోన్మిత పూర్వకమగు మరియొక విషయము : మనము తెలిసికొను వివిధవిషయములకు రెండు విధములగు విలువలు కలవు. ఒకటి విజ్ఞానాత్మకము, రెండవది శిక్షణాత్మకము. జ్ఞానమువలన మన నడవడి మార్పునకు లోనగును. జ్ఞానార్జనమునందు మనస్సునకు పరిశ్రమ లభించును. జ్ఞానమూలమున మానవజీవితమునకు సంపూర్ణత్వము

సిద్ధించును. మనము సాధించుజ్ఞానమునందు కొన్నివిషయములలో స్వయంగతమగు మహత్వముకలదు. మరికొన్నింటియందర్థమహత్వము మాత్రమే యుండును. వేరింటియందు తాత్కాలికప్రాముఖ్యత మాత్రమే కలదు. ఈ జ్ఞానమువలన కలుగు సత్ఫలితములు విజ్ఞానాత్మకములు, శిక్షణాత్మకములు అని రెండు తెరగులుగ నుండును.

మానవుల అదృష్టమువలన, విద్యయందలి అతి ముఖ్యమగుభాగము—అనగా మానవుని ఆత్మసంరక్షణమునకు సూటిగ సంబంధించియుండు జ్ఞానమును మనకు కలుగజేయుటకై ఏర్పాట్లు ఇతఃపూర్వమే చేయబడినవి. ఈజ్ఞానము చాల ముఖ్యమైనది. మానవులు కావించు ఏర్పాట్లన్నియు వట్టి తప్పలతడకలు. కావున ప్రకృతిమాత పై జ్ఞానమును మనకొసంగు బాధ్యతను తాను స్వయముగ గైకొన్నది. దాదిచేతులలో పెరుగుచున్నకాలమునందే పసిపిల్లవాడు క్రొత్తవారిని చూడగనే ముఖము చాటుచేసికొని బిగ్గరగ నేడ్చును. అపరిచితుడగు వ్యక్తి తనకు శత్రుడు కావచ్చునను భయ మీపసిబాలునియందుద్భవించినదని మనమెరుంగవలయును. ఆ బిడ్డడు తప్పటడుగులు వేయుచున్నప్పుడే దైన నొక క్రొత్తకుక్క యాతనిని సమీపించిన పక్షమున ఆతడు చాల భయపడిపోవును. ఏదైన నత్యాశ్చర్యకరమగు దృశ్యము కాన్పించినను, శబ్దము వినబడినను ఆబిడ్డ తల్లి వద్దకు పారిపోవును. వీనివలన ఆత్మసంరక్షణమును సహజాతము

ఆతని యందు వృద్ధిచెందుచున్న దని మనము తెలిసికొన నగును. ఆత్మసంరక్షణమున కావశ్యకమగు జ్ఞానమును పసి బిడ్డలు క్షణ క్షణమును కూడ సాధించుచుందురు. పడిపోవ కుండ నిలువబడుట, ఇతరులతో డీకొనకుండ నడచుట, ఏ పదార్థములు కఠినములై తాకిడివలన బాధకల్గించునో తెలిసికొనుట, ఏ వస్తువులు భారములై దేహముపై పడి నచో గాయములు సంభవించునో, ఏవస్తువులు తనబరువును మోయగల్గునో ఏవి మోయజాలదో గ్రహించుట; నిష్ప, ఆయుధములు, వాడియైన వస్తువులవలన సంభవించు ఆపద లను గుర్తించుట, ప్రాణాపాయము, దేహబాధ మున్నగు వానినుండి తప్పించుకొనుట మున్నగు ముఖ్యాంశములను పసిబాలుడు ప్రతినిమిషమందునుకూడ తెలిసికొనుచుండును. మరికొంతకాలము గడచిన తరువాత బాలుడు పెద్దవాడై పరుగెత్తుట, చెట్లనెక్కుట, దూకుట, క్రీడారంగములో తన శక్తిసామర్థ్యములను ప్రదర్శించుట మున్నగు కార్యము లలో పాల్గొన జొచ్చును. అప్పు డాతని కండరములు దృఢ మగుటయేగాక, జ్ఞానేంద్రియములు పదనువారి, తనచుట్టు ప్రక్కల గల జీవజాలములో తానెట్లు మెలగవలయునో, ఆతడు తెలిసికొనుటకు సమర్థుడగును. ముందు ముందు జీవితరంగములో మన కెల్లరకును రాగల ఆపదలనుండి తప్పించుకొను మార్గములనుకూడ ఆబాలుడు తెలిసికొనును. జీవితమునకు పునాదివంటి ఈ విద్యావిధానము విషయమై

ప్రకృతిస్వయముగ శ్రద్ధగైకొనుచున్నది కావున మన మా యంశమును గూర్చి యెక్కువ కష్టపడనక్కరలేదు. ప్రతి బాలునికిని బాలికకును కూడ ఇట్టి అనుభవమును, ఇట్టి శిక్షణయు ధారాళముగ లభించుటకై తగిన యనుకూలతలను కల్పించుట మాత్రమే మన విధి. వివేకహీనలైన కొందరు ఉపాధ్యాయులు తమ శిక్షణలోనున్న బాలికలను వారి కిచ్చవచ్చిన దేహపరిశ్రమాదికములలో పాల్గొనకుండ నిరోధించును. ఇట్లు చేయుటవలన ఆ విద్యార్థినులు ఆపద సంభవించినప్పుడు ఆత్మరక్షణము కావించుకొనుటయం దసమర్థులగుదురు.

ఆత్మసంరక్షణమున కావశ్యకమగు జ్ఞానమునందు మరికొన్ని యంశములు కూడ చేరి యున్నవి. భౌతికముగ దేహమునకు గాయములు తగులకుండగను, ప్రాణాపాయము సంభవింపకుండగను మనల మనము రక్షించుకొనుటతో పాటు, శారీరకధర్మముల నతిక్రమించుటవలన సంభవించు దుష్కృతలనుండి తప్పించుకొనుటకూడ మనకు చాల అవసరము. సంపూర్ణమగు జీవిత మనగా అకస్మాత్తుగ సంభవించు నపాయములనుండి ఆత్మసంరక్షణము కావించుకొనుట మాత్రమేకాదు. దురభ్యాసములవలన దేహోగ్యము చెడి మనము క్రమక్రమముగ మృత్యువువార పడకుండ మనల కాపాడుకొనుట కూడ ఇందు గర్భితమై యున్నది. దేహోగ్యమును, బలమును నశించిన యెడల మనము మన వృత్తి

ధర్మములను కాని, పితృధర్మములను కాని, సాంఘిక ధర్మములను కాని సక్రమముగ నిర్వర్తించుట దుస్సాధ్యమగును. కావున ఆత్మసంరక్షణమునందలి యీ ద్వివీర్యాంగమునకు మొదటిశాఖకు గల ప్రాముఖ్యమే ఇంచుమించు కలదు. అందువలన ఇట్టి జ్ఞానమునకు కూడ విద్యావిధానమునందున్నతస్థానము లభింపవలెను.

ఆరోగ్యసంరక్షణ విషయములో కూడ ప్రకృతి మనకు కొంతవరకు మార్గదర్శకమగుచున్నది. వివిధ కర్మేంద్రియానుభూతులును, జ్ఞానమును, భౌతికవాంఛలును కలసి మానవుడు ప్రకృతినియమముల కనుగుణముగ నడచుకొనునట్లు ప్రోత్సహించుచున్నది. ఆహారాభావము, తీవ్రమగు శీతాతపములును (ఆరోగ్యరక్షణమున కావశ్యకములగు) ప్రేరణల మనలో కల్పించుచున్నవి. ఈ ప్రేరణల నలక్ష్యము చేయుట పలనుపడదు. మానవు లెల్లరును సహజమగు నీప్రేరణలకనుగుణముగ వర్తించినచో ఆపదలు తొలగి పోవును. శారీరికముగ కాని, మానసికముగ కాని అలసట కలుగగానే విశ్రాంతి తీసికొనిన యెడలను, గాలిచొరని భవనములలో నివసించుటచే కల్లుశ్రమను నివారించుకొనుటకై చల్లని గాలిలో తిరుగాడు నలవాట్లను చేసికొనిన పక్షమునను, క్షుత్పిపాసలు కలుగకపూర్వ మాహారపానముల స్వీకరింపకుండిన యెడలను మన దేహారోగ్యము చాలవరకు మంచి స్థితిలోనుండును. శారీరికధర్మముల గూర్చి మనలో

చాలమంది కేమియును తెలియదు. ఇంద్రియప్రేరణల మూలమున ప్రకృతి మనకు మార్గదర్శక మగుచున్న విషయము మనము గుర్తించుటలేదు. నిజమున కీ ప్రేరణలు మనము నమ్మదగిన మిత్రములు. కాని చాలకాలమువరకును మనము వీని నుల్లంఘించిన యెడల నివి మొద్దుబారి పోవును. ఆరోగ్యరక్షణమునకై వలయు కట్టుదిట్టములు ప్రకృతియే చేసినమాట నిజమే కాని తద్విషయక మగు జ్ఞానము లేనియెడల ప్రకృతి కావించిన ఏర్పాట్లన్నియు నిరర్థకములగును.

శారీరకశాస్త్రజ్ఞాన మెల్లవారికిని ఆవశ్యకమా కాదాయను విషయమున నెవ్వరికిని సందేహముండనక్కరలేదు. వయస్సు ముదురుచున్న కాలమందును, వార్ధక్యమునందును మనలో పలువురెట్టి యారోగ్యము కల్గియుందురో యించుక గమనింపుడు. ముదిమి యందుకూడ చక్కని యారోగ్య భాగ్యము గల్గియుండువారు ఖిక్కిలి అరుదు. అనుదినమును మనకు తీవ్రరోగములచే బాధపడువారో, లేక దీర్ఘరోగులూ, దుర్బలులూ, అకాలవృద్ధులూ కానవచ్చుచుందురు. ఇట్టివారిలో నెవరినైన మీరు ప్రశ్నింపుడు : శారీరక ధర్మముల విషయమై సరియైన జ్ఞానము వీరికి లభించియుండిన పక్షమున వీరు తమ్ము బాధించుచున్న రుగ్మతలకు గురియయ్యెడివారు కారని తెలియవచ్చును. కొందరు గుండెజబ్బుతో బాధపడుచుందురు. దీనికి కారణము కీళ్ళ జ్వరము. శీతాతపముల

నుండి దేహమును జాగ్రత్తగ రక్షించుకొనకపోవుట వలన
 నీజ్వరము సంభవించును. మితిమీరి గ్రంథపఠనము చేయుట
 వలన కొందరి కాజన్మమును కండ్లు చెడిపోవును. మోకాలికి
 దెబ్బ తగిలి బాధగ నున్నను, ఆ కాలికి విశ్రాంతి ఈయక
 నడచుచు వచ్చినయెడల శాశ్వతముగ కుంటితనము వచ్చును.
 మానసికకష్టము విస్తారముగ చేసిన యెడల గుండెదడ ప్రారం
 భించును. కాని ఈ యంశములు పలువుర కర్థము కావు.
 బలప్రదర్శనము కావింపబోయి, కాలికో చేతికో తీరని
 నష్టము కల్గించుకొనువారి ననేకుల మనము నిత్యము గాంచు
 చుందుము. శక్తికిమించిన పనిపాటలు చేయుటవలన శరీ
 రారోగ్యము శాశ్వతముగ గోల్పోయినవా రెందరో కలరు.
 దౌర్బల్యమువలన సంభవించు అనేక అల్పరోగములను మన
 మనుదినమును చూచుచుగే యుందుము. రోగములవలన
 సంభవించు దేహబాధ, విసుగుదల, నిరుత్సాహము, ధన
 న్యయము, వ్యర్థకాలయాపనము మున్నగునానిని గమనిం
 పుడు. అనారోగ్యమువలన సంభవించు ఇతర నష్టములు
 కూడ పెక్కులు కలవు. దేహస్వాస్థ్యము చెడుటవలన మన
 ధర్మములను మనము నెరవేర్చజాలము. తరచు మన పని
 పాటలు పూర్తిగ నాగిపోవును. సర్వసాధారణముగ నవి
 మనకు భారముగ తోచును. విసువుదల హెచ్చి మన బిడ్డల
 పోషణను మనము సక్రమముగ చూచుకొనజాలము. పౌర
 ధర్మములను నిర్వర్తించుట దుస్సాధ్యమగును. ఆహ్లాదమును

కల్గింపవలసిన సంగీతము మున్నగునవి చికాకు పుట్టించును. శారీరక ధర్మముల నతిక్రమించుట ఇంచుమించు పాపము వంటిది. ఈ పాపములలో కొన్ని మనము స్వయముగ చేసినవి. కొన్ని మన తండ్రి తాతలు చేసినవి. ఈ పాపముల వలన సంభవించు అనారోగ్యము సంపూర్ణజీవనమున కెంత భంగకరమో గమనింపుడు. అనారోగ్యమువలన జీవనము భగ్నమగును. బ్రతుకు భార మనిపించును. జీవితము సంతోషప్రదమైనదని కాని, ప్రకృతి యిచ్చిన వరమని కాని అనారోగ్యవంతుడు భావింపజాలడు.

ఇంతేకాదు శారీరక నియమముల నుల్లంఘించుట వలన దేహదార్ధ్యము తగ్గుటయేకాక ఆయుర్దాయము కూడ క్షీణించును. ఏదైన రుగ్మత సంభవించి, దానినుండి మనము కోలుకొనిన తరువాత, దేహము సంపూర్ణముగ యథాస్థితికి వచ్చునని తలంచుట పొరపాటు. దేహాయుత్రము ఒక పర్యాయము చెడిపోయిన తరువాత, అందువలన నెట్టి దుష్ఫలితములుచు కలుగకుండ స్థితిగతులు తొల్లింటివలెనే ఉండునని తలంపరాదు. ఇట్టి రుగ్మతలవలన దేహమునకు శాశ్వతమగు నష్టము సంభవించును. ఆ నష్ట మప్పటికప్పుడు కానరాక పోవచ్చును. కాని నష్టము మాత్రము తథ్యము. ప్రకృతి మన గుణదోషముల నతిశ్రద్ధగ లెక్కించును. ఆరోగ్యము తరచు చెడుచుండిన పక్షమున జీవితపరిమాణము తప్పక తగ్గిపోవును. ఆరోగ్యమునకు సంభవించు నిట్టి చిన్నచిన్న

ఆఘాతముల మూలముననే దేహస్వాస్థ్యము చెడి, తనువు రోగగ్రస్తమై, మానవు డకాలమరణమునకు గురి యగును. నూరు సంవత్సరములు జీవింపవలసి యుండియు, మానవులు పలువు రంతవరకు జీవింపరు. ఇది యోతటి నష్టమో గమనింపుడు. అనారోగ్యమువలన మన జీవితములో కొంత భాగము నిరర్థక మగును. అకాలమరణము వలన జీవిత మింకను హ్రస్వ మగును. ఈ విధముగ మానవజీవితములో సగము భాగము వృథా యగుచున్నది.

ఆరోగ్యము చెడకుండ కాపాడుకొనుటలో మన కుపయోగపడుచు, ఆత్మసంరక్షణమునకై ప్రత్యక్షముగ నుపకరించు విజ్ఞానము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. ఇట్టి జ్ఞానము సంపాదించినంత మాత్రమున రోగములు పూర్తిగ తొలగి పోవునని చెప్పజాలము. ఆధునికనాగరకత యందలి కొన్ని లక్షణముల వలన మనము శారీరకధర్మముల నుల్లంఘింప వలసినవారమగుచున్నాము. సహజప్రేరణల ప్రోద్బలము వలన, మనవిశ్వాసములకు భిన్నముగ వర్తించి తాత్కాలిక సౌఖ్యముకొరకై భావిక్షేమమును బలియిచ్చుచుండుము. ఆరోగ్యసూత్రజ్ఞానమును సరియైనపద్ధతులపై కలుగజేసిన పక్షమున, దాని వలన నెంతో మంచికలుగును. ఆరోగ్యసూత్రములు చక్కగ గ్రహించినమీదట మనము దాని ననుసరించుట సంభవించును. ఆ పైన నియమబద్ధమగు జీవితము ప్రారంభించును. దృఢకాయము, మానసికోత్సాహమును,

జీవితానందమునకు మూలములు. పై కారణములచే శరీర ధర్మముల గూర్చియు, మనయొక్క దైనందిన విధానమును గూర్చియు తెల్పుటకు ఆవశ్యకమగు శారీరకశాస్త్రవిజ్ఞానము, సక్రమమగు విద్యావిధానములో నతి ముఖ్యమగు నొక యంగము.

నిజమునకు పైన తెలుపబడిన విషయముల నన్నిటిని సవిస్తరముగ తెలుపనవసరములేదు. వానిని సమర్థింపవలసిన యావశ్యకత అంతకుముందే లేదు. కాని పై యంశముల నపహాస్యము చేయువారు పలువురుందురు. ఏదో మారుమూల పురాణాగాథలో, లేక దేవతల వీరకృత్యములో తెలియకపోవుట అనమానకరమని తలంచు ప్రముఖులు పలువురు నేను కలరు. అట్టి పండితులు వెన్నుముక నిర్వర్తించు ధర్మము లేవియో, నాడి నిముసమున కెన్నిసార్లు కొట్టుకొనునో, ఊపిరితిత్తు లెట్లు పనిచేయునో తెలిసికొనరు. అది అవమానకరమని కూడ వారికి తోచదు. రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము గ్రీకు ప్రజలలో వ్యాపించియున్న మూఢ విశ్వాసములను వీరు తమ బిడ్డలకు శ్రద్ధగ నేర్పింతురు. కాని శరీర నిర్మాణము, వివిధాంగముల ధర్మములు మున్నగు వానిని గూర్చిన జ్ఞాన మవసరమని వారికి తోచదు. అంతే కాదు. అట్టి విద్య యనవసరమనికూడ వారు తలంతురు. దీని కంతకును కాలక్రమమున నేర్పడిన ఆచారములే కారణము. విద్యావిధానమునందు పయ్యక్తమగు నంశములకంటె కేవల మాలంకారికము లగువానికి ప్రాముఖ్యత హెచ్చు.

జీవనోపాధిని సంపాదించుట కనుకూలముల కల్పించి, ఆ విధముగ ఆత్మ సంరక్షణమునకు పరోక్షముగ సహాయ పడు జ్ఞానముయొక్క ఆవశ్యకతనుగూర్చి వేరుగ ప్రశంసింప నక్కరలేదు. దీని నందరును అంగీకరింతురు. మనలో చాల మంది విద్య కియ్యది ముఖ్యలక్ష్య మని భావింతురు. మానవుడు తన జీవితయాత్రను విజయవంతముగ కొనసాగించుటకై వలయు విద్య ముఖ్యాతిముఖ్య మను నంశము మనము కేవలము సిద్ధాంతరూపమున నంగీకరించుచున్నాము. కాని యెట్టి విద్యవలన నీఫలితము కల్గునో యెవ్వరును ఎరుంగరు. ప్రస్తుత విద్యావిధానములో మనము విద్యార్థులకు వ్రాతకోతలు, వాచకము, లెక్కలు మున్నగు విషయములను బోధించుచున్నాము. కాని ఇంతకు మించి మన మేమియు చేయుట లేదు. మనము బాలబాలికలకు నేర్పు విద్యలో చాలభాగము జీవనోపాధిని సంపాదించుట కుపయోగపడునది కాదు. అంతే కాదు. వృత్తి ధర్మములతో సన్నిహిత సంబంధముగల అనేకాంశములను మనము పూర్తిగా నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నాము.

మనలో నే కొలదిమందియో తక్కు మిగిలినవా రందరును వస్తూత్పాదనము, ఆ వస్తువులను కావలసినవారి కందజేయుట మున్నగు పనులలో మగ్నులై యుందురు. ఈ పనులను సక్రమముగ నెరవేర్చుటకై, ఆయా వస్తువులకు సంబంధించిన పరిజ్ఞానము మిక్కిలి ఆవశ్యకము. అనగా తాము

నిత్యమును వాడు పదార్థముల భౌతిక, రసాయనిక లక్షణముల నాయావృత్తుల నవలంబించువారు తప్పక తెలిసికొనవలెను. శాస్త్రీయజ్ఞానము వారికి చాల ముఖ్యము. నాగరక జీవనమునకు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము మూలాధారము. కాని యిట్టి విజ్ఞానమునెడ మన విద్యానిపుణులు నిర్లక్ష్యతను చూపుచున్నారు. శాస్త్ర విజ్ఞానముయొక్క ప్రాముఖ్యత నెవ్వరును చక్కగ గుర్తించుట లేదు. చర్చింపబడుచున్న ఈ యంశములు మనకు సుపరిచితములు కావున వానిని మన మిలక్ష్యము చేయుచున్నాము. కావున నీ వాదమును బలపరచుటకును, పాఠకుల కీ యంశముల నచ్చజెప్పటకును విషయముల నన్నిటిని ఇచ్చట సూక్ష్మముగ తెల్పెదము.

యుక్తాయుక్త వివేక మెల్లవారికిని కూడ చాల అవసరము. దాని నట్లుండనిండు. ప్రతి పారిశ్రామికుడును వస్త్రాత్పాదనము, వస్తువినిమయము, భావియందు వ్యాపారమును గూర్చిన పథకములు మున్నగు కార్యములలో నిమగ్నుడై యున్నప్పు డాతనికి గణితము చాల అవసరము. బుద్ధిపూర్వకముగనో, లేక కేవల మంధప్రాయముగనో ఆత డీ జ్ఞానము నాధారముగ చేసికొని తన వృత్తియందు జయమును సాధించును. పారిశ్రామిక కార్యకలాపములందు గణితము చాల ముఖ్యము. ఇచ్చి పుచ్చుకొనుటలోను, అంచనాలు వేయుటలోను, వస్తువుల అమ్మకము కొనుబడిలోను, లెక్కలు వ్రాయుటలోను గణితము చాల అవసరము. ఇట్టి శాస్త్ర

వి ద్య

విజ్ఞానముయొక్క ఆవశ్యకతనుగూర్చి యెవ్వరికిని విస్తరించి తెలుప నవసరములేదు.

నిర్మాణ సంబంధమగు మున్నత కళలందుకూడ గణిత శాస్త్రముతో ప్రత్యేక విజ్ఞానము మిక్కిలి ఆవశ్యకము. తన బుద్ధికి తోచినట్లుగా పనులు చేసికొనిపోవు గ్రామపు వడంగి కిని, బ్రహ్మనియా వంటెనవంటి ఉత్తమ నిర్మాణమును కావించు వాస్తవశాస్త్ర నిపుణునికిని కూడ స్థలసంబంధమగు విజ్ఞానము తప్పక కావలెను. వారనుక్షణమును స్థల సంబంధముల గూర్చి యాలోచించుచుందురు. భూములను కొల్చు పర్యవేక్షకునికిని, ఆ భూములపై కట్టవలసిన భవనముల యాకృతిని సిద్ధముచేయు వాస్తవశాస్త్రజ్ఞునికిని, పునాదులు వేయించు నిర్మాతకును, రాళ్ళను చెక్కునట్టి తాపీపనివానికిని కూడ రేఖాగణిత విజ్ఞానమే మార్గదర్శకము. అయోమార్గముల నిర్మించుటలో మొదటినుండి తుదివరకు ఈ శాస్త్రము చాల ముఖ్యము. అయోమార్గముయొక్క పటములు, అందలి విభాగములు సిద్ధముచేయుటలోను, గుర్తుగా కొయ్యలు నాటుటలోను, కట్టలు మున్నగువానిని నిర్మించుట కవసరమగు క్షేత్రగణితములోను, వంటెనలు, వారధులు, తూములు, రైలుట్రేషనులు మున్నగువాని స్వరూపముల వ్రాసి, వానిని కట్టుటయందును రేఖాశాస్త్రము తప్పక తెలిసియుండవలెను. అదేవిధముగ నౌకాశ్రయములు, నౌకానిర్మాణకేంద్రములు, వారధిస్తంభములు, మున్నగు వివిధ

నిర్మాణాత్మక కార్యములందును మన కీ విజ్ఞాన మావశ్యకము. ఇట్టి నిర్మాణములు సముద్ర తీరములందును, భూగర్భములోని గనులవద్దను తరచు కానవచ్చుచుండును. వ్యవసాయదారులు తమ పొలములకు సంబంధించిన పిల్లకాలువల నిర్మించుటలో మట్టముల కొల్చుట పరిపాటియైనది. అనగా వారికి కూడ రేఖాగణిత మవసరమని తేలుచున్నది.

ఆపైన సిద్ధాంతాత్మకములును, ప్రయోగాత్మకములును అగు శాస్త్రములను పరీక్షింతము. వీనిలో కూడ యంత్రశాస్త్ర సహాయమువలననే నేటి మన పరిశ్రమలు సాధ్యమగుచున్నవి. యంత్రముల మూలముననే నేడు వివిధ మగు పరిశ్రమలు సాగుచున్నవి. ఉదాహరణముగ నీవు నిత్యము తినెడి రొట్టెనుగూర్చి ఆలోచింపుము. ఈ ధాన్యము పండిన పొలములోగల అవసరమగు నీటిని తోడివేయుటకై యంత్రనిర్మితము లగు నిలుకలు కావలసి నచ్చెను. నీరు తోడివేసిన పైన భూమి వ్యవసాయయోగ్య మయ్యెను. భూమిని దున్నుటకు మరియొక యంత్రము సాయపడెను. పండిన గోధుమపంటను కోసి, కుప్పలను నూర్చి, ధాన్యమును చేటలతో చెరుగుటకై మరియొక యంత్ర మవసర మయ్యెను. గోధుమలను విసరి, జల్లించుటకు కూడ యంత్రము కావలెను. ఈపిండితో బిస్కట్లు చేయుట కూడ యంత్ర సహాయముననే సాగుచున్నది. నీవు కూర్చుండియున్న గదిని చక్కగా పరిశీలింపుము. మీయిల్లు క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన

పక్షమున, గోడలలోని ఇటుకలన్నియు యంత్రములలో తయారైనవే. నేలపైగల బల్లకూర్పు అంతయును యంత్ర సహాయమునకోసి చిత్రపట్టినదే. మీయింటిలోని బీగువాలు, మేజాలు మొదలగు వానిని నునుపెక్కించుట, కుర్చీల కాళ్లను సిద్ధము చేయుట, మీనద్దగల తివాసీలు, తెరలు తయారుచేయుట మొదలగు పనులన్నియు యంత్ర సహాయముననే సాగినవి. నీవు ధరించిన దుస్తులు - తెల్లనివి, అద్దకపు పనిగలవి - అన్నియుకూడ యంత్రములపై తయారై, యంత్రములచే కుట్టబడినవే. నీవు చదువుచున్న పుస్తకములోని కాగితములను సిద్ధముచేసిన దొక యంత్రము. అందలి అక్షరముల నచ్చువేసినది మరియొక యంత్రము. వివిధవస్తువులను భూమిపైనను, సముద్రముపైనను దూరప్రాంతములకు గొనిపోయి, ప్రజానీకమున కందజేయునవికూడ యంత్రములే. యంత్రశాస్త్ర పరిజ్ఞానముచు మన ప్రయోజనముల సాధించుటకై సక్రమముగ నుపయోగించినచో కార్య సిద్ధియు, లేనిచో కార్యభంగమును సంభవించును. తాను వాడుచున్న పదార్థముల బలమును చక్కగ గుర్తింపకుండ వాస్తుశాస్త్రజ్ఞుడేదైన వంతెనను నిర్మించిన పక్షమున నది కూలిపోవును. యంత్రముల లక్షణములను బాగుగ తెలిసికొనకుండ పనిచేయు పారిశ్రామికుడు సంఘర్షణ, జడత్వము మున్నగు సిద్ధాంతముల నెరింగి పనిచేయు పారిశ్రామికునితో పోటీ చేయజాలడు. పాతపద్ధతులపై ఓడలు నిర్మించు నావి

కుడు, శాస్త్రీయపద్ధతుల ననుసరించి తరంగరేఖా సూత్రముపై ఓడలు నిర్మించు వాని కంటె తప్పక నెనుకపడును. రెండు జాతు లొండొంటితో పోటీ చేయుచున్నప్పుడు ఎక్కువ నేర్పుగల జాతి విజయమును పొందును. జాతుల యొక్క అదృష్టము నేడు యంత్రశాస్త్ర పరిజ్ఞానముపై నాధారపడుచున్నది.

సిద్ధాంతాత్మకములు, ప్రయోగాత్మకములు నగు శాస్త్రములు కొన్ని స్థూలశక్తులతో సంబంధముగలవి. వీనిలోని ఉన్నతశాఖలు సూక్ష్మమగు అణువుల గూర్చి వ్యవహరించును. ఈ శాస్త్రములు మన నిత్యజీవితమందెంతో ఉపయోగ కారులుగ నుండును. పై రెండు విధములగు శాస్త్రముల సంయోగమువలన ఆవిరి యంత్ర ముద్భవించినది. ఇయ్యది కొన్ని వేలమంది మానవులు చేయగల పనిని తానొక్కటియే నిర్వర్తించును. ఉష్ణతనుగూర్చి వివరించు పదార్థవిజ్ఞానశాఖ మనకింధనము నెట్లు పొదుపుగ వాడుకొనవలయునో నేర్పుచున్నది. కొలిమి నూదుటలో చల్లని గాలికి మారుగ వేడిగాలి నుపయోగించినందున నెక్కువ లోహమును కరుగవచ్చునని తెలియవచ్చినది. గరలలోనికి శుభ్రమగు వాయువును పంపుమార్గము కూడ మనకు తెలియ నైనది. రక్షితదీపమును ఉపయోగించుటవలన గరలలో ప్రేలుడు ప్రమాదములు తొలగినవి. ఉష్ణమాపకము సహాయమున మన మెన్నియో పనులను సక్రమముగా చేయగల్గు

చున్నాము. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము నందలి కాంతిశాఖ మూలముగ మన కనేక సూతనాంశములు తెలియవచ్చినవి. తత్త్వాలముగ వృద్ధులకును, దృష్టిలోపము గలవారికిని దృష్టి భాగ్యము కల్గుచున్నది. దుర్భిణీయంత్రముయొక్క సాయముచే రోగములకు మూలమైన అనేక సూక్ష్మజీవులను కనుగొన గల్గుచున్నాము. వివిధపదార్థములలోని కల్తీనిగుర్తించుచున్నాము. ఉత్తమమగు దీపగృహములను నిర్మించి, ఓడలు పగిలిపోకుండ కాపాడుచున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి, అయస్కాంతశాస్త్రముల యందలి పరిశోధనలవలన నావికాయంత్రము సృష్టింపబడినది. దాని సహాయముచే మన మనేక వేలప్రయాణీకులను, వెలలేని వస్తుజాలమును ఆపదలనుండి కాపాడుచున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి మూలమున గ్రంథముల అచ్చుకూడ సాధ్యమగుచున్నది. ఈవిధముగ అనేక శాస్త్రములు కళలు సంరక్షింపబడుచున్నవి. శాస్త్రపరిశోధనలవలననే తంత్రీమార్గముల నిర్మాణము సాధ్యపడినది. భావికాలమున వ్యాపారనిర్వహణమునకును, రాజకీయ వ్యవహారముల జరపుటకును ఇయ్యది సాధనము కాగలదు. వంటశాలలోని క్రొత్తరకపు పొయ్యిదగ్గరనుండి, చిత్తరువులను పోల్చుట కుపయోగపడు జంటదుర్భిణి వరకును గల అనేక సూతనసాధనములు పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రమందు కావింపబడిన పరిశోధనలవలననే మనకు లభ్యమగుచున్నవి.

రసాయనశాస్త్రముయొక్క ఉపయోగము లింతకు

మీరు చీ యున్నవి. రసాయనశాస్త్ర సిద్ధాంతముల చక్కగ నెరింగినయెడల బట్టలను చలువచేయుట, రంగులు వేయుట, అద్దకపుపని మున్నగు నవి బాగుగ జరగును. లేనిచో నవి చెడిపోవును. రాగి, తగరము, తుత్తునాగము, సీసము, వెండి, ఇనుము మున్నగువానిని కరగుటకై రసాయనశాస్త్ర జ్ఞాన మావశ్యకము. చక్కెరను శుభ్రపరచుట, గ్యాసును సిద్ధము చేయుట, సబ్బులు తయారుచేయుట, గాజు, చీనామట్టి పరిశ్రమలు మున్నగునవి పై శాస్త్రములతో పరిచయము లేని యెడల సాధ్యము కాదు. రసాయనశాస్త్ర జ్ఞానము సంపాదించిన బట్టి యజమాని తన పరిశ్రమశాలయందు సారాయమును మాత్రమేకాక ఆస్తుములనుకూడ సిద్ధపరచును. ఆతని లాభనష్టము లీ యంశముపై ఆధారపడును. మద్యములను తయారుచేయువారు తమ వ్యాపారస్థితి ననుసరించి, రసాయనశాస్త్రజ్ఞు నొక్కనిని తమవద్ద కొలువుంచుకొనుట కూడ కద్దు. దీనివలన వ్యాపారి కెంతయో లాభము కలుగును. ఈనాటి ప్రతిపరిశ్రమకునుకూడ రసాయనశాస్త్ర మధిష్ఠానమైనముగనున్నది. వ్యవసాయము లాభదాయకము కావలెననినచో రసాయనశాస్త్రముయొక్క సహాయ మవసరము. భూములు, ఎరువులు వీనిని పరీక్షించుట, వానిని తగు విధముగ మార్పువిధానము, రసాయనికములగు ఎరువుల వాడకము, పురీషములనుండి కృత్రిమపుటెరువులు సిద్ధపరచి వానిని వాడుట మున్నగు విశేషములన్నియు నీశాస్త్ర

విజ్ఞానమువలన తెలియనగును. కావున వ్యవసాయదారుడు వీని నెరుంగుట మంచిది. ఒరపిడినిప్పుపుల్లల పరిశ్రమ, మల పదార్థములనే శుభ్రపరచుట, ఛాయాచిత్రములు తీయుట, తుక్కుపదార్థములనుండి సువాసన ద్రవ్యములను సిద్ధము చేయుట మున్నగు ఎన్నో పరిశ్రమలలో రసాయనశాస్త్రము యొక్క ప్రభావము తప్పక చూపట్టుచున్నది. కావున పరిశ్రమలతో ప్రత్యక్షముగనో, పరోక్షముగనో సంబంధము గల వారందరికిని రసాయనశాస్త్రజ్ఞాన మవశ్యము సాధింపదగినది.

ఉపలక్షితశాస్త్రములలో మనము మొట్టమొదట ఖగోళశాస్త్రమును గూర్చి విచారింపవలెను. ఈ శాస్త్రవిజ్ఞానము వలననే మన దేశీయుల నౌకానిర్వహణసామర్థ్య మపారముగ వృద్ధిచెంది మన విదేశవ్యాపార మెన్నో రెట్లు పెంపుచెందినది. ఈ వ్యాపారమే మనప్రజలలో పలువురికి జీవనోపాధిని కల్పించుచున్నది. మన మనుదినమును వాడు వస్తువులును, భోగ్యపదార్థములును ఇందు మూలముననే లభించుచున్నవి.

భూగర్భశాస్త్రవిజ్ఞానమువలనకూడ పరిశ్రమాభివృద్ధికి దోహదముకల్గును. ఇప్పు డినుము మనకు గల భాగ్యములో నొక ముఖ్యంగము. మనదేశమందలి బొగ్గు ఎంతకాలము వరకు లభింపగల దనునది మన కొక ముఖ్యసమస్య. మనదేశములో గనులకు సంబంధించిన జ్ఞానమును వ్యాప్తి చెందించు

టకు కళాశాలలు వెలసినవి. భూగర్భపరిశోధనకై ఏర్పాట్లు జరిగినవి. కావున భూగర్భపరిశోధనము మన భౌతికాభివృద్ధి కెంతయో ఆవశ్యకమని వేరుగ తెలుపనక్కరలేదు.

ఇక జీవశాస్త్రమునుగూర్చి విచారితము : ఈ శాస్త్ర విజ్ఞానముకూడ ఆత్మరక్షణకొరకై పరోక్షముగ సహాయ పడుచున్నది. ఈ శాస్త్రమునకు పరిశ్రమలతో సంబంధము లేనిచూట నిజము. కాని పరిశ్రమలలో అతి ముఖ్యమైన ఆహారపరిశ్రమతో దీనికి మిక్కిలి సన్నిహిత సంబంధము కలదు. వ్యవసాయమునకు వృక్ష జంతు జీవితములతో మైత్రి కలదు. కావుననే వృక్ష జంతు శాస్త్రములు వ్యవసాయపద్ధతులకు పునాదిగ నేర్పడియున్నవి. జీవశాస్త్రమునందలి సత్యము లొక విజ్ఞానశాఖగ నేర్పడుటకు పూర్వమే, కేవలము ఊహలవలన వాని ననేకులు వ్యవసాయదారులు తెలిసికొని, వారి ననుసరించుచుండిరి. ఉదాహరణమునకు కొన్నివిధములగు మొక్కలకు కొన్ని ప్రత్యేకమగు యెరువులు కావలె ననియు, ఒక భూమిలో కొన్ని పంటలను పండించిన పక్షమున నా భూమి ఇతరసస్యముల సేద్యమున కనర్హమగు ననియు, గుడ్డిములకు పుష్టికరమగు నాహార మియ్యని పక్షమున నవి చక్కగ పనిచేయజాలననియు, కొన్ని పరిస్థితులవలన ఆవులకును, గొట్టెలకును తెగుభ్యు సంభవించుననియు రైతులు చాలకాలమునుండియే యెరింగి యుండిరి. దైనందిన జీవితములో సంపాదించిన జ్ఞానమువలనను, జంతు సస్యభోషణలో

సంపాదించిన అనుభవమువలనను, వ్యవసాయదారులు తమ కార్యకలాపముల సాగించుకొందురు. ఇదియే వారికిగల జీవ శాస్త్ర పరిచయము. స్వల్పమును అనిశ్చితమునైన ఈపాటి జ్ఞానమువలననే రైతులు తమ వృత్తిని విజయవంతముగ సాగించుకొన గల్గుచున్నప్పుడు, వారికి సంపూర్ణమును, నిశ్చితమునగు జీవశాస్త్ర విజ్ఞానము లభించిన పక్షమున నిక తెలుపవలసిన దేమి? జీవశాస్త్ర విజ్ఞానము సంపూర్ణముగ లేని ఈనాడు కూడ రైతుల కీ శాస్త్రమువలన నెంతో లాభము కల్గుచున్నది : జంతువుల దేహములో నెంతవేడిమి ఉత్పన్నమైన నంతపదార్థము వ్యర్థమగుచున్నదనుట యొక ముఖ్య శాస్త్రీయ విషయము. దేహమందలి యుష్ణత యెంత తక్కువ వ్యయపడిన నంత ఆహారపదార్థమును మనము పొదుపు చేయుచున్నామని తెలిసికొనవలెను. జంతువులను పెంచుని కొట్టములందు కట్టివేసి కాపాడినయెడల వానిమేత కొంతవరకు తగ్గును. ఈ యంశమును పశుపోషణ కావించు వారు తెలిసికొనియే యున్నారు. ఇదే విధముగ ఆహార పదార్థములలో మార్పుకూడ అనవరము. భోజనపదార్థము లోను, వ్యంజనములలోను మార్పు చేయుచుండుటవలన దేహమునకు పుష్టి సంభవించుటయేకాక ఆహారము సులభముగ జీర్ణమగునని శారీరికశాస్త్రపండితులు సల్పిన ప్రయోగములవలన తెలియవచ్చినది. ప్రతి సంవత్సరమును వేల కొలది గొట్టెలు 'వణకు' అను వ్యాధివలన మరణించు

చున్నవి. ఒకవిధమగు క్రిమి ఆ జంతువుల మెదడులో ప్రవేశించి దానిని చొలుచుటవలన గొట్టెలు చనిపోవుచున్నవి. ఈ రోగము సంభవించినప్పుడు పురుగు నెలకొనియున్న ప్రదేశమున పుట్టె మెత్తబడును. ఈగుర్తునుబట్టి క్రిమిని వెలుపలికి లాగివైచినపక్షమున గొట్టె ప్రాణము రక్షింపబడును. వ్యవసాయదారులు జీవశాస్త్రమున కెంతగా ఋణపడియున్నారో చూచితిరా !

పరిశ్రమలలో జయమును సాధించుటకై సాంఘిక శాస్త్రవిజ్ఞానముకూడ చాల అవసరము. తమ తమ న్యాపారములకు సంబంధించిన నిర్ణయములను కావించుటకుపూర్వము కొందరు బేహారులు అర్థము యొక్క చలామణీని పరీక్షింతురు; మరికొందరు ధరలను పరిశీలింతురు; ఇంకను కొందరు ధాన్యములు, ప్రత్తి, చక్కెర, సిల్కు మున్నగు వస్తువుల యుత్పత్తి నంచనా వేయుదురు; యుద్ధప్రాంతమునకుగల యవకాశముల విమర్శింతురు; వీరందరును కూడ ఒక విధముగ సంఘపుస్థితిగతులను పరిశీలించు విపులముని తెల్పుట తప్పకాదు. వీరు సంపాదించు జ్ఞాన మూహలపై యాధారపడి, లోపభూయిష్టమై యుండుననుట నిజమే కాని వారికి వారి వారి కార్యకలాపములలో సిద్ధిండు లాభనష్టములు వారు సాంఘికస్థితినిగూర్చి కావించుకొను నిర్ణయముల గుణదోషములపై ఆధారపడియుండును. పారిశ్రామికులు తాముత్పత్తికావించు వస్తువులకు సంఘములో గల గిరాకీని

బట్టియు, అనేక ఇతర పరిస్థితులను, సంఘవ్యాపారములను బట్టియు ఉత్పత్తిని నిర్ణయింతురు. చిల్లరవ్యాపారమును కావించువారుకూడ ఇట్టి పద్ధతినే అవలంబింపవలెను. తాను అమ్మేడి నస్తువుల టోకు ధర, గిరాకీయును ముందు ముందు ఎట్లుండునో చక్కగ గుర్తించిన యెడల ఆవర్తకుని వ్యాపారము లాభదాయకముగ సాగును. ఒకానొక సంఘములో వ్యాపారము సాగించువారు ఆ సంఘధర్మముల యందలి విశేషములు చక్కగ గుర్తించుట యెంతయో అవసరము.

కావున నస్తువుల యుత్పత్తి, మారకము, పంపకము మున్నగు కార్యకలాపములలో నిమగ్నులై యున్న వారికి శాస్త్రీయవిజ్ఞానమందలి యొక శాఖయందో, మరొకశాఖయందో పరిచయముండుట యెంతో ఆవశ్యకము. పరిశ్రమలలో నేదైన యొకదానితో ప్రత్యక్షముగనో, పరోక్షముగనో సంబంధముగల ప్రతివారికిని ఆయాపదార్థములను చెందిన గణిత, పదార్థవిజ్ఞాన, రాసాయనిక లక్షణముల నెరుంగుట తప్పనిసరియగును. ఇట్టివారికి జీవశాస్త్రముతో కూడ పరిచయముండుట అవసరము. సాంఘికశాస్త్రవిజ్ఞానము వీరి కత్యంతముఖ్యము. జీవనోపాధిని సంపాదించుట యనగా పరోక్షముగా నాత్మసంరక్షణ కావించుకొనుటయే కాని వేరుకాదు. మనము పైన తెల్పిన శాస్త్రములలో కొన్నిటిని కాని అన్నిటినికాని నేర్చిననాడు మానవుడు జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుటలో చక్కగ కృతకృత్యుడగును.

ఈలక్ష్యమును సాధించుటకై మనకు సక్రమమైన శాస్త్రీయ విజ్ఞానమే కావలెనను నిర్బంధములేదు. ఆ జ్ఞానము కేవలము అనుభవజన్యమగు సామాన్యజ్ఞానమైనను సరే. దానివలన మానవుని జీవితము విజయవంతముగ సాగగలదు. మన మేదైన నొకవృత్తిని నేర్చుకొనునప్పు డావృత్తియందు గర్భితమైయున్న శాస్త్రమును నేర్చుచున్నామని తెలుపనగును. కావున జీవితసాఫల్యము కొరకై శాస్త్రీయవిజ్ఞానము తప్పక కావలెనని తేలుచున్నది. అనుభవజన్యజ్ఞానముకంటె క్రమబద్ధమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము సర్వవిధముల శ్రేష్ఠమైనది. తానవలంబించు వృత్తినిగూర్చియు, అందలి సంఘటనలకుగల కార్యకారణసంబంధములను గూర్చియు చక్కగ తెలిసికొనదలచిన ప్రతి వ్యాపారియు శాస్త్రీయజ్ఞానమును సంపాదించితీరవలెను. ఈ నాడుసమిష్టిపెట్టుబడిదారీపద్ధతి విస్తారముగ వాడుకలో నున్నది. కార్మికులు తక్కు మిగిలిన వారందరును ఏదో యొక పరిశ్రమయందు పెట్టుబడిదారులుగ సంబంధము కల్గియున్నారు. ఇట్టి వారికి తమ పరిశ్రమతో మాత్రమేకాక ఇతర పరిశ్రమలతో కూడ కొంచెమో గొప్పయో మైత్రి యుండకపోదు. ఈ యితర పరిశ్రమలకు చెందిన శాస్త్రీయ విజ్ఞానము సాధించిననాడు మనకు కల్లులాభములు వృద్ధి చెందును; లేనిచో క్షీణించును. ఉదాహరణముగ గనులను త్రవ్వించు నొక కంపెనీ వ్యవహారముల పరిశీలంతము: ఈ కంపెనీలోని వాటాదారులలో ఎవ్వరికిని ఈ పరిశ్రమను

గూర్చిన శాస్త్రీయజ్ఞానములేనందున, భూమిసౌరలలో ఎట్లు రంగుగల పాతి ఇసుకరాయి వెల్వడిన యెడల దాని క్రింద రాక్షసిబాగ్గు లభింపదను సంశయము డెలియలేదు. ఈ అజ్ఞానము వలన ఆ కంపెనీకి చాల నష్టము సంభవించెను. ఆవిరిసహాయము లేకుండగనే నిరంతరము తిరుగుచుండు యంత్రములను నిర్మింపవలయునని కొందరు పెట్టుబడిదారు లిటీవల యత్నములు సల్పిరి. కాని ఈ న్యాయాలకు శక్తికి సంబంధించిన నిక్షేపక సమాసీకరణ సిద్ధాంతములు చక్కగ తెలిసిన పక్షమున వారిట్టి వ్యర్థప్రయత్నముల పొంతకు పోక తమ ధనమును రక్షించుకొనగల్గెడివారు. నూతనయంత్రములను కనుగొనుటకై అనుదినమును ఎవ్వరో యొకరు ప్రయత్నములు సాగించుచున్నారు. శాస్త్రీయవిజ్ఞాన మించుక యైనను కలవా రీ వ్యర్థసహారంభముల పొంతకు పోరుకదా? మన దేశమందలి ప్రతి ప్రదేశమునందును కూడ ప్రజలు ఏవో అసాధ్యకార్యముల సాధించుటకై ప్రయత్నముల సల్పి తమ ధనమును పోగొట్టుకొనుచున్నారు.

శాస్త్రీయవిజ్ఞానము లేనికారణమున నేడు పలువురు మానవులు అనేకసందర్భములలో విస్తారమగు ధననష్టమునకు గురియగుచున్నారు. శాస్త్రజ్ఞాన శూన్యతవలన మున్నందు ఇంతకు మించినట్టి నష్టము లింకను తరచుగ సంభవింపగలవు. ఉత్పత్తిదారు లాండొరులతో పోటీపడి ఉత్పత్తివిధానముల శాస్త్రీయవిజ్ఞానముతో ముడిపెట్టగలరు. భావికాలమున సమిష్టి

పెట్టుబడిదారీపద్ధతి తప్పక వ్యాప్తి చెందగలదు. వీని యభివృద్ధితోపాటు శాస్త్రీయవిజ్ఞానావశ్యకత కూడ తప్పక హెచ్చుగలదు. మన జీవితావసరములకు మిక్కిలి ఆవశ్యకమైన ఇట్టి శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును, మన నేటిపాఠశాలలలోని విద్యావిధానము పూర్తిగ నలక్ష్యము చేయుచున్నది. కాని పాఠశాలలలో విద్యాభ్యాసము పూర్తియైనవెనుక మన యువకులు తమకు వీలైనంతవరకు శాస్త్రజ్ఞానమును సాధించుచున్నారు. లేనియెడల మన పరిశ్రమలన్నియు తప్పక ఖీణించిపోవును. అనేకతరములనుండి మానవు లిట్టి శాస్త్రీయజ్ఞానమును సంపాదించి, ప్రభుత్వోత్తరసంస్థల మూలమున దానిని ప్రజలలో వ్యాప్తి నొందించి యున్నారు. లేనిచో మన దేశమున పరిశ్రమలు నెలకొనెడివేకావు. ఆంగ్ల ప్రజలు మన ప్రభుత్వపాఠశాలలలో గరుపబడు విద్యవై మాత్రమే పూర్తిగ ఆధారపడియుండిన యెడల, వారు జమీందారీ యుగమునందువలెనే మిక్కిలి వెనుకబడి యుండెడివారు. ప్రకృతిశాస్త్రసూత్రముల చక్కగ నవగాహనచేసికొనిన కారణమువలన మనము భౌతికశక్తులను నశపరచుకొని వానిచే మన పనిపాటలు చేయించుకొనుచున్నాము. కొన్ని శతాబ్దులకు పూర్వము రాజాధిరాజులకు కూడ లభ్యపడని సౌఖ్యములు నేడు సామాన్యుడగు కార్మికునికి కూడ లభించుచున్నవి. కాని ఈ యభివృద్ధి ప్రభుత్వపాఠశాలలలో నొసంగబడు శిక్షణావిధానమువలన సంభవించినదని తెల్పుట కెంత

మాత్రమును సావకాశములేదు. మనజాతిని నేటి అత్యున్నత స్థితికి గొనివచ్చినట్టియు, మన యునికికి మూలకారణమైనట్టియు శాస్త్ర విజ్ఞానమును మన ప్రజలు దేశమునందలి మారుమూలలందు సాధించినారు. ఇది యిట్లుండగా మన ప్రభుత్వవిద్యాసంస్థలు నిర్ణీతమైన కొన్ని సూత్రములపట్టుకొని ప్రాకులాడుచున్నవి.

మానవజీవితమందలి మూడవశాఖనుగూర్చి యిప్పుడు చర్చింతము. దీని విషయమై మన మెట్టి శ్రద్ధను చూపుచుండుటలేదు. ఏవైన కొన్ని విచిత్రపరిణామముల వలన మన నాగరకతకు సంబంధించిన యితరచిహ్నము లన్నియు నశించి, మనపాఠశాలలయందు వాడబడు పాఠ్యపుస్తకములును, మనకళాశాలా విద్యార్థులు వ్రాసెడి పరీక్షాపత్రములును మాత్రమే భావితరముల వారికి లభించుననుకొనుడు. భావితరమునాటి పురాతత్వపరిశోధకులు మన పుస్తకములను చదివి మిక్కిలి యాశ్చర్యపడుటయే కాక, ఈ తరము వారి కెవ్వరికిని సంతానవంతులు కావలెనను ఇచ్చయే లేదు కాబోలునని భ్రమపడుదురు. “ఈపాఠ్యప్రణాళిక ఆజన్మ బ్రహ్మచారులకై యుద్దేశింపబడి యుండవచ్చును. ఇందు అనేక విషయములగూర్చిన సవిస్తరమగు నేర్పాట్లుకలవు. సమకాలీనములును, ప్రాచీనములునగు జాతుల చరిత్రను గూర్చి వీరు ప్రత్యేకశ్రద్ధ పూనినారు. కాని స్వభావలో విద్యాభ్యాసము చేయవలసిన యవసరము వారికి లేనేలేదు

కాబోలు. సంతానపోషణనుగూర్చి వీరి పుస్తకములలో నెట్టి ప్రశంసయును లేదు. వీరు మానవుని కతిముఖ్యమగు నీబాధ్యతను నిర్వర్తించుటకై తగిన శిక్షణ నొసంగవలయునని యెరుంగజాలనంతటి అవ్యక్తులు కాజాలరు. బహుశః ఈ విద్యావిధాన మా కాలమునాటి యొక విరాగి సంఘము కొరకై యుద్దేశింపబడి యుండవచ్చును.” అని భావియుగమునాటి పరిశోధకు లూహింతు రని నా దృఢ విశ్వాసము.

మానవ జీవితము నందలి సౌఖ్యము, నైతికోన్నతి లేక పతనము ననునవి మన సంతానమును పెంచెడి పద్ధతుల వై ననే ఆధారపడియుండును. కాని మున్నందు సంతాన వంతులు కాగల మన విద్యార్థులకు తమ బిడ్డల పోషణను గూర్చిన యొకించుక శిక్షణకూడ యొసంగకపోవుట ఆశ్చర్య కరముకాదా ? భావితరమువారి క్షేమసౌఖ్యములను అర్థరహితమగు నాచారములు, తాత్కాలికమగు మన కోర్కెలు, మోజులు, అజ్ఞానులైన దాదులు ముదిమించే మతి చెడిన అమ్మమ్మల సలహాలపై విడచిపెట్టుటకంటె ఘోర కార్య మేదియుండగలదు ? ఎవ్వరైన వర్తకుడు సామాన్య మగు గణితము, జమాఖర్చులు వ్రాసికొనుట మున్నగు నంశములను తెలిసికొనకుండ వ్యాపారరంగములోనికి దిగిన యెడల, మన మాతని మూర్ఖత్వమున కచ్చెరువంది, ఆతనికి సర్వనాశనము తప్పదని తలంతుము. శారీరకశాస్త్రము

నభ్యసింపకుండగనే ఎవ్వడైన శత్రువైద్యము చేయుటకు పూనుకొనిన పక్షమున ఆతని దుడుకుతనమునకు మన మాశ్చర్యపడుదుము. ఆతని రోగులను చూచి జాలిపడుదుము. కాని శిశుసంరక్షణమునం దిమిడియున్న శారీరక, మానసిక నైతిక సూత్రముల నించుకయును తెలిసికొనకుండ బిడ్డలను పెంచుటయును కష్టసాధ్యమగు బాధ్యతను తమవై వేసికొనెడి తల్లిదండ్రులను గాంచి మన మాశ్చర్యపడము. వారి భావిసంతానముపై జాలిచెందము.

వేలకొలది శిశువులు ప్రతి సంవత్సరమును మరణించుచున్నారు. సజీవులైయున్న బిడ్డలలో లక్షలకొలది దుర్బలులై యుందుగు. కోట్లకొలది అల్పవయస్కులు నిజముగ పొందవలసిన దేహసౌష్ఠ్యము లేకుండ నవయుచుందురు. ఈ విషయముల గాంచినయెడల జీవితసూత్రముల నెరుంగని తల్లిదండ్రులవలన సంతానమున కెట్టి ఘోరమగు నష్టము సంభవించుచున్నదో మీరు గుర్తింపగలరు. మన మనలంబించుచున్న పోషణావిధానము వలన శిశువుల భావిజీవితమునకు లాభమును నష్టమును సంభవించునని యెరుంగుడు. మన మీ సందర్భమున ననలంబించు పద్ధతులు సకృత్తుగ మాత్రమే సక్రమములుగా పరిణమించుచు. సర్వసాధారణముగ నవి నష్టప్రదములే యగుచున్నవి. శిశుపోషణ విషయమై నేడు అవలంబింపబడు అశాస్త్రీయములును, అర్థవిరహితములు నగు పద్ధతులవలన ఎంతటి నష్టము సంభవించు

చున్నదో చింతింపుడు. ఒక చిన్నపిల్లవానికి దేహమునకు తగినంత వెచ్చదనము నీయజాలనట్టియు, శరీరమునంతను చక్కగ కప్పనట్టియు కురుచదుస్తులను వేసి ఆడుకొనుటకు బయటకు పంపినయెడల ఆతని దేహము చలిచే కందిపోవును. దీనివలన ఆ బాలుని భావిజీవితము రోగగ్రస్తము కావచ్చును; లేదా అతడు తగినంత ఏవుగ పెరుగకపోవచ్చును; లేదా బలహీనుడు కావచ్చును; లేదా పెద్దవాడైన తరువాత తగినంత దేహదార్ధ్యము లేనివాడు కావచ్చును. ఇయ్యవి ఆతని భావిసౌఖ్యమునకును, జీవితసాఫల్యమునకును అవరోధకములుగ పరిణమించునుగదా! చిన్నబిడ్డల కెల్లప్పుడును ఒకేవిధమగు ఆహారము నిచ్చుచుండినను, లేక వారికి తగినంత పుష్టికరమైన ఆహార మొసంగకపోయినను, భావికాలమున వారు పెద్దవారై స్త్రీపురుషుల దళను పొందినప్పుడు వారికి సంపూర్ణమగు దేహబలము కాని, కార్యసాధన కౌశల్యము కాని లభింపదు. ఇది తథ్యము. బాలబాలికలను వారి కిష్టమువచ్చినట్లు కేకలు వేయుచు ఆడుకొనసీయక పోయినను, చలికాలములో అవసరమగు వెచ్చనిదుస్తులు లేనికారణమున వారిని నిర్బంధముగ నింటిలో కూర్చుండ బెట్టినను, వారు ఎదుగవలసినంత చక్కగను, దృఢగాత్రులు గను ఎదుగరు. తమ కుమారులును, కుమార్తెలును దుర్బలులు గను, రోగగ్రస్తులుగను పరిణమించినయెడల అయ్యది తమ దురదృష్ట ఫలమనియు, భగవన్నిర్ణయమనియు యెంచి తల్లి

దండ్రు లూరకుందురు. అజ్ఞానజన్యములైన నేటి భావముల ననుసరించి ఈ దుఃఖములు కారణములు లేకుండగనే సంభవించుచున్నవని వారు తలంతురు. లేక మానవాతీతమగు శక్తు లీ దుఃఖముల కల్పించుచున్నట్లు వారు విశ్వసించుదురు. కాని ఇయ్యది వాస్తవము కాదు. కొందరి విషయములో పై దుఃఖములు వంశానుగతముగ సంభవించుచున్నవి. కాని అధికసంఖ్యాకులు లోపభూయిష్ఠమగు పోషణమువలన పై కష్టములకు గురియగుచున్నారు. సర్వసాధారణముగ తమ తనయులకును, తనయులకును సంక్రమించు నీ దుఃఖములకును, దౌర్బల్యమునకును, నిరుత్సాహమునకును తలదండ్రులే బాధ్యులు. అనుక్షణమును తమ బాలబాలికల జీవితక్రమమును నిర్ణయించు మహత్తరాధికారమును వారు నెరపుచున్నారు. కాని అల్పవయస్కులగు వీరి దైహిక మానసిక నైతికాభివృద్ధి మార్గముల చక్కగ నెరుంగక తమ విధినిషేధములచే వారి (బాల బాలికల) అభివృద్ధి కవరోధము కల్పించుచున్నారు. ఈ విషయములో వీరు కూరమగు సశ్రద్ధను చూపుచున్నారు. అతిసామాన్యమగు శారీరకశాస్త్రసూత్రముల నెరుంగక తల్లిదండ్రులు క్రమక్రమముగ తమ సంతానముయొక్క ఆరోగ్యమును పాడుచేయుచున్నారు. ఈ విధముగ సజ్జనులగు మాతాపితరులు తమ సంతానమును రోగములకును, అకాలమరణమునకును గురిచేయుటయేకాక వారి సంతానమునకు కూడ ఇట్టి దుస్థితియే కల్పించుచున్నారు.

శారీరక విషయములందువలెనే నైతికరంగమునందు కూడ మాతాపితరుల యజ్ఞానమువలన బిడ్డలకు నష్టము సంభవించుట సర్వత్ర కానవచ్చుచున్నది. అల్పవయస్కురాలైన మాతను, ఆమె శిశుపోషణావిధానమును గమనింపుడు. నేడు తల్లియైన బాలిక కొలది సంవత్సరములకు పూర్వము బడిలో చదువుకొనుచుండెడిది. అచ్చట ఆమె ఏవో కొన్ని పదములు, నామములు, తేదీలు మాత్రము నేర్చుకొన్నది. కాని స్వతంత్రముగా నాలోచించుకొనుటకు ఆమెకు అనకాశము లభింపలేదు. క్రమక్రమముగా వికసించుచున్న శిశుహృదయముతో నెల్లు వర్తింపవలెనో ఆమె యించుకయును తెలిసికొనలేదు. ఈ విషయమునుగూర్చి స్వతంత్రముగ నాలోచించుకొనుటకు తగిన క్రమశిక్షణకూడ ఆమెకు లభింపలేదు. అపైన ఆబాలిక సంగీతము, కుట్టుపని, నవలలను చదువుట, విందులకు పోవుట మున్నగువానియందు కాలముపుచ్చినది. కాని మాతృత్వమునకు సంబంధించిన గురుతరబాధ్యతలను గూర్చి ఆమె యించుకయును ఆలోచింపలేదు. ఇట్టి బాధ్యతలకు మార్గదర్శకముకాగల యెట్టి గంభీరవిజ్ఞానమును ఆమె సంపాదించియుండదు. ఇట్టిస్థితిలో ఆమె క్రమవికాసము చెందుచున్న యొక ప్రాణి సంరక్షణభారమును పూనవలసివచ్చుచున్నది. ఈ విషయముల గూర్చి ఆమె కెట్టి జ్ఞానమునులేదు. శిశుపోషణను గూర్చిన సంపూర్ణజ్ఞానముకలవారే ఈబాధ్యతలను చక్కగ నిర్వర్తింపజాలకున్నప్పుడీ

యజ్ఞానురాలిమాట వేరుగ చెప్పనేల! మహాప్రవృత్తు లెట్టివో, అవి యెట్లు వృద్ధిచెందునో, వానిప్రయోజన మెట్టిదో, ఈ ప్రవృత్తులను సదుపయోగ మొనర్చుట యెట్లనో ఈ మాత కొకించుకయు తెలియదు. బాలురలోగల కొన్ని వాంఛలు పూర్తిగా చెడ్డవని యామె తలంచును. కాని యిది కొంతవరకు మాత్రమే నిజము. మరికొన్ని శాల్యప్రవృత్తు లవి యెంత హద్దుమీరిపోయినను కూడ మంచివేయని ఆమె భావించును. కాని ఇది కూడ నిజముకాదు. తాను పోషించుచున్న అల్ప జీవిని గూర్చి యిండుకయును యెరుంగని ఈమె, ఎట్టి పద్ధతులులాభదాయకములో ఏవి నష్టదాయకములో కనుగొన జాలదుకదా! ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రమాదములు సంభవించుట అనివార్యము కదా! మనోరంగమునం దాయాకాలములందు సంభవించుచుండు మార్పులను తెలియని ఇట్టి తల్లి తన బిడ్డల నిషయమై యెట్టి జోక్యమును కల్పించుకొనకుండ ఊర కుండుటయే శ్రేయోదాయకము. లేనిచో అనేక దుష్ఫలిత ములు కల్గును. బాలబాలికలకు సహజములును, లాభదాయకములును అగు పనులను ఆమె నిరోధించును. ఈ విధముగ ఆమె వారి ఆనందమును చెరచుటయేగాక వారి కెంతో నష్టమునుకూడ కల్గించును. ఇట్లు వర్తించుట వలన బిడ్డలయొక్కయు తల్లియొక్కయు స్వభావము చెడును. తల్లి బిడ్డల కుండవలసిన స్నేహానుబంధము నడలిపోవును. తన దృష్టికి మంచివని తోచిన పనులను బిడ్డలచే చేయించుటకై

ఆమె నారి నొకప్పుడు బెదరించును; లేదా లంచమిచ్చును: లేదా ఇతరుల మెప్పును పొందవచ్చునని ఆశపెట్టును. బిడ్డలు తాను చెప్పినపని చేసిన జాలును; అట్లు చేయుటలో వారి యుద్దేశ్య మెట్టిదియో తెలిసికొనుట కామె యత్నింపదు. ఈ విధముగ బాలబాలికలయందు సద్గుణములకు మారు మోసపు స్వభావము, భయము, స్వార్థపరత మున్నగు చెడ్డ గుణములు వృద్ధిచెందును. ఇట్టి తల్లులు ఒకవంక బిడ్డల నెల్లప్పుడును సత్యమే పలుకుమని బోధించుచు, వేరొకవంక తాము బెదరించిన ప్రకారము బిడ్డల నెన్నడును శిక్షింపరు. దీనివలన వారు తమబిడ్డల కసత్యమును మాత్రమే ఉదాహరణ పూర్వకముగ నేర్చుచున్నారు. ఒకవంక బిడ్డల కాత్మ నిగ్రహమును బోధించుచు, వారు తప్పు చేయకపోయినను తల్లి అనవసరముగ వాకిపై ఆగ్రహపడును. బాలుర విషయ మందును, పెద్దల విషయమునందును కూడ అవలంబింపదగిన క్రమశిక్షణావిధాన మొక్కటియే కలదు : మంచిపని కాని చెడ్డపనికాని యొకటి చేసినప్పుడు దానివలన ప్రకృతిసిద్ధముగ కలుగు సుఖమునుకాని దుఃఖమునుకాని కలుగునట్లు ఏర్పాట్లు చేయుటయే నిజమైన శిక్షణ. కాని అజ్ఞానురాండ్రగు మన తల్లుల కీ యంశ మొకించుకయును తెలియదు. వారి కీ విషయమున నెట్టి శాస్త్రీయజ్ఞానమును ఉండదు. ఆయా కాలము లందు తమ బిడ్డలలో కల్గుచున్న మానసికమైన మార్పులను తెలిసికొని, తదనుగుణముగ వర్తించుట ఆమె యెరుంగదు.

కావున మన తల్లులు బిడ్డలతో తమ కప్పటి కెల్లు తోచిన నట్లు వర్తించుచున్నారు. ఈ శిక్షణయందు అన్యోన్య విరుద్ధములును, నష్టదాయకములు నగు పద్ధతు లవలంబింపబడుచున్నవి. ఇట్టి శిక్షణవలన బాలబాలికలకు సర్వనాశనము తప్పక కలుగవలసినదే కాని దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్న తరుణవయస్కులలో ఇతరములగు అల్పశక్తులను సరకు చేయక, తమ జాతీయందలి విశిష్ట నైతికలక్షణముల నలవరచుకొను నొక ప్రబలమగు నైజము నెలకొనియున్న కారణమున నిట్టి ప్రమాదము సంభవించుట లేదు.

ఇక మానసికశిక్షణనుగూర్చి ఆలోచింతము. ఇచ్చట నైతము పై దుస్థితియే ప్రబలియున్నది. మనోవికాసమును, అందును ముఖ్యముగ చిన్నబిడ్డల మనోవికాసమును కొన్ని ప్రత్యేకధర్మముల ననుసరించి జరగును. ఈ ప్రత్యేకధర్మములను, సూత్రములను ఎరుంగకుండ శిశువులకు విద్యాబోధ కావించుట సాధ్యముకాదు. బాలబాలికల మనస్సులలో భావము లెల్లు కల్గునో, అవి యెల్లు పెంపుచెందునో తెలిసికొనకుండ, వారికి విద్యను నేర్పుటకై యత్నించుట మూర్ఖత్వము కాదా? విద్యాబోధ విషయములో నేడు మన మవలంబించుచున్న పద్ధతులకును, ఆదర్శప్రాయమగు పద్ధతులకును చాలభేదము కలదు. ఈనాటి తల్లిదండ్రులకు గాని, ఉపాధ్యాయులకుగాని మనస్తత్వశాస్త్రజ్ఞానము లేదు. పై కారణముల వలన నేడు బోధింపబడు విద్య యందలి యంశము

లుచు, విద్యావిధానమును కూడ లోపభూష్టముగ నున్నవి. బాలబాలికలకు నిజముగ బోధింపవలసిన విషయముల మాని వైచి, అనవసరమగు నంశములను, లోపభూయిష్టమగు పద్ధతుల ప్రకారమును, క్రమపద్ధతికి భిన్నముగాను వీరు బోధించుచున్నారు. విద్య యనగా గ్రంథములనుండి సంపాదించు జ్ఞానము మాత్రమే యనుభ్రమకులోనై, నేటి తల్లిదండ్రులు అదనురాకుండగనే తమబిడ్డలను బాలశిక్షలు మున్నగు వానిని చదువవలసినదిగ నిర్బంధించుచున్నారు. దీని వలన పిన్నవయస్సుగల బిడ్డలకెంతో హానికల్గుచున్నది. జ్ఞానార్జనమునందు పుస్తకము లుపాంగములవంటివి. ప్రత్యక్ష సాధనముల మూలముగ జ్ఞానము లభింపనప్పు డీ పరోక్ష సాధనముల వాడవలెను. గ్రంథపఠన మనగా స్వయంకృషి వలన నీవు తెలిసికొనజాలని యంశముల నితరులసహాయమున తెలిసికొనుట యని యర్థము. ఈ సత్యమును గ్రహింపజాలక ఉపాధ్యాయులు తమ విద్యార్థులకు అచ్చమగు నూత్న భావముల నందిచ్చుటకుమారు ఒకచేయిమారి ప్రాతబడిన విషయములతో వారి మనస్సులను నింపుచున్నారు. బాల్యావస్థయందు స్వతస్సిద్ధముగ లభించువిద్యయొక్క అపారమగు లాభమును మన ఉపాధ్యాయులు గుర్తింపజాలకున్నారు. పసిపాపలయందు సహజముగ నెలకొనియుండు నిరంతర పరిశీలనాశక్తి నలక్ష్యము చేయుటకాని, నిరోధించుటకాని తగదని వీరెరుంగరు. ఈ పరిశీలనాశక్తికి దోహదము కల్గించి

దానిని సాధ్యమైనంత వరకు నిర్దుష్టముగా కావించుట శ్రేయస్కరమని వీరికి తెలియదు. ఈ కారణములచే ఉపాధ్యాయులును తల్లిదండ్రులును, ఆ శైశవదశయందు బాలబాలికల కర్థముకాని అసహ్యకరమగు పుస్తకములను నిర్బంధముగ వారిచే చదివింపబూనుచున్నారు. విద్యావిషయము నందు వీరికి కొన్ని మూఢవిశ్వాసములుండును. వీరు జ్ఞానముకంటె జ్ఞానము యొక్క చిహ్నములనే విశేషముగ గౌరవింతురు. తన గృహమందును, ఇంటి కెదురుగనున్న వీధులందును, చుట్టుప్రక్కలనుండెడి పొలములందును కానవచ్చు నస్తుజాలమును, అచ్చట జరగు కార్యకలాపములను బాలుడు బాగుగా పరిచయమొనర్చుకొనవలయును. ఆపైన గ్రంథముల మూలముగ సంపాదింపదగిన నూతనజ్ఞాన సంచయముతో నాతనికి సంబంధము కల్పింపవలెను ఏలనన పోతే జ్ఞానముకంటె ప్రత్యక్షజ్ఞాన మెక్కువ ఉపయోగకరమైనది. అంతేకాదు. పుస్తకములలో వాడబడు పదములకు సంబంధించిన యంశములతో అంతకు పూర్వమే పరిచయ మేర్పడియున్న పక్షమున, ఆ పదముల గ్రహించుట సులభసాధ్యమగును. ఇవన్నియు నేటి మన ఉపాధ్యాయులు మున్నగువారికి తెలియవు. నిర్ణీతకాలమునకు ముందే ప్రారంభింపబడు నీ విద్యాబోధ బాలుర మానసిక వికాససిద్ధాంతముల నెంతమాత్రమును లెక్కగొనదు. మానసికాభివృద్ధియందు బాలుడు మొదట మూర్తములను, ఆపైన నమూర్తములను

తెలిసికొనుట సరియగు పద్ధతి. కాని మన ఉపాధ్యాయులీ సూత్రము నెరుంగక ప్రాథమిక దశయందే బాలురకు వ్యాకరణము వంటి అగ్రాహ్యవిషయములను బోధింపచూడగుదురు. నిజమున కీ విషయము నాలస్యముగ ప్రారంభింపవలెను. రాజకీయభూగోళమునందు బాలురకెట్టి రుచియు నుండదు. ఈ విషయమును సాంఘిక విజ్ఞానముతో జోడించి బోధింపవలయును. కాని, మన ఉపాధ్యాయులీ విషయమును పసిబాలురకు బలవంతముగ నేర్పజూచెదరు. దీనితో పోల్చి చూచిన యెడల భౌతికభూగోళము బాలబాలికలకు సులభముగ నర్థమై వారి నాకర్షించును. కాని ఈ విజ్ఞానమును మనయొజ్జులు సిర్లక్ష్యము సేయుదురు. పసిబిడ్డలకు నేర్పెడి విషయము లన్నియును కూడ తలక్రిందుగ బోధింపబడుచున్నవి. మన ఉపాధ్యాయులు తమ తేగ్రాయపు శిష్యులచే నిర్వచనములను, నిబంధనలను, సూత్రములను మొట్టమొదటనే వల్లెవేయింతురు. కొన్ని విషయములను చదివి వానినుండి నిర్వచనాదికముల గ్రహించుట ప్రకృతిసహజమగు విధానము. కాని యీ పద్ధతి నేడెలలఁబడదు. ఈవిద్యావిధానము నందంతటను వ్యాపించియున్న దుష్టసూత్రమొకటి గలదు. అయ్యది రోకటిపాటగ అన్ని యంశములను వల్లెవేయుట. దీనిపలన ఆత్మలేని విద్యయొక్క బాహ్యస్వరూపము మాత్రమే మనకు దక్కుచున్నది. దానివలన కల్గు దుష్ఫలితములే గమనింపుడు. బాలుర విషయగ్రహణ

శక్తిని అసహజముగ నిరోధించి మొద్దువారించుట వలనను, నిర్బంధముగ పుస్తకములను చదివించుటవలనను, విషయముల నర్థముచేసికొనుశక్తి యుద్భవించుటకు పూర్వమే వానిని నేర్పుటకై యత్నించి బాలుర మనస్సుల నల్లకల్లోలము కావించుట నలనను, ఆయా పాఠ్యాంశములందలి విశేషములను మొదట తెల్పి వానినుండి సామాన్యధర్మములను, సూత్రములను గ్రహించుటకుమారుగ బోధనా విధానమును తలక్రిందు చేయుటవలనను, ఇతరులు తెల్పిన విషయములను బాలురకు బలవంతముగ నేర్పి స్వయముగ జ్ఞానసంగ్రహణము కావించుటకు వారి కవకాశము లీయకపోవుటవలనను, బాలుర లేత మనస్సులపై మోయలేని భారమును మోపుట వలనను, ఈకాలపు విద్యాస్థులలో ఎలువురు పొందదగినంత యభివృద్ధిని పొందుటలేదు. పరీక్షలందు కృతార్థులుకాగానే విద్యాస్థులు పుస్తకములకు స్వస్తి చెప్పుచున్నారు. నేర్వబడిన యంశములలో విశేషభాగము క్రమబద్ధముకాని కారణమున నయ్యవి విస్తృతిపాలగుచున్నవి. నేర్వబడిన విద్యను జీవిత విధానమునకు వర్తింపజేయు పద్ధతులు బోధింపబడనందున, ఆ విద్యనిరర్థకమగుచున్నది. నేటి విద్యాస్థులలో నిర్దుష్టమగు పరిశీలనాశక్తి కాని, స్వతంత్రతలోచనా శక్తికాని కాన వచ్చుటలేదు. నేటి మన విద్యావిధానములో వీని నన్నిటిని మించిన మరియొక గొప్ప లోపము కలదు. మన విద్యార్థి

బృంద మతిముఖ్యములగు విషయములను ప్రక్కకు నెట్టి, అముఖ్యములగు విషయములను గ్రహించుచున్నారు.

నేటి మన విద్యావిధానమునందుగల లోపముల వలన కల్లు దుష్టపరిణామములు మనకు స్పష్టముగ కానవచ్చుచున్నవి. మన బాలుర శారీరక, నైతిక, మానసిక శిక్షణ అత్యంతలోపభూయిష్టమై యున్నది. విద్యావిధానమును చక్కని పద్ధతుల ప్రకారము సరిదిద్దు శక్తి సామర్థ్యములు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులయందు లోపించి యుండుటయే దీనికి కారణము. తాము చేయబూనిన ఘనకార్యముల విజయ వంతములుగ నొనర్పజాలు విషయములను, సూత్రములను ఒకించుకయేని తెలిసికొనక, ఒకపనికై పూనుకొనిన యెడల ఇట్టి పరిణామములే సంభవించుట తథ్యముకాదా? పాద రక్షలనుచేయుట, గృహనిర్మాణము కావించుట, ఒక పడ వను కాని ఆవిరియంత్రమును కాని నడుపుట, మున్నగు పనులు చేయదలచినవారు, చాల కాలము వఱకు ఆపనులను శ్రద్ధగ నేర్చుకొనవలెను. అదేవిధముగ ఒక మానవుని మనోదేహములకు శ్రమవికాసమును కల్గింప బూనువారు కూడ దీర్ఘముచు, సక్రమమును అగు శిక్షణను పొంద వలెను. ఈపని యెవరికి తోచిన వారు చేయజాలునట్టి సులభ కార్యముకాదు. లోకములోని అతిక్లిష్టకార్యములలో నిది యొక్కటి. కావున సక్రమమగు శిక్షణలేకుండ యెవ్వరును పిన్నవారికి విద్యాబోధ కావించుటకు పూనుకొనరాదు.

బుద్ధిమంతుడైన మానవు డితరములగు కళలనన్నిటిని కూడ అలక్ష్యముచేయనగును. కాని అతిముఖ్యమగు నీ శిక్షణను మాత్ర మశ్రద్ధచేయుటకు నీలులేదు. అనాలోచితముగ నీదుష్ట (విద్యా) సూత్రము నంగీకరించి వాని ప్రకారము నర్తించుతండ్రులు తమకుమారుల యభిమానమును కోల్పోవుదురు. తండ్రి యవలంబించు క్రూరపద్ధతుల వలన కుమారు డాతనిపై తిరుగుబాటుచేయును. ఈవిధముగ తనయులు చెడి పోవుదురు. తండ్రికి దుఃఖము సంప్రాప్తించును. అట్టి సందర్భమున నా తండ్రి “అయ్యో! కాన్యనాటకాదుల సలక్ష్యము చేసియైనను నేను సీతిశాస్త్రమును పఠించిన నెంత బాగుగ నుండెడిది” అని వాపోవును. తన ప్రథమసంతానము విషజ్వరమున కాహుతియై, ఈకునకు మించిన చెడువువలన నీపసివాని దేహము బలహీనమై యాతడు మరణించెను కాని లేనియెడల నాతడు తప్పక దక్కియుండెడి వాడని వైద్యుడు పల్కుచున్నప్పుడు దుఃఖమును, పశ్చాత్తాపమును మనస్సును దహింపజేయుగా తల్లి యెంతయో బాధపడును. దాంతే మహాకవియొక్క మూలగ్రంథములను (ఇటాలియను భాష యందు) చెడువగల్గిన ప్రజ్ఞ నామాత సంపాదించియున్నను, ఆసందర్భమున నామెకు దుఃఖోపశమనము కాజాలదుకదా!

ప్రతి మానవునికిని చాల అవసరమైన యీ శిశు పోషణ కార్యకలాపములను సక్రమముగ నెరవేర్చుటకై జీవితసూత్రముల నెరింగియుండుట అతిముఖ్యము. శారీరక

శాస్త్రము, మన స్వత్యశాస్త్రము వీటి ప్రాథమికసిద్ధాంతముల నైన యెరుంగని యెడల పసిబిడ్డలను చక్కగ పెంచగల్గుట సాధ్యముకాదు. బిడ్డలను కని పెంచెడి తల్లిదండ్రులందరును పై రెండు శాస్త్రములందును సంపూర్ణప్రజ్ఞను సాధింపవలయునని మేము వాదించుటలేదు. అట్లు పల్కుట హాస్యాస్పదమగును. పై శాస్త్రముల యందలి ప్రాథమికసూత్రములను, ఆ సూత్రముల విశేషము కావించుట కవసరమగు నుదాహరణములను సామాన్యజనులు నేర్చిన యెడల చాలును. వీలైన యెడల నీవిజ్ఞానమును సశాస్త్రీయముగను, సహేతుకముగను నేర్వవలయును. లేనిచో కేవలము రోకటిపాటగనైనను వానిని తెలిసికొనుట అత్యవసరము. ఆ విషయము నట్లుండ నిండు. ఈక్రింది యంశములు మాత్రము నిర్వివాదమైనవి : పసిబిడ్డల శారీరక మానసికాభివృద్ధులు కొన్ని నిర్ణీతమార్గముల ననుసరించి జరగును. తల్లి దండ్రులు కొంత వరకైన నీమార్గముల ననుసరింపని యెడల బిడ్డలకు సర్వనాశనము తప్పదు. శారీరక మానసిక ధర్మములలో విశేషభాగమును నిర్లక్ష్యముచేసినచో పసిబిడ్డలలో తీవ్రమగు శారీరక మానసిక లోపములు బయలుదేరును. ఈ ధర్మముల పూర్తిగ నవలంబించిన యెడల శిశువులు పెరిగి పెద్దవారైనప్పుడు సర్వ విధముల మంచిస్థితి యందుందురు. ఈ సత్యములను గుర్తెరింగిన తరువాత తాము శారీరకమనస్తత్వశాస్త్రముల పఠింపవలయునో లేదో తల్లిదండ్రులే నిర్ణయించుకొందురు గాక !

మాతాపితృధర్మముల విమర్శించిన మీదట పౌరధర్మముల గూర్చి విచారించెము. మానవుడు పౌరధర్మముల నిర్వర్తించుటకొరకై యెట్టి శిక్షణను పొందవలెనో ఆలోచించెము. ఈవిషయమునకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును మన పాఠశాలలయందలి పాఠ్యప్రణాళికలలో రాజకీయసామాజికధర్మములను పేర నావమాత్రముగా చేర్చియున్నారు. వీనియందు చరిత్రకు ముఖ్యస్థానము లభించుచున్నది.

ఈ శీర్షిక క్రింద బాలురకు బోధింపబడు విషయములు వారి కెంతమాత్రమును మార్గదర్శకములుగ లేవని ఈవరకే తెల్పియున్నాము. బాల బాలికల కొరకై వ్రాయబడిన సంగ్రహ దేశచరిత్రలలో కాని, వయోధికుల కొరకై వ్రాయబడెడి సవిస్తరమగు చరిత్రలలో కాని రాజకీయ జీవితమునకు సంబంధించిన సిద్ధాంతముల విశదీకరించుట జరుగుటలేదు. మన బాల బాలికలు రాజులయొక్క జీవితచరిత్రలను మాత్రము చదువుదురు. రాజుల జీవిత చరిత్రలవలన సామాజికశాస్త్ర నియమములు తెలియజాలవు. రాజుల కర్పాదులలో జగుగు కుతంత్రములు, కట్రలు, రాజ్యాక్రమణలు మున్నగువానిని, వీనితో సంబంధముగల వ్యక్తుల జీవితములను పఠించినంత మాత్రమున ఒకజాతి యభివృద్ధికిగల కారణములు తేటతెల్లము కాజాలవు. ఎవరో కొందరు వ్యక్తులొండొరులతో తగవులాడి యుద్ధమునకు దిగిరినియు ఆ యుద్ధమునం దీ యీ పేర్లుగల సేనానాయకులును, ఉప

సేనానాయకులును పాల్గొనిరనియు, ఇరుపక్షముల వారికడను ఇందరు పదాతులును, ఆశ్వీకులును, ఇన్నిశతఘ్నములును కల వనియు, వారు తమ సైన్యముల నీ యీ పూహముల నన్ని నిలువబెట్టిరనియు, ఆ సైన్యము లీయీ యెత్తులువైచి, ఈవిధముగ నొండొరుల దాకి, తుదకు వెనుకకు తగ్గిరనియు, ఆ యుద్ధదినమునం దీ భాగమున నిట్టి అనుకూలతలును, ఈ భాగమున నిట్టి నష్టములును సంభవించెననియు, సైన్యముల నడకలో ఈ సందర్భమున నొక సైనికోద్యోగి మరణించె ననియు, మరొక్క సందర్భమున ఒక సేనావిభాగమంతయు మృత్యువుపాలయ్యెననియు, ఈ విధముగ నిరుపక్షముల యదృష్టమును కొంతకాలమువరకు సంశయాస్పదముగనుం డిన మీదట తుట్టతుదకు విజయలక్ష్మి యొక పక్షమువారిని వరించెననియు, ఈ యుద్ధమున నిందరు సైనికులు గాయ పడిరనియు, ఇందరు మరణించిరనియు, ఇందరు శత్రువులచే బందీలుగ కైకొనబడిరనియు, మున్నగు విశేషములను మీరు తెలిసికొనిరని భావింపుడు. కాని ఇందువలన మంచి పౌరులుగ మీరు చేయవలసిన పనులెట్టివో మీకు బాగుగా తెలియనచ్చినవా? ప్రపంచమునందలి యన్నిదేశములందును సంభవించిన మహాసంగ్రామముల గాఢను శ్రద్ధగా పఠించి సంతమాత్రమున మీరు మీ వోటును సక్రమముగా నుపయోగింపజాలుదురా? కాని చారిత్రికాంశములు సత్యసంఘటనలనియు, అట్టి సత్యాంశముల నెరుంగుటకు పలువురిచ్చ

గింతురనియు కొందరు పలుకవచ్చును. అయినను మనస్సున కింపైనంత మాత్రమున నీ విషయము లుపయోగకరములు కాజాలవు. సాంప్రదాయవాదులు కొందరు నిరర్థకాంశములకు కూడ సార్థకత్వము నారోపించురు. పుష్పసంగ్రహము నందు మోజుగల మనుజుడు వానియెత్తు బంగారము నిచ్చినను ఆ పుష్పములను విడువజాలడు. మరికొందరికి పగిలి పోయిన వికారమగు చీనాపాత్రల ముక్క లొక గొప్ప నిత్యేషము. పేరుమోసిన హంతకుల స్మారక చిహ్నముల సంపాదించుటలో విస్తారముగ ధనవ్యయము చేయువారు కూడ కలరు. ఆయా వ్యక్తుల మనస్సులకు నచ్చినంత మాత్రమున మన కా పనులను సరణయోగ్యము లగునా? అదే విధముగ కొన్నివిధములగు చారిత్రికాంశములలో కొందరి కభిరుచి యున్నంతమాత్రమున వానికి విలువ కల్గునా? ఆ యంశములు మనకు నిత్యజీవితము లో ఏ విధముగ నుపయోగించునో తెలిసికొనిన మీదట వాని విలువను నిర్ణయింపవగును. నిన్నటిరోజున నీ ప్రక్కయింటిలో పిల్ల యొనినదని ఎవరైన నచ్చి నీకు తెల్పినయెడల ఆ యంశము నిరర్థకమని నీవు త్రోసిపుచ్చెదవు. అగుటకది సత్యమే. కాని అయ్యది నిరర్థకమగు సత్యము. దానివలన నీ జీవితవిధానము ప్రభావితము కాజాలదు. ఈ యంశమును తెలిసికొనినందు వలన నీ జీవితమున కెక్కువ సంపూర్ణత సిద్ధింపదు. ఈనాటి చరిత్రలలో తెలుపబడు ననేక సత్యాంశములకు పై సూత్ర

మును నర్తింపజేసిన యెడల, ఫలితము నీకే తెలియగలదు. పై యంశములు సత్యగర్భితములే కాని వానినుండి మన మెట్టి ఫలశ్రుతిని సాధింపలేము. వీనివలన మన నడవడిని సరిదిద్దుకొనుట కెట్టి అవకాశమును లేదు. సత్యముయొక్క పరమార్థము మార్గదర్శకత్వము. పై సత్యము లట్టివికావు. నీ కిష్టమైన యెడల కేవలము చివరనుకొరకై వానిని చదువుము. కాని వానివలన లాభము పొందుచున్నట్లుమాత్రము భ్రమ పడకుము.

చరిత్రనామమున కర్హుడుగు విషయసంచయమును నేటి మన పుస్తకములలో చాలవరకు విడిచివేయుచున్నారు. ఇటీవలనుండియే మన చారిత్రకాలు కొందరు ఉపయోగకరమగు నంశములను తమ గ్రంథములలో తెల్పుట ప్రారంభించుచున్నారు. పూర్వకాలమున రాజ్యమునందు రాజే స్వమునై యుండెడివాడు. ప్రజల కెట్టి ప్రాముఖ్యతయు లేకుండెను. కావున చరిత్ర యనగా రాజులు కావించిన పనులు మాత్రమే యను భావము వ్యాపించెను. జాతీయజీవన మీ కార్యకలాపములకు వెనుక నొక తెరగ మాత్రముండెడిది. రాజుల చరిత్రకంటె జాతియొక్క అభివృద్ధియే ముఖ్యతరమను భావ మిటీవలనే వ్యాప్తిలోనికి వచ్చినందున చారిత్రకులు సాంఘికసంక్షేమమునుగూర్చి చర్చించుట ప్రారంభించినారు. నిజమునకు మనము తెలిసికొనవలసినది సాంఘిక చరిత్రయే. ఒకజాతి యే విధముగా క్రమాభివృద్ధి చెంది,

చక్కని రాజ్యాంగవ్యవస్థ నేర్పాటుచేసికొనినదో తెలిసి
 కొనుట మన కవసరము. ఈ విషయములతోపాటు ఆనాటి
 ప్రభుత్వమునుగూర్చి కూడ కొన్ని విశేషములు మనము
 తెలిసికొనవచ్చును. కాని ఆ ప్రభుత్వమునందలి యుద్యో
 గులగూర్చిన పుక్కిటి పురాణములతో మన కెట్టి యవసర
 మును లేదు. ఆ కాలమునందు ప్రభుత్వ నిర్మాణ మెట్లు
 జరిగెను ? ఆ ప్రభుత్వపు సిద్ధాంతములు, కార్యవిధానము,
 ఇష్టానిష్టములు, లోపములు ఎట్లుండెడివి ? అను సంశయముల
 తెలిసికొనుట మనకు చాల ముఖ్యము. ప్రభుత్వమును
 గూర్చి వర్ణించునప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వమును గూర్చియే కాక
 రాష్ట్రీయ, స్థానిక ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన వివరముల
 నన్నిటినీకూడ మనము గ్రహించుట మిక్కిలి అవసరము.
 రాజకీయాంశములతోపాటు సమకాలీనమగు మత విషయ
 కములగు నేర్పాట్లు, మతసంస్థల వ్యవస్థ, వాని యధికార
 ములు, వాని కార్యాచరణ విధానము, రాజులకును మత
 సంస్థలకును గల సంబంధములు, ప్రజలు నిజమని నమ్మి
 అనుసరించిన మతసిద్ధాంతములు, మతవిషయకములగు కర్మ
 కాండలు మున్నగువానికికూడ చరిత్రలందు స్థానము లభింప
 వలెను. ఆయా కాలమునందలి సాంఘిక మర్యాదలు, అనగా
 బిరుదములు, అన్యోన్య గౌరవము మున్నగువానివలన సం
 ఘమునందలి వివిధశాఖ లొండొంటి నే విధముగా తమ
 అదుపు ఆజ్ఞలలో నుంచుకొనగల్గెనో మనకు తెలియనగును.

ఇంటను బయటను ప్రజాజీవితమును రూపొందించిన ఆచారములు, స్త్రీపురుషాదుల సంబంధములు, తల్లిదండ్రులు బిడ్డలకును గల సంబంధములు మొదలగునవి మన మెరుంగవలెను. ప్రజానీకములో వ్యాపించియున్న మూఢ విశ్వాసములు, వాడుకలోనున్న మంత్రతంత్రాదులనుకూడ చరిత్ర సూచింపవలెను. ఆ పైన చరిత్ర పారిశ్రామికజీవితమును వర్ణింపవలెను. పారిశ్రామికకర్మ లే విధముగా విభజింపబడెను, వృత్తి విభాగము, కులములు, పారిశ్రామికసంస్థలు లేక తదితరమార్గములలో వేని ననుసరించి జరగెను, కార్మికులు యజమానుల సంబంధము లెట్లుండెను, వస్తుజాలము యొక్క పంపకమునకై యెట్టి ఏర్పాట్లుండెడివి, రాకపోకల సాధనములు, చలామణీలో నుండెడి నాణెములు, మున్నగు వానిని మనము తప్పక విచారింపవలెను. వివిధపరిశ్రమల నుత్పత్తి విధానపు దృష్టిచే కూడ పరిశీలింపదగును. వస్తువుల నెల్ల ఉత్పత్తి కావించెడివారు, సరకుల మంచి చెడ్డలెట్లుండెను అను విషయములు కూడ చర్చింపవలెను. జాతి యందలి వివిధ తరగతుల వారా కాలమున మానసికముగ నెట్టి యభివృద్ధి గాంచి యుండిరను సంగతులుకూడ విచారింపదగినది. ప్రజలలో విద్యాభివృద్ధి యెంతవరకు జరగిన దను విషయము మాత్రమేకాక, ఆనాడు శాస్త్రవిజ్ఞాన మెంతవరకు వెంపొందినది, ప్రజల భావము లెట్లుండెను అనువిషయముల కూడ మనము తెలిసికొనవలెను. భవననిర్మాణము, శిల్పము, చిత్ర

తేఖనము, సంగీతము, కవిత్వము, కల్పనా కథలు, ప్రజా
 నీకము యొక్క దుస్తులు మున్నగు వానివలన నాకాలము
 నందు సౌందర్యపిపాస యెంత వరకు కానవచ్చుచుండెనో
 కూడ యెదుంగవచ్చును. సామాన్యప్రజల నిత్యజీవితము
 అనగా వారి ఆహారము, గృహనిర్మాణము, ఆటపాటలు
 మున్నగు వానిని కూడ మనము మరువరాదు. అంతే కాక
 ఆ సమాజము యొక్క శాసనములు, అలవాట్లు, సామెతలు,
 మున్నగు వాని వలన ఆప్రజలు ఆచరణయందును సిద్ధాంతము
 లందును ఎట్టి నీతినియమముల కల్గియుండిరో తెలిసికొన
 నగును. వీనినన్నిటిని కూడ సూక్ష్మముగను, యధార్థముగను
 గ్రహించి, ఆపైన సమాజవికాసయందలి గొప్ప శాఖకును
 వేరొక శాఖకును గల సంబంధమును మనము తెలిసికొన
 వలయును. సంఘమునందలి వివిధరంగములలోని యభివృద్ధి
 అన్యోన్య్యాశ్రయము; చారిత్రకవిషయముల నీ విధముగ
 ప్రదర్శించుట యందలి యుద్దేశ్యము చదువరులు అందుగల
 సామాన్యధర్మముల గుర్తెరుంగ వలయుననియే కాని వేరొండు
 కాదు. సమాజము నందొక రంగమున నొక విధమగు స్థితి
 గతులు నెలకొని యున్నప్పుడు వేరొక రంగమున దానికి
 సామీప్యముగల పరిస్థితులు కానవచ్చునని ఇందువలన వ్యక్త
 మగును. చరిత్రరచన సాగించునప్పు డొక దశయందలి
 విశ్వాసములు, సంస్థలు, ఆచారములు, ఏర్పాట్లు మరియుక
 దశయందు ఎట్లు మారుచుండెనో, ఈమార్పు ఒకే రంగము

నకు పోలితము కాక, అన్నిరంగములందును కూడ నెట్లు కాననయ్యెనో నర్థించుట యవసరము. భూతకాలమును గూర్చిన యిట్టి విశేషములే, పౌరులు తమ నడనడిని తీర్చి దిద్దుకొనుటలో ఉపయోగకారులగును. సామాజికచరిత్రను వర్ణించు గాథయే నిజముగ మనకు ప్రయోజనకారియైనది. వివిధజాతుల సమాజిక వికాసగాథను తెలిసికొనుట కను కూలముగ సత్యాంశములను ప్రదర్శించుటయే చారిత్రకుని యొక్క నిజమైన ధర్మము. ఇట్టి గాథలనుండి సమాజములో మార్పు లేనూత్రముల ననుసరించి జరుగునో మనము తెలిసికొనవచ్చును.

చరిత్రకు సంబంధించిన యంశముల మనము సవిస్తరముగ గ్రహింపగల్గినను, వీని కన్నిటికిని మూలాధారమగు విషయమును మన మెరుంగజాలనియెడల నీ విజ్ఞానమంతయు నిర్ధక్మే యగును. ప్రకృతిశాస్త్రములే వీనికి మూలకండము. సమాజమునందు జరుగు మార్పులను జీవశాస్త్ర, మనస్తత్వ శాస్త్రములు సామాన్యసూత్రములమూలమున గాని మనము సహేతుకముగ వ్యాఖ్యానింపజాలము. కేవల అనుభవజన్యములగు కొన్ని స్థూలసూత్రములవలన సమాజమునందు జరుగు సామాన్య సంఘటనల యంతర్యమును మనము గ్రహింప గల్గుచున్నాము. ఉదాహరణముగా ఒక వస్తువు యొక్క ఉత్పత్తికిని దాని గిరాకీకిని గల సంబంధమును గమనింపుము. ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితిలో మానవుని భావన

లును, కృత్యములును ఎట్లుండునో యెరుంగకుండ, సమాజ విజ్ఞానమునందలి ప్రాథమిక సత్యములుకూడ మన కెరుక పడవు. అదే విధముగ మానవుని శారీరక మానసిక శక్తులను గూర్చిన కూలంకిష్టజ్ఞానము సాధించకుండ సామాజిక వికాసమందలి ఆంతర్యమును మనము సంపూర్ణముగ తెలిసికొనలేము. సిద్ధాంతరూపముగ నీ విషయము నాలోచింపుము. ఇందలి నిజము నీకే వ్యక్తమగును. సమాజము వ్యక్తులతో కూడి యున్నది. సమాజమునందు జరుగు కార్యకలాపములను వ్యక్తు లేకస్థులై కావింతురు. కావున సమాజమునందు కల్గు సంఘటనలకుగల మూలకారణములను మనము వ్యక్తులయందే కాంచగల్గుదుము. మానవుల కృత్యములు వారి ప్రకృతిధర్మములపై ఆధారపడి యుండును. ఈ ధర్మముల నెరుంగకుండ మానవుల కృత్యముల నెరుంగుట దుస్సాధ్యము. ఈ ధర్మముల పై పౌరలను తొలగించి వాని మూలమును కన్గొనిన పక్షమున నా కృత్యములు మానవుని మనోదేహములకు సంబంధించిన ధర్మములు మాత్రమే యని విశదపడును. కావున సమాజ విజ్ఞానమును సాధించుటకు శారీరకమనస్తత్వశాస్త్రము లతిముఖ్యము లని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇదే విషయమును సులభతరముగ తెలుపదలచిన యెడల నిట్లు పలుకనగును. సామాజికసంఘటనలు జీవితరంగమునందలి క్లిష్టసంఘటనలేకాని వేరుకావు. కావున నవి జీవితసూత్రముల కనుగుణ్యముగ నుండును. ఈ సంఘటనల

నర్థముచేసికొనుటకు జీవితసూత్రముల నర్థము చేసికొనవలెను. కావున పౌరధర్మ నిర్వహణ విధానము నెరుంగుటయందు కూడ మనకు శాస్త్రీయజ్ఞాన మతిముఖ్యము. మనకిప్పుడు పాఠశాలలలో నొసంగబడు విద్యవలన, మానవునకు తన పౌరధర్మము తెట్టివో తెలిసికొనుటకు సావకాశము లేదు. మన విద్యార్థి చదివెడి చరిత్రయందు కొంతభాగము మాత్రమే ఆతని కుపయోగకారిగ నున్నది. ఆ స్వల్ప భాగమునకూడ ఆతడు చక్కగ వినియోగించుకొనుట లేదు. సాంఘిక విజ్ఞానమును సంపాదించుట కావశ్యకమగు సాధనము లాతనికి లభించుటలేదు. అంతేకాదు. సాంఘికవిజ్ఞాన మనగా నేమియోకూడ ఆతనికి తెలియదు. సాంఘిక విజ్ఞానమునందలి యంశముల గ్రహించుటకై అత్యవసరములగు ప్రకృతిశాస్త్ర ధర్మములను మనవిద్యార్థి నేర్చుకొనుట లేదు.

మానవజీవితపు కార్యకలాపములలో తుట్టతుదివిభాగమును గూర్చి యిప్పుడు విచారితము. ఇయ్యది విరామ కాలములో మనకుల్లాసము కల్పించు విషయములకు సంబంధించినది. ఆత్మసంరక్షణమునకును, జీవనోపాధిని సంపాదించుటకును, మాతాపితృధర్మముల నిర్వర్తించుటకును, సామాజిక రాజకీయ కార్యముల నెరవేర్చుటకును అవసరమగు విద్యను సంపాదించిన వెనుక వీనికి భిన్నమగు ఇతర లక్ష్యముల సాధించుట యెట్లను సమస్య ఉత్పన్న మగుచున్నది. ప్రకృతి సహజమగు ఆనందము, సారస్వతము, లలిత కళల

మూలమున లభించిన లౌకికానందము మున్నగు వానిని సాధించు పద్ధతుల మన మెరుంగవలెను. జీవితసౌఖ్యముతో సన్నిహితసంబంధముగల యితర విషయములను చర్చించిన తరువాత ఈ యంశమును గ్రహించుటవలనను, ప్రతియంశము యొక్కయు విలువయెట్టిదని విమర్శించు చుండుట వలనను, మనస్సున గుల్లాసము కల్గించు కార్యక్రమమును మనము నిరసించుచున్నట్లు కొందరు భావింపవచ్చును. కాని యిట్లు తలంచుట వట్టి పొరపాటు. సౌందర్యోపాసనకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును గౌరవించుటలో మే మెవ్వరికిని తీసిపోము. చిత్రలేఖనము, శిల్పము, సంగీతము, కవిత్వము, ప్రకృతిసౌందర్యోపాసనము మున్నగు కళలు, లక్షణములు లేని యెడల జీవితములోని యందము చాలవరకు నశించును. సౌందర్యము నారాధించుటకై వలయు శిక్షణ మున్నందు చాల ప్రాముఖ్యత వహింపగలదు. ఈ నాటి కంటె భావి మానవజీవితములో లలితకళల కెక్కుడు గౌరవము లభింపగలదు. మానవోపయోగము కొరకై ప్రకృతి శక్తుల జయించుటయు, వస్తూత్పత్తి సాధనముల నుత్తమ దశను చేందించుటయు, మానవుడు పడవలసిన శరీరకష్టము సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటయు, విద్యావిధానమును క్రమ పద్ధతులపై నడపుచు, జీవితసౌఖ్యమునకై వలయు క్రమ శిక్షణ సర్వసాధారణముగ నొసంగుటయు, మానవుడు మొదట సాధింపవలసిన విషయములు. ఆ లక్ష్యము సాధించిన

యెడల మానవున కెక్కడు విరామము లభించును. అట్టి దశను పొందిన మీదట మానవుడు ప్రకృతిసౌందర్యమును, కల్పితసౌందర్యమును ఎక్కువగా నుసాసించుట తధ్యము.

సౌందర్యోపాసనము జీవితసౌఖ్యమునకు దోహద మొసంగునుకాని ఈ లక్షణము లేకుండ జీవితమునకు సౌఖ్యమే లేదనుట సత్యదూరము. కళోపాసన యెంత ముఖ్యమైనదో, నిత్యజీవితమున కావశ్యకమగు విజ్ఞానము దీనికింటే ముఖ్య తరమైన దనుటకు సందేహములేదు. వ్యక్తి జీవితమున, సామాజికజీవితమును సృష్టించిన శక్తులే వాఙ్మయమును, ఇతర లలితకళలను సృష్టించుచున్నవి. పుష్పములం దిష్టము గల యాతడు ఆయా పువ్వులకొరకై మొక్కలను పెంచుచు. మొక్కయొక్క ప్రేళ్లును, ఆకులును, పూవును పెంపొందించుటయందు సహకారులగుచున్న కారణమున వానికికూడ ఆతడు ప్రాముఖ్యత నొసంగును. నిజముగ నాన మాసించు వస్తువు పూవు కావున మొక్కయొక్క ఆకులు, ప్రేళ్ళకంటె దీనికి మన మున్నతస్థానము నొసంగుదుము. కాని ఆకులు ప్రేళ్ళయం దంతర్గతమగు మహత్వ మధికతరముగనున్న యంశమును మనము గుర్తింపవలెను. ఏలనన పూవుమొక్క క్రమవికాసము వీనివైననే ఆధారపడి యున్నది. పూవులను కోరువారు మొక్కను ఏపుగ పెంచవలెను. పూవుకొరకై తొందరపాటుతో మొక్కనే నిర్లక్ష్యముచేయుట వినోదహీనత కాదా? మన మిప్పుడు విమర్శించుచున్న విషయముకూడ

నిట్టిదే. శిల్పము, చెక్కడపు పని, చిత్రలేఖనము సంగీతము, కవిత్వము మున్నగునవి నాగరకజీవన మను వృక్షమునకు పుష్పములనంటివి. నాగరక జీవనముకంటె తత్ఫలములగు కళలే యెక్కువ ముఖ్యమైనవని వాదముకొర కంగీకరించినను ఈ కళలను పెంపొందించుటకు మూలహేతువైన చేవ గల్గిన నాగరక జీవితము మొట్టమొదట నెలకొనియుండుట అత్యవసరము. కళల కాధారభూతమగు పరిణతజీవితమునకు మన మత్యున్నతస్థానము నొసంగవలెను.

మన విద్యావిధానమునందలి ముఖ్యలోప మిచ్చటనే కానవచ్చుచున్నది. ఇందు పూవుపైగల మోహముచే మొక్కను నిర్లక్ష్యము సేయుచున్నారు. అందముకొరకై మన విద్యావిధానము దార్ధ్యమును పోనాడుచున్నది. ఆత్మ సంరక్షణయు, జీవనోపాధి, పైతృకధర్మములు, సాంఘిక విజ్ఞానము మున్నగు సంశయములగూర్చి మన విద్యావిధానములో సక్రమమగు శిక్షణ యొసంగబడుటలేదు. జీవనోపాధి కావశ్యకమగు జ్ఞానమును విద్యార్థి తన భావిజీవితములో తనంత తానే సంపాదించవలసి నచ్చుచున్నది. సాంఘికవిజ్ఞాన విషయమున అప్రస్తుతమగు ననేకాంశములు బోధింపబడుచున్నవి. కాని లలితకళల విషయమున సత్యంతమగు శ్రద్ధను మన విద్యావిధానము చూపుచున్నది. ఆధునికభాషలను నేర్చుట వలన మనకు విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుచున్నది. గ్రంథావలోకనము వలనను, పండిత సమాగమము, విదేశగమనములవలన

మానవునకు పరిణతి సిద్ధించుచున్నది. కాని ఇట్లు పలుకుట వలన అతి ముఖ్యములగు నితరాంశముల నిర్లక్ష్యముచేయుట కూడునని యెంతమాత్రమును తలంపరాదు. ప్రామాణిక భావల సభ్యసించుటచే నిర్దుష్టమగు శైలి యేర్పడును. రచనా విధానమున విన్నాణము పెంపొందును. కాని కన్న బిడ్డలను సక్రమ మార్గముల పెంచు విధానమును బోధించు జ్ఞానముకంటె ప్రామాణికభాషాభ్యాస మెక్కువ ఉపయోగ కరమని యెవ్వరును వాదింపజాలరు. ప్రాచీనభాషలయందలి కవితను చదువుటచే మనరుచు లున్నతస్థాయికి పోవచ్చును. కాని రుచుల యభివృద్ధి ఆరోగ్యసూత్ర విజ్ఞానమంతటి ముఖ్య విషయము కాజాలదు. కవిత్యము, లలిత కళలు మున్నగు నవి నాగరకతకు వన్నెపెట్టుటకు మాత్రమే ఉపయోగ పడును. కావున నాగరకతకు మూలమైన విద్యాబోధ, క్రమ శిక్షణ మున్నగువాని కియ్యవి లోబడియుండవలెను. జీవితము నందలి విరామసమయమున మాత్రము లలితకళ లుపయోగ పడును. కావున విద్యావిధానమున లభించు విరామకాల మున మాత్రమే వీనిని బోధింపవలసి యుండును.

విద్యా విధానములో ప్రథమదశనుండియును కూడ లలిత కళలకు స్థానము లభింపవలెను. కాని ఈ విజ్ఞానము ద్వితీయ శ్రేణిలో మాత్రమే చేరును. ఈ విభాగమునకు చెందిన విజ్ఞానమును సంపాదించుట కెట్టి జ్ఞానమావశ్యక మను విషయము నిష్పాడు మనము చర్చింపవలెను. ఇతః

పూర్వము తెలుపబడిన యంశమునే మన మిచ్చట కూడ ఉదహరింపవలసి యున్నది. అనగా లలితకళలకు కూడ శాస్త్రీయవిజ్ఞానమే మూలమైన దని తెలుపవలసియున్నది. కొందర కీ యంశ మాశ్చర్యకరముగ తోపనచ్చును. కాని శాస్త్రీయ విజ్ఞానము లేనియెడల నిర్దుష్టమగు సృష్టికాని, దాని యందమును గుర్తింపగల్గుట కాని సాధ్యముకాదు. సంకుచితాంశముతో మనము శాస్త్రీయవిజ్ఞానముగా పరిగణించుచున్న యంశముల నుత్తమ కళాకోవిదు లెరింగి యుండక పోవచ్చును. కాని కళాభిజ్ఞులందరును తమ సూక్ష్మపరిశీలనా శక్తి వలనను, అనుభవము వలనను అనేకాంశముల నెరుంగ జాలుచున్నారు. ఈ యంశములే ప్రకృతి శాస్త్రముయొక్క ప్రాథమిక దశ యని తెలుపనగును. కాని కళాకారు లెరింగిన విషయములు పరిమితములు, తోపభూయిష్టములు ; కళాకారులు నిర్మించు నస్తువులన్నియు ఊహాప్రపంచమునందో, భౌతికప్రపంచమునందో నెలకొనియున్న భావములకును, దృశ్యములకును ప్రతిబింబములు. ఈదృశ్యములకును భావములకును సంబంధించిన ధర్మములను చక్కగ నెరింగిన యాతడే నిర్దుష్టమగు కళను ప్రదర్శింపజాలును. కావున కళాకారుడు మొట్టమొదట ప్రకృతిధర్మముల నెరుంగవలయును. పై యంశములవలన శాస్త్రమునకును కళకును గల సంబంధము వ్యక్తమగుచున్నది.

శిల్పవిద్య నభ్యసింపదలచిన వారికి మానవ శరీరమందలి యెముకలు, నరములు, వానియునికి, ఏర్పాటు, కదలిక

మున్నగు విషయములు తెలిసియుండుట అవసరము. ఇయ్యది ప్రకృతిశాస్త్రములో నొక భాగము. ఈపాటి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానమైనను లేనియెడల శిల్పి చక్కని చిత్రముల మలచజాలడు. రేఖాగణితవిజ్ఞానము కూడ శిల్పికి అతిముఖ్యము. ఈ జ్ఞానములేని శిల్పి మానవచిత్రములను సహజముగా చూపజాలడు. చిత్రలేఖనమునందు సైతము శాస్త్రీయవిజ్ఞానము తప్పక కావలయును. వివిధకోణములనుండి చూచి నప్పుడు ఒక వస్తు వెట్లు కానవచ్చునో తెలియకుండ చిత్తరువుల నందముగ వ్రాయజాలము. పిన్నవయస్సువారు వ్రాసెడి చిత్రముల పరిశీలింపుడు. శాస్త్రీయజ్ఞానము లేని కారణమున వారి చిత్రములు లోపభూయిష్టములుగ నుండును. కాని చిత్రకారునికి కావలసిన శాస్త్రీయజ్ఞాన మనుభవజన్యమైనది మాత్రమే యని మనము తెలిసికొనవలెను. చిత్రకళాపారగులును, రస్కిన్ మహాశయుడు మున్నగు కళావిమర్శకులును చిత్రకళను వృద్ధిపొందించుటకు సాధనము ప్రకృతి యందలి సహజత్వమును ప్రదర్శించు మార్గముల నభ్యసించుటయే యని వాక్రుచ్చుచున్నారు. శాస్త్రీయజ్ఞానము లేనియెడల ఎంతటి యనుభవశాలియును కూడ పొరపాట్లనుండి తప్పించుకొనజాలడు. ఒక ప్రత్యేకపరిస్థితియం దెట్టి దృశ్యముల ప్రదర్శింపవలయునో యెరుంగనిచో చిత్రకారు డందమగు చిత్రమును సిద్ధముచేయజాలడు. వివిధదృశ్యముల స్వరూపమును నిర్ణయించుట కవసరమగు శాస్త్రజ్ఞానము చిత్రకారునికి

మిక్కిలి ముఖ్యమైనదని యిందువలన తేలుచున్నది. శాస్త్రీయ విజ్ఞానశూన్యఁ డగు చిత్రకారుడు తేలికగ, దృశ్యాదృశ్యముగ చూపవలసిన వస్తువులను గాఢముగ, కొట్టవచ్చినట్లు చిత్రించి, చిత్తగుపు నసహజముగ చేసివైచును. చిత్రకారుడు సహజప్రజ్ఞ కల్గియుండియు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము లేనియెడల రాణింపజాలడు.

సంగీతమునకు కూడ శాస్త్రము యొక్క సహాయము తప్పక కావలెను. ఇందుల కెవ్వరును కూడ ఆశ్చర్యపడ నక్కర లేదు. భావగర్భితమగు సహజభావ నుత్తమస్థాయికి గొనిపోవుటయే సంగీతము. సహజభావకు సమీపముగ నున్న పక్షముననే సంగీతము అందగించును. లేనిచో వికారముగ నుండును. భావానుగుణ్యముగను, భావసాంద్రత ననుసరించియు ధ్వని నారోహణావరోహణముల కావించుటవలననే సంగీతము నందలి మాధుర్య మేర్పడుచున్నది. స్వరమునందలి హెచ్చుతగ్గులు మన కిచ్చవచ్చిన చొప్పున కావించుటకు వలనుపడదు. ఒక ముఖ్యలక్ష్యమును సాధించుటకు — అనగా పదముల భావమును చక్కగ వ్యక్తపరచుటకు — ఆరోహణావరోహణములు చాల అవసరము. వీనికి సంబంధించిన సూత్ర సముదాయమునే సంగీతశాస్త్రమని పేర్కొందుము. పై శాస్త్రనియమముల కనుగుణ్యముగ వ్రాయబడిన గీతములు, కీర్తనలు మాత్రమే సంగీత నామమున కర్హములు. సంగీత ప్రదర్శనము వలన మాత్రమే దీనిని ఋజువు పరచుటకు

సాధ్యపడును. ఈనాడు జానపదగీతములు కుప్పలు తిప్పలుగ వినవచ్చుచున్నవి. వీనియందు సారస్య మించుకయునుండదు. ఇవి శాస్త్రమునకు విరుద్ధములు. భావప్రేరేపణము కావించుట కసమర్థములగు సామాన్యాంశముల సంగీతములో కూర్చుటకై ఈ గీతములు యత్నించును. ఇది శాస్త్రమునకు విరుద్ధము. భావమునకు సరిపడని లలితపదములతో తాము తెలుపదలచిన యంశముల జోడించుట వీనియందలి రెండవ లోపము ఈ జానపదగీతములు ప్రకృతి విరుద్ధముగ నున్నవి. కావుననే ఇయ్యవి లోపభూయిష్ఠములు. ప్రకృతివిరుద్ధమగు సంగీతము శాస్త్రవిరుద్ధము.

కవిత్వమునకు కూడ పైయంశములే వర్తించును. భావము గంభీరముగను, ఉదాత్తముగను ఉన్నప్పుడు వాగ్ధోరణి మార్పునకు లోనగుట సహజము. సంగీతమునకును, కవిత్వమునకును కూడ ఇదియే మూలము. కవిత్వమందలి పదముల పొందిక, అందలి యుత్ప్రేక్షలు, అతిశయోక్తులు, వాక్యములందలి ఆకస్మికములగు పరివర్తనములు మున్నగునవి మానవుడు భావోద్రేకమునకు గురియైనప్పుడు వాడు విశిష్టభావకు ప్రతిబింబములు. భావశబలతకు లోనైన భావయెట్టి మార్గముల నవలంబించునో ఆ సూత్రముల కవులు చక్కగ అవగాహన యొనర్చుకొనవలెను. భావశబలమగు భావను అనుకరించి, ద్విగుణీకరించి వాడునప్పుడు సైతము కవి ఔచిత్యమునకు భిన్నముగ వర్తింపరాదు. తన సాధన

ముల నాతడు సంయమములేకుండ వాడరాదు. భావమునందు ద్రేకము సన్నగిల్లినప్పుడు కవి కవిత్వభాషను వాడరాదు. భావోద్రేకము పెరిగిన కొలదియు కవి తన భాషను ధారాళముగ ప్రయోగింపనగును. భావోద్రేక మవధులను చేరినప్పుడు భాష కూడ ఉత్తమస్థాయిని పొందవలెను. ఈ సూత్రములకు విరుద్ధముగ వ్రాయబడు కవిత్వము కేవల శబ్దాడంబరము మాత్రమే యగును. కేవల నీతి బోధకము లగు కార్యములందు పై సూత్రముల సంపూర్ణముగ ననుసరించుటకు వలనుపడదు. కవితాధర్మములను సంపూర్ణముగ నవలంబించువారు మిక్కిలి అరుదు. కావుననే నిజమైన కవిత కూడ చాల అరుదుగ కానవచ్చును.

కళాకారుడు తాను చేపట్టిన కళకు సంబంధించిన సూత్రముల నెరింగిన చాలాదు. తాను ప్రదర్శించిన కళను చూచినప్పుడు లేక విచినప్పుడు ప్రేక్షకుల, శ్రోతల మనస్సులలో నెట్టి భావము కల్గునో తెలిసికొనుటకూడ ఆతనికి చాల అవసరము. ఈ యంశము మనస్తత్వశాస్త్రమునకు సంబంధించినది. ఏదైన నొక కళాఖండము ప్రేక్షకుల మనస్సులలో కల్గించు ప్రభావము ఆ ప్రేక్షకుల మనోవృత్తులపై ఆధారపడియుండును. మానవుల మనోవృత్తులయందు కొన్ని సామాన్యధర్మము లుండును. ఆ సామాన్యధర్మముల కనుగుణ్యముగనే కళాసృష్టి సాగవలయును. అట్లు జరగినప్పుడే కళ ప్రజానీకము నాకర్షింపగల్గును. మనస్తత్వమును చక్కగ

గుర్తెరింగిననే కాని కళాకారుడు దానికి సంబంధించిన సూత్రముల నెరుంగజాలడు. ఏదైన నొక చిత్రము చక్కగ నున్నదా యని యెవరైన మిమ్ము ప్రశ్న వేసినని తలంపుడు. ఆ చిత్రము ప్రేక్షకుల మనముల నెట్లు ప్రభావితము కావించిన దని దానియందలి యర్థము. ఏదైన నొక నాటకము మంచిదా కాదా యను జిజ్ఞాస ప్రారంభమైనదని యూహింపుము. ఆ నాటకము ప్రేక్షకుల దృష్టి నాకర్షించుటయందును, వారికి విసువుదల కలుగకుండ చేయుటయందును ఎంతవరకు ఫలన మైనదని యీ జిజ్ఞాస కర్థము. ఒక పద్యభాగమును కాని, నవలను కాని, ఒక వాక్యమును కాని కూర్చునప్పుడు శ్రోతల మనస్సులలో అనుకూలభావము లెంతవర కేర్పడుచున్న వాయను సంశయము ముఖ్యముగ గమనింపదగినది. తెలుపునట్టి విషయము వినువారి మనస్సునకు సూటిగ నాటునట్లు వ్రాయ గల్గుట ఉత్తమ రచనకు లక్షణము. ప్రతి కళాకారుడును తాను విద్యాభ్యాసము చేయు కాలమందును, తరువాతను కూడ తన కళాజీవితమునకు సంబంధించిన సామాన్యసూత్రముల ననేకముల గ్రహించును. వీని ననుసరించియే యాతని కళాసృష్టి సాగును. ఈ సూత్రముల యాంతర్యమును చక్కగ గ్రహించిన యెడల అయ్యచి మన స్తత్వశాస్త్రమునకు సంబంధించిన సూత్రములే యని మనము గ్రహింపజాలుదుము. ఈ మానసికధర్మములను, వాని యుపలక్షణములను చక్కగ గుర్తించినప్పుడే కళాకారుడు వాని కనుగుణ్యముగ వర్తించగలడు.

శాస్త్రీయజ్ఞాన మున్నంతమాత్రమున నెవ్వడును కళా కారుడు కాజాలడు. భౌతికములును, కేవల భావాత్మకము లును అగు దృశ్యములకు సంబంధించిన సూత్రములను కళా కారుడు చక్కగ నవగాహనము కావించుకొనుట అతి ముఖ్యము. కాని సహజప్రజ్ఞ లేకుండ కేవలము వీనివలననే యెవ్వరును కళను సాధింపజాలరు. కవి, చిత్రకారుడు మున్నగు వారికి కల్లు ప్రజ్ఞ జన్మతః సిద్ధించును. ఈ ప్రజ్ఞ సాధనచే కల్లునది కాదు. కాని సహజప్రజ్ఞ యున్నంతమాత్రమున శాస్త్రీయజ్ఞానమును పూర్తిగ త్రోసిపుచ్చుటకు వలనుపడదు. సహజప్రజ్ఞ వలన మన మెన్నియో ఘనకార్యముల సాధింప వచ్చును. కాని పరిపూర్ణతను సాధింపజాలము. ఉపజ్ఞకును శాస్త్రమునకును సంయోగము కల్గినప్పుడే ఉత్తమ ఫలిత ములు సిద్ధించును.

ఉత్తమ మగు కళాసృష్టిని కావించుటకును, ప్రద ర్శించిన కళ నానందించుటకును కూడ శాస్త్రీయజ్ఞాన మావ శ్యకము. ఒక బాలునికంటె వయస్సువచ్చిన మానవు డొక కళాఖండము నలన నెక్కుడు ఆనందమును పొందగల్గుచున్నాడు. ప్రకృతియందును, జీవితమునందును ఇమిడియున్న సత్యముల నాతడు చక్కగ గ్రహించి యుండుటయే ఇందులకు కారణము. ఒక చక్కని గీతము నందలి మాధుర్యమును విజ్ఞాన వంతుడగు నొక పురుషుడు తెలిసికొనినట్లుగ చదువు సంధ్యలు లేని మోటుమానిసి తెలిసికొనజాలడు. జీవితము నందలి వివిధ

దృశ్యములను, వివిధ కార్యకలాపములను విజ్ఞాని యగువాడు చూచియుండుటయే పై భేదమునకు కారణము. ప్రదర్శింపబడిన దృశ్యములను కొంతవరకు తెలిసికొనినయెడల మనకు పరిమితమగు నానందము లభించును. ఆ దృశ్యమును సంపూర్ణముగ నవగాహన మొనర్చుకొనిన యెడల మనకు సంపూర్ణమగు నానందము సిద్ధించును. కళయందు ప్రదర్శింపబడు ప్రతి నూతన సత్యమును, దానిని గ్రహింపజాలిన వారి కధికతరానందమును చేకూర్చును. ఆ సత్యమును గ్రహింపని యాత డా యానందమును పొందజాలడు. కళాకారుడు తన కళయం దెన్ని నూతన సత్యములను ప్రదర్శించిన నాతని కళ భిన్నభిన్న రుచులు, శక్తులుకల వారి కానందము కలుగజేయును; భిన్నవిభిన్న భావముల రేకెత్తించును; అధికతరానందమును చేకూర్చును. కాని యానందమును పొందుటకు పూర్వము ప్రేక్షకుడు, శ్రోత, చదువరి మున్నగువారు కళాకారునిచే ప్రదర్శింపబడిన సత్యము నర్థము కావించుకొనవలెను. విషయములను గ్రహించుట యనగా శాస్త్రమును సాధించుటయే కాని వేరు కాదు.

సంగీతము, చిత్రలేఖనము, కవిత్వము, శిల్పము మున్నగు కళలు శాస్త్రవిజ్ఞానముపై ఆధారపడి యున్నట్లు వైన తెల్పియున్నాము. అంతేకాదు. శాస్త్రమునందే కవితా లక్షణము లున్న వని తెలుపుటకు మేము సాహసించుచున్నాము. శాస్త్రవిజ్ఞానమును, కవితయును అనోన్యస్య

విద్యములని కొందరు తలంతురు. అది నట్టి భ్రమ. మనో
రంగమున కల్గు భావోద్రేకమునకును, కేవల జ్ఞానమునకును
భేదము కలదని యంగీకరింపవచ్చును. నిరంతరాలోచనము
వలన భావోద్రేకము క్షీణించును. అదే విధముగ నిరంతర
భావప్రాబల్యము విచారణాశక్తిని కుండువడ జేయును. ఈ
విధముగ నుపలక్షించినచో నొక విధమగు శక్తి పేరొకశక్తికి
ప్రతికూలమగుట సహజము. కాని శాస్త్రీయ విజ్ఞానమునందలి
యంశములలో కవిత (సౌందర్యము) లేదనియు, శాస్త్రీయ
విజ్ఞానాసక్తిని పెంపొందించుకొనుటవలన భావనాశక్తియు,
సౌందర్యపిపాసయు నశించు ననియు భావించుట తప్పు.
శాస్త్రీయవిజ్ఞానము లేనట్టివారు కన్గొనజాలని అనేక నూతన
సుందరదృశ్యములను, ఊహింపజాలని రమణీయభావములను,
శాస్త్రజ్ఞానము కలవారు కన్గొని ఆనందింపజాలుదురు. భూగర్భ
శాస్త్రము, అర్ణవశాస్త్రము మున్నగు విజ్ఞానశాఖలలో పరి
శోధన కావించువారికి నిరంతరము అతి సుందరములును,
నూతనములు నగు సన్నివేశములును ప్రత్యక్షమగుచుండును.
గెటే మహావి జీవితమును శ్రద్ధగ పరిశీలించినచో కవితా
శక్తియు, విజ్ఞానాపేక్షయు, ఒకే వ్యక్తియం దిమిడి యుండ
వచ్చు ననుటకు తార్కాణము లభించును. ప్రకృతిని గాఢ
ముగ పరిశీలించిన కొలదియు తత్సౌందర్యము నెడల మనకు
గౌరవము హెచ్చునే కాని తక్కువ కాజాలదు. శాస్త్రీయ
జ్ఞానము లేనివాని కొక సీటిబిందువులో విశేష మేమియు

కానరాదు. నీటి బిందువులోని భిన్నవిభాగము౧ నొక విశిష్ట శక్తి సమైక్యపరచి యుంచుచున్నదనియు, ఆ శక్తిని విడుదల చేసినచో విద్యుత్ప్రకాశము కానవచ్చుననియు ఒక్క శాస్త్రజ్ఞునికి మాత్రమే తెలియును. మంచువాన కురియుచున్నప్పుడు సామాన్యమానపుడు దాని నుపేక్షాభావముతో చూచును. శాస్త్రజ్ఞుడు దుర్భిణీయంత్రసహాయమున నామంచుతునకలలో భిన్నవిభిన్నాకారములుగల సుందరస్ఫటికములగాంచి, వానికి ప్రకృతి యందలి యున్నతశక్తులతో సంబంధము కల్పించుకొనును. అతి ప్రాచీనమగు శిలలను గాంచి అజ్ఞాని యగువాడు స్థభముగ నూరకుండును. భూగర్భశాస్త్రవేత్త ఈరాతి యందు గల వివిధములగు పొరలు కొని సహస్రాబ్దములలో నేర్పడినవని యెరుంగగల్గును. అజ్ఞాన మాశాస్త్రవేత్త హృదయాంతరాళమున కవితా తరంగముల నుప్పతిల్లజేయదని పల్కుట కెవ్వరు సాహసింతురు! నిజమునకు మన పరిసరములందే యెంతయో కవితాసామగ్రి కలదు. కాని అజ్ఞానులగు వారికి యంశము తెలియదు. క్రొత్త క్రొత్త మొక్కలను, పురుగులను సంపాదించి జాగ్రత్త చేయువానికి తన చుట్టు ప్రక్కల పెరుగు తీగలలోను డొంకలలోను సౌందర్యము కాన్పించును. రకరకములగు రాళ్ళ నేరితెచ్చుట కలవాటు పడిన బాలకునికి భూగర్భమునం దెట్టి సంపద దాగియున్నదో కొంతవరకైన గోచరించును. దుర్భిణీయంత్రముతో నీటి యందలి వివిధజీవముల కనుగొన గల్గినవాడే సముద్రము

యొక్క నిజమగు సౌందర్యము నానందింపజాలును. మన పరిసరములందు అసగా భూమిపై నను, ఆకాశముపై నను అద్భుతావహములగు నెన్నియో యంశములు కానవచ్చుచుండగా ఎచ్చటనో చరిత్రయందలి ఒక మారుమూలవ్యక్తిని గూర్చియో, లేక ప్రాచీనకాలమునాటి ఏదో ఒక పద్యభాగమును గూర్చియో తలలు పగులగొట్టుకొనువారి నేమన వలయునో తోచకున్నది. ప్రకృతి రచించిన మహాకావ్యముల నలక్ష్యము చేసి మానననిర్మితములగు కావ్యముల పొంతకు పరువెత్తుట యేమంత వివేకమో యూహింపుడు.

సౌందర్యోపాసనమునకై శాస్త్రీయవిజ్ఞాన మావశ్యకమనియు, శాస్త్రీయసిద్ధాంతముల మూలముననే మనము కళానిర్మాణముల సవిమర్శముగ నెరుంగజాలుదు మనియు తెలిసికొని యున్నారము. శాస్త్రము కవితకును, కళకును సహాయకమైనది. అంతేకాదు. శాస్త్రములో కవిత ఇమిడియున్నది. శాస్త్రీయరంగములోనే కాక జీవితమందలి యితర రంగములలో కూడ శాస్త్రీయవిజ్ఞానము చాల ముఖ్యమని మనము తెలిసికొనగలము.

వివిధవిషయములకు సంబంధించిన జ్ఞానము మనకు జీవితనిర్వహణమునం దెట్లు ఉపయోగకారి యగుచున్నదో తెలిసికొని యున్నాము. ఆ విషయములు జీవితమునం దావశ్యకమగు క్రమశిక్షణ నొసంగుటలో యెంతవర కుపయోగపడుచున్నవో గ్రహించుట మన కిప్పుడవసరము. కాని దీనిని

గూర్చి దీర్ఘముగు చర్చను కావింపవలసిన యనసరము లేదు. ఈసందర్భమున నొక ముఖ్యమగు ప్రకృతిధర్మము గమనింప దగియున్నది. మనకు గల శక్తులను మిక్కిలి పొదుపుగ వాడుటకు తగిన వసతులను, అనుకూలతలను ప్రకృతి మాతయే కావించియున్నది. జీవితనిర్వహణమున కవసరమగు విజ్ఞానమును సంపాదించుటకును, క్రమశిక్షణకై ఆవశ్యకమగు తరిఫీదును పొందుటకును, మానవుడు వేరువేరు యత్నముల చేయనక్కరలేదు. ఈ రెండువిధములగు శిక్షణలును మన కేక కాలముననే లభింపగలవు. ఒక పురుషుడు జీవిత సౌఖ్యము కొరకై ఏదైన నొకశక్తిని సాధింప పరిచిన యెడల, తత్సంబంధములగు కార్యకలాపములలో పాల్గొనినపక్షమున ఆతని కా శక్తి లభించును. అందుల కాశ డెట్టి కృత్రిమసాధనములను అవలంబింపనక్కరలేదు. ఉదాహరణముగా అమెరికాలోని ఎఱ్ఱ ఇండియనుల గమనింపుడు. వారందరును అతివేగముగను, చురుకుదనముతోడను పరువెత్తి జంతువులను వేటాడగలరు. ఈశక్తిని వీరు నిత్యము జంతువుల వేటను సాగించుటవలననే సంపాదించగల్గుదురు. నిత్యజీవితమునందలి యితర కార్యకలాపములవలన వారి శారీరికశక్తి లన్నియు సమానముగ వృద్ధిచెందును. జంతువుల వేటయం దీ యాదిమనివాసులు మిక్కిలి సున్నితమును, సూక్ష్మమును అగు పరిశీలనా శక్తిని ప్రదర్శింతురు. ఈసూక్ష్మగ్రహణశక్తి దీర్ఘముగు అనుభవమువలన మాత్రమే కాని, ఇతర కృత్రిమసాధనములచే

లభింపదు. అతిదూరమునందున్న జంతువులను దూరదిర్చినితో చూచినట్లుగ కనుగొని ఆప్తేలియాఖండపు ఆటవికులు వాని వెంటనంటి తరిమి వేటాడుటయో లేక దాని నుండి తప్పించు కొని పారిపోవుటయో కావించును. బ్యాగకులలోను, ఇతర కార్యాలయములలోను పనిచేయు లేఖకులు దీర్ఘమగు అంకెల పట్టికలను సులభముగ కూడివేయుట మనము చూచుచున్నాము. ఈ పై రెంటికిని కూడ చిరకాలానుభవమే కారణము. నిత్యజీవితమున కావశ్యకములగు కార్మికలాపముల తరచు చేయుచుండుటచే మన కీ యనుభవము లభించును. కావున నిత్యజీవితమున కావశ్యకమగు పనిపాటల వలన మనకు క్రమశిక్షణకూడ తోడ్పడనే లభించును. ఈ యంశ మందెంత సత్యము కలదో విచారితము.

నేటి మన విద్యావిధానమునందు భాషల కధిక ప్రాధాన్య మొసంగు చున్నారు. భాషల నభ్యసించుట నలన జ్ఞాపకశక్తి నృద్ధిచెందు నని వీరివాదము. కాని జ్ఞాపకశక్తిని బలపరచుటకు సాధనము సూత్రన పదముల వల్లె వేయుట యొక్కటియే కాదు. శాస్త్రీయవిజ్ఞానము సంపాదించుటలో కూడ నీ శక్తి పెంపొందును. సూర్యకుటుంబమును గూర్చి కాని, నక్షత్రమండలమును గూర్చి కాని పఠించువారికి, వానికి సంబంధించిన వినరముల జ్ఞప్తియుంచుకొనుట యెంత కష్టమో బోధపడును. అనుదినమును రసాయనద్రవ్యముల సంఖ్య పెరిగిపోవు చున్నది. వీని పేళ్ళ నన్నిటిని జ్ఞప్తియుంచు

కొనుట యే మహాపండితునితో కాని సామాన్యులకు సాధ్యము కాదు. జీవితమునంతయు అందులకై ధారపోసిన వారికి తప్ప వివిధ రసాయనద్రవ్యములు, సంపుటికరణమును, వివిధ ద్రవ్యములు, అన్యోన్యసంబంధమును తెలిసికొనుట దాస్సాధ్యము. భూతలముపై నను, భూగర్భము నందలి పొరలలోను గల దృశ్యముల సర్థముచేసికొని, వాని నన్నిటిని చక్కగ జ్ఞప్తియందుంచు కొనుటకై భూగర్భపరిశోధకుని కనేక సంవత్సరముల కాలముపట్టును. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రమునందలి ప్రతి శాఖయందును కూడ—అనగా భృషి, ఉష్ణము, కాంతి, విద్యుచ్ఛక్తి మున్నగు ఒక్కొక్క విభాగములో జ్ఞాపకము చేయవలసిన యంశముల గురించిన యెడల ఎట్టి వారికిని బెదరు కలుగకమానదు. శారీరకశాస్త్రములను గూర్చి విచారించిన యెడల, అవి జ్ఞాపకశక్తికి కల్పించు పని ఇంకను మితిమీరియుండును. మానవశరీరమునందు గల విభాగము లసంఖ్యాకముగ నున్నవి. వైద్యశాస్త్రమును పఠించు విద్యార్థి నీలని మరల మరల జపించినకాని అవి మనస్సునకు పట్టవు. వృక్షశాస్త్రజ్ఞుడు మూడులక్షల ఇరువదివేల సంఖ్యగల వేర్వేరు వృక్షములను, మొక్కలను జ్ఞప్తి యందుంచుకొనవలయును. జీవశాస్త్రజ్ఞునికి ఇరువది లక్షల వేరువేరు జీవజంతువులతో ఎల్లప్పుడును పని కల్గుచుండును. శాస్త్రీయ విషయము లనుదినమును కూడ అపారముగ వృద్ధి చెందుచున్నవి. అందువలన శాస్త్రజ్ఞులు తమ తమ విజ్ఞానమును శాఖలుగను, ఉపశాఖలు

గను విభజించి ఒక్కొక్క విభాగమును మాత్రమే పఠించుటకై యత్నించుచున్నారు. ప్రతిశాస్త్రజ్ఞుడును తన శాస్త్ర విభాగమునందు మాత్రమే నిష్ణాతుడు కాగలడు. ఆ శాస్త్రము నందలి యితర విభాగములతో ఆతనికి సామాన్యపరిచయము మాత్రముండును. తనశాస్త్రముతో సంబంధముగల యితర శాస్త్రములతో ఆతనికి దూరపరిచయము మాత్రము కలును. కావున జ్ఞాపకశక్తిని క్రమశిక్షణకు లోను కావించి, అభివృద్ధి పరచుటకై సామాన్యముగ శాస్త్రవిజ్ఞానము కూడ ఎంతయో ఉపయోగకారి యగునని నిస్సంశయముగ తెలుపవచ్చును. బుద్ధిని తీవ్రతర మొనర్చుటలో శాస్త్రీయవిజ్ఞానము, భాషా విజ్ఞానమున కేవిధముగను తీసిపోదు. అంతే కాదు.

జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి పొందించుటలో శాస్త్రపఠన మొనంగు శిక్షణ కేవల భాషాభ్యాసము వలన లభించు శిక్షణ కంటె శ్రేష్ఠతరమైనది. వివిధభాషలు మన మనస్సునకు హత్తుకొని పోవలయుననినచో వానికి సన్నిహితమగు అన్యోన్య సంబంధముం నవలయును. భాషాబోధ కావించు నప్పుడు తెలుపబడునట్టి విషయముల కిట్టి దగ్గర సంబంధముండజాలదు. వివిధపదములకును వాని యర్థమునకును చాల సందర్భములలో ప్రకృతసిద్ధమగు సంబంధముండుననుట నిజమే. ఈ పదముల పుట్టుపూర్వోత్తరముల శ్రద్ధగ పరిశీలించినచో వీనికి మొదటినుండియును కూడ బాంధవ్యముండినట్లు మనము తెలిసికొనవచ్చును. శబ్దముల యన్యోన్య సంబంధమును విశద

పరచు శాస్త్రము శబ్దతత్వశాస్త్రము. కాని మనము సర్వ సాధారణముగ కావించు భాషాబోధనయందు పదములకును వాని యర్థమునకును గల అన్యోన్యసంబంధములు కాని, తద్విషయికమగు శాస్త్రీయసూత్రములు కాని విద్యార్థులకు విశదీకరింపబడవు. కావున శబ్దమునకును, దాని యర్థమునకును గల సంబంధము కేవలము యాదృచ్ఛికమను భావము విద్యార్థి మనస్సులో కలుచున్నది. కాని శాస్త్రీయవిజ్ఞానము నందు వివిధభావములకు కార్యకారణసంబంధముండి తీరును. ఈయంశమును సక్రమపద్ధతులపై బోధించినచో విద్యార్థులు దానిని చక్కగ గ్రహింతురు. భాషాభ్యాసము కావించు వారు కార్యకారణసంబంధములు లేని యంశముల నేర్తురు. శాస్త్రీపఠనము చేయువారు కార్యకారణసంబంధము గల విషయముల గ్రహింతురు. భాషాభ్యాసము జ్ఞాపకశక్తిని మాత్రము బలపరచును. శాస్త్రాభ్యాసము జ్ఞాపకశక్తిని, వివేచనాశక్తిని కూడ పెంపొందించును.

భాషాభ్యాసముకంటె శాస్త్రీపఠనము శ్రేష్ఠతరమగు మానసిక శిక్షణ నొసంగును. దీని వలన విషయనిర్ధారణ కావించు శక్తి యేర్పడును. సర్వసాధారణముగ మానవులందరి యందును కూడ నిర్ధారణాశక్తి కుంటువడియుండును. ఇది యొక గొప్పలోప మని తెల్పుట కెట్టి సంతయమును లేదు. విషయనిర్ధారణమును కావించుట కావశ్యకమగు క్రమ శిక్షణను మన విద్యావిధానము కల్పించుట లేదు. అంతేకాదు

ఇట్టి క్రమశిక్షణ యొసంగబడుట లేదను యంశము కూడ మనలో పలువురకు తెలియదని మహావిజ్ఞాని యగు ఫారడే పండితుడు వాక్రతుచ్చు చన్నాడు. శాస్త్రీయవిజ్ఞానము చక్కగ న్యాప్తిచెందకుండుటయే దీనికి కారణమని యా విజ్ఞాని యభిప్రాయము. అతని యభిప్రాయము ముమ్మాటి కిని సత్యము. మన పరిసరములలో కానవచ్చు దృశ్యము లొండొంటిపై యెల్లు ఆధారపడియున్నవో చక్కగ తెలిసి కొన్నప్పుడే వివిధవస్తువులు, సంఘటనలు, వాని ఫలిత ములు మున్నగు వానిని గూర్చి సరియగు నిర్ణయముల కావించుకొనగల్గుదుము. శబ్దములను, శబ్దార్థములను ఎంతగ నేర్చినను వివిధ సంఘటనల కార్యకారణ సంబంధములను గుర్తింపగల్గు శక్తి యేర్పడదు. ప్రదర్శితముగు సంశయముల నుండి నిర్ణయముల కావించి. ఆ నిర్ణయముల సత్యాసత్యములను స్వపరిశీలనమువలనను, ప్రయోగముల వలనను కనుగొనుటచే నిర్ధారణాశక్తి వృద్ధిచెందును. ఇట్టి శక్తిని కల్గించుట శాస్త్ర పఠనము నందలి ముఖ్య ప్రయోజనములలో నొకటి.

శాస్త్రీయసము మానసిక శిక్షణకే కాక నైతిక శిక్షణకై కూడ చాల ఉపయోగకారి యగును. భాషాభ్యాసము వలన మానవులయందు సహజముగ నెలకొనియుండు సాంప్రదాయగౌరవము, ఆధికారికశక్తుల యెడ మన్నన మున్నగు గుణము లింకను బలపడును. ఉపాధ్యాయులును, నిఘంటువులును ఈ పదము యొక్క అర్థ మిది యని శాసించి

చేప్పును. వ్యాకరణము భాషాసూత్రములను విధించును. విద్యార్థి ఈ యంశములు నిస్సంశయములని భావించి విశ్వసించును. కావున విధింపబడు శాసనముల నెట్టి యనుమానమును లేకుండ నమ్మునట్టి స్వభావము విద్యార్థియం దేర్పడును. సాంప్రదాయసిద్ధమగు ప్రతి యంశమును విచారణ లేకుండ అంగీకరించు అలవాటు విద్యార్థియం దేర్పడుట సహజము. శాస్త్రాభ్యాసమువలన నేర్పడు మానసికస్థితి యిందులకు పూర్తిగ భిన్నము. శాస్త్రము మానవుని విమర్శనా శక్తి కెల్లప్పుడును పని కల్పించుచుండును. అందలి సూత్రములను మనము పండితులనుండి అంధప్రాయముగ నంగీకరింప నవసరము లేదు. ప్రతివారికిని అందలి సత్యాసత్యముల తెలిసికొను స్వాతంత్ర్యము కలదు. అంతే కాదు. శాస్త్రాభ్యాసము కావించు ప్రతి విద్యార్థియు ఆ యా సూత్రములను గూర్చి తర్కించి తన నిర్ణయముల తాను కావించుకొనవలసి యుండును. శాస్త్రీయపరిశోధన యందలి ప్రతి యంశమును కూడ స్వబుద్ధిచే నిర్ణయించుకొనవచ్చును. ఏ విషయమును కూడ తాను స్వయముగ చూడకుండ నిజమని నమ్మవలసిన యావశ్యకత యాతనికిలేదు. ప్రదర్శితాంశములనుండి నిర్దుష్టమగు నిర్ణయముల కావించుకొను విద్యార్థిని ప్రకృతి యెల్లప్పుడును బలపరచుచుండును. ఈ విధముగ నాతనియందాత్మవిశ్వాసము పెంపొందును. భావస్వాతంత్ర్యము నెలకొనును. ఇయ్యది మానవుని కావశ్యకమగు, ముఖ్యమగు

యోగ్యతలలో నొకటి. శాస్త్రాభ్యాసమువలన ఇతర నైతిక సద్గుణములు కూడ అలవడును. “స్వతంత్రమగు పరిశోధనను కావించు శాస్త్రజ్ఞునియందు పట్టుదలయు, ఆశయశుద్ధియు, నిష్కాల్పమును వృద్ధిచెందును. సత్యాన్వేషణపరుడగు వాని యందు నిరంతరకృషియు, ప్రకృతిచే వ్యక్తీకరింపబడు సత్యములను సవినయముగను, హృదయపూర్వకముగను అంగీకరించు మనఃప్రవృత్తియు పెంపొందును. శాస్త్రీయ రంగములో విజయమును సాధింపబూనువారియందీ క్రింది లక్షణములు తప్పక నెలకొని యుండవలెను. పరిశోధన వలన తేలిన యంశముల నాతడు మనఃపూర్వకముగ సంగీకరింపవలెను. సత్యదూరములని నిర్ణయమైన విషయములు తన కెంత ప్రీతికరములైనను వాని నాతడు విడచిపుచ్చవలెను. శాస్త్రీయ విజ్ఞానము నారాధించు ప్రతి అన్వేషకుని ఆంతరంగికజీవితమందును అసాధారణమును, ఉదాత్తమును అగు స్వాధ్యరహితత్వము కానవచ్చును” అని టిండాల్ పండితుడు అభిప్రాయపడుచున్నాడు.

శాస్త్రాభ్యాసమువలన ధార్మికవిజ్ఞానము కూడ లభించునని తెల్పుటకు మేము సాహసించుచున్నాము. ఈ యంశము పలువుర కాశ్చర్యము కల్గింపనచ్చును. అయినను ఇహ్యది ముమ్మాదికిని నిజము. శాస్త్రీయవిజ్ఞానము, ధార్మికజీవితము అను పదములను మే మతివిస్తృతముగ నర్థములో ప్రయోగించుచున్నాము. సంకుచితార్థములో వీనిని మేము వాడుట

లేదు. మతము పేరిట ప్రజాసేవములో వ్యాపించియున్న మూఢవిశ్వాసములకు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము బద్ధశత్రు వనుమాట నిస్సంశయము. కాని యీ మూఢవిశ్వాసముల నెనుక మరుగుపడియున్న నిజమగు మతతత్త్వముతో శాస్త్ర విజ్ఞానమున కెట్టి వైరుధ్యమును లేదు. ఈ నాడు సర్వసామాన్యముగ వ్యాప్తియందున్న శాస్త్రీయభావములందు నాస్తికత నెలకొని యున్నదని మే మంగీకరింతుము. కాని యీ శాస్త్రీయవిజ్ఞానములో నిజమగు సత్తువ గున్నది. గంభీరమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానములో ధార్మికతత్త్వమునకు భిన్నమైన యంశ మేదియును లేదు.

“సత్యమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును, సత్యమగు మతధర్మమును అక్కచెల్లెండ వంటివి. ఒకదానినుండి వేరొకదానిని వేరుపరచుటకై యత్నించినచో రెంటికిని నష్టము సంభవించుట తథ్యము. మతధర్మముల కనుకూలముగ నున్నంతవరకే శాస్త్రీయవిజ్ఞాన మభివృద్ధి గాంచగలదు. సక్రమములును, శాస్త్రీయములు నగు సిద్ధాంతములపై ఆధారపడియుండిన పక్షముననే మతధర్మములకు పెంపు గల్గును. మహనీయులైన తత్త్వవేత్తలు కన్గొనిన మహద్విషయములు కేవలము వారి మానసికశక్తుల వలన సాధింపబడినవి కావు. ధార్మికశక్తు లా మనస్సును నడపుటవలననే వారు మహాత్కార్యముల కావింపగల్గిరి. పట్టుదల, భక్తిశ్రద్ధలు, ఏతాగ్రత, స్వార్థరాహిత్యముల వలన వారు సత్యధర్మము

కావింప గల్గిరి. కేవల బుద్ధిసూక్ష్మత వారి విజయములకు మూలము కాదు.” అని హక్లీ పండితు డిటీవల నొక ఉపన్యాసపు టుపసంహారమున పల్కెను.

శాస్త్రీయవిజ్ఞానము మతధర్మమున కెంతమాత్రమును విరుద్ధము కాదు. అంతేకాదు. శాస్త్రీయవిజ్ఞానము నలక్ష్యము చేయుటయే మతవిరుద్ధము. మన పరిసరములందు గల ప్రకృతిని శ్రద్ధగ తెలిసికొనక పోవుటయే మతమున కపచారము. ఈ క్రింది సామ్యమును గమనింపుడు. ఒక మహాకవిని మీరత్యంతము గౌరవించుకొని భావింపుడు. ఆ కవిపుంగవుని కావ్యము లుత్తమోత్తమములైన కారణమున మీ రాతనికి నిత్యమును నమస్కరించుచు, ఆతనిని భూషణవాక్యములచే స్తోత్రము చేయుచుందురని భావింపుడు. కాని ఆతడు వ్రాసిన గ్రంథముల పఠించి, అందలి ప్రాశస్త్యమును గ్రహించుటకై మీరించుకయును యత్నము కావింపని యెడల మీ కా కవి శ్రేష్ఠునిపై గల గౌరవ మేపాటిదో ఇంచుక యోచింపుడు. సామాన్య మానవులు ప్రపంచమును గూర్చియు, శత్రుసృష్టి కర్తను గూర్చియు అవలంబించు పద్ధతు లించుమించుగ నిట్టివే యని తెల్పుట అతిశయోక్తి కాదు ఈ విశ్వ మత్యద్భుతమైన దనియు, దీనిని సృష్టించిన పరమేశ్వరుడు నర్ణనాతీతు డనియు ఒకవంక పల్కుచు, సామాన్య మానవులా సృష్టిని కాని, సృష్టికర్తను కాని పరిశీలింపరు. సృష్టివైచిత్ర్యముల శ్రద్ధగ గమనించు శాస్త్రజ్ఞులను వీరు నిరసన

దృష్టితో చూచుచు, వారు న్యధులను భావమును ప్రకటింతురు. ఈ పద్ధతి యెంత సమంజసమో మీరే గమనింపుడు. కావున శాస్త్రీయవిజ్ఞానము నలక్ష్యము కావించుట మత ధర్మమునకు విరుద్ధమని మేము మరల తెల్పుచున్నాము. శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును సాధించుట భగవత్సేవ యని పరిగ్రహించుచును. ప్రకృతియందలి ఘనతను, దాని మూలమున ప్రకృతిని సృష్టించిన యీశ్వరుని మహత్వమును శాస్త్రజ్ఞుడు గుర్తించుచున్నాడు. ఇయ్యది ప్రత్యక్షముగను, పరోక్షముగను కూడ భగవత్సేవ యని అందరును అంగీకరింపవలెను. శాస్త్రజ్ఞుడు కావించు భగవత్పూజ కేవలము బాహ్యోడంబరము కాదు. అతడు తన దైహిక మానసిక శక్తులను, తన అమూల్యమగు కాలమును వ్యయపరచి పరమేశ్వరుని కొల్పుచున్నాడు.

మఱియొక విషయమునందు కూడ శాస్త్రీయ విజ్ఞానము మతధర్మముల కత్యంత సన్నిహితముగ నున్నది. మన పరిసరములందు సంభవించు సంఘటనలన్నిటి యందును కొన్ని శాశ్వతసామాన్యధర్మములు కాన్పించునను యంశమును శాస్త్రీయవిజ్ఞానము బోధించును. ఈ ధర్మములయెడ గౌరవమును, అచంచల విశ్వాసమును శాస్త్రీయవిజ్ఞానము కల్పించును. అనుభవము వలనను, నిరంతర పరిశీలనము వలనను వివిధసంఘటల యందలి కార్యకారణభావమును, అవినాభావసంబంధమును, దుష్ఫలితములను, సత్ఫలితము

లను శాస్త్రజ్ఞుడు తెలిసికొనును. సామాన్య మానవులు తాము కావించు కృత్యములవలన మంచియో చెడుగో సంభవించునని ప్రాచీనాచారముల ననుసరించి స్థూలముగ నమ్ముదురు. ధర్మవిరుద్ధముగ వర్తించిననుకూడ దుష్టపరిణామముల నుండి తప్పించుకొనవచ్చు నని వారు భ్రమపడుచుండురు. శాస్త్రజ్ఞు డట్లుకాక మనము కావించు కృత్యములందే మంచి చెడుగు లంతర్గర్భితములైయున్న యగళమును స్పష్టముగ తెలిసికొనును. దుష్కార్యములు కావించిన దుష్టపరిణామములు తప్పవని యాతడు గుర్తించును. మానవజీవితమును బంధించు సూత్రములు క్షేమంకరములును, అవిలంఘ్యములు నని శాస్త్రజ్ఞుడు గ్రహించును. ప్రకృతి సూత్రముల కనుగుణ్యముగ వర్తించినందువలన అధికతరానందమును, జీవిత విధానమునకు సంపూర్ణతయు సిద్ధించునని యాతని కెరుకపడును. కావున ప్రకృతి ధర్మముల గౌరవింపవలసినదిగా ఆత డెల్లప్పుడును బోధించును. అందులకు భిన్నముగా వర్తించిన నాతని కాగ్రహము కల్గును. ప్రకృతి సూత్రముల శాశ్వతత్వమును గుర్తించి, వాని ననుసరింపవలసిన యావశ్యకతను తరచు బలపరచుచుండుటచే శాస్త్రజ్ఞుడు నిజమైన యర్థములో ధర్మపరుడని పలుకుట యెంతమాత్రమును అతిశయోక్తి కానేరదు.

శాస్త్రవిజ్ఞానము మూలముననే మానవుడు స్వస్వరూపమును, సృష్టి రహస్యములను తెలిసికొన గల్గుచున్నాడు. శాస్త్రవిజ్ఞానము మానవుడు తెలిసికొనగల విషయముల

నన్నిటిని ఆతనికి తెలియజేయుటయే కాక, ఆత డెరుంగ గల్గిన విషయ సంగ్రహముయొక్క యెల్లలను స్పష్టముగ చూపును. సృష్టికంఠకును మూలకారణమును, ప్రథమ శక్తిని తెలిసికొనుట దుస్సాధ్య మను సత్యమును శాస్త్రవిజ్ఞానము మన కెరుక పరచును. కాని యీ ఎరుక కేవల శతవాదముపై నాధారపడదు. అన్ని దెసలందును మన మేయే విషయముల తెలిసికొనగలమో వానిని మన కెరుక గావించి, ఆ హద్దులను దాటుట అశక్య మను సత్యమును మనంత మనమే తెలిసికొనునట్లు శాస్త్రవిజ్ఞానము కావించును. మానవ బుద్ధి కతీతమగు మహద్విషయముల ముందు, పరిమితమగు మానవుని ధీశక్తి యెంత అల్పమైనదో శాస్త్రవిజ్ఞానము మూలముగ తెలిసినట్లు మన కితర సాధనములవలన తెలియదు. అజ్ఞులగు సామాన్య మానవుల విశ్వాసములను, ఆచారములను శాస్త్రము సాధికారముగ తిరస్కరించును. కాని సృష్టికంఠకును మూలాధారమగు మహత్తరశక్తి మరుగుపరచుదుర్భేద్యమగు తెరముండట శాస్త్రజ్ఞుడు వినమ్రుడై తలవంచును. ఈ సమ్రతయు, అధికారమును కూడ సత్యములైనవి. శాస్త్రజ్ఞుడనగా కొలతలను కావించువారును, రసాయనద్రవ్యములను పరిశోధన చేయువారును, వివిధ జీవుల పట్టికలను సిద్ధముచేయువారును అని తలంపరాదు. సామాన్య సత్యముల మూలమున నున్నత సత్యములను, తన్ముఖముగ నుత్తమోత్తమ మగు సత్యమును తెలిసికొనువారు నిజమగు

శాస్త్రజ్ఞులు. ప్రకృతి, జీవితము, మానవవిజ్ఞానముల మూలమున నవ్యక్తమగు పరబ్రహ్మపదార్థమును మానవుడు తెలిసికొనజాలడు. అంతేకాదు. ఆ మహత్తరశక్తి మానవుని యూహాశక్తికి కూడ అతీతమైనదను విషయమును సక్రమమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును సాధించిన యాతడే తెలిసికొనగల్గును.

కావున విషయపరిజ్ఞానముకొరకును, మానసిక శిక్షణ కొరకును కూడ శాస్త్రవిజ్ఞానము చాల యవసరముని మనము నిశ్చయింపవచ్చును. కేవలము పదముల యర్థము తెలిసికొనుట కంటె వస్తుజాలము యొక్క ఆంతర్యమును గ్రహించుట యెక్కుడు ముఖ్యము. మానవుని మానసిక, నైతిక, ధార్మికశక్తుల నభివృద్ధి కావించుటకై మన పరిసరములలోని దృశ్యముల చక్కగ నవగాహన మొనర్చు కొనుటయే ఉత్తమ విద్యకు సరియగు సాధనము. వ్యాకరణ సూత్రముల నల్ల వేయుటవలనను, నిఘంటువులను కంఠస్థము చేయుటవలనను ఈ విద్యమును సాధింపలేము.

ఎట్టి విజ్ఞానమును మనము సాధింపవలెనను సమస్యతో మన మీ ప్రశ్నరణమును ప్రారంభించితిమి. ఏ విధముగ నాలోచించినను శాస్త్రీయవిజ్ఞానమే మన కత్యంతావశ్యకమైనదని ఇప్పుడు తెలిసికొన గల్గితిమి. ప్రత్యక్షమగు నాత్మ సంరక్షణము కొరకును, ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకును, జీవితమును రక్షించుకొనుటకును శాస్త్రవిజ్ఞానము ముఖ్యము.

పరోక్షముగ నాత్మసంరక్షణము కావించుకొనుటకు అనగా జీవనోపాధిని సంపాదించుటకు శాస్త్రవిజ్ఞాన మావశ్యకము. పైతృధర్మములను సక్రమముగ నిర్వర్తించు మార్గముల చూపుటలో కూడ శాస్త్రవిజ్ఞానమే మనకు సహాయకారి యగుచున్నది. జాతీయజీవితము యొక్క పూర్వాపరముల చక్కగ గ్రహింపనినా డే పొరుడునుకూడ తన ధర్మములను సక్రమముగ నిర్వర్తించజాలడు. ఈ సందర్భమునందు కూడ శాస్త్రవిజ్ఞానమే మనకు చేయూత నొసంగును. ఉత్తమ కళావిర్భావమునకును, కళాప్రాశస్త్యమును గుర్తించుటకును ఆవశ్యకమగు శిక్షను శాస్త్రీయవిజ్ఞానము మాత్రమే మన కొసంగగలదు. మానసిక, నైతిక, ధార్మిక రంగములందు మనలను సుశిక్షితుల గావించుటకు కూడ శాస్త్రవిజ్ఞానమే యేకైక సాధనము. మరియొక క్లిష్టపశ్చకు కూడ మన కిప్పుడు సులభముగ సమాధానము లభించుచున్నది. జీవిత రంగములోని వివిధ కార్యకలాపముల విజయవంతముగ నొనర్పగల్గుటకై మనము వివిధ విద్యలను సాధింప నవసర ములేదు. విశాలమగు నర్థములో శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును అర్జించిన పక్షమున మానవుడు వివిధ ధర్మముల నిర్వర్తించుటకు సమర్థుడగును. శాస్త్రీయవిజ్ఞానము సర్వమానవుల కును, సర్వదేశములందును కూడ ఉపయోగకారి యైనది. ప్రతి మానవుడును భౌతిక, మానసిక, సాంఘిక జీవితముల గూర్చిన యన్ని ముఖ్యాంశములను తెలిసికొనవలెను. జీవిత

విజ్ఞానమునకు మూలకందమగు శాస్త్రవిజ్ఞానము నెల్లవారును సాధించుట అత్యవసరము.

శాస్త్రీయవిజ్ఞానము వలన మానవజాతికి కల్గిన లాభము లింతింత యని వర్ణింపజాలము. శాస్త్రీయవిజ్ఞాన మభివృద్ధి చెందుట వలన ఆహారపదార్థముల యుత్పత్తి విస్తారముగ హెచ్చినది. అందువలన వేలాది ప్రజలు సుఖముగ జీవనము గడపజాలుచున్నారు. ఆటవిక ప్రజలనలె దిగంబరులై అచ్చటచ్చట నడయాడుచుండెడి అనాగరక జనులు నేడు శాస్త్రీయవిజ్ఞాన సహాయమున నాగరకులై, గొప్ప జాతులుగ నేర్పడి అనేకసౌఖ్యముల ననుభవించుచున్నారు. శాస్త్రీయ విజ్ఞానము వ్యాప్తి చెందుట వలననే మానవులు మూఢ విశ్వాసములను విడనాడి నాగరకులై మెలగుచున్నారు. ఇన్ని లాభములు మనకు చేకూరుచున్నను మన విద్యాసంస్థల యందు శాస్త్రబోధనకు తగిన గౌరవస్థానము లభింపకపోవుట ఆశ్చర్యకరమగు సలశము కాదా!

పై యంశముల నాలంకారికముగ ప్రదర్శింపవలయు నన్నచో నిట్లు వర్ణింపవలసియుండును. వివిధ విజ్ఞాన కుటుంబములో శాస్త్రీయవిజ్ఞానము ఇంటిపచుల నన్నిటిని చక్క పెట్టుచు నిరాడంబరముగ కాలము గడపు నొక కష్టజీవి. ఈ పడుచులోగల గొప్ప యోగ్యతను గుర్తించువారరుదు. కష్టమగు పనుల నన్నిటిని ఇంటివా రీమెకే అంటగట్టెదరు. ఆమె బుద్ధి కుశలత, కార్యానురక్తి, చాకచక్యముల వలన

కుటుంబములోని అందరి కష్టములును గట్టెక్కుచున్నవి. ఈబిడ ఇతరుల సౌఖ్యము కొరకై నిరంతరము కష్టించుచు శ్రమపడుచున్నను ఈమె మంచితనము నెవ్వరును గుర్తించరు. గర్విష్టలగు నీమె సోదరీమణులు (ఇతర విజ్ఞానశాఖలు) నిజమైన యోగత్యలేకున్నను ఆడంబరముగ నొయ్యారము లొలుకబోయుచు విహరించుచుందురు. కాని ఈ నాటకము పరివర్తనఘట్టమును సమీపించుచున్నది. ఇప్పుడు వివిధ వ్యక్తుల స్థితి మార్పు చెందక తప్పదు. గర్వాంధలగు నీమె తోబుట్టువులకు అవమానము తప్పదు. లోకము వారిని అర్హస్థానము నందుంచి, శాస్త్రవిజ్ఞానము నందలి సౌందర్యమును, యోగ్యతను గుర్తించి, ఆమెను అర్హరీతిని గౌరవించి తీరును.

మా న సి క వి ద్య

వివిధ కాలములలో సంఘమునందు నెలకొనియున్న పరిస్థితులకును, ఆయా కాలములందు ప్రచారములో నుండే విద్యావిధానమునకును సంబంధముండుట అనివార్యము. ఇయ్యవి సమాజమునుండి యుత్పన్నమగును. కావున వీని యందు సమానధర్మములు నెలకొనియుండుట సహజము. మతధర్మములను మనము శాసనరూపముగ నితర వ్యక్తుల నుండి స్వీకరించుచున్న కాలమునందు, చిన్నబిడ్డల విద్యా విధానములోకూడ శాసనప్రవృత్తియే విస్తారముగ కాన్పించే డిది. “మేము ప్రవచనము కావించు నంశముల మీగు శిరసావహించి తీరవలెను” అని మతాధికారులు ఆజ్ఞాపించు కాలమున, పాఠశాలలయందు కూడ ఇట్టి వాతావరణమే ప్రబలి యుండెను. ఇందులకు విరుద్ధముగ నిప్పుడు ప్రాటస్టెంటు మతవ్యాప్తి వలన మతవిషయములలో కూడ వ్యక్తులకు స్వతంత్రతలోచన కావించుకొనుటకు హక్కు లభించినది. వివేచనాశక్తి కిప్పుడు అర్హస్థానము లభించుచున్నది. దాని కంగభూతముగ పాఠశాలలలో నేడు విద్యాబోధ కావించు నప్పుడు విషయముల నన్నిటిని అర్థసహితముగ నేర్వనలయు నను సూత్రము వ్యాప్తిలోనికి వచ్చినది. రాజకీయ రంగ ములో నిరంకుశప్రభుత్వము నెలకొనియున్న కాలముందు

పాలకులు పాలితులకు కఠినమగు నాజ్ఞల నొసంగుచుండెడి వారు. దార్జన్యమును, భీతియు పరిపాలనకు మూలబీజములుగ నుండెడివి. స్వల్పమగు నేరములకు కూడ మరణదండన విధింపబడెడిది. ప్రభువునెడ ద్రోహము తలపెట్టిన వాని యెడల ప్రభుత్వము క్రూరమగు ప్రతీకార విధానము నవలంబించుచుండెడిది. ఆ కాలమున పాతశాలలలో కూడ క్రమశిక్షణ మిక్కిలి కర్కశముగ నుండెడిది. విద్యాస్థులనేక నిర్బంధములకు గురికానింపబడు చుండిరి. ఏదైన నియమము నుల్లంఘించినచో విద్యార్థి కఠినదండన పాలగుచుండెను. కాని రాజకీయస్వాతంత్ర్యము హెచ్చి, వ్యక్తులపై విధింపబడిన నిర్బంధములు సడలి, శిక్షాస్మృతియందలి కఠినతయు తొలగిన తరువాత పాతశాలలలోని క్రమశిక్షణ కూడ మార్పునకు లోనై విద్యావిధానమునందు నిర్బంధములు లేకుండ బోధింపవలెనను భావము వ్యాప్తి చెందుచున్నది. బాలబాలికలకు కఠిన నియమములచే బాధింపక, వారిని విశేషముగ శిక్షింపకుండ విద్యను నేర్పు పద్ధతులు వాడుకలోనికి వచ్చుచున్నవి. ఒకానొక కాల మందు మానవు డెన్ని సౌఖ్యముల వడలుకొని జీవింపగల్గినచో నాత డంత ఘను డను భావము సమాజములో ప్రబలి యుండెను. అట్టి కాలములో చిన్నబిడ్డలు ప్రకృతిసిద్ధముగ కావించు పనులనన్నిటిని నిరుత్సాహపరచి, నిరోధింపవలెనను సూత్రము ప్రచారములో నుండెను. కాని ఇప్పుడట్లు కాక సౌఖ్యమును కోరుట మాన

పుని సహజప్రవృత్తి యనియు, అయ్యది అక్రమము కాదనియు ప్రజలందరును తలంచు చున్నారు. కార్మికులు పని చేయవలసిన కాలము తగ్గింపబడు చున్నది. ప్రజాసేకమున కానందము కల్గించుటకై ప్రత్యేకపు టేర్పాట్లు కావింపబడు చున్నవి. ఇందులకు ఫలితముగ తల్లిదండ్రులు నేను తమ బిడ్డల కోర్కెలను నెరవేర్చుట తప్పుకాదనియు, బాల బాలికల ఆటపాటలను ప్రోత్సహింపవలెననియు, క్రమవికాసము చెందుచున్న బాలహృదయము నందలి కోర్కెలు తా మిది నరలో భావించినంత చెడ్డవి కావనియు గ్రహించుచున్నారు. ఒకానొక కాలమున వ్యాపారపరిశ్రమాభివృద్ధులను గూర్చి ప్రజలలో వింత భావము లుండెడివి. ప్రభుత్వ సహాయము నలనను, ప్రభుత్వనిర్బంధముల వలన మాత్రమే వ్యాపారిము వృద్ధిచెందు ననియు, ఉత్పత్తిదారులు వాడవలసిన ముడిసరకులను, వాని లక్షణములను, వాని ధరలను ప్రభుత్వ మేర్పాటు చేయవలెననియు, విత్తము యొక్క విలువను కూడ ప్రభుత్వమే నిర్ణయింపవలెననియు, ప్రజాసేకము తలంచుచున్న కాలములో శిశుహృదయమును మన యిచ్చ వచ్చిన చొప్పున మార్పు కావింపవచ్చునని తల్లిదండ్రులును, ఉపాధ్యాయులును భావించుచుండిరి. సమస్త విషయములను ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థికి బోధించు ననియు, బాలకుని మనస్సు ఉపాధ్యాయుని బోధనల గ్రహించుట కేర్పడిన యొక తొట్టె యనియు, అధ్యాపకుడే విద్యార్థి కారాధ్యమగు

ధ్యేయమనియు యెల్లరును తలంచుచుండిరి. కాని ఈ స్వేచ్ఛా వ్యాపార యుగములో మనము కొన్ని నూతన సత్యముల తెలిసికొనగల్గుచున్నాము. ప్రపంచమందలి ప్రత్యంశ మందును ఆత్మపరిపాలన కావించుకొను శక్తి ఇమిడి యున్నట్లు మనము నేడు తెలిసికొనగల్గితిమి. కార్మికులు, వ్యాపారులు, వ్యవసాయదారులు మున్నగు వారును, నౌకా యానము మున్నగు వృత్తులును ప్రభుత్వనిర్బంధములచే కంటే స్వతంత్రముగనే యెక్కుడు అభివృద్ధిని చెందునని మనము తెలిసికొన్నాము. అట్లే పరిపాలనాశక్తి ప్రజలలోడినుం పుట్టుకొని రావలెనే కాని దాని నితరులు నిర్బంధముచే ప్రజలలో కల్పింపజాలరనియు తెలిసికొనవలెను. అదే విధముగ శిశు హృదయము తనంత తాను వికాసము చెందునట్టి స్వభానము కలది. అందుల కొక ప్రత్యేక విధానము కలదు. ఆ విధానమును మనము మార్పు చేసినచో కాలశాలికలకు హాని సంభవించుట తప్పదు. వికాసము చెందుచున్న శిశు హృదయముపై మన కృత్రిమ విధానముల బలవంతముగ రుద్దుట తప్పు. మానసికరంగములో కూడ అవసరములనుబట్టి అభిరుచు లేర్పడుచుండును. ఈ నియమముల నుల్లంఘించిన పక్షమున మానవునికి హానిసంభవించుట తప్పదు. పూర్వ కాలమున మన సమాజమునందు నెలకొనియున్న అవిలంఘ్యములగు మతధర్మములు, కఠినమగు క్రమశిక్షణ, వివిధనిర్బంధములు, సౌఖ్యముల యెడ నైముఖ్యము, మానవ నిర్మిత

మగు విధానముల యెడ అకుంతిత విశ్వాసము, ప్రకృతిసిద్ధ మగు విధానములయం దవిశ్వాసము మున్నగు లక్షణములు ఆ నాటి విద్యావిధానమునందు ప్రతిబింబితములై యుండెడివి. ఇందులకు విరుద్ధముగ విశాలదృక్పథము గల నేటి మన రాజకీయ సాంఘిక సంస్థల యందలి తత్త్వమే మన విద్యా విధానములో కూడ కాననగుచున్నది.

మత, రాజకీయ, విద్యా విషయములందు కల్లుచున్న మార్పులు వివిధ పరిణామములకు త్రోవదీసినవి. భావము లన్నియు ఏకాగ్రములై ఒకే ప్రమాణము నంగీకరించి నప్పుడు భిన్నపంథలకు తావుండదు. కాని భావ మాచార శృంఖలములనుండియు, ప్రమాణముల నిర్బంధము నుండియు విడివడిన తరువాత నయ్యది బహుముఖములుగ ప్రవహించును. ఇచ్చట భావనాహిని ఏ ముఖముగ కాక బహు ముఖముగ నుండును. నేడు విద్యారంగమునం దిట్టి స్థితిగతులు నెలకొని యున్నవి. విద్యావిధానములో నుత్తమోత్తమమగు పద్ధతి యేదియో మన మింకను పూర్తిగ కన్గొనలేదు. కావున నాదోపవాదములు జరుపుటవలన సత్యమున కెట్టి నష్టమును సంభవింపదు. వివిధ విద్వాంసులు ఈ విషయము నందలి వివిధ శాఖలలో పరిశోధన కావించుటకు గడంగిన పక్షమున నయ్యది మన యాదర్శప్రాప్తి కు త్తమసాధనము కాగలదు. ప్రతిపండితుడును ఉత్తమ విద్యావిధానము కొరకై అన్వేషణ సాగించుట ప్రారంభించిన పక్షమున నాతని కొక

నూతనవిధానము స్ఫురింపవచ్చును. ఆ నూతనవిధానము నందలి బాగోగులను స్వగూర్చి తర్క-వితర్కముల కావించు కొని తుట్టతుడ కాతడు తన పథకమును నిర్దుష్టము కావించు కొనును. తాను కన్గొనిన యంశములు సత్యగచ్ఛితములనియు, ఇతరుల వాదములు నిరాధారములనియు భావించుట వలన నీపండితు డితర విద్వాంసుల వాదములను తీవ్రముగ ఖండించును. ఈ విధముగ పండితులలో వాదవివాదములును, తర్క-వితర్కములును కొంత కాలము సాగిన వెనుక సత్య స్వరూపము గోచరము కాజొచ్చును. పథకముల నాచరణలో పెట్టి నప్పు డందలి లోపములు వ్యక్తమగును; ఆ లోపముల నవరించుటకు మరల ప్రయత్నములును సాగును. ఈ కార్యక్రమమునందు బూటకపు పథకములు సమసిపోవును. సత్యము నిలువబడును. మానవ సమాజమునందు భావపరిణామ మెల్లప్పుడును మూడుదశలలో సాగును. మొదటిదశ యం దజ్ఞున లెల్లరును ఏకాభిప్రాయముతో వర్తింతురు. ఆదశ యం దజ్ఞు నమే సర్వత్ర వ్యాపించియుండును. రెండవదశ యందు సత్యాన్వేషణపరు లొండొరుల యభిప్రాయములతో నేకీభవింప జాలక వాదవివాదముల కావించు కొందురు. మూడవదశ యందు సత్యము గోచరించును. సత్యము సార్వజనీనమైన కారణమున ఆ దశయం దెల్లరును సామరస్యముతో ప్రవర్తింతురు. ఈ దశలలో మూడవదశ యేర్పడుటకు రెండవదశయే కారణమని తెలుపనగును. ఈ రెండు దశలకును కార్య

కారణసంబంధము గలదు. ఈనాడు విద్యావిషయికమై చెలరేగుచున్న వాదోపవాదముల గూర్చి మనము కించ పడనక్కరలేదు. ఏలనన వీనివలననే మానవుల కందరకును ఊమదాయకమగు సత్యమార్గము దృష్టోచరము కాగలదు.

గతించిన ఏబది సంవత్సరములలో విద్యావిషయికమగు చర్చలు సాగినవి. మార్పులు సంభవించినవి. పాత మార్గములను విడనాడి ప్రజలు క్రొత్త మార్గముల నవలంబించుచున్నారు. వీనిని శ్రద్ధగ పరిశీలించిన యెడల నేటి భావము లేదిక్కునకు మొగ్గుచున్నవో తెలియనగును. భావ్యభివృద్ధికి మనకు నూతనమగు బాటలు కానరావచ్చును. కావున పూర్వకాలపు నాటి విద్యా విధానమును, ఆధునిక విద్యా విధానమును మన మించుక పరామర్శింతము.

సమాజములో కాని, ఇతర సంస్థలలో కాని ఒక లోపమును రూపుమాపుటకై మనము ప్రయత్నించిన యెడల అందులకు విరుద్ధమగు మరియొక లోప మందు తలచూపుట స్వాభావిక విషయము. ఒకానొక కాలమున శారీరకాభివృద్ధియే అత్యంత ముఖ్యమని ప్రజలు భ్రమించు చుండిరి. ఆ భ్రమ తొలగిపోయిన వెనుక మనోవికాసమే విద్యావిధానమునకు తలమానిక మను భావము సర్వత్ర వ్యాపించినది. తత్ఫలితముగ పసిబిడ్డలకు రెండు మూడేండ్లు నిండకుండగనే వారిచే పుస్తకములు పట్టించి, బలవంతముగ చదివించు నాచారము వాడుకలోనికి వచ్చినది. కాని ఈ పొరపాట్లను

సరిగ్గడుకొని, సరియైన పద్ధతులను మనము తెలిసికొన గల్గినప్పుడు మై రెండు భావముల సమ్మేళనమందే సత్య మిమిడియున్నదని తెలిసికొనజాలితిమి. అన్యోన్య విరుద్ధ ముగ కాన్పించిన యీ రెండు వాదములును సత్యమనెడి ఫలకమునకు రెండు ముఖములని మనకు తెలియవచ్చినది. ఉత్తమ విద్యావిధానములో శారీరక మానసిక వికాసములు రెండును కూడ సమానస్థానము నలంకరించును. శరీరము నకు కాని మనస్సునకు కాని మితిమీరిన పుష్టిని కల్గింప బూనుట నష్టదాయకము. శరీరము చక్కని స్థితియందుండని పక్షమున నెవ్వడును కూడ జీవితరంగమున కార్యసిద్ధిని బడయజాలడు. ఎంతటి బుద్ధిశాలియును కూడ శరీరపాటవము లేకుండ లోకమున కుపకారి కాజాలడు. కాని శరీర మానసి కాభివృద్ధులలో నే యొక్కదానిని నిర్లక్ష్యము చేసినను అది బుద్ధి హీనతయే యగును. బాల్యమునం దసాధారణ ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించువారు పలువురు వయస్సు వచ్చినమీదట మంద బుద్ధులైపోవుట మనము గాంచుచున్నాము. కావుననే “కాలమును వివేకవంతముగ వ్యర్థపుచ్చుటయే విద్యావిధా నములొని యొక ముఖ్యాంగము” అని తెలిసిన వారు పల్కుదురు.

వివిధ విషయములను ముఖపాఠము చేయుపద్ధతి లోప భూయిష్ట మైనదని ఇప్పుడు క్రమముగ నందరును గ్రహించు చున్నారు. అక్షరములు నేర్పు పద్ధతి యిప్పుడు మార్పునకు

లోనైనది. ఎక్కములను నేర్పుటలో కూడ నేడు ప్రదర్శనాత్మకమగు మార్గము లుపయోగింపబడుచున్నవి. మాతృభాషాబోధ యందు నేడు స్వాభావికమగు పద్ధతులు వాడబడుచున్నవి. ప్రాథమికదశ యందు విద్యాబోధ చాలవరకు వాగ్రూపముగను, స్వభావసిద్ధముగను ఉండవలయును. ముఖపాఠము చేయు పద్ధతిలో నొక గొప్ప లోపము కలదు. ఇందు గుర్తుల కధికప్రాధాన్య మొసంగబడుచున్నది. ఆ గుర్తులకు మూలములగు విషయము లలక్ష్యము చేయబడుచున్నవి. ఆ విధానములో పదములను సరిగ నుచ్చరించిన చాలును. వాని యర్థమును తెలిసికొనుట యంత ముఖ్యము కాదు. ఇందు బాహ్యరూపమున కంతరార్థము బలియై పోవుచున్నది. ఏదైన నొక పదార్థమును సూచించు గుర్తు పైననే మనము మన దృష్టిని నిరంతరము కేంద్రీకరించిన పక్షమున, ముఖ్యమగు పదార్థము విస్మరింపబడుట తటస్థించును. ముఖపాఠము చేయు పద్ధతిలోని ముఖ్యలోప మియ్యది యని నేడు తెలియవచ్చినది.

ఆధునిక విద్యావిధానములో వివిధ సూత్రములను రోకటిపాటగ వల్లెవేయు పద్ధతి క్రమముగ తొలగిపోవుచున్నది. ఏదైన నొక విషయమునుగూర్చి మనము తెలిసికొన దలిచిన యెడల మొట్టమొదట అందలి వివరములను, ఆ పైన ఆ వివరములలోని సామాన్య ధర్మములను గ్రహింపవలయును. ఇదియే సరియైన మార్గము. కేవలము సూత్రము

లను వల్లె వేయించిన యెడల, ఆ యంశము విద్యార్థి కవగత మైనట్లు పరులకు భ్రమ కల్గును. కాని అయ్యది నిజముకాదు. ఏదైన నొక విషయమును సవిమర్శముగ పరిశీలించుకొండ, ఆ విమర్శయొక్క ఫలితమును తెలిసికొనుటవలన విద్యార్థికి నిరూఢజ్ఞాన మేర్పడదు. జ్ఞాన సంచయము నందలి ముఖ్య సూత్రములను గ్రహించుకొనినవారు వానిని స్వపరిశోధనచే తెలిసికొనవలెను. సులభముగ సాధించిన యర్థమువలెనే సులభముగ సాధించిన జ్ఞానము కూడ త్రుటికాలముతో మాయ మగును. మనము సంపాదించిన జ్ఞానమునకును మనము నేర్చిన సూత్రములకును సంబంధము తెలిసికొన గల్గినప్పు డా జ్ఞానము సుస్థిరముగ మన మనస్సునందు నెలకొని యుండును. లేనియెడల క్రమముగ నా జ్ఞానము మరపునకు వచ్చును. కేవలము సూత్రములను వల్లెవేసిన యాతని కేదైన నొక సూత్రము విషయ మెదురైనచో ఆతడు దానిని గ్రహింప జాలక తబ్బిబ్బుపడును. విషయమందలి ఆంతరంగిక ధర్మములను గుర్తించిన యాతడు పాత సంగతుల వలెనే క్రొత్త నానిని కూడ అవగతము కావించుకొనగలడు. సూత్రములను మాత్రము ముఖపాతము చేసిన విద్యార్థి మనస్సులోని జ్ఞాన నిచయము క్రమపద్ధతి లేకుండ చెల్లాచెదరగ నుండును. ఆంతరంగిక ధర్మముల గుర్తించిన యాతని మనస్సులోని విజ్ఞానము సక్రమముగ నొకదానితో పోకటి జోడింపబడి యుండును. ఈ రెండవ విధమగు జ్ఞాన సంచయము విద్యార్థి

కెల్లప్పుడును బొగుగా జ్ఞాపక ముండుటయేకాక, నూతన విషయముల పరిశీలించునప్పుడును, స్వతంత్రతలోచనము కావించునప్పుడును, ఆతని కుపయోగకారి యగును. ఏదైన నొక విషయమునకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును సక్రమ పద్ధతులపై అమర్చి, దానిని మన ముపయోగించుకొని, ఇతరులకు ప్రదర్శింపగల్గిన నాడే, ఆ విజ్ఞానము మనకు పూర్తిగ వశపడినట్లు తెలుపనగును. లేనిచో ఆ విజ్ఞానము నిర్జీవమేకదా!

మనమిప్పుడు సూత్రములను కేవలము రోకటిపాటగ వల్ల వేయించుటకుమారు ఆ సూత్రములకు మూలభూతమైన సామాన్యధర్మముల విద్యాధులకు బోధించు చున్నాము. అదేవిధముగ కేవలము భావనాత్మకములైన యంశములను బోధించుటకు పూర్వము ఆ కథనవిషయములకు పునాదియైన విషయజాలమును బాలుర కెరుకపగుప జూచుచున్నాము. ఈ కారణము వలన ఒకానొకప్పుడు విద్యారంభదశ యందే బోధింపబడుచుండెడి కొన్నియంశములను తరువాత దశలోనికి మార్చుట సంభవించినది. పసిబాలురకు వ్యాకరణమును బోధించు తెలివిమాలిన పద్ధతిని మన మిప్పుడు విడిచి పెట్టినారము. ఇదియే పై యంశములకు చక్కని నిదర్శనము. “వ్యాకరణము భాషను నేర్చుట కొక మెట్టు అని తలంచుట పొరబాటు. అయ్యది భాషాభ్యాసమునకు సంపూర్ణత కల్గించు సాధనము.” అని యొక పండితుడు తెల్పుచున్నాడు. “వ్యాకరణము, వాక్యనిర్మాణక్రమము అనునవి కొన్ని

నియమముల సముదాయము మాత్రమే. ఇట్టి నియమములను వ్యవహారము నుండి మనము గ్రహించుచున్నాము. చిరకాలము భాషను పరిశీలించుట వలనను, వివిధాంశముల నొండొంటితో పోల్చుటవలనను మన మీ సూత్రనిష్పత్తి కావింప గల్గుచున్నారము. - వ్యాకరణ మనగా భాష యొక్క తత్వము - తత్సంబంధమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము. ప్రకృతి సహజమగు ధర్మముల నవలంబించిన ఓక్షమున వ్యక్తులు కాని, జాతులు కాని శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును మొట్టమొదట సాధింపజాలరు. వ్యాకరణములు వ్రాయుటకును, ఛందస్సును నిర్ణయించుటకును పూర్వమే జనులు చిరకాలము భాషను వాడుచు, అందు కవితను వ్రాయుచుండుట మనము గమనింపవచ్చును. అరిస్టాటిలు పండితుడు తర్కశాస్త్రమును వ్రాయుటకు పూర్వమే మానవులు తర్కవితర్కములు చేయుచుండెడివారు." అని మరియొక పండితుడు వాక్రుచ్చుచున్నాడు. మొట్టమొదట భాషలు పుట్టినవి. ఆపైన వ్యాకరణములు వెలసినవి. అదే విధముగ మనము విద్యాస్థలకు మొట్టమొదట భాషను నేర్పవలెను. ఆపైన వ్యాకరణ బోధను ప్రారంభింపవలెను. వ్యక్తులును, జాతులును, అభివృద్ధి చెందిన మార్గమును గ్రహించినచో వారెల్లరును పై సూత్రమును తప్పక అంగీకరింతురు.

విద్యారంగమందు పాఠపద్ధతులు మారి కొత్తపద్ధతులు తలచూపుచున్న ఈ యుగములో ఒక ముఖ్య పరివర్తన

సంభవించినది. అయ్యది పరిశీలనాపద్ధతిని ప్రోత్సహించు నాచారము. పసిబిడ్డలు తమంత తాము ప్రతి వస్తువును పరిశీలించి చూచెదరు. దీని కొక యర్థమును, ఆశయమును ఉన్న యంశమును ఇటీవలనే పండితులు గ్రహింప గల్గినారు. పసి పాప లండరిలోను కానవచ్చు ఇట్టి చేష్టలను మన మొకా నొకప్పుడు అర్థశూన్యమైన ప్రసంగంపై యనియో, ఆట యనియో, లేక చిలిపితన మనియో భావించుచుంటిమి. కాని అయ్యవి వివిధ విషయిక మగు జ్ఞానమును సంపాదించుటకు మార్గ మనియు, మానవుడు ముందు ముందు సాధించెడి జ్ఞానమున కీ చేష్టలు పునాదివంటి ననియు మన మిప్పుడిప్పుడు గ్రహింప గల్గుచున్నాము. కావుననే మన పాఠశాలలలో పరిశీలనాత్మకములగు పాఠములకు తా వొసంగుచున్నాము. “పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్ర మన్ని శాస్త్రములకును తల్లి వంటిది” అని బేకన్ మహాశయు డొకప్పుడు పల్కియుండెను. ఆ యంశ మిప్పుడు విద్యావిషయములలో పూర్తిగా అన్వర్థ మగు చున్నది. వివిధ వస్తువుల బహిరాకారమును, ఆంతరంగిక లక్షణములను చక్కగ గ్రహింపని పక్షమున, ఆ యా వస్తువుల గూర్చి మనము గ్రహించు విజ్ఞానము లోపభూయిష్టముగ నుండును. తద్విషయమై మనము కావించు ప్రయోగము లన్నియు నిరర్థకము లగును. మనము గావించు ఊహలన్నియు తప్పుడుతడక లగును. జ్ఞానేంద్రియముల సుశిక్షితము కావించని పక్షమున విద్యార్థి సంపాదించు జ్ఞానము చేవ

లేకుండపోవును. ఆతని జ్ఞానము జల లిపి వలె తాత్కాలికముగ పరిణమించును. ఇట్టి లోపములు విద్యావిధానములో నొక మారు ప్రవేశించినచో వానిని మార్పుట కెంతమాత్రమును సాధ్యము కాదు. బాగుగా చింతించిన పక్షమున పరిశీలనాశక్తి యెల్లవారికిని వారి వారి కార్యసిద్ధికొరకై చాల అవసరమని తెలియవచ్చును. పరిశీలనాశక్తి కళాకారులకును, శాస్త్రజ్ఞులకును, ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తలకును మాత్రమే ఉపయోగకరమైనదని తలంపరాదు. వైద్యుడు రోగనిర్ణయము చక్కగ కావించుటకై ఆతనికి పరిశీలనాశక్తి కావలెను. అట్లే వాస్తుశాస్త్రజ్ఞుడు కూడ తన విద్యార్థిదశ యందు కొంతకాలము కర్మాగారములో గడపి పరిశీలనాశక్తిని వృద్ధి పొందించుకొనును. అదే విధముగ తత్త్వవేత్తయగువాడు వివిధ సంఘటనల సంబంధమును పరిశీలించి చూచును. సామాన్య లీ యంశములను గ్రహింపజాలరు. కవియగు వాడు ప్రకృతి యందలి సౌందర్యమును పరిశీలించి యితరులకు చూపును. అంతకు పూర్వము దానిని గుర్తింపని వారు కూడ కవి చూపిన ప్రకృతి సుభగత్వమును గ్రహించి యంగీకరింతురు. కావున ప్రతి యంశమును గూర్చియు సంపూర్ణమును, విస్పష్టము నగు జ్ఞానము విధిగ కావలయునని మనము నిర్ణయింపవలయును. ఉత్తమమగు విజ్ఞానహర్మ్యమును సత్తువ లేని పదార్థములతో నిర్మించుట యెట్లు సాధ్యమగును?

కేవలము భావనాత్మకములైన మార్గములచే విద్యాబోధ కావించు పద్ధతి మారి, ప్రదర్శనాత్మకములగు మార్గముల

నవలంబించు విధాన మిప్పుడు వాడుకలోనికి వచ్చుచున్నది. ప్రకృతిశాస్త్రమందలి ప్రాథమిక పాఠముల నేర్చుట కీ ప్రదర్శనాత్మక పద్ధతియే వాడబడుచున్నది. వస్తువుల యాకారమును, రుచిని, రంగును తెలిసికొనుటకు మార్గ మిదియేకదా! గణితమును బోధించుటలో నేడు మనము వాడుచున్న కట్టె పూసలు మొదలైనవి పై పద్ధతికి నిదర్శనములు. దశాంశ భిన్నముల బోధించు విధానములో కూడ ప్రదర్శనాత్మక మార్గము లవలంబింపబడుచున్నవి. మార్సెల్ అను విద్యావేత్త మానములను బోధించు పద్ధతిని పూర్తిగా నిరాకరించి, గజములు, అడుగులు, పౌండ్లు, టౌన్సులు, గాలన్లు, క్వాప్టలు మున్నగువాని సంబంధమును విద్యార్థులకు బోధించుటకై గజము, అడుగు బద్దలను, తూకపురాళ్ళను ఉపయోగించుచున్నాడు. భూగోళశాస్త్రమును, రేఖాగణితమును బోధించుటలో దేశపటములను, నమోనాలను ప్రదర్శించు పద్ధతి కూడ పై సూత్రము ననుసరించియే యున్నది. ఈ పద్ధతులను పరిశీలింపగా మన కొక యంశము తేటతెల్లమగును. జ్ఞాన సముపార్జనమునందు మానవజాతి యేయే దశలలో నుండి గడచెనో, ఆ దశల నన్నిటిని బాలకుడు గడువవలెనని నేటి విద్యాధికుల సిద్ధాంతము. వివిధ వస్తువుల పరిశీలనము నలనవాని సంఖ్య, ఆకారము, అన్యోన్యసంబంధము మొదలైన విషయములు తెలియవచ్చును. ఆయా వస్తువులను స్వయముగ బాటుని ముంగట నుంచిన పక్షమున, ఆతడు వానిని

గూర్చిన సర్వవిషయములను గ్రహింపగల్గును. అనాదియందు మానవుల విజ్ఞాన మిట్లే వృద్ధిచెందెను. జ్ఞానమును సంపాదించుటకు మాన్దాంతరము వేరొక్కటి లేదని మనము క్రమ క్రమముగా తెలిసికొనగలము. కేవలము ఊహల యాధారముపై మన మేయంశమునైన బాలురకు బోధించిన యెడల అయ్యది ఆతని కర్థము కాజాలదు. కాని స్వయముగ పరిశీలనచే నా సత్యమును తెలిసికొనగల్గిన యెడల బాలకు డా యంశము నెన్నడును మరువజాలడు.

విద్యాబోధ విషయమై నేడు జరగుచున్న మార్పులన్నిటిలోను ఒకటి చాల ముఖ్యమైనది. బాలురకు బోధింపబడు విషయములు వారికి సంతోషదాయకములుగ నుండవలయును కాని బాధాకరముగ నుండరాదను సూత్రమును నేడెల్లరును గుర్తించుచున్నారు. బాలకు డాయా వయస్సులం దే యంశములయెడ అభిరుచి చూపునో అయ్యవి వాని మానసికశక్తుల యభివృద్ధికి దోహద మొసంగును. ఇతరము లాయభివృద్ధి కాటంకము కల్గించును. విద్యార్థి యేదైన నొక ప్రత్యేక విషయము నెడ శ్రద్ధను ప్రదర్శించుట ప్రారంభించినచో, వికాసము చెందుచున్న యాతని మనస్సు ఆ విషయమును గ్రహించి జీర్ణించుకొనుటకు తగిన స్థితికి వచ్చినదనియు, బాలుని మనోవికాసమున కా యంశ మావశ్యకమనియు మన మిప్పుడు గుర్తించు చున్నారము. అందులకు విరుద్ధముగ నొక బాలు డొక విషయమునెడ వైముఖ్యతను చూపుచున్న

పక్షమున నాతని మనస్సు ఆ విషయమును గ్రహింపజాలు నంతటి వికాసమును పొందలేదనియో, లేక ఆ విషయము ప్రదర్శింపబడిన విధానము లోపభూయిష్టమైన దనియో మనము గ్రహింపవలెను. కావున ప్రాథమికదశయందు విద్య ఆటవలె నుండవలయుననియు, తదితర దశలలో కూడ విద్య బాలురయందభిరుచి పుట్టించునట్లుగ ఉండవలెననియు విద్యానిపుణులు తెల్పుదురు. విద్యాబోధయందు ఆటపాటలకు గల స్థానమును గూర్చి పండితులు తరచు నొక్క పల్కుచుందురు. బాలగీతములు, దేవతలు మున్నగు వారిని గూర్చిన కథలు, మొదలైనవి బాలుర సాత్యప్రణాళికలో తప్పక చేర్పదగి యున్నవి. నానాటికిని మనము బాలబాలికల యభిరుచుల కనుగుణ్యముగ మన విద్యావిధానమును మార్చుకొనుచున్నాము. బాలుర కీ విధమైన పద్ధతి రుచించునా రుచింపదాయని మనలో మనము తర్కవిత్కములు కావించుకొనుచున్నారము. “సృష్టిలోని వైవిధ్యమును చూచుటకై బాలుడెల్లప్పుడును ఉత్సహించుచుండును. మన మా యుత్సుకతను ప్రోత్సహింపవలెను. దానిని తృప్తిపరచ వలెను. కాని తోడ్పడనే బాలుని మానసికాభివృద్ధి కొరకై కూడ మనము యత్నింపవలయును.” అని మార్సెల్ అను విద్యావేత్త నుడువుచున్నాడు. బాలునియందు విసుపు జనించుటకు పూర్వమే మనము విద్యాబోధను విరమింపవలెనని యా విద్యానిపుణుడే మనల హెచ్చరించుచున్నాడు. విద్యాబోధ

ముందునకు సాగిపోయి ఉన్నతదశలందు ప్రవేశించి నష్టాడు కూడ ఈ సూత్రమునే మనము పాటించవలెను. పాఠశాల లందు విద్యాబోధ కావించునష్టాడు మధ్య మధ్య విరామము నొసంగనలయుననియు, విద్యార్థి విహారములను, ఆనంద సంధాయకములగు నుపన్యాసములను, బృందగీతములను ఏర్పాటు చేయవలయుననియు విద్యావేత్తలు తరచు పలుకుచుందురు. అందలి యుద్దేశ్యము విద్యాబోధయందు వీలైనంత వైవిధ్యమును కల్పించి బాలురకు, విసువు జనింపకుండ చేయుటయే యని మనము గుర్తింపవలెను. ఒకానొక కాలమునందు విద్యావిధానములో గల కర్కశత్వము, ఆనందము నెడ వైముఖ్యత నను లక్షణములు నేడు మాయమగుచున్నవి. రాజకీయరంగము నందువలెనే విద్యారంగములో కూడ మానవుని కానందము నొసంగ జాలిన పద్ధతులకు నేడు ప్రాముఖ్యత లభించుచున్నది. ఈ నూతన పద్ధతులను పరిశీలించిన పక్షమున మనము ప్రకృతిసిద్ధమగు విధానములకు చేరువగ నచ్చుచున్నట్లు తెలియ నగును. బాల్యదశ యందు పసిపిల్లలకు బలవంతముగ నెట్టి విద్యను బోధింపకుండుటయు, ఆదశ యందు బాలుర శరీరమును దృఢపరచి, వారి జ్ఞానేంద్రియములకు చక్కని శిక్షణ యొసంగుటయు ప్రకృతిసహజమగు విధానము నవలంబించుటకాక మరేమగును? పాఠముల గ్రుడ్డిగ వల్లెవేయు పద్ధతిని విడనాడి వాగ్రూపముగను, ప్రదర్శనాత్మకముగను, ఆట పాటల మూల

ముగను విద్యను గరపుట కూడ పై సూత్రము ననుసరించియే యున్నది. కేవలము నియమావళిని బోధించుట మాని, ఆ నియమములకు మూలమైన విషయపరిజ్ఞానమును మనము నేడు బాలుర కందజేయుచున్నాము. బొమ్మల ద్వారా పాఠములను బోధించుచున్నాము. శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును కేవలము మాటలచే కాకుండ ప్రయోగములు, పటములు మొదలైన వాని సహాయముతో అల్పవయస్కులకు కల్పించుచున్నాము. ఈ పద్ధతు లన్నియు ప్రకృతిసిద్ధమగు మార్గములని తెల్పుట కెంతమాత్రమును సందేహము లేదు. ఇంతే కాదు. విద్యను బోధించుటకై ఆనంద సంధాయకములగు మార్గముల కన్గొనునిమిత్తము నేడు సర్వవిధముల యత్నములు సాగుచున్నవి. ఇందలి యుద్దేశ్యము జ్ఞానమును సంపాదించుట విద్యార్థికి సంతోష హేతువుగ పరిణమింప జేయుటయే ప్రతిజీని యందును ఆయా కాలములందు వివిధములగు కోర్కె లుత్పన్నమగును. భౌతిక మానసిక శక్తులను పెంపొందించుట కొరకై ప్రకృతిమూత జీవజంతువుల యం దిట్టి కోర్కెలను ప్రోత్సహించును. ఈ యంశమును గుర్తించి మన విద్యావిధానమును అల్పవయస్కులలో గల సహజ వాంఛల కనుగుణ్యముగ సంతరించుట మిక్కిలి యవసరము. మనము బోధించు విషయముల క్రమమును నిర్ణయించుట యందును, బోధనావిధానమును బాలుర యభిరుచులకు తగినటుగ సరిదిద్దుట యందును మనము శ్రద్ధ పూనవలయును.

ఇట్లు కావించిన యెడల మనము ప్రకృతి ధర్మముల ననుసరించినవార మగుదుము.

పైన తెలుపబడిన యంశములనే పెస్తాలజీ అను గొప్ప విద్యావేత్త మనకు బోధించినాడు. బోధనక్రమము నందుచు, బోధనాపద్ధతులందును మనము ప్రకృతి నియమముల ననుసరింపవలయుననియు, ప్రకృతిసిద్ధముగ సంభవించు మనోవికాసము ననుసరించియే విద్యావిధాన మేర్పడ వలయుననియు, మానవునియం దణగియున్న శక్తు లొక ప్రత్యేక క్రమములో సహజముగ వృద్ధిచెందుననియు, ఈ శక్తులు వృద్ధిచెందుచున్న కాలమున మానవుని కొక ప్రత్యేకమగు జ్ఞానము లభ్యపడవలయు ననియు, ఆత డభిప్రాయ పడెను. బాలునియం దిమిడియున్న శక్తు లేయే క్రమములో వికసించుచున్నవో కన్గొని, వాని కనసరమగు జ్ఞానమును సమకూర్చుట మనధర్మము. పైన తెలుపబడిన యంశములెల్ల ప్రకృతి సహజమగు మార్గములో నొక భాగము మాత్రమే యని గుర్తింపవలెను. ఈ మార్గమందలి ముఖ్యమగు మరియొక సిద్ధాంతముకలదు. దానిని నేటి ఉపాధ్యాయులలో పలువురు సంపూర్ణముగ గ్రహింపలేకున్నారు. బాలుడు తనంతట తానే విద్యను సాధించుట కనకాశములు కల్పించుట యనునదియే ఈ ముఖ్యసూత్రము. ప్రకృతిశాస్త్ర విజ్ఞానము వ్యాపించుట వలన మనకు వివిధవస్తువుల తత్వము చక్కగ తెలియవచ్చుచున్నది. సృష్టి యందలి ప్రతి జీవి యందును

స్వయంసంపూర్ణత యను లక్షణము గర్భితమై యున్నట్లు మన మిప్పుడు తెలిసికొనగల్గుచున్నాము. మన జ్ఞానము నృద్ధియైన కొలదియు, ప్రకృతి ధర్మముల నడక నవరోధించుట అనర్థదాయక మను సంశయము స్పష్టముగ తెలియవచ్చుచుండును. వైద్యవిధానమునం దిప్పుడు రోగులపై మందులను కుప్పించు పద్ధతి మారిపోయి, మందులను మోతాదుగ వాడు పద్ధతి వాడుకలోనికి వచ్చుచున్నది. కొన్ని సందర్భములలో మందులే అవసరములేదను భావము కూడ వైద్యులలో పొడసూపుచున్నది. పసిబిడ్డల యంగములు చక్కగ వృద్ధిచెందుటకై వాని కెట్టి కల్లును అవసరము లేదు. కారాగారములందలి ఖైదీలను సరియైన మార్గమునకు గొనివచ్చుటకై వేరుగ నెట్టి క్రమశిక్షణయు అవసరము లేదు. తమ జీవనోపాధికొఱకై కష్టపడి వస్తూత్పాదనము కావించునట్లుగ వీరిని ప్రోత్సహించిన పక్షమున క్రమక్రమముగ నేరస్తులు సన్న్యాసులగు రాగలరు. విద్యావిధానమందు కూడ ఇంచుమించు ఇదే విధానము అవలంబింప దగినదని మా మతము. మానవుని బుద్ధి క్రమ క్రమముగ వికసించి పరిణతినిజొందు కాలమున ఆయాదశల కనుకూలమైన జ్ఞానమును వ్యక్తి కందజేయుచు, ప్రకృతిధర్మములకు లొంగి సంచరించుటయే ఉత్తమ విద్యావిధానము సందలి రహస్యము.

బాలురకు వివిధ విషయములను బోధించు అగనును గూర్చియు, బోధనా సందర్భమునం దవలంబింపవలసిన

విధానముల గూర్చియు, మనము ప్రకృతి కనుగుణ్యమగు మార్గముల నవలంబింపవలె ననుసూత్రమును ఏకాలమందును ఎవ్వరును కూడ పూర్తిగ తిరస్కరింపలేదు. ఉపాధ్యాయులెల్లప్పుడును కూడ తమ బోధనాపద్ధతుల నీ సూత్రమున కనుగుణ్యముగ సరిదిద్దుచు వచ్చిరి. కాని ఈ సూత్రమును స్థూలరూపమునమాత్ర మంగీకరించుచు సూక్ష్మాంశములలో వారు దానిని శ్రోసిపుచ్చుచుండెడివారు. బోధనావిధానమునం దొక విషయమును మాత్రము మనము ముఖ్యముగ గుర్తునం దుంచుకొనవలయును. ఏదైన నొక మహత్తరాంశమును బాలురకు బోధించుటకు పూర్వము దాని కంగభూతములైన వివరములను శ్రద్ధగ నేర్పి విద్యార్థుల మనస్సులకు పట్టునట్లు చేయవలెను. సులభమగు నంశములను బాలురు చక్కగ గ్రహించి జీర్ణించుకొనిన వెనుక, క్లిష్టతరమగు భాగములను వానికి నేర్పవలయును. ఈ విధమున ప్రాతిపదికాంశములకును, తుట్టతుదిని ప్రతిపాదింపబడు నంశమునకును, సులభమగు భావములకును, క్లిష్టమగు భావములకును సంయోగ మేర్పడని యెడల బాలుని యందు పాఠ్యాంశముల యెడల అలక్ష్యమును, నిరాదరణయు జనించును. బాలుడు పాఠవిషయములను, కొత్త విషయములను చక్కగ జోడించి వానికి సమన్వయము కల్పించుకొనిన పక్షమున నాతడు చదివిన యంశము లన్నియు, నిరర్థకములును, మృతప్రాయములును అగును.

పై సూత్రములను తెలిసికొనిన వారిలో కొందరి క్రింది విధమగు నాక్షేపణలు కావించవచ్చును. “పాత్యప్రణాళికను సిద్ధముచేయుట కొరకై మనము ప్రత్యేకముగ శ్రమ పడవలసిన ఆవశ్యకత యేమి కలదు? మనస్సు కూడ దేహమువలెనే ప్రకృతినిర్ణీతమగు నొక విధానము ననుసరించి వికసించుచుండుటయు, అయ్యది తనంత తాను వృద్ధి చెందుటయు, ఏదైన నొక ప్రత్యేక తరగతి జ్ఞానము మనస్సు యొక్క వికాసము కొరకై అవసరమైనప్పుడే ఆ జ్ఞానమును సంపాదింపవలయునను కోర్కె బాలురలో నుదయించుటయు, ప్రతిమానవుని హృదయమునందును సకాలమున తత్కాలమున కావశ్యకమగు జ్ఞానము కావలెనను కోర్కె తనంత తానే యుద్భవించుటయు, నిజమే యైన పక్షమున, మనము బాలుర విద్యావిధానములో జోక్యము కల్పించుకొనవలసిన యవసరమే యుండదుకదా! అల్ప వయస్కులను ప్రకృతి యొసంగు శ్రమశిక్షణకు లోనుకావించి మన మూరక చూచుచు నిలచుండి, వారంతట వారినే యేల విద్య నేర్చుకొన నీయరాదు? మనము మొదటి నుండి తుది వరకు ఒకే సిద్ధాంతము నేల యనుసరింపరాదు?” ఈప్రశ్న కొంతనరకు స్పష్టమైనదిగ కాన్పింపవచ్చును. పై విధమగు విమర్శనల కావించు వారు బాలురను విచ్ఛల విడిగ యధేచ్ఛముగ సంచరింప నీయవచ్చునను వాదమునకు దాఠిలీయుచున్నారు. కాని యెవ్వ రేమి వాదించినను ప్రకృతి ధర్మముల ననుసరించి

అల్పనయస్కులకు విద్యాబోధ కావింపవలెనను సూత్రము నిరర్థకమును, హాస్యాస్పదమును కాదు. మనస్సునకును దేహమునకును గల సామ్యముల నించుక పరిశీలింపుడు. ఒక డత్తచుతరగతి ప్రాణి జీవితరంగములోనికి ప్రవేశించుటకు పూర్వ మయ్యది చాలకాలము వరకును ఆహారము, ఆత్మ రక్షణల కొరకై తన తల్లిదండ్రులపై ఆధారపడి యుండుట ప్రకృతిధర్మము. క్లిష్టమగు ఆకారములేక, సులభముగ ఎదిగి సులభముగ ఆహారమును సంపాదించు మొక్కలకును, అట్లు కాక బీజములో నుండి క్రమక్రమముగ నెల్వడి, కాండము, శాఖోపశాఖలు, మున్నగు నానితో సంకీర్ణస్వరూపము గల్గి, చాలకాలము వరకును ఆహారమును తనలోతాను దాచి యుంచుకొనగల శక్తిగల్గిన వృక్షములకును గల భేదమును గుర్తింపుడు. జంగమ జీవులలో కూడ నీధర్మమే కానవచ్చుచున్నది. కొన్ని అల్పములగు క్రిములు తమ తల్లినుండి వేరు పడుటతోడనే తమంతతాము స్వతంత్రముగ జీవించుటకు సమర్థములగును. కాని మానవు డీ విధముగ జీవింపజాలడు. ఆతడు మాతృగర్భమునందే కొన్ని నెలలు గడపవలయును. ఆపైన కొన్ని నెలల వరకును ఆ జీవికి మాతృస్తన్యమే జీవనాధారము. పాలు విడచినను బిడ్డకు తల్లియే కొంతకాలము వరకును ఆహారము తినిపించును. బాలుడు కొంచెము పెద్ద వాడైన తరువాత కూడ ఆతనికి తల్లిదండ్రు లాహారమును, డుడుపులను, తదితరములగు అవసరములను సంపాదించి

యొసంగవలయును. సుమారు ఇరువది సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చువరకును బాలుడు తన్ను తాను పోషించుకొను శక్తిని సంపాదింపజాలడు. | దేహమునకు సంబంధించు పైయంశములే మనస్సునకు కూడ వర్తించును. మానసికపోషణ విషయమున నుత్తమతరగతి జీవులన్నియును, ముఖ్యముగ మానవుడును ప్రాథమికదశ యందు పరిణతి నొందినవారి సహాయము నర్థించును. చిన్నపాప తనంతట తా నొక చోటు నుండి పేరొక చోటునకు పోజాలడు. కావున నా పాప తన ఇంద్రియ జ్ఞానమును వృద్ధికావించుకొనుటకై ఆవశ్యకమగు వస్తుజాలమును కాని, పొట్ట నింపుకొనుటకై ఆహారమును కాని తనంతతాను సంపాదింప సమర్థుడుగ నుండడు. పసిబాలుడు తనకు కావలసిన యాహారమును తాను నండుకొనజాలనట్లే, వివిధవిషయములకు చెందిన జ్ఞానమును జీర్ణించుకొనజాలడు. ఉత్తమ జ్ఞానమును సాధించుటకు సాధనభూతమైన భాష నాతిడు తన పరిసరములనుండి మాత్రమే నేర్చుకొనగలడు. ప్రాథమికదశయందు బాలునికి తల్లిదండ్రుల వలన కాని ఇతరుల వలన కాని సహాయము లభింపని పక్షమున నాతని యం దభివృద్ధి కొరవడిపోవును. కావున అనుదినమును బాలుని కావశ్యకములగు విషయములను సక్రమముగ నేర్చి కూర్చి, వానిని తగువిధముగ సిద్ధపరచి, అదనుప్రకారము, ఆవశ్యకమగు పరిస్థితిలో వానిని ఆ బాలుని కందిచ్చిన పక్షమున ఆతని ఘనస్సు చక్కగ పుష్టిని చెందును. ఈసూత్రమే బాలుర

దేహపరిపుష్టికికూడ వర్తించును. బాలుర మానసిక దైహికాభివృద్ధి కావశ్యకములగు పరిస్థితులను కల్పించవలసిన బాధ్యత తల్లిదండ్రులపై ననే నిలచియున్నది. పసిబిడ్డలకు ఆహారమును, దుస్తులును ఒసంగునప్పుడు తల్లిదండ్రులా బిడ్డల యంగలి సహజ ప్రవృత్తుల నేవిధముగను ఆటంక పరుపరుగదా ! అదే విధముగ మానసికాభివృద్ధియందు కూడ వికాసక్రమమును కాని, వికాసమార్గములను కాని మనము మార్పు కావింప యత్నింపకూడదు. పసిబిడ్డ లనుకరించుటకై ధ్వజులను, వారు పరిశీలించుట కొరకై వివిధవస్తువులను, చదువుటకై పుస్తకములను, పరిష్కరించుటకై సమస్యలను మనము పసి బిడ్డలకు సమకూర్చునగును. దానికితోడు పరోక్షముగ కాని, ప్రత్యక్షముగకాని మనము వారిపై యెట్టి నిర్బంధములును కావింపక, వారి మనస్సు సహజమగు పద్ధతులపై వికాసము చెందుట కవకాశము కల్పింపవలెను. ||పాఠకు|| దశయందు మానవుని మనస్సు సక్రమపద్ధతులలో వికాసము చెందుటకు తగిన పరిస్థితుల కల్పించుటయే విద్యావిధానము యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. కావున మనము పాఠ్యప్రణాళికలను సంపూర్ణముగ త్రోసిపుచ్చ నవసరములేదు. అంతే కాదు. ఉపాధ్యాయుని కార్యక్రమము కొరకై సువిశాలమగురంగము ఏర్పడి యున్నది. ఆతడు చేతులు కట్టుకొని బొమ్మనలె నిలువ బడవలసిన ఆవశ్యకతలేదు.

ప్రకృతి ధర్మముల కనుగుణ్యముగ బాల బాలికలకు

విద్యాబోధ కావింపవలయునను సూత్రమును ప్రతిపాదించిన వాడు పెస్టాలజీ అను విద్యావేత్త. ఈ విద్యావిధానము ఆచరణలో విజయవంతము కా లేదనియు, ఈ సూత్రన పద్ధతులపై నడుపబడు పాఠశాలలలోని బాలకులు తమ చదువు సంధ్యల యెడ నెట్టి శ్రద్ధను చూపుచుండుట లేదనియు, వీరు (ఈ విద్యార్థులు) ఉత్తమ శ్రేణికి రాజాలకపోవుచున్నారనియు పలువురు విమర్శించుచున్నారు. కాని యిట్టి విమర్శనలకు వివరమగు సమాధాన మీయనవసరములేదు. ఎంతటియు త్తమమగు సాధనమైనను అసమర్థుని చేతులలో పడి నిర్దేశమై పోవును. పెస్టాలజీ బోధించిన ఉత్తమములగు సూత్రములు అసమర్థులగు ఉపాధ్యాయుల పాలబడి నిరుపయోగములై పోవుచున్నవి. మిక్కిలి సరళములును, గతానుగతికములునగు విద్యాపద్ధతుల ప్రకారము బోధన కావించుటకు సామాన్యకౌశల్యముగల ఉపాధ్యాయుడు చాలును. కాని విద్యార్థుల మనస్సులందు గల వైవిధ్యము ననుసరించి వివిధ బోధనా పరికరములను వాడునట్టి ఉత్తమ విద్యావిధానము నందు ప్రజ్ఞావంతులగు ఉపాధ్యాయులుండుట చాల యవసరము. కేవలము వర్ణక్రమమును బోధించుటకును, ఎక్కములు వల్లెవేయించుటకును సామాన్యుడగు ఉపాధ్యాయుడు చాలును. కాని సూత్రన విధానముల ననుసరించి అల్పవయస్కులకు పాఠములు నేర్పుటకును, లెక్కలు చేయించుటకును, ఉపాధ్యాయునిలో కొంత వైశిష్ట్యతయుండవలెను.

ఆత్మడు బాలుర మనః ప్రవృత్తులను చక్కగ తెలిసికొనగల్గి యుండవలెను. పైన ప్రతిపాదింపబడిన నూతన విద్యా పద్ధతులను బాలుడు విద్యార్థిదశయందున్నంత కాలమును అమలు కావించునట్లు చేయుటకై ఉపాధ్యాయునిలో విచక్షణ నూతన విషయముల సృష్టించు ప్రజ్ఞ, బాలుర యెడ సానుభూతి, విమర్శనా శక్తి మున్నగు సద్గుణములుండవలయును. సంఘమునం దుపాధ్యాయునికి గౌరవస్థానము లభింపనంత కాలమును ఇట్టి బోధకులు మనకు చిక్కజాలరు. బోధనా తత్వము నెరింగిన ఉపాధ్యాయులు లభించినప్పుడే ఉత్తమ మగు విద్యాబోధసాగును. పెస్టాలజీ ప్రతిపాదించిన నూతన విద్యావిధానము నమలు కావించుటకై ఉపాధ్యాయుడు బాలుర మనస్తత్వమును చక్కగ గుర్తెరుంగవలయును. అట్టి ఉపాధ్యాయులు నేడు మనకు లభించుటలేదు. ఇక నూతన విద్యావిధానము విజయవంతమగుటకు సాధనమేది ?

పెస్టాలజీ మహాశయుడు ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతముల నమలు చేయుటయందు మరికొన్ని లోపములుకూడ సంక్రమించినవి. ఆచరణయం దాతని సిద్ధాంతములు విజయవంతములు కానందువలన ఆ లోపములు సిద్ధాంతమునందే కలవని కొందరు భ్రాంతి చెందినారు. కాని యిది సరికాదు. మొట్టమొదటి ఆవిరియంత్రము చక్కగ పనిచేయని కారణము వలన ఆవిరియంత్రములు నిర్లక్ష్యములని వాదించుట అవివేకము కాదా ? పెస్టాలజీ సిద్ధాంతములను చక్కగ అర్థము

చేసికొనకుండ వాని నాచరణయం దిడి కార్యసిద్ధిని పొంద జాలని కొందరు అసమర్థుల అనుభవముల నాధారము చేసి కొని, పెస్తాలజీ సిద్ధాంతములనే నిందించుట యేమి న్యాయము? అంతే కాదు. పెస్తాలజీ సిద్ధాంతము మొత్తముమీద నిర్దుష్టమైనదేకాని అందలి వివరముల నాతడు చక్కగ నాలోచించినట్లు చెప్పటకు వీలులేదు. కావున ఆచరణయం దాతని సిద్ధాంతములు పూర్తిగ ఫలవంతములు కాలేదు. పెస్తాలజీ యండద్భుతమగు విషయగ్రహణశక్తి యుండెను. కాని యాతడు తన సిద్ధాంతములయొక్క వివరములను గూర్చి సక్రమస్థితిపై యాలోచించినవాడుకాడు. గహనమగు సంశయములు ఆతనికి మెరపు మెరసినట్లు అకస్మాత్తుగ నవగతమయ్యెడివి. స్టాంజ్ అను ప్రదేశమున ఆతడొక సాతశాలను స్థాపించి దానిని విజయవంతముగ నడుపగల్గెను. అందుచు స్త్రీకములు కాని, బోధనాపరికరములుకాని వాడెడివారు కారు. ఆకాలమందు పెస్తాలజీ తన విద్యార్థుల కాయాసమయములందెట్టి విషయములు బోధింపవలెనో, ఆ నూతన విషయములను వారంతకు పూర్వమే యెరింగియున్న యంతములతో స్నో జోడింపవలయునో తెలిసికొనుటపై దృష్టి నంతను కేంద్రీకరించెను. ఆతడు (పెస్తాలజీ) విద్యా విషయమునందు సాధించిన అద్భుతమగు ప్రజ్ఞ సక్రమమగు నాలోచన వలన సిద్ధించినదికాదు. ఆతనికి బాలుర యెడల అపారమగు సామభూతి యుండెడిది. కావున నాతడు వారికి చదువు

సంధ్యల విషయమై యుండెడి కష్టములను సులభముగ గ్రహింపగలెడివాడు. కాని ఉజ్జ్వల నిమేషములలో తాను కన్గొనిన నూత్న సత్యముల నాతడు చక్కగ జోడించి, అభివృద్ధి కావింప ససమర్థుడై యుండెను. కావున ఆ పనుల నాతడు తన సహాయకుల కప్పగించుచుండెను. పెస్తాలజీ శిష్యులు తమ గురువుగారి సిద్ధాంతములతో తమ యూహల కొన్నిటిని మేళవించి ఒక కలగూరగంపను సిద్ధము చేసెడి వారు. ఇం దర్థశూన్యములును, పరస్పర విరుద్ధములు నగు సంశయములు పెక్కులుండెడివి. బాలభవనము లందు విద్యాబోధ కావించు సూత్రముల నిర్వచించుటకై యాతడు మాతృబోధిని అను ప్రాథమిక పుస్తకమును సిద్ధపరచెను. ఇందు దేహమునందలి వివిధాంగములు, వాని స్థానము, ఒండొంటితో సంబంధము మున్నగు సంశయములు వర్ణింపబడినవి. కాని ససిబిడ్డలకు చదువు నేర్పుటకై ఈ పాఠము లను కూలముగ లేవని పల్కుట కెట్టి సందేహమును ఉండదు. ఇయ్యది శాలుర మనోవికాసమున కనుగుణముగ లేదు. భాషను నేర్పుటకొరకై పదముల యర్థమును, వాక్యనిర్మాణము మున్నగు వానిని గూర్చి యిందు కొన్ని అభ్యాసములు చేర్పబడినవి. ఇయ్యవి నిరర్థకములు. అంతేకాదు. వీని వలన శాలురకు చదువునెడ అనిష్టత కూడ జనించును. కాలము వృథాయగును. భూగోళశాస్త్రమునం దాతడు సిద్ధము కావించిన పాఠము లాతని విద్యావిధానము యొక్క ప్రాథమిక

సూత్రములకు విరుద్ధముగ నున్నవి. పెద్దలజే సిద్ధాంతముల ననుసరించి సిద్ధముచేసిన ప్రణాళిక లన్నియు అసంపూర్ణముగ నుండుటయో లేక పాతఫక్కిలపై ఆధారపడియుండుటయో సంభవించినది. కావున పెద్దలజే ప్రతిపాదించిన మూలసూత్రములను మాత్రమే మన మంగీకరింపనగునే కాని అందలి వివరములను మాత్రము విమర్శింపకుండ స్వీకరింపరాదు. అట్లు చేసిన పక్షమున మన విద్యాపద్ధతులు లోపభూయిష్టములును, నష్టదాయకములు నగుట తథ్యము. సాధారణ మానవులందరి యందును ఒక గొప్పలోపము తరచు కాననగుచుండును. ఎన్నడైన నొక మహనీయుడొక మహత్తర సత్యమును ప్రవచించినపక్షమున, ఆసత్యముతోపాటు ఇతరములగు అనుషంగిక విషయములను, పద్ధతులను కూడ నేదవాక్యములుగ నంగీకరించుట లోకములో పరిపాటి యైనది. ఇట్టి విషయములలో సామాన్య ప్రజలూ మహనీయుని బోధనలను తమ విమర్శనకు లోనుకావించుట కెంత మాత్రము నంగీకరింపరు. సిద్ధాంతము నందలి ప్రత్యక్షరమును కూడ వారు శిరసావహింతురు. బహిరాలకారమును వారు అంతస్స్వరూపముగా భ్రమింతురు. అట్లు సంభవింపకుండునట్లు పెద్దలజే మహాశయము నిర్వచించిన ప్రామాణిక విద్యాసూత్రములను, వాని ఆచరణ గొరకై తదనంతర మేర్పడిన ఇతర వివరములను మనము స్పష్టముగ వేరుపరచవలెను. పెద్దలజే సిద్ధాంతములను మనము నిస్సంశయముగ నంగీకరింపవచ్చును. కాని ఆచరణయందలి

యితర పద్ధతులను మనము విమర్శనా దృష్టితో పరిశీలింపవలెను. విద్యావిధానమును, పద్ధతులను, బాలుర మనోవికాసము నందలి వివిధఘట్టములతోడను, వాని విధానముతోడను సమన్వయము కావించుటకు పూర్వము, బాలుర మనశ్శక్తులేవిధముగ వికసించునో వివరముగ తెలిసికొనుట చాలముఖ్యము. ప్రస్తుతము మన కీవిషయమును గూర్చి స్థూలముగ కొన్ని విషయములు తెలిసియున్నవి. స్థూలరూపమున తెలిసికొన్న యీ యంశముల నభివృద్ధి పరచి, అందలి వివరములను పూర్తిగ తెలిసికొనవలెను. అప్పుడు మానసికశాస్త్రము మన కవగతమైనట్లు తెల్పుటకు సాధ్యమగును. ఆ శాస్త్రపుటాధారముపై బోధనా కళను పెంపొందింపనగును. మానసికశక్తులేకమములో, ఏయేసంయోగములో వృద్ధిచెందునో తెలిసికొనిన మీదట, ఆ శక్తుల వికాసమున కుత్తమ మార్గముల మన మవలంబింపనగును. కాని యెల్లప్పుడును మనము ప్రకృతిధర్మములను గుర్తించి తదనుగుణముగ వర్తింపవలయును. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో మన మవలంబించుచున్న బోధనాపద్ధతులు నిర్దుష్టములైనవని పట్టుటకు సావకాశములేదు.

పైన తెలుపబడిన యంశముల వలన పెస్టాలజీ మహాశయుని విద్యాసూత్రములును, వాని ఆచరణయు నెల్లున్నవో గ్రహింప గల్గితిమి. ఆచరణయందు పెస్టాలజీ విద్యావిధానము లోపభూయిష్టమై యున్నట్లు కూడ తెలిసికొన్నారము.

బోధనాపద్ధతులను చక్కబరచుటకై ప్రాథమిక మూలసూత్రముల మరల నిర్మాణము కావించుకొనవలె నని కొందరు పలకవచ్చును. కాని అట్టి యవసరము మాకు కానవచ్చుట లేదు. ఇంతవరకును తెలిసికొనబడిన మూలసూత్రములు, పూర్వపు అనుభవముల సహాయముతో ఉత్తమ బోధనాపద్ధతులను మనము నిర్మించుకొన వచ్చును. ఈ మూలసూత్రముల నిచ్చట నిర్వచితము. ఇంతకు పూర్వమే మనము వానిని అచ్చటచ్చట తెలిసికొంటిమి కాని వాని నిష్పాదు సక్రమముగా పేర్కొందము.

విద్యారంగమునందు మనము సరళ విషయములతో బోధనను ప్రారంభించి క్రమక్రమముగా క్లిష్టతర విషయములకు సాగిపోవలెను. ఈ సూత్రము నుపాధ్యాయు లెల్లరును కొంతవరకు ఆచరణలోనైన అంగీకరింతురు. మన మనస్సు క్రమవికాసము చెందును. క్రమవికాసము చెందు ప్రతి సాధనము వలెనే అయ్యది మొదట ఏకముఖముగ నుండి ఆపైన బహుముఖముగ వర్ధిల్లును. మన బోధనాపద్ధతులు మనశ్శక్తుల వికాసమును ఆచరణయందు ప్రతిబింబింప జేయును కావున ఆ పద్ధతులు కూడ క్రమక్రమముగ వృద్ధిని పొందవలయును. ఈ సూత్రమును చక్కగ అర్థము చేసికొనిన పక్షమున నిందనేకాంశము లిమిడియున్నట్లు మనము తెలిసికొనగలము. బాలురకు విద్యాబోధ కావించు నవసరమందు మన మొక్క విషయముతో ప్రారంభించి క్రమముగ అధికాంశములను

నేర్పుటకై యత్నింపవలెను. అంతేకాదు. విద్యార్థి మనస్సు వికాసము చెందుచున్న కొలదియు, మనము పరిమిత విషయములతో తృప్తిచెందక సమస్త విషయముల నేకకాలముండే బోధించుటకై ఏర్పాట్లు చేయుట అవసరము. మొట్టమొదట మనలో నిమిడియున్న కొన్నిశక్తులు మాత్రమే ప్రబోధతములగును. క్రమక్రమముగ వివిధశక్తులు వికసించి, ఆపైన మన యందు అణగియున్న సమస్త ప్రజ్ఞలును ఒకేకాలమున పరిపక్వతను పొంది జీవి క్షీణించువరకును అదే ఉత్తమ స్థాయిలో నిలచిపోవును. కావున మనము బోధనావిధానమునం దొకటి రెండు అంశములతో కార్యక్రమమును ప్రారంభించి, క్రమక్రమముగ విషయముల సంఖ్యను హెచ్చించుటయే కాక వాని నన్నిటిని సంయోగపరచి ఒకే కాలమున విషయముల నన్నిటిని బోధించు పద్ధతిని అమలు జరుపవలెను. విద్యావిధానము పరిమితరూపముతో ప్రారంభించి సమగ్ర రూపమును చాల్చువలయును.

క్రమవికాసమును చెందు ఇతరశక్తుల వలెనే మనస్సు కూడ అనిర్ణీతదశ నుండి కాలక్రమమున నిర్ణీతదశను పొందును. దేహమునందలి ఇతరాంగముల వలెనే మేనస్సు కూడ మానవునకు యుక్తనయస్సు వచ్చినప్పుడే పరిపక్వతను చెందును. మనస్సు పరిపక్వతను పొందని కాలములో మనము చేయు పనులు నిర్దుష్టముగ నుండనేరవు. ప్రాథమిక దశ యందు బాలుడు పల్కెడి పల్లులలో అర్థసంపూర్ణత కొరవడి

యుండునట్లే, అతడు సాధించెడి విషయగ్రహణము కూడ అస్పష్టముగ నుండును. దృక్పశ్చక్తి సంపూర్ణముగ పెంపొందని కాలమున బాలుడు చీకటిని వెలుతురును మాత్రము గుర్తింప గలడు. క్రమక్రమముగ నాతడు వివిధవస్తువులను, వాని ఆకార భేదములను, వివిధ వర్ణములను, వానియందలి తర తమ భేదములను గుర్తింప సమర్థుడగును. అదే విధముగ క్రమ వికాసమును చెందుచున్న మనస్సును, తదితర శక్తులును కూడ వివిధ వస్తువులను, వివిధ కార్యకలాపములను మొట్ట మొదట స్థూలరూపమున మాత్రము గుర్తించును. ఆపైన వివిధ వస్తువుల విస్పష్టమగు ఆకారమును, ఆ యాకార మందలి సూక్ష్మ భేదములను బాలుడు కన్గొనజాలును. మన విద్యావిధాన మీ సామాన్య సూత్రమును దృష్టియందుంచుకొని వర్తింపవలయును. పరిష్కృతిను పొందని మనస్సునందు నిర్ణీతమగు సూక్ష్మాంశముల పాదుకొల్పుట సాధ్యము కాదు. సాధ్యమైనను వాంఛనీయము కూడ కాదు. ఇట్టి సూక్ష్మాంశముల పొందుకొనిన పద సమామ్నా ముమును మనము బాలురకు నేర్పవచ్చును. కాని అంతమాత్రముచే ఆ పదములలో నిమిడియున్న మహత్తరాంశముల బాలు డర్థము కావించుకొని నట్లు మనము భావింపరాదు. ఈ యంశముల గూర్చి బాలురను పరీక్షించిన పక్షమున సారి జ్ఞాన మేపాటిదో తెలిసి పోవును. ఇట్టి సందర్భములలో బాలురు తాము నేర్చుకొను పదముల యందలి భావ మెట్టిదో తెలిసికొననే తెలిసికొనరు.

భావమును వారొకవేళ తెలిసికొనినను అది ఛాయా మాత్రముగ వారికి తెలిసి వచ్చును. అనుభవములు నృద్ధియైన కొలదియు నిర్ణీతములగు భావము లేర్పడుట కనకాశము చిక్కును. పరిశీలనాశక్తి హెచ్చిన కొలదియు స్థూలదృష్టికి ఒకే విధముగ కాన్పించిన వస్తుజాలమునందు సూక్ష్మభేదములును, విశిష్ట లక్షణములును కాన్పింపసాగును. ఒకే విధముగు కార్యకలాపములు తరచు పునరావృత్తము లగుటచలన ఆ విధములగు పనులతో మనకు చక్కని పరిచయ మిర్పడును. ఒక్కొక్క వస్తువునందును, క్రియ యందును గల సూక్ష్మ లక్షణములను, ఇతరములతో దానికి గల సూక్ష్మ విభేదములను, బాలుడు గుర్తింపజాలిననాడే అతడు ప్రాథమిక విద్యావిధానమునందలి నిర్వచనముల సర్థము చేసికొనగల్గును. కావున విద్యావిధానమునందు మనము మొట్టమొదట విషయ పరిజ్ఞానమును స్థూలరూపమున మాత్రమే బాలుర కందజేయగలము. స్థూలమును అనిర్దిష్టమును అగు జ్ఞానము క్రమముగ సూక్ష్మమును, నిర్దిష్టమును అగును. వివిధానుభవముల మూలమున బాలుడు మొట్టమొదట తన జ్ఞానమునందు గల గొప్ప లోపములను, ఆ పైన సూక్ష్మములగు లోపములను సవరించుకొన జాలును. బాలుని విషయగ్రహణశక్తి వృద్ధియైన కొలదియు, మనము వానికి శాస్త్రీయ సిద్ధాంతములను నేర్పవచ్చును.

బోధనావిధానము నందు ఉపలక్షిత విషయములనుండి

యాకారమునందును, గుణగణములందును. మన పూర్వీకుల లక్షణములు తప్పక ప్రతిబింబించుచుండును. ఒక వంశము నందు చిత్తచాంచల్యమువంటి దుష్టలక్షణము లొకసారి కాన వచ్చిన పక్షమున నా వంశమునందలి యితరతరముల వారిలో కూడ అదే వయస్సునం దీలోపము కానవచ్చు చుండును. ఒక వ్యక్తిని మనము పరిశీలించినచో ఆతని యందు ఆతని ప్రాచీనుల లక్షణములు కొన్ని ద్యోతకము కావచ్చును, కొన్ని కాకపోవచ్చును. ఇందులకు కారణము లేకపోలేదు. వ్యక్తియందు సజీవులును, మృతులును అయిన అనేకులు వంశపురుషుల లక్షణములు సమ్మిళితములై యుండుటయే దీనికి మూలము. వ్యక్తుల నూట యట్లుండనిచ్చి జాతులను గూర్చి విచారించుము. అనేక తరములు గడచినను వేర్వేరు తెగలలోనుండు విశిష్టలక్షణములు సమసిపోక అట్లే నిలచి యుండును. ఈ వేరు వేరు తెగల యొక్క పూర్వీకు లొక ప్రత్యేకమగు వాతావరణమునందు నివసించిన కారణమున వారి యందు కొన్ని విశిష్టలక్షణము లేర్పడినవి. పరిసరము లా జాతియందలి యనేక తరముల వారి నదే విధముగ ప్రభావితము కావించిన కారణమున, అందలి యాధునికుల లో కూడ వారి ప్రాచీనుల లక్షణములు స్పష్టముగ కాన్పించు చుండును. ఈ విధముగ ఒక్కొక్కతెగ యందు కొన్ని లక్షణములు ప్రకృతిసిద్ధముగ నుండుట సంభవించును. ప్రాస్తుదేశపు భాలు నొకనిని నీ వెట్టి వాతావరణములో

పెంచినను, ఆతడు పెరిగి పెద్దవాడైనతరువాత ఫ్రెంచి పెద్ద మనుష్యుడే యగును కాని మరొక్కడుగ మారడు. పైన తెలుపబడిన వంశక్రమానుగతములగు లక్షణములు బాహ్య స్వరూపమునకును, బుద్ధికిని కూడ చెందును. దీని వలన మానవులెల్లరును తాము సంపాదించిన విజ్ఞానము నొక ప్రత్యేక పంథ ననుసరించి సాధించినట్లు తెల్లమగుచున్నది. కావున ప్రతి బాలుడును కూడ విద్యాభ్యాసమునం దీమార్గమునే అవలంబించుట సుకరమైనదని నిర్ణయింపవలెను. ఈ విద్యావిధాన క్రమము లోపభూయిష్టమేయగుగాక. కాని వ్యక్తి యెల్లప్పుడును జాతి యడుగు బాడల ననుసరించి పోవుట శ్రేయస్కరము. నిజమునకు మానవజాతి యీ నాటి వరకును సాసించిన యభివృద్ధియు విజ్ఞానమును క్రమబద్ధమగు మార్గము ననుసరించినే జరగినది. నాగరకతా వికాసము నందలి వివిధ దశలనే విద్యా విధానములో కూడ అవలంబించుట వాంఛనీయము. జాతులలో వ్యక్తమైన క్రమవికాసము కొన్ని నిర్ణీతదశలలో జరగినది. అందులకు ప్రబలమగు కారణములు కలవు. ఈ కారణములు సంఘములకును వ్యక్తులకును కూడ సమానముగ వర్తించును. ఈయంశమునకు సంబంధించిన వివరముల పేర్కొనుట కిచ్చుట తావు లేదు కాని ఒక విషయము మాత్రము గమనింపదగినది. ఒకానొక సంఘమునందలి మానవులెల్లరును కొన్ని తరముల వరకును ఒక ప్రత్యేక మగు వాతావరణములో నివసించి, అందలి వివిధదృశ్యము

లను, సంఘటనలను చిరకాలము పరిశీలించి, ఒండొంటితో పోల్చి, ప్రయోగములు సల్పి, జిజ్ఞాసకావించి, తుదకు కొన్ని సిద్ధాంతముల కావించుకొని వాని మూలమున విజ్ఞానమును పెంపు కావించుకొందురు. కావున పరిసరములకును మానవుని మేధస్సునకును ఒక ప్రత్యేకమగు సంబంధము కలదనియు, విజ్ఞానమును సాధించుటకు మన పూర్వీకు లనుసరించిన మార్గము తప్ప వేరొండు లేదనియు ఊహింపనగును. ప్రతి బాలుని మనస్సునకును, ఆతని పరిసరములకును గల సంబంధము కూడ ఆతని ప్రాచీనులకును వారి పరిసరములకును గల సంబంధము వంటిదే కావున, విజ్ఞాన సాధనమునకై ఆతనికి మార్గాంతరము లేదని స్పష్టమగుచున్నది. కావున ఒక జాతియొక్క విద్యావిధానమును నిర్ణయించు సందర్భమునం దా జాతియొక్క నాగరకతా విధానమును పరిశీలించుట తప్పని సరియగును.

పైన మనము తర్కించిన యంశముల మూలమున నొక సారాంశము తేలుచున్నది. విద్యయందలి ప్రతి విభాగమునందును కూడ ఉపలక్షితాంశములనుండి అనుపలక్షిత విజ్ఞానము నెడకు సాగిపోవలెను. మానవులు క్రమముగ అభివృద్ధి చెందుచున్న కాలములో వారు మొట్టమొదట కొన్ని కళలను సాధించి, ఆమీదట తత్సంబంధమగు విజ్ఞానమును రూపొందించిరి. వ్యక్తులైనను, సంఘములైనను ఉపలక్షితాంశములనుండి అనుపలక్షితములును, కేవలము ఊహ్య

ములు నగు అర్థములవైపు సాగిపోవుట అనివార్యము. శాస్త్రము రూపొందుటకు పూర్వము అనుభవములును, తజ్జన్యమగు తాత్కాలిక నిర్ణయములును ఉండి తీరవలెను. శాస్త్రమనగా క్రమబద్ధమగు జ్ఞానము. కాని జ్ఞానమును క్రమ బద్ధము కావించుటకు పూర్వము దానిని మనము సాధింప వలయును గదా! కావున మనము నేర్చునట్టి ప్రత్యంశ మును కూడ మొట్టమొదట అనుభవ పూర్వకముగ మనకు తెలియవలెను. అనుభవముల మూలమున ఒక విషయ మును గూర్చి కొంత జ్ఞానమును సంపాదించిన మీదట జిజ్ఞాసను ప్రారంభింపవచ్చును. ఇందుల కీ క్రింది యదాహరణ ముల నొసంగవచ్చును. మనము బాలురకు మొట్ట మొదట భాషను బోధించి ఆపై ననే ఆతనికి వ్యాకరణ పాఠములు చెప్పచున్నాము. తన యెదుట గల వస్తువులను చిత్రించు నేర్పును సంపాదించిన తరువాత విద్యార్థికి (దూరమందు అగ పడు వస్తువులను తద్వత్తుగా వ్రాసెడు) చిత్రశాస్త్రము అనగా నేమో బోధించుచున్నాము. ఇట్లే ఇతరములగు ఉదాహరణముల కూడ ఈయవచ్చును.

ఈ వరకు తెలుపబడిన సామాన్య సూత్రముల నుండి మరియొక అంశము విస్పష్టమగుచున్నది. విద్యావిషయము లలో బాలకుడు తనంతతాను అభివృద్ధిని సాధించు పద్ధతిని పీల్చెనంతవరకు ప్రోత్సహింపవలెను. ఇది చాల ముఖ్యమైన యంశము. విద్యార్థులు ప్రతి అంశమును తమంత తామే

ఋశీశీలించి, ఫలితమును గ్రహించునట్లు వారికి మార్గము చూపవలెను. ఉపాధ్యాయుడు వారికి సాధ్యమైనంతవరకు తక్కువ బోధింపవలయును. బిడ్డలు స్వయంచుగ అన్ని యంశములను కనుగొనవలయును. మానవజాతి తనంతతానే వివిధ విషయముల గ్రహించుచు అభివృద్ధిని సాధించినది. కావున ఉత్తమమగు ఫలితముల సాధించుటకై తేజ్రాయపు విద్యాగ్గులు కూడ ఇదే పద్ధతిని అవలంబించుట యవసరము. స్వయంశక్తిపై ఆధారపడిన మానవులకు జీవితరంగమున నెట్టి యఖండ నిజయము లభించుచున్నదో గమనించిన పక్షమున సీయంశము స్పష్టమగును. సర్వసాధారణముగ పాఠశాలలలో నొసంగబడు శిక్షణను పొందిన వారి కది యొక్కటిగా విద్యాభ్యాసమునకు సరియగు మార్గమనియు, బాలురు తమంత తామే విషయములను గ్రహించుట సాధ్యము కాదనియు భావింతురు. కాని ఆ యభిప్రాయము సరియైనదికాదు. శైశవవశయంచు బిడ్డ తనచుట్టును గల అనేక వస్తువులను గూర్చి సంపాదించు జ్ఞానమును ఇతరుల సహాయము లేకుండ గనే సంపాదించుచున్నది. అట్లే బిడ్డలు తమ మాతృభాష నితరుల సహాయము లేకుండ తమంతతామే నేర్చుచున్నారు. పాఠశాలలకు వెలుపల బాలురు ఎన్నో సూతన విషయములను, ఎంతో జీవితానుభవమును సాధించుచున్నారు. మన నగరవీధులలో దిక్కులేకుండ పొగుగుచుండు అనాధబాలురు పలువురు ఎట్టి పని యందైనను అసాధారణమగు సామర్థ్య

మును ప్రదర్శించుచుండుట గమనింపదగినది. ఈ నాటి మన పాత్రప్రణాళిక యందలి వివిధ విషయములను, ఇంతకు క్షిప్ర తరమైన అనేక విషయములను స్వయంసహాయముచే నేర్చిన అనేకుల దృష్టాంతముల నుదహరింపగలము. కావున వివిధ విషయములను యుక్తకాలమందు, సరియైన పద్ధతిలో విద్యాని మ్రోల నిడిన పక్షమున, ఎంతటి సామాన్య బుద్ధి కౌశల్యము గలవాడును కూడ కష్టపడి స్వశక్తివలననే వానిని బాగుగా గ్రహింపగల్గును. ఇందులకు సందేహము లేదు. పసిబిడ్డలు నిరంతరమును వివిధవస్తువుల పరిశీలించి, పరిశోధించి, సత్యాంశముల గ్రహించుచున్నారు. వారు తరచుగ అతి సూక్ష్మమగు ప్రశ్నలను వేయుచుండురు. ఈ యంశముల దృష్టియం దుంచుకొనిన పక్షమున, ఆయాదశ కనుకాల మైన విషయజాలమును గూర్చిన విజ్ఞానమును బిడ్డ ఇతరుల సహాయము లేకుండ తనంత తానే సాధింపగల దనుట కెట్టి అభ్యంతరమును మనము చూపజాలము. మనము చిన్నబిడ్డల కేనేవో విషయములను బోధింప బూనుటకు కారణము మన తెలివితక్కువతనమే కాని బిడ్డల యజ్ఞానము కాదు. బిడ్డ తనంతతాను పరిశీలించి తెలిసికొనగల యంశములను తెలిసికొనకుండ మనము నిరోధించు చున్నాము. ఆ దశ యందు బిడ్డ తెలిసికొనజాలని యంశముల నాబిడ్డకు బలవంశ ముగ బోధించుచున్నాము. కావున నా యల్పప్రాణి ఆ యంశముల యెడ అనిష్టత చూపుచున్నది. మనము కోరిన

విషయములను బాలుడు ఇష్ట పూర్వకముగ నేర్చుకొనుట లేదను కారణమున ఆతనిని బెడరించియో, శిక్షించియో ఈ యంశముల నాతని మెదడులోనికి బలవంతముగ నింపుటకై యత్నించుచున్నాము. బాలుడు కోరునట్టి జ్ఞానమును మన మాతని కొసంగుట లేదు. ఆతడు గ్రహింపజాలని యంశముల నాతని నెత్తిపై మనము రుద్దుచున్నాము. ఈ కారణము వలన బాలునియందు బుద్ధిమాంద్యము ప్రవేశించి, జ్ఞాన సంపాదనము నెడల ఆతనికి విముఖత కల్గుచున్నది. మన మవలంబించిన తప్పుడు పద్ధతుల వలన బాలుని యందు మానసిక మగు అలసత మేర్పడు చున్నది. అంతేకాదు. ఆయా విషయములను గ్రహింపజాలు బుద్ధిపరిపక్వత బాలునిలో పెంపొందుటకు పూర్వమే మన మా కఠిన విషయములను బాలునికి నేర్పబూనుచున్నాము. ఈ రెండు కారణములచే విద్యార్థి ఉపాధ్యాయుని సహాయము లేకుండ ఎట్టి యంశమును గ్రహింపజాలని స్థితికి వచ్చుచున్నాడు. దీనిని చూచి మనము ఉపాధ్యాయుని నిరంతర బోధన వలననేకాని తదితర విధముగ విద్యార్థి జ్ఞానము నార్జింపజాలడను తప్పుడు సిద్ధాంతమును కావించుకొనుచున్నాము. విద్యార్థి యందలి మానసిక దౌర్బల్యమును మనమే సృష్టించి, ఆదౌర్బల్యమునే మన తప్పుడు విద్యావిధానమున కొక కారణముగ మనము చూపుచున్నాము. విద్యాబోధనయం దనుభవము సంపాదించిన వారెవ్వరును మేము సమర్థించుచున్న యీ

పద్ధతిని కాదనజాలరు. మనము విద్యావిధానము నందు ప్రకృతి యనుసరించు శిక్షణావిధానమును, మార్గములను అవలంబింపవలెను. ప్రాథమికదశయందును, ఉన్నతదశయందును కూడ విద్యార్థి స్వయంసహాయముచే విషయ గ్రహణము కావింపగల్గునట్లు మనము నేర్పుతో చేయూత నొసంగవలెను. ఇట్లు చేయుటవలన విద్యార్థియందు మానసిక శక్తియు, చురుకుతనమును పెంపొందును.

ఇంత వరకును మేము ప్రతిపాదించిన విద్యావిధానమును పరీక్షించి అందలి మంచిచెడ్డలను గుర్తించుట కొక మార్గము కావలెను. నూచింపబడిన సామాన్యసూత్రములకును, వివరింపబడిన విద్యావిధానమునకును చక్కని సమన్వయము కుదిరినదా లేదా యని సంశయము కల్గినప్పుడు దాని నివారణకొర కొక్కటియే త్రోవగలదు. పై విద్యావిధానము విద్యార్థుల కానందము కూర్చుచున్నదా లేదా యను సంశయము మనము తెలిసికొనవలెను. మన తర్క వితర్కముల కంటె బాలుర మనః ప్రవృత్తులే ఈ సందర్భమున నెక్కుడు విశ్వసనీయములు. కావున పై విద్యావిధానము మన హేతువాదమున కెంత నిర్దుష్టముగ కానవచ్చినను, అయ్యది బాలురకు రుచింపని యెడల, లేక ఇతర విధానము లింతకంటె వారికి (బాలురకు) ఆకర్షకములుగ నున్న పక్షమునను, మన మీ విధానమును త్రోసిపుచ్చవలెను. ఇటువంటి సంబంధించినంత వరకు సామాన్యపరిస్థితులలో

బాలురు తమకు పుష్టిని కల్పించు విషయములను సంతోషముతో స్వీకరింతురు. పుష్టిని కల్పింపని యంశములు వారి కనిష్టములుగా నుండును. ఈ సామాన్య సూత్రమును మన మంగీకరింపవచ్చును. నైతికవిషయముల మాట యెట్లున్నను జ్ఞానవిషయమునందును, అందును ముఖ్యముగ విద్యావిషయము నందును ఈ సూత్ర మన్వర్థ మగుచున్నది. బాలురు తరచుగ కొన్ని విషయముల యెడల ప్రత్యేకమగు అనిష్టతను చూపుచుందురు. దీనివలన ఉపాధ్యాయుల కాగ్రహము కల్గుట పరిపాటిగ నున్నది. ఈ పరిస్థితికి మన మనుసరించుచున్న తప్పుడు విద్యావిధానమే కారణము. “ఎల్లప్పుడును చురుకుగ నేదో యొక పని చేయుచుండుట అల్పవియస్కులగువారి సహజగుణమని నేను అనుభవమువలన తెలిసికొన్నాను. అలసత వారి నైజమునకు విరుద్ధము. బాలుర యందు అలసత కానవచ్చిన పక్షమున నయ్యది విద్యావిధానమందలి లోపములవలననో లేక శారీరికమైన యొక దోషమువలననో సంభవించును.” అని ఫెలెకొబర్గ్ నక్కణించు చున్నాడు. తమశక్తుల నుపయోగకరములగు మార్గములలో వినియోగించుటవలన బాలుర కానందము లభించును. కావుననే వారు నిరంతర మేదో పనిలో నిమగ్నులై యుందురు. కాని ఉన్నతమగు కొన్ని మానసికశక్తులు కొన్ని జాతులలో పూర్తిగా నికసింపకపోవుట సంభవము. అట్టి శక్తులు జన్మతః కొందరియందు మాత్రమే నెలకొని

యుండును. సామాన్యులగువారు ఉత్తమమానసికశక్తిని చూపజాలరు. అందులకు కావలసిన పరిశ్రమను చేయజాలరు. ఈ యున్నత మానసికశక్తులు క్లిష్టములైనవి కావున విజ్ఞానాభివృద్ధియందలి తుకీయ దశయందు మాత్రమే వీని యావశ్యకత కాన్పించును. విద్యార్థికి యుక్తవయస్సు వచ్చువరకును ఈ యున్నత శక్తులకు మనము పని కల్పింప నక్కరయుండదు. ఈ దశయందు మాత్రమే మానవుడు పరోక్షలక్ష్యముల గుర్తింప నమర్చుడగును. ప్రత్యక్షమగు నానందము లేని కొరత నీ దశలో పరోక్షానందము తీర్చగలదు. తక్కువ స్థాయిలో నున్న శక్తుల కన్నిటికిని ప్రోత్సాహము కల్పించునది ఆ శక్తుల వినియోగము వలన జనించు నానందము మాత్రమే. ఈ శక్తులను ప్రోత్సహించుట కింతకు మించిన సాధనము మరొక్కటి యనసరములేదు. సామాన్యమానసిక శక్తులను బలపరచుట కీ సహజ సాధనము చాలని యెడల మన మచుసరించుచున్న విద్యాపద్ధతులలో నేదో యొక లోప మున్నట్లు గ్రహింపవలయును. విద్యావిషయములందు బాటుర కభిరుచిని ఆనందమును కల్పించుటకు కొన్ని మార్గములు కలవు.

పైన తెలుపబడిన యంశములు కేవలము సూత్ర ప్రాచుర్యముగ నిర్వచించిన చాలదు. ఆచరణయం దవి యెట్లుండునో గ్రహించుట కూడ ముఖ్యము. కావున విద్యాబోధను

గూర్చి ఇచ్చట కొన్ని సూచనలను కావించెదము. సూత్ర నిర్వచనదశనుండి ఆచరణదశలోనికి మనము ప్రవేశింతము.

మానవుని జ్ఞానసంపాదనము శైశవము నుండియే ప్రారంభించునని పెస్టాలజీ మహాశయుడు తెల్పియున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము నానాటికిని జనసామాన్యములో బల పడుచున్నది. మనము ప్రయత్నపూర్వకముగ నెట్టి ఏర్పాట్లను చేయకపోయినను మానవుడు పిన్ననాటి నుండియు కూడ జ్ఞానమును సంపాదించుచుండునని సూక్ష్మరిశీలనా శక్తిగల యెల్లవారికిని విదితము. బాలుడు విస్ఫూరిత నయనములతో తన చుట్టుప్రక్కలగల యన్ని వస్తువులను చూచుచుండును. ప్రతివస్తువును తాకును, ప్రతివస్తువును నోటిలో దూర్చుకొని పరీక్షించును. ప్రతిభవనిని మిక్కిలి ఆసక్తితో నోరు తెరచుకొని వినును. ఇయ్యది జ్ఞానార్జన మునకు మొదటిమెట్టు. క్రమక్రమముగ నా మానవుడు దృగ్గోచరముకాని గ్రహములను కన్గొనును. నూత్న యంత్రముల నిర్మించును. అద్భుతముగ చిత్తరువులను చిత్రించును. చెవి కింపైన రాగములను కల్పించును. రూపకముల వ్రాయును. బాలుర యం దిమిడియున్న శక్తులు సమంత తామే వృద్ధి నొందునని మనము గ్రహించినారము. శిశువుల యందలి కార్యాసక్తి అనివార్యము. ఈ సందర్భము సం దౌక ప్రశ్న యత్నపన్నమగుచున్నది. శిశువు తన కార్యాసక్తిని చూపుటకై మార్గములను, అందులకు తగిన వస్తు

జాలమును అన్వేషించి, అందజేయు బాధ్యత మనపై కలదా లేదా? ఆ బాధ్యత మనము తప్పక నిర్వహింప వలెను. కాని పెద్దలజేచే నిర్వచింపబడిన యీ సూత్రము సంగీకరించినంతమాత్రమున, ఆతని ఆచరణను కూడ మనము పూర్తిగా శిరసావహింపవలెనను నిర్బంధము లేదు. ఈ సందర్భములో పెద్దలజే కావించిన యొక సూచనను గమనింతము.

“బాలశిక్ష యందు వివిధ శబ్దముల యచ్చారణను కూడ చేర్పవలయును. ప్రతి కుటుంబమునందును బాలబాలి కలకు తై శవమునుండియు వీనిని నేర్పవలెను. నూతన పదములను నేర్చుకొనుచున్న బాలుడు వానిని మాటలుకూడ రాని పసిబాలునివద్ద నల్లవేయుచుండవలెను. ఈ విధముగ వివిధశబ్దముల యచ్చారణ పసిబాలుని మనస్సుపై హస్త్యు కొని పోవును.” అని పెద్దలజే తెల్పుచున్నాడు.

మాతృబోధిని అను పేరిట నీతడు వ్రాసిన యొక పుస్తకమునందు శిశుబోధనము కొరకై కొన్ని సూచనలు కావింపబడినవి. దేహమునందలి వివిధాంగములు, వాని పేర్లు, ఉనికి, ఒండొంటితో సంబంధము, వాని సంఖ్య, లక్షణములు మొదలగు వాని నాతడిందు చేర్చి యున్నాడు ఈ యంశముల నన్నిటిని జోడించి పరీక్షింపగా, మానసికాభివృద్ధి విషయమై పెద్దలజేకి నిశ్చితాభిప్రాయములును సక్రమ విధానములును లేనట్లు తేలుచున్నది. శిశుబోధనముకొరకై

గూర్చి ఇచ్చట కొన్ని సూచనలను కావించెదము. సూత్ర నిర్వచనదశనుండి ఆచరణదశలోనికి మనము ప్రవేశింతము.

మానవుని జ్ఞానసంపాదనము శైశవము నుండియే ప్రారంభించునని పెన్టాలజీ మహాశయుడు తెల్పియున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము నానాటికిని జనసామాన్యములో బల పడుచున్నది. మనము ప్రయత్నపూర్వకముగ నెట్టి ఏర్పాట్లను చేయకపోయినను మానవుడు పిన్ననాటి నుండియు కూడ జ్ఞానమును సంపాదించుచుండునని సూక్ష్మరిశీలనా శక్తిగల యెల్లవారికిని విదితము. బాలుడు విస్ఫూరిత నయ నములతో తన చుట్టుప్రక్కలగల యన్ని వస్తువులను చూచుచుండును. ప్రతివస్తువును తాకును, ప్రతివస్తువును నోటిలో దూర్చుకొని పరీక్షించును. ప్రతిధ్వనిని మిక్కిలి ఆసక్తితో నోరు తెరచుకొని వినును. ఇయ్యది జ్ఞానార్జన మునకు మొదటిమెట్టు. క్రమక్రమముగ నా మానవుడు దృగ్గోచరముకాని గ్రహములను కన్గొనును. నూత్న యంత్రముల నిర్మించును. అద్భుతముగ చిత్తగువులను చిత్రించును. చెవి కింపైన రాగములను కల్పించును. రూపకముల వ్రాయును. బాలుర యం దిమిడియున్న శక్తులు శమంత తామే వృద్ధి నొందునని మనము గ్రహించినారము. శిశువుల యందలి కార్యాసక్తి అనివార్యము. ఈ సందర్భము నం దొక ప్రశ్న యత్పన్నమగుచున్నది. శిశువు తన కార్యాసక్తిని చూపుటకై మార్గములను, అందులకు తగిన వస్తు

జాలమును అన్వేషించి, అందజేయు బాధ్యత మనపై కలదా లేదా? ఆ బాధ్యత మనము తప్పక నిర్వహింప వలెను. కాని పెద్దలజేచే నిర్వచింపబడిన యీ సూత్రము సంగీకరించినంతమాత్రమున, అతని ఆచరణను కూడ మనము పూర్తిగా శిరసావహింపవలెనను నిర్బంధము లేదు. ఈ సందర్భములో పెద్దలజే కావించిన యొక సూచనను గమనింతము.

“బాలశిక్ష యందు వివిధ శబ్దముల యచ్చారణను కూడ చేర్పవలయును. ప్రతి కుటుంబమునందును బాలబాలి కలకు శైశవమునుండియు వీనిని నేర్పవలెను. నూతన పదము లను నేర్చుకొనుచున్న బాలుడు వానిని మాటలుకూడ రాని పసిబాలునివద్ద నల్లవేయుచుండవలెను. ఈ విధముగ వివిధశబ్దముల యచ్చారణ పసిబాలుని మనస్సుపై హస్తము కొని పోవును.” అని పెద్దలజే తెల్పుచున్నాడు.

మాతృబోధిని అను పేరిట నీతడు వ్రాసిన యొక పుస్తకమునందు శిశుబోధనము కొరకై కొన్ని సూచనలు కావించబడినవి. దేహమునందలి వివిధాంగములు, వాని పేర్లు, ఉనికి, ఒండొంటితో సంబంధము, వాని సంఖ్య, లక్షణములు మొదలగు వాని నాతడిందు చేర్చియున్నాడు ఈ యంశముల నన్నిటిని జోడించి పరీక్షింపగా, మానసికాభివృద్ధి విషయమై పెద్దలజేకి నిశ్చితాభిప్రాయములును సక్రమ విధానములును లేనట్లు తేలుచున్నది. శిశుబోధనముకొరకై

గూర్చి ఇచ్చట కొన్ని సూచనలను కావించెదము. సూత్ర నిర్వచనదశనుండి ఆచరణదశలోనికి మనము ప్రవేశింతము.

మానవుని జ్ఞానసంపాదనము శైశవము నుండియే ప్రారంభించునని పెస్టాలజీ మహాశయుడు తెల్పియున్నాడు. ఈ యభిప్రాయము నానాటికిని జనసామాన్యములో బల పడుచున్నది. మనము ప్రయత్నపూర్వకముగ నెట్టి ఏర్పాట్లను చేయకపోయినను మానవుడు పిన్ననాటి నుండియు కూడ జ్ఞానమును సంపాదించుచుండునని సూక్ష్మరిశీలనా శక్తిగల యెల్లవారికిని విదితము. బాలుడు విస్ఫూరిత నయ నములతో తన చుట్టుప్రక్కలగల యన్ని వస్తువులను చూచుచుండును. ప్రతివస్తువును తాకును, ప్రతివస్తువును నోటిలో దూర్చుకొని పరీక్షించును. ప్రతిభవిని మిక్కిలి ఆసక్తితో నోరు తెరచుకొని వినును. ఇయ్యది జ్ఞానార్జన మునకు మొదటిమెట్టు. క్రమక్రమముగ నా మానవుడు దృగ్గోచరముకాని గ్రహములను కన్గొనును. నూత్న యంత్రముల నిర్మించును. అద్భుతముగ చిత్తగువులను చిత్రించును. చెవి కింపైన రాగములను కల్పించును. రూపకముల వ్రాయును. బాలుర యం దిమిడియున్న శక్తులు శమంత తామే వృద్ధిచొందునని మనము గ్రహించినారము. శిశువుల యందలి కార్యాసక్తి అనివార్యము. ఈ సందర్భము నం దొక ప్రశ్న యత్పన్నమగుచున్నది. శిశువు తన కార్యాసక్తిని చూపుటకై మార్గములను, అందులకు తగిన వస్తు

జాలమును అన్వేషించి, అందజేయు బాధ్యత మనపై కలదా లేదా? ఆ బాధ్యత మనము తప్పక నిర్వహింప వలెను. కాని పెద్దలజేచే నిర్వచింపబడిన యీ సూత్రము సంగీకరించినంతమాత్రమున, అతని ఆచరణను కూడ మనము పూర్తిగా శిరసావహింపవలెనను నిర్బంధము లేదు. ఈ సందర్భములో పెద్దలజే కావించిన యొక సూచనను గమనింతము.

“బాలశిక్ష యందు వివిధ శబ్దముల యచ్చారణను కూడ చేర్పవలయును. ప్రతి కుటుంబమునందును బాలబాలి కలకు శైశవమునుండియు వీనిని నేర్పవలెను. నూతన పదములను నేర్చుకొనుచున్న బాలుడు వానిని మాటలకూడ రాని పసిబాలునివద్ద నల్లవేయుచుండవలెను. ఈ విధముగ వివిధశబ్దముల యచ్చారణ పసిబాలుని మనస్సుపై హస్తముకొని పోవును.” అని పెద్దలజే తెల్పుచున్నాడు.

మాతృబోధిని అను పేరిట నీతడు వ్రాసిన యొక పుస్తకమునందు శిశుబోధనము కొరకై కొన్ని సూచనలు కావింపబడినవి. దేహమునందలి వివిధాంగములు, వాని పేర్లు, ఉనికి, ఒండొంటితో సంబంధము, వాని సంఖ్య, లక్షణములు మొదలగు వాని నాతడిందు చేర్చియున్నాడు ఈ యంశముల నన్నిటిని జోడించి పరీక్షింపగా, మానసికాభివృద్ధి విషయమై పెద్దలజేకి నిశ్చితాభిప్రాయములును సక్రమ విధానములును లేనట్లు తెలుచున్నది. శిశుబోధనముకొరకై

మానసికతత్త్వశాస్త్ర మే మార్గముల చూపుచున్నదో గ్రహింతుము.

కాంతి, శబ్దము, నిరోధకశక్తి మున్నగు వానిని గూర్చి ప్రప్రథమమునుండియు శిశువునకు కొన్ని భావములుండును. కాని ఆ భావములను మనము సుస్పష్టముగ గ్రహింపజాలము. బాలకుని యందు విషయగ్రహణశక్తి సక్రమముగ వృద్ధి యగునంతవరకును, ఆతడు తన మనస్సులో గల భావములను స్పష్టము కావించుకొని, అందలి వివిధ భాగములను నిరూపించుట సాధ్యముకాదు. వివిధవస్తువుల యీకార మెట్టిదో తెలిసికొనుటకు పూర్వము కాంతి, దాని లక్షణములు, దాని వివిధదశలను, నిరోధకశక్తి, దాని యందలి తగతమ భేదములను గుర్తించుట చాల అవసరము. దృశ్యవస్తువులను వివిధకాంతిల సహాయమున మనము చూడగల్గుదుమనియు, మూర్తములగు వస్తువులను వాని నాని నిరోధక భేదములచే కన్గొందుమనియు యెల్లరకును తెలిసిన యంశమే. ఉచ్చరించుటకు సాధ్యముకాని కొన్ని ధ్వనులు సమకూడి ఉచ్చారణకు యోగ్యమగు ధ్వనులు, శబ్దములును ఏర్పడుచున్నవి. వీని నెఱుంగువరకును శబ్దములను ఉచ్చరించుట సాధ్యపడదు. ఈసూత్రమునే మన మితరాంశములకు కూడ వర్తింపజేయుచున్నాము. శిశువుల విద్యాబోధనకొరకై వివిధతరగతులు, వివిధలక్షణములు గల నిరోధక శక్తితో కూడిన అనేక వస్తువుల సమకూర్చవలయును.

వివిధలక్షణములు, హెచ్చుతగ్గులు గల కాంతిని శిశువులకు చూపవలెను. వివిధ స్థాయిలకు చెందిన అనేక శబ్దముల వారికి విన్పింపవలెను. ఈ విషయముగ సులభపెషయములతో ప్రారంభించి శిశువును క్రమక్రమముగ గహనవిషయముల కడకు కొనిపోవలెను. ప్రతిబిడ్డయు తన ఆటవస్తువుల నన్నిటిని కొరికి చూచును. తన అన్న తోడుగుకొన్న కోరికలై గల రంగురంగుల గుండీలను తాకిచూచును. తన తండ్రి మీసములను పట్టిలాగును. గాఢమైన రంగులుగల బొమ్మలను ఆశ్చర్యముతో చూచి అవి అందముగా నున్నట్లు భావించును. మాటలు నేర్చిన తర్వాత అవి అందముగా నున్నట్లు పలుకును. తన దాది పల్కెడి పల్లులను విని ఆనందముతో నవ్వును. ఎవరైన మెటికలు విరచుకొనినను, నడవనూతనశబ్దము చేసినను శిశువు మిక్కిలి ఆసక్తితో వినును. ఈ యంశముల గమనించినచో శిశువుల గహన ప్రవృత్తులెట్లుండునో మనకు గోచరమగును. సర్వసాధారణముగ బిడ్డలను పెంచువా రందఱును ఈ సహజ ప్రవృత్తులను సంతోషపరుపజాలు పనులను చేయుచునే యుండుదు. కాని ఈ యలవాట్ల నింకను బలపరచి వృద్ధికావించుట చాల అవసరము. శైశవదశయందు మానవునిలో దాగియున్న శక్తులన్నియు బాగుగా వికసింప నారంభించును. ఈ శక్తుల వికాసమునకు పరిణామరూపమగు కార్యకలాపముల నలన శిశువున కెన్నియో నూతనాంశములు తెలియవచ్చును. ఇంతటి

జ్ఞానము నూనవునకు మరేదశయందును లభింపదు. శైశవ దశయందు బాలకునికి మగేవిధమైన జ్ఞానమును అందజేయుట సాధ్యము కాదు. వివిధ వస్తువుల ఆకారము, స్వరూపము, వివిధ శబ్దములు మున్నగువానిని గూర్చి మాత్రమే ఈ దశయందు చిన్నబిడ్డ తెలిసికొన జాలును. కావున ప్రాథమిక దశయందు కర్మేంద్రియముల మూలమున తెలిసికొనజాలు నంశముల నన్నిటిని సవిస్తరముగ తెలిసికొనుటకు శిశువున కవకాశ మీయవలెను. ప్రతి చిన్నబిడ్డయు తన పరిసరము లందు గల అన్ని క్రొత్త సంగతులను తెలిసికొనవలయు నని ఎంతో ఉవ్విళ్ళూరుచుండును. ఆ బిడ్డ కోర్కెలను సకాలమున తీర్చిన పక్షమున బిడ్డ ఆరోగ్యమును, స్వభావమును చక్కబడును. చిన్నపాపలకు విద్యను నేర్పుటను గూర్చి మరికొన్ని స్పష్టమగు సూచనలను కూడ మేము చేయగలము. కాని స్థలాభావము వలన నట్లు కావించుట లేదు. శైశవ దశ యందలి విద్యాపద్ధతులను గూర్చిన యీ సూత్రముల నుపాధ్యాయుడు జ్ఞప్తియందుంచుకొనిన చాలును. మానవుని మనోవికాసము పరిణామమార్గము ననుసరించున మనస్సు స్పష్టమగు విషయములనుండి అస్పష్ట విషయము వైపు సాగిపోవును. కావున పసిబిడ్డల జ్ఞానమును వృద్ధి పొంది చుట కొరకై ఒండొంటికి సంపూర్ణముగ విభిన్నమగు వస్తువుల మొట్టమొదట వారి కందజేయవలెను. మిక్కిలి హెచ్చు స్థాయి చాల తక్కువ స్థాయి గల ధ్వనులను, ఒండొంటితో

చాల భేదముగల రంగులను, కాఠిన్యత, జిగి మున్నగువానిలో చాల తారతమ్యము గల వస్తువులను ప్రాథమికదశయందు పసిబిడ్డలకు లభింపజేయవలెను. ఆ భేదములను వారు గుర్తింప గల్గిన తరువాత క్రమక్రమముగ వాని స్థానమున ఇంచుమించు సమాన వర్ణములు గల వస్తుజాలమును వాడవలెను.

ఇప్పుడు వస్తు పాఠములను గూర్చి ఆలోచింతము : ఈ విషయమునకు సంబంధించినంతవరకు ప్రస్తుతము ఆచరణ లోనున్న పద్ధతులు సంతృప్తికరముగా లేవు. ఏలనన మానవ ప్రకృతికిని ఈ పాఠములను నేర్పు పద్ధతికిని చాల భేదము కాన్పించుచున్నది. మానవుని శైశవమందును ఆతడు పెరిగి పెద్దవాడైన తరువాతను జ్ఞాన సంపాదనయు కావించు మార్గములు వేరు. ఈ పాఠములలో ననుసరించు మార్గములు వేరు. వస్తుపాఠములు నేర్పు పాఠ్యపుస్తకములలో ఒక వస్తువు బొమ్మను చూపి అందు బాలు డేయే యంశముల గుర్తింప వలెనో వ్రాయబడి యుండును. ఆవస్తువు యొక్క వివిధ భాగములు లక్షణములు వర్ణింపబడి యుండును. కాని యీ పద్ధతి సరియైనది కాదు. శైశవమందు మాటలు నేర్వని కాలమున పసిబిడ్డ తెలిసికొను అంశములన్నియు తనంతట తానే తెలిసికొనుచున్నది. వివిధవస్తువుల బరువు, కాఠిన్యత లను, ఆకారము రంగులలో వివిధవ్యక్తుల భేదములను, భిన్న భిన్న జంతువులుచేయు భిన్నస్వరములను ఆ బిడ్డ తనంత తానే గ్రహించును. అట్లే మానవుడు యుక్తవయస్సును

పొందిన తరువాత అతనికి ప్రత్యేకముగ నే యుపాధ్యాయుడును ఉండడు. ఆ కాలమున నాతడు వివిధదృశ్యముల గాంచి, అందలి రహస్యములను స్వశక్తిచే నూహించు కొనవలెను. విషయగ్రహణమును సంపూర్ణముగను, నిర్దుష్టముగను కావింపగల్గు వ్యక్తులు మాత్రమే జీవితరంగమందు శృతార్థులగుదురు. ఈ విధముగ శైశవమునందును, యుక్తనయస్సు వచ్చిన మీదటను మానవుడు జ్ఞానసంపాదనము కావించుటకు చేయు యత్నములందును, అనాదియందు అనాగరక మానవ్రతు నాగరక దశకు వచ్చునిమిత్తమై జ్ఞానసంపాదనము కావించిన కృషియందును స్పష్టమగు సామ్యము కానబడుచున్నది. అనగా ఈ రెండు అవస్థలయందును కూడ స్వప్రయత్నమే జ్ఞాన సాధనకు మార్గ మగుచున్నది. అట్టి సందర్భములో శైవలము బాల్యదశయందు మాత్రము (అనగా విద్యాార్హదశయందు) జ్ఞానార్జనముకొరకై వేరొకమార్గము నేల అవలంబింపవలయునో తోచుటలేదు. విద్యను సాధించు విషయమందు అన్నిదశలందును కూడ మానవు డొకే విధానము నవలంబింపవలెనని మా యుద్దేశ్యము. ప్రకృతి యిట్లే సృష్టిచే యెల్లస్వపుడును సమర్థించుచున్నది. కాని అజ్ఞానము నొనరు, అహంకారమువలనను మన మీ విషయమును మనకొర జాలకున్నారము. బానిస సహజవృత్తులను గమనింపఁగ. హిరు విద్యార్జనము కావించునప్పుడు పాఠికి మన అన్ని విషయములందును పెద్దల సానుభూతి కావలయును. తండ్రి

తొడపై కూర్చుండి బిడ్డ తన ఆటబొమ్మ నాతనికి మాటి మాటికిని చూపును. తన చిన్నిప్రేళ్ళతో బల్లపై కొట్టి ఆశబ్దమును వినుమని మరల మరల తండ్రి వైపు తిరుగును. తొం చెము ఈడు నచ్చిన పిల్లలు తల్లి కడకు తరచు పరుగెత్తుకొని వచ్చి “అమ్మా! ఇదిచూడవే. అదిచూడవే యని ఆమెను తరచు తొందరపెట్టుచుందురు.” వివేకములేని తల్లు లిట్టి సందర్భములలో తమబిడ్డలపై కనరుకొనుట మనము చూచుచుందుము. తమగానులతో కూడ విహారమునకుపోవు బిడ్డలు రంగురంగుల పూవులనేరి తెచ్చి అవి యామెకుచూపి, ఆమెచే కూడ అవి యందముగ నున్నట్లు చెప్పింపజూతురు. ఇదే విధముగ ప్రతి బాలుడునుకూడ తనమాటలను ఓపికతో వినునారెవ్వరైన నున్నచోవారికి తానుచూచిన ప్రతివిషయమును గొప్పగ వర్ణించి తెల్పును. ఇందువలన మనము విద్యావిషయములందు అవలంబింపవలసిన మార్గములు స్పష్టమగుచున్నవి. మనము బాల బాలికల సహజప్రవృత్తులను గుర్తించవలెను. ప్రకృతి కనుకూలమగు విధానముల నవలంబింప వలయును. వివిధవస్తువుల గూర్చి బాలుడు మనకు తెల్పు నంశములను శ్రద్ధగా వినవలెను. బాలుడు తాను ఊహించుకొనిన అన్ని విషయములను మనకు తెల్పుటకై ఆతనిని ప్రోత్సహింపవలయును. అప్పుడప్పు డా బిడ్డ గుర్తింపని యంశములు నాతని దృష్టికి తెచ్చుచుండవలెను. ఈ విధముగ మనము వర్తించినచో బాలు రదేవస్తువును మరియొక పర్యాయము

చూచుట తటస్థించిన పక్షమున దానిని సమగ్రముగ పరిశీలించుదు. బాలురు స్వయంశక్తిచే జ్ఞానమును సంపాదించుట కొరకై వారికి మన మనేక నూత్న వస్తువుల లభింపజేయవలెను. ఇట్లు బాలకునికి చేయూత నొసంగుట ఉపాధ్యాయుని విధి. బుద్ధిమంతురాలగు తల్లి యీ మార్గముచే తన బిడ్డల కెట్లు విద్య నేర్పునో ఇంచుక గమనింపుడు. ఆమె మొట్టమొదట వివిధవస్తువులను తన బిడ్డకు చూపి వాని యందలి లక్షణములను అనగా గట్టితనము, మెత్తదనము, రంగు, పరిమాణము, రుచి మొదలైనవాని పేర్లను మాత్రమే బాలునికి తెల్పును. ఈ పదములను నేర్చుకొనిన తరువాత నాతడు ఆయావస్తువులను తల్లికి చూపి ఇది యెట్లుగా నున్నదనియు, అది మెత్తగా నున్నదనియు ఆమెకు తెల్పు జూచును. బాలుడు తెచ్చిన వస్తువులలో నేదైన విశేషలక్షణ మున్న పక్షమున దానికి తగిన పదమును తెల్పును తల్లి ఆ నూతన పదమును బాలు డీవరకే యెరింగియున్న మాటలతో జోడించి ఉపయోగించును. బిడ్డలయం దనుకరణము కావించు సహజప్రవృత్తి యుండును. దాని ననుసరించి పాఠమాటలను క్రొత్తమాటలను కూడ తనంత తాను వల్లనే నాని నన్నిటిని చక్కగ నేర్చుకొనును. బాలుడు నూతన వస్తువులను గూర్చి తల్లికి తెల్పునప్పు డందుగల కొన్ని లక్షణముల సీవరకే యెరింగియుండియు సమయమునకు మరచిపోవచ్చును. అట్టి సందర్భములో తల్లి యాతని నుద్దేశించి “ నీదగ్గరనున్న

వస్తువులో నీవు చెప్పినవి కాక మరేలక్షణములు లేవా? అని ప్రశ్నించును. అప్పటికిని బాలుని కా విషయము తెలియక పోవచ్చును. కొంతకాలము ఆతని ఆలోచనకు అశకాశమిచ్చి తల్లి యాతని కా సంగతిని తెల్పును. ఆతని అజ్ఞానమును చూచి ఒకింత నవ్వును. ఇదే విధముగ రెండు మూడు పర్యాయములు జరగిన తరువాత బాలుడు తా నేమి చేయవలెనో తెలిసికొన గల్గును. ఆతనివద్ద నున్న వస్తువునుగూర్చి ఆతనికి తెలిసిన యంశములకంటె తన కెక్కువ జ్ఞానము కలదని తల్లి చెప్పినదికి బాలుని కభిమానము కల్గును. అతడా వస్తువును శ్రద్ధగ పరిశీలించును. ఇదివరలో తాను వినిన యంశముల నన్నిటిని ఆతడు నెమరుకు తెచ్చుకొనును. అప్పుడు తన నెదుర్కొనుచున్న చిన్నసమస్యకు ప్రత్యుత్తర మాతనికి గోచరమగును. అంతట బాలుని కత్వంతానందము కల్గును. తల్లి యాతని యానందమునెడ సానుభూతి చూపును. బాలుడు తాను సాధించిన విజయమున కానందము ప్రకటించును. ఇయ్యది బాలు కందరియందును గల సామాన్య లక్షణమే. ఇట్టి యితర విజయములను సాధించు నిమిత్తము బాలుడు క్రొత్తవస్తువులను వెదుకబోవును. వానిని తన తల్లికి వణ్ణించి తెలుపవలెనని ఆతని యుద్దేశ్యము. ఆతని మానసిక శక్తులు వృద్ధిచెందిన కొలదియు తల్లి వివిధవస్తువుల సూతన లక్షణముల నాతనికి తెలుపసాగును. గట్టితనము, మెత్తదనము అను లక్షణముల తరువాత గరుకుదనము, నున్నన అను

లక్షణములు తెలుపబడును. సహజమగు రంగులు పూత
 రంగులు నీని భేదము వివరింపబడును. సామాన్యస్వరూప
 ముల తరువాత అపూర్వరూపములు ప్రదర్శింపబడును. ఈ
 విధముగ బాలుని మోససిశక్తి వృద్ధిచెందిన కొలదియు
 శతినతిర సమస్య లాతని కీయబడును. ఆతని పరిశీలనాశక్తి,
 జ్ఞాపకశక్తి మున్నగువాని కెక్కుగ పని కల్పింపబడును.
 జ్ఞానాగ్లనమునం దాతని యభిరుచి కుంటువడకుండుటకై తల్లి
 తన బాలునికి నూతన వస్తువుల చూపుచు నూతనానుభవ
 ముల కల్పించుచుండును. కాని ఆ బాలుడు జీర్ణించుకొనదగిన
 యంశముల మాత్రమే ఆతని యాతనికి తెలుసును. బాలుడు
 పరిష్కరింపజాలిన సమస్యలను మాత్రమే ఆతనికి కల్పించి,
 తల్లి యాతని యానందానుభవమునకు మార్గములు సృష్టించు
 చును. ఇట్టి విధానముల ననుసరించి తల్లి తన కుమారుని
 యందు అతి బాల్యమునుండియు జరుగుచున్న ఆత్మపరిణా
 మము అను వికాసమున కనుగుణ్యముగ వర్తించుచున్నది.
 సహజప్రవృత్తులచే ప్రేరేపితుడై బాలుడు తన ముంగట నెల్లు
 ప్రవర్తించుచున్నాడో అట్టి పద్ధతులచేతనే తల్లి యాతని
 కుత్సాహము కల్పించుచున్నది. తల్లి యవలంబించుచున్న
 యీ పద్ధతుల వలననే బాలునికి సంపూర్ణమగు పరిశీలనాశక్తి
 యులనడును. ఇట్టి పాఠములను బోధించుటలో వస్తుపరిశీలన
 గావించు నలవాటును బాలునికి కలుగజేయుటయే ముఖ్యో
 ద్దేశ్యము. బాలుని కొక వస్తువుయొక్క లక్షణములను వర్ణించి

చెప్పి, వేరొక నస్తువును చూపుటవలన నెట్టి సత్ఫలితమును కలుగజాలదు. ఈ పద్ధతిని మన మవలంబించిన పక్షమున బాలుని పరిశీలనాశక్తి వృద్ధిచెందజాలదు. ఆతడు ఇతరులు పరిశీలించి తెలిసికొనిన యంశములను మాత్రము గ్రహింప జాలును. ఇట్లు కావించుట నలన బాలుడు స్వయంశక్తిచే విషయ గ్రహణము కావించు శక్తి వృద్ధిచెందుటకు చూచు క్షీణించును. ఆత్మప్రయత్నముచే జ్ఞానసంపాదనము కావించుటవలన కల్లు నానందము లేకుండబోవును. బాలుర కుత్సాహజనకముగ నుండవలసిన ఈ జ్ఞానార్జనము నీరసమగు బడివాతములుగ మారిపోవును. ఈ కారణములచే బాలురు వస్తువాతములయెడ నిర్లక్ష్యబావమును, అసహ్యబావమును కూడ ప్రదర్శించుట సంభవించుచున్నది. అందులకు మూడుగ మేము పైన సూచించిన విధానముల నవలంబించిన పక్షమున బాలుర మనస్సునకు అవసరమగు పుష్టి లభించును. జ్ఞానమును సంపాదింపవలెనని సహజముగ నారిక గల కోర్కెలకు వారి సహజప్రవృత్తులును, ఉపాధ్యాయుని సానుభూతియు ప్రోత్సాహకారణము లగును. వీని సమ్మేళనమువలన బాలుని యందు శ్రద్ధ బాగుగ బలపడును. ఆతడు సంపూర్ణముగా, విస్పష్టము నగు అనుభూతిని సంపాదించును. ఈ విధముగ విద్యార్థికి మొట్టమొదటనుండియు స్వప్రయత్నముచే జ్ఞానార్జనము కావించు నలవాటు కల్గును. జీవితరంగమునందు మానవు డీ విధానముచేతనే జ్ఞానమును సాధింపజాలును.

వస్తుపాఠములను బోధించు పద్ధతులు నేటివలె కాక నూతన మార్గముల నవలంబింపవలసియున్నది. వీనిని కొన్ని విషయములకు మాత్రమే పరిమితము కావింపక విస్తృత రంగమునకు వర్తింపజేయవలయును. ఈ పాఠములను కేవల ప్రాథమిక దశయందు మాత్రమే కాక, అనేక సంవత్సరముల వరకును కూడ బోధనా విధానములో చేర్పవలెను. ఇట్టి పాఠములను బోధించునప్పుడు బాలుని మనస్సు యింటి గొల్లుగోడలలో నిర్బంధించి యుంచరాదు. ఆతనిని పొలములలోనికిని, పచ్చిక బయళ్ళలోనికిని, సముద్రతీరమునకును, కాన్యానాలలోనికిని తీసికొనిపోయి ఆతనికి నూతనానుభవముల కల్గింపవలెను. ఇట్టి తరీఫును కేవల బాల్యదశయందు మాత్రమే కాక బాలుడు పెరిగి పెద్దవాడగుచున్నప్పుడు కూడ ఈయవలెను. దాని నలన బాలుని పరిశీలనారంగము విస్తృతమై ప్రకృతిశాస్త్రభూములలోనికి కూడ ఆతడు వాహ్య శిక్ష పొందుట సంభవింపగలదు. ఇచ్చట కూడ మనము ప్రకృతిమూఢుడి మార్గములనే యనుసరింపవలెను. నూతన మగు పుష్పములను కీటకములను చూచునప్పుడును, వివిధ ములగు నత్రిగుల్లలు రాళ్ళు మున్నగువానిని సంగ్రహించు నప్పుడును బాలురకు కల్గు నానందపరనశత నెట్లు వర్ణింప నగును? ఇట్టివస్తువులను సేవించుటలో బాలురు చూపు నుత్సాహమును మన సానుభూతిచే పెంపొందించిన పక్షమున వారి యాటవస్తువులను సూక్ష్మముగ పరిశీలించి, వాని నిర్మా

ణమును, వాని లక్షణములను తప్పక గుర్తింతురు. ఎవరైన వృక్షశాస్త్రజ్ఞుడు తనతోపాటు పిన్నవయస్కుగల బాల బాలికలను వెంటబెట్టుకొని ఏదైన చిట్టడవికిగాని, మైదాన ములలోనికిగాని పోయినపక్షమున, నా యల్పవయస్కులు శాస్త్రజ్ఞుడు కావించు పరిశీలనయం దత్యంతాసక్తితో పాల్గొందురు. వారు మిక్కిలి యుత్సాహముతో నాతని కొరకై క్రొత్త క్రొత్త మొక్కలను, ఆకులను తెచ్చియిత్తురు. ఆతడు వానిని పరిశీలించుచున్నప్పుడు తాము కూడ వాని యందు మిక్కిలి ఆసక్తిని చూపుదురు. ఆతనిపై ప్రశ్నల వర్షమును కురిపింతురు. ఇట్టి సందర్భములలో శాస్త్రజ్ఞుడు (బేకన్ పండితుడు చెప్పినట్లు) ప్రకృతిమాతయొక్క పరిచారకుడుగను, వ్యాఖ్యాతగను పరిణమించును. ప్రకృతిశాస్త్ర విజ్ఞానమును సంపాదించుట కిదియే సరియగు మార్గమును నంశము మనకప్పుడు తెలియవచ్చును. నిత్యజీవితములో మనము వాడునట్టి వస్తువు లక్షణములను స్థూలముగ గుర్తించుట యొరిగినమోదట, బాలుడు తన యాటపాటల సమయములలో కానవచ్చు నితర వస్తుజాలమును సంపూర్ణముగను సూక్ష్మముగను పరిశీలించుట కలవాటు పడునట్లు మన మాతనికి ప్రోత్సాహము కల్పింపవలెను. కాని యీ దశ యందు కూడ బాలుడు మొట్టమొదట సులభమగు లక్షణములను మాత్రమే పరిశీలింపవలయును. మొక్కలను పరిశీలించునప్పుడు వాని పూవులయొక్కరంగులు, పుష్పదళముల

యాకారము, సంఖ్య, కాండము యొక్కయు ఆకుల యొక్కయు ఆకారము మున్నగువానిని గుర్తించవలెను. కీటకములను పరిశీలించునప్పుడు వాని రెక్కలు, కాళ్ళు, మీసములయొక్క సంఖ్య, కీటకముల రంగు మున్నగువానిని తెలిసికొనవలెను. బాలుడు పై విషయములను చక్కగ గుర్తించిన మీదట, ఒకదాని తరువాత మరియొకటి చొప్పున నూతనాంశముల నాతని దృక్పథమునకు తేవలెను. మొక్కలను పరీక్షించునప్పుడు పూవులలోని తొడిమలు, గర్భకేసరములు ఎన్నికలవు, పూవులు గుండ్రముగ నున్నవా, చతురస్రముగా నున్నవా, ఆకు లొండొంటి కెదురుగ మొలచి యున్నవా లేక ఒకటి విడిచి ఒకటి నున్నవా, ఆకులకు తొడిమలున్నవా లేక రెమ్మలో నుండియే మొలచుచున్నవా, ఆకులు నునుపుగా నున్నవా, లేక వానిపై నూగు కలదా, ఆకులకు నున్నని యంచులున్నవా, వంపులున్నవా, లేక యవి సూచీ ముఖములుగ నున్నవా యను సమస్త విషయములను విద్యార్థి పరిశీలించి తెలిసికొనవలెను. కీటకములను పరిశీలించునప్పుడు వాని దేహమునందలి భాగములు, పొత్తికడుపులోని విభాగములు, రెక్కలయొక్క ఆకారము, కాళ్ళలో గల కీళ్ళు, దేహములోని వివిధాంగముల యాకృతి మున్నగువానిని తెలిసికొనవలెను. మొత్తముమీద బాలుడు నూతన వస్తువులను పరీక్షించునప్పుడు వానిలో గల విశేషముల నన్నిటిని కూడ ఒక్కటికూడ విడువకుండ వర్ణించి చెప్పగలుగు

ఆతనిని ప్రోత్సహించుటయే మన యుద్దేశ్యముగ నుండవలెను. బాలుడు పెరిగి పెద్దవా డగుచున్న సందర్భమున, ఆత డింతకు పూర్వమే యెంతో యభిరుచితో పరిశీలించి జ్ఞానార్జనమునకు మూలముగ కావించుకొన్న మొక్కలను పెంచుటకై యాతనికి సదుపాయములు కల్పింపవలెను. ఈ సదుపాయము లాతనికి మన మొసంగిన బహుమానముగ నతడు భావించునట్లు చేయవలెను. అదే విధముగ తూనీగల యొక్క గ్రుడ్లను సంరక్షించి వానిని పెంచుటకై యవసరమగు సామానులను కూడ బాలుర కొనంగుచు, వారు వాని నొక బహుకృతిగ తలంచునట్లు మనము మెలగవలెను. ఈ పురుగులు క్రమక్రమముగ పెరుగుచున్నప్పుడు బాలుడు వానిని చూచి మిక్కిలి యానందపడును. ఈ విధముగ మనము బాలునికి కొంతకాలము వరకును తర్ఫీదు నొసంగిన పక్షమున బాలురలో పరిశీలనాశక్తి వృద్ధిగాంచును. జీవ శాస్త్రవిజ్ఞానమున కిది ప్రథమ సోపానముగ పరిణమింపగలదు.

కాని మేము సూచించిన యీ కార్యక్రమము నిరర్థకమనియు, ఇట్లు కావించుటచే బాలబాలికల శక్తులును, కాలమును నిరుపయోగముగ న్యయమగుననియు, అందులకు మారుగ వారిచే చూచివ్రాతను వ్రాయించుటయో, లేక మానములను వల్లింపజేయుటయో చేసిన పక్షమున వారికి ముందు ముందు అవి యుపయోగకరముగ పరిణమింపగలవనియు కొందరు విమర్శచేయవచ్చును. కాని విద్యనుగూర్చి

యిట్టి మూఢాభిప్రాయములును, సంకుచితభావములను ఇంకను ప్రబలియుండుట విచారకరము. ఎవరెన్ని చెప్పినను మేము మాత్రము మా విద్యావిధాన ముత్తమమైన దని ఘంటాపథముగ తెలుపగలము. దీనివలన విద్యార్థుల విషయ గ్రహణశక్తి చక్కగ పెంపొందును. అంతేకాదు. ఈ పద్ధతి వలన బాలబాలికలు అనేక నూతన విషయములను కూడ గ్రహింపజాలుదురు. ఏ కార్యాలయములోనో, లేక బ్యాంకులోనో వంచిన నడుమెత్తకుండ పగలంశయును బానిసల వలె పనిచేసి, కొన్ని రూకలను సంపాదించి వానితో పొట్ట పోసికొనుచు కాలము పుచ్చుటయే జీవిత పరమార్థమని తలంచువారితో మేము వాదింపదలంచుటలేదు. ఇట్టి వారికి బాహ్యప్రపంచమును గూర్చి యేమియును తెలియదు. గ్రామసీమలను గూర్చి కాని, అడవుల యండలి వింతలను గూర్చి కాని వారేమియు నెరుంగరు. ఇట్టి వారికి జీవనోపాధిని సంపాదించుట కుపయోగపడు విద్య యే విద్య. కాని విద్య వలన జీవనోపాధిని సంపాదించుట మాత్రమే కాక ఇతర లక్ష్యములను సాధించుట మన యుద్దేశ్యమైన పక్షమునను, మన చుట్టుప్రక్కలనుండు వస్తుజాలము కేవల ధనార్జనమునకు సాధనముగనే కాక ఇతర విధములుగ మనకు చూపబడి యెడలను, విత్తసమాకర్షణమును, భౌతికనాంఛాపరితృప్తియు మాత్రమే మన జీవితలక్ష్యములు కాని యెడలను, కవిత్వము, లలితకళలు, విజ్ఞానము, తత్వశాస్త్రము

మున్నగునవి మన కానందమునుగూర్చి జాలినయెడలను, మనకు విద్యాస్వరూపము భిన్నముగ కాన్పించితీరును. ప్రతి బాలుని యందును బాలికయందును, ప్రకృతిసౌందర్యమును చూడవలెననియు, ప్రకృతి స్వరూపముల పరిశీలింపవలయు ననియు, సహజముగ నెలకొని యుండు కోర్కెలను పెంపొందించుట యవసరమని మన కప్పుడు గోచరించును. జీవిత పరమార్థము భౌతిక సుఖానుభూతి మాత్రమే యనియు, బాహ్య ప్రపంచ మెట్లున్నదియో అందేయే యంశములు కలవో తెలిసికొన నవసరములేదనియు, భావించు కేవల పాపండవాదులకు కూడ మేము తగిన సమాధానము నీయ గలము. జీవితసౌఖ్యముకొరకై జీవితసూత్రముల నెరుంగుట చాలముఖ్యముకదా ! జీవితసూత్రము లనగా మన జీహము నందును మనస్సునందును జరుగుచుండు కార్యవిచారము లును, మార్పులును మాత్రమే కాదు. మనయింద్రియోను, పీఠులందును, రాజకీయ వ్యాపార నైతికరంగము లందును, జరుగుచుండు నిత్యవ్యవహారములలో కూడ జీవితసూత్రము లిమిడియున్నవి. ఈ సూత్రముల నన్నిటిని చక్కగ గ్రహింప కుండ, వ్యక్తిజీవితము కాని, సామాజిక జీవితము కాని సక్రమముగ కొనసాగజాలదు. ఈ సత్యమును మనము విస్తృతపరచిన యెడల విశాలమగు ప్రాణికోటియం దంత టను కూడ ఒకే విధమగు జీవితసూత్రములు వ్యాపించి యున్నట్లు గోచరమగును. మొట్ట మొదట సామాన్యజీవముల

చక్కగ పరిశీలించిననే కాని సంక్షిగ్ధజీవములలోని రహస్యములను గుర్తించుట సాధ్యపడదు. ఈ యంశములను తెలిసికొనిననాడు, బాలబాలికలు సహజప్రవృత్తులచే ప్రేరేపితులై విశాలప్రపంచమందలి వివిధ జీవములను, వివిధవస్తు సంఘాతమును పరిశీలించుచున్నప్పుడు వారిని మనము తప్పక ప్రోత్సహింపవలసిన యావశ్యకత చక్కగ తెలియవచ్చును. ఇట్లు వస్తుపరిశీలనము కావించుట వలన విద్యార్థులు తమ మనోరంగమునందు భావిజీవితమున కావశ్యకమగునట్టి ముడిపదార్థములను సేకరించుచున్నారని మనము గ్రహింపవలెను. మన జీవితవిధానమును విజయవంతముగ నడుపుకొనుట కావశ్యకములగు వైజ్ఞానిక సూత్రముల చక్కగ గ్రహించుటలో పై విజ్ఞానము చాల సహాయకారి యగును.

చిత్రలేఖనము విధ్యావిధానములో నొక ముఖ్యంగమను విషయము నిష్పా డెల్లవారును గ్రహించుచున్నారు. మానసికశిక్షణను గూర్చి సక్రమమగు భావములు వ్యాప్తి చెందుచున్నట్లుగ ఇది యొక నిదర్శనము. ప్రకృతిమాత పడే పడే మన దృష్టికి తెచ్చుచున్న సత్యముల నిష్పాడు మన యుపాధ్యాయులు గ్రహించుచున్నారు. బాలురు తమ పలకల మీదనో, లేక కాగితముల మీదనో పరిసరములందుండి మనుష్యులను, ఇండ్లను, చెట్లను, జంతువులను చిత్రించుచుండుట మనము తరచుగ చూచుచుందుము. పిన్నవయస్సుగల బాలబాలికలకు బొమ్మలను చూచుట యనిన పర

మానందము. వారిలో ప్రకృతి సిద్ధముగ నెలకొని యుండు అనుకరణశక్తి వలన వారట్టివే బాన్సులను తాము స్వయముగ చిత్రించుటకై యత్నింతురు. తమ యింద్రియముల మూలముగ సూతన జ్ఞానమును సంపాదింపవలెనని యల్పవయస్కులకు సహజముగ నుండెడి కోర్కె కిది యొక నిదర్శనము. దీనివలన బాలుర పరిశీలనాశక్తికి నిర్దుష్టతయు, సంపూర్ణతయు లభించును. తమకు కాన్పించిన వస్తువుల యందలి ప్రముఖలక్షణములను స్వయముగ గ్రహించియు, ఆ వస్తువుల చిత్రముల చిత్రించియు బాలురు మన సదభిప్రాయమును వడసి, ఆ పైన మనవలన తాము పొందవలసిన లాభమును పొందుదురు.

ప్రకృతిమాత మనకు సూచించుచున్న ప్రకారము చిత్రలేఖనమును విద్యావిధానములో నొక భాగముగ నంగీకరించియు, చిత్రలేఖనమును బోధించుటకై మంచిపద్ధతుల నేర్పాటు చేసియు, ఉపాధ్యాయులు ప్రకృతితో సహకరించినచో మన విద్యావిధానము నేటికింటె నుత్తమముగ నుండెడిది. బాలుడు మొట్టమొదట యే చిత్రముల ప్రాయుటకు ప్రయత్నించునో గమనింపుడు. పెద్ద ఆకారములను చక్కని రంగులను, తనకు ప్రీతిదాయకములగు వస్తువులను, తన యానందమునకు మూలకారణులైన మానవులను ఆతడు చిత్రించును. పక్షులు కుక్కలు మున్నగువానిలో కొన్ని విశిష్టలక్షణము లుండును. కావున బాలుడు వాని బొమ్మలను

గీయుచు. మన ఇండ్లు పెద్దగ నుండును ; వానిలో వేరు వేరు భాగములు వేర్వేరు విధములుగ నేర్పాటైయుండును. కావున బాలుడు వాని పటములను కూడ గీయును. వీని యన్నిటిలోను బాలుని కెక్కుడు ఆనందము నిచ్చునవి రంగులు. రంగుల పెట్టె, కుంచెయు ఆతని కత్యంత ప్రിയ వస్తువులు. అవిలేని పక్షమున బాలుడు కాగితము పెన్నిళ్ళతో సంతుష్టి చెందును. వస్తువులమొక్క రేఖాచిత్రములు వ్రాయుటలో ఆతని కెక్కుడు ఉత్సాహము లభింపదు. రంగులను పూయుట కొక సాధనముగ మాత్రమే ఆతడు వస్తువుల మొక్క బాహ్యకృతిని గీయును. ఏదైన అచ్చుపుస్తకము లోని చిత్రములకు రంగులు వేయుటకై నీవు బాలుని కను మతి మొసంగిన పక్షమున నాతనికి కల్లు నానందమునకు మేర యుండదు. సర్వసాధారణముగ చిత్రలేఖనమును బోధించు నుపాధ్యాయులు బాలురకు మొట్టమొదట వారి కెంతమాత్రమును అభిరుచి లేని గీతలను దిద్దించుటకై యత్నింతురు. కాని బాలురకు మొట్టమొదట బొమ్మలకు రంగులు పూయుటను నేర్పింపవలెనని మా భావము. ఇయ్యది పలువురకు హాస్యాస్పదముగ తోపవచ్చును. కాని ప్రకృతి కనుకూలమగు పద్ధతి యిదియే యని మా నమ్మకము. బాలుర మానసిక ప్రవృత్తులను చక్కగ గుర్తించినవారికి, వారి (అల్పవయస్కుల) విద్యావిధానములో వేని కేయే స్థానము లభింపవలెనో మొదటినుండియు తెలియవలెను. మొదటినుండియును

కూడ బాలురచే నిజమైన వస్తువుల చిత్రములను మాత్రమే వ్రాయించవలెను. రంగులబొమ్మలను చూచుట యనిన పిన్నవారికేకాక పెద్దలలో పలువురకు కూడ నుత్సాహముండును. కావున కేవలము వస్తువుల యాకారమును గీయు కష్టసాధ్యమగు కళకు రంగుల నొక ప్రోత్సాహక సాధనముగ నుపయోగింపవలెను. బొమ్మలకు రంగులు పూయుట యను భావియానందము నెరగా చూపి బాలురచే కష్టమగు బొమ్మల చిత్రముల గీయుట యను పనిని చేయించవలెను. వివిధ వస్తువులలోనుండు ఆకర్షకములగు లక్షణములను మొదట బాలు డనుకరింపవలెను. ఇందులకు మన మాతనికి ప్రోత్సాహము కల్పింపవలెను. కాలము గడచి, బాలు డెక్కు డను భవమును సంపాదించిన మీదట సూక్ష్మములును, ఎక్కువ ఉపయోగకరములునగు వస్తువులను కూడ చిత్రించుటకై ఆతడు కృషిచేయును. క్రమక్రమముగ బాలుడు నిజవస్తువుల పరిశీలించి వాని యనుకరణమును కావించు శక్తిని సంపాదించును. చిత్రలేఖనమునందు బాలుడు కావించు ప్రథమ ప్రయత్నములలో వస్తువు యాకృతి మిక్కిలి యస్పష్టముగ కన్పించును. ఇయ్యది పరిణామసిద్ధాంతమున తెలుపబడియున్నది. బాలుని ప్రథమ ప్రయత్నము లసంతృప్తికరముగ నున్న కారణమున మనము వానిని నిర్లక్ష్యముచేయురాదు. బాలుడు చిత్రించిన బొమ్మలెంత వికారముగనున్నను రంగు లెంతమోటుగ నున్నను మన మా చిత్రముల తృణీక

రింపకూడదు. ఇట్టి సందర్భములలో బాలుడు చక్కని బొమ్మలు వ్రాయుచున్నాడా లేదా యని మనము విమర్శింప నక్కరలేదు. ఆతని యందు గల శక్తులు వృద్ధిచెందు చున్నవా లేనా యను సంశయము మాత్రమే మనము లెక్కింపవలెను. బాలుడు మొట్టమొదట తన ప్రేళ్ళను యదుపులోనికి తెచ్చుకొనవలెను. నస్తువుల పోలికలను స్థూల రూపముననైన గుర్తింపవలెను. ఈలక్ష్యములను సాధించుటకు మేము తెల్పిన పద్ధతులు సరియైన సాధనములు. ఏల ననగా ఇవి ప్రకృతిసిద్ధములు. ఇయ్యవి బాలుని మనస్సునందభిరుచిని కల్పించును. బాలుడు పిన్నవాడుగ నున్నప్పు డాతనికి సక్రమవిధానములపై చిత్రలేఖనమును నేర్పుట నలనుపడదు. కాని ఈ కారణమువలన జ్ఞానమును సంపాదించవలెనని బాలురలో నుండెడి సహజప్రవృత్తులను ప్రోత్సహించుటకై నిరాకరించుటకాని నిరోధించుటకాని కూడని పని. పై పద్ధతుల వలన బాలకుల ఇంద్రియజ్ఞానము సూక్ష్మతగ మగును. వారికి తమ చేతిప్రేక్ష్య మున్నగు వానిని చక్కగ స్వాధీనపరచుకొనుట యెట్లో తెలియవచ్చును. బాలురకు చిన్నచిన్న కట్టె చెక్కల నిచ్చియు, లేక దేశపటముల నిచ్చియు వానిపై రంగులు పూయుడని ప్రోత్సహించిన యెడల వారికి రంగులలో గల భేదములు తెలియవచ్చును. వివిధవస్తువులు, దేశపటముల యొక్క స్థూలమగు నాకారములతో పరిచయ మేర్పడును. కుంచెను చేతితో చక్కగ

పట్టుకొని దానిని వాడుకక్తి యలవడును. పిన్నవారికి ప్రీతి కరములైన వివిధవస్తువులను సక్రమముగా మనము వారి కొసంగుచు పోయిన పక్షమున, వారు ఆయావస్తువులను స్థూలముగ చిత్రించు సామర్థ్యమును సంపాదించుదురు. వీరికి చిత్రలేఖనమును నేర్పుట కుచిత వయస్సు వచ్చునప్పటికి వారి కా విషయములో కొంత సౌలభ్య మలవడి యుండును. ఈ విధముగ చిత్రలేఖనమును శీఘ్రతరముగ నేర్పవచ్చును. బాలునకును, ఉపాధ్యాయునకును కూడ చాలవరకు కష్టము తప్పను.

పైన మేము తెల్పిన యంశముల వలన అచ్చు పుస్తకముల నుండి బాలురు వివిధచిత్రముల ననుకరణచేయు పద్ధతిని మేము సంపూర్ణముగ ఖండించుచున్నట్లు చదువరు లూహించుకొనజాలుదురు. తిన్నని గీతలు, వంకర గీతలు జంటగీతలు మున్నగువానిని వ్రాయుట యను కఠినతరములగు నభ్యాసములను నేర్పుటతో చిత్రలేఖన విద్యను ప్రారంభించునట్టి పద్ధతిని మేము పూర్తిగా నిరసించుచున్నాము. అ కేక రకముల గీతలు, కోణములు, వీనితో నేర్పడెడి బొమ్మలు మున్నగు వానిని చిత్రలేఖన విద్యకు ప్రాతిపదికగాను, ప్రారంభదశగాను చేయుటకై ఇటీవల కొందరు ప్రయత్నములు సల్పుచుండుట మాకు తెలియును. కాని ఇయ్యది మా కంగీకారము కాదు. భాషను నేర్పునప్పుడు మొట్ట మొదట వ్యాకరణమును బోధించుట యెంతటి తప్పడు

పద్ధతియో, చిత్రలేఖనమును నేర్పుటకై పైనచూపిన మార్గముల నవలంబించుట యంతటి తప్పడు మార్గాము. ప్రత్యక్షమైన భవము లేకుండ శాస్త్రీయసిద్ధాంతములను బాలునకు బోధించుట యెంతటి అవివేకమో పై పద్ధతి కూడ అంత అవివేకమైనదే. అయ్యది విద్యానిధానమును తలక్రిందులు చేయుట వంటిది. తప్పటడుగులు వేయుచు నడక నేర్చుచున్న బాలునికి కాళ్ళలోనుండు యెముకలు, నరములు, మున్నగు వానిని గూర్చి యుపన్యసించుట యెంతటి సమీచినమో, నూతనముగ నొక భాషను నేర్చువాని కందలి భాషా విభాగములను, వాని ధర్మములను గూర్చి తెలుపజూచుట యంతటి అనాలోచితవిషయము. అదే విధముగ చిత్రలేఖనము నేర్చుకొను చిన్న బాలునకు వివిధ రేఖల నామములను, కోణములను, వానిక సంబంధించిన శాస్త్రీయాంశములను తెలుపజూచుట తెలివిమాలిన పని. ఇట్టి శాస్త్రీయసూక్ష్మములు బాలుర కనవసరము. అసహ్యకరము. ఇట్టి పద్ధతుల వలన విద్యాయందు బాలుర కభిరుచి లేకుండపోవును. మిను తెల్పిన విధముగ చిత్ర లేఖనమును సాధనచేసిన పక్షమున నీ శాస్త్రీయాంశములు తమంత తామే సులభముగ తెలియవచ్చును. తన పరిసరములలో పెద్దలు కావించుకొనెడు సంగభాషణను విని బాలుడు కఠినపదముల యర్థమును తెలిసికొనజాలును. వాని కెట్టి శబ్దకోశముల యావశ్యకతయు నుండదు. అదే విధముగ నితరులు వివిధ వస్తువులను, చిత్రపటములను, తాను

వ్రాసిన బొమ్మలను గురించి ప్రకటించెడి యభిప్రాయములను వినుచుండినచో బాలునకు చిత్రలేఖనకళకు సంబంధించిన పదజాల మెట్టి కష్టమును లేకుండ అలవడును. అత డా పదముల సంతోషముతో నేర్చికొనును. అట్లుకాక నీవు వాని నాతనికి ప్రత్యేకముగ బోధింప జూచినచో నవి బ్రహ్మ విద్యవలె కష్టమైపోవును. బాలునికి వానియం దనిష్టత కల్గును.

అల్పవయస్కులగువారు స్వయంశక్తిచేతనే జ్ఞానమును సంపాదించుటకై చేయు ప్రయత్నములకు మనము ప్రోత్సహింపవలెనని యీవరకే తెలిసియున్నాము. చిత్రలేఖనమును నేర్పుటయందు కూడ బాలు రీ మార్గమునే యవలంబింపవలెను. ప్రప్రథమమున వారి కొసంగబడు నవకాళములవలన బాలురకు బొమ్మలు గీయుటలో చేయి కుదుటపడును. చిత్రమునం దుండవలసిన సామరస్యము కొంతనగక తెలియవచ్చును. దూరమున కాన్నియు నస్తువును సహజముగ బడ్డ పొడవులతో చిత్రించు నేర్పరితనము కొంచెము కొంచెముగ నలవడును. ఈ దశయందు బాలునకు దూరముననుండు నస్తువుల పరిశీలించుట యందుగల శాస్త్రీయసిద్ధాంతముల బోధించుట ప్రారంభింపవలెను. ఈ పద్ధతి కొందరికి బెదురుకల్గింపవచ్చును. కాని అందుల కెట్టి యవసరమును లేదు. సామాన్యమగు బుద్ధిశుశలత గల బాలబాలిక లీ విధమగు చిత్రలేఖనమును, చిందలి శాస్త్రీయాంశములను గ్రహింపజాలుదును. ఉదాహరణముగ నీ క్రింది ప్రయోగమును చేయుము. ఒక

బల్లవై ఒక గాజుపలకను నిట్టనిలువుగ నుంపుము. బాలుడు దాని కొకినైపున నిలుచుండివలెను. గాజుపలక కావల నైపున ఒక ఘస్తకమునో లేక మరే వస్తువునో ఉంచుము. బాలు డొక చితినుండి గాజుపలకలోగుండా పుస్తకమువైపు చూచుచు, దాని కొనలు తనకు కాన్పింపకుండునట్లుగా చేయుటకై గాజుపలకపై సిరాబొట్లు పెట్టుచుపోవలెను. ఆ పని పూర్తియైన వెనుక ఆ సిరాబొట్లు నన్నిటిని కలుపుచు ఒక గీత గీయవలెను. ఇప్పుడు గాజుపలకపై గీయబడిన గీతలు పుస్తకముయొక్క ఆకారమును చూపును. కాని ఆ బొమ్మ ఒక ప్రత్యేక దృక్కోణమునుండి పుస్తకమును చూచునప్పు డది యెట్లు కాన్పించునో సూత్రము మనకు తెల్పును. బాలు డీ విషయమును గ్రహించును. గాజుపలకలో నుండి యావలి వస్తువును చూచుటకై ఆతడు ప్రయత్నించినప్పుడు ఆ వస్తు వాతనికి కాన్పింపదు. కావున గాజుపలకపై ముద్రితమగు వస్తు స్వరూపమును, వస్తువుయొక్క నిజమైన స్వరూపమును ఒక్కటియే యను విషయము ఆతనికి స్పష్టమగును. ఈ సూత్రసత్య మాతని కాశ్చర్యకరముగ తోచును. అం దిమిడియున్న శాస్త్రీయసిద్ధాంత మాతనికి వ్యక్తమగును. ఒక చదునైన సమతలముపై ఒక పద్ధతిలో ఒక చిక్కుగ వ్రాయబడిన గీతలు, ఒక వస్తువుయొక్క నిజరూపము నందుగల మరికొన్ని గీతలకు ప్రాతినిధ్యము వహింపగలవు. నిజస్వరూపములో పొడవుగనున్న గీతలు బొమ్మలో పొట్టిగ

నుండవచ్చును. కాని అందువలన రూపసామ్యముచెడిపోదు. ఈ వస్తువును వివిధవృత్కోణములనుండి చూచినప్పు డొదలి కొన్ని గీతలు పొడవగును; కొన్నిపొట్టిగ కానవచ్చును; మరికొన్ని సంపూర్ణముగ మాయమగును. కొన్ని సందర్భములలో సమానాంతర రేఖలొండొంటిలో లీనమైపోవును. ఇదే విధముగ వస్తువులను దూరమునుండి చూచునప్పుడు వానిలో కాన్పించు రూపభేదముల నన్నిటిని బాలునికి తెలియజేయవచ్చును. చిత్రలేఖనమునందు బాలుని కీ వరకే ప్రవేశమున్నపక్షమున నాతడు, వస్తువునుచూచుచు వివిధవృత్కోణములనుండి ఆవస్తువెట్లు కాన్పించునో తనంతతాకే యెట్టి సహాయమును లేక వ్రాయగల్గును. ఈ పద్ధతి కాపీపుస్తకములలోని వరవడిని చూచి గ్రుడ్డిగ ననుకరించుటకంటే చాలమంచిది. ఇయ్యది బాలునకు సులభముగ లోచును. ఇయ్యది శాస్త్రీయమగు విధానము. ఇందువలన బాలురు వివిధ వస్తువులను వివిధ దిక్కులనుండి యెట్లు పరీక్షించి చూడవలెనో గుర్తింపజాలుదురు. వస్తుచిత్రముల వ్రాయుటయం దిటుకీ యున్న శాస్త్రీయసిద్ధాంతము కూడ ఆతని కనుగతమగును. ఒకానొక వస్తువునకును మన కంటికిని నడుమ నుంపబడిన వస్తువుపై ఆవలివస్తువు ప్రతిఫలించిన విధమును రేఖారూపమున వ్రాయుటయే చిత్రలేఖనమందలి సిద్ధాంతము. ప్రప్రథమమునుండియు ఆచరణరంగమునందు చిత్రలేఖన సిద్ధాంతముల నెరిగినవానికి కాలక్రమమున వాని సూహారంగమున తెలిసిక నుట సులభసాధ్య మగును.

రేఖాగణితమునకు చెందిన ప్రాథమిక భావములను బాలునికి నేర్పుటకై ఒక విద్యావేత్త కావించిన సూచనలను మే మిచ్చట పొందుపరచుచున్నాము :

బాలుడు గణితమును నేర్చుకొనునప్పుడు ఘనచతురస్రము లనదగిన కట్టెదిమ్మలను వాడుచుండును. రేఖాగణితమును నేర్పుటకై కూడ నీనితే ఉపయోగించుట మంచిది. ఇతరుల కీ పద్ధతి రుచింపకపోయినను, నేను ఘనపరిమాణములు గల ఆకృతులనే వాడుట మంచిదని సమర్థించెదను. ఇట్లు చేయుటవలన చుక్కలు, గీతలు, సనుతలము మొదలగు కఠినవిషయములగూర్చి నిర్వచనము కావించవలసిన యవసరము జేకుండపోవును. ఘనచతురస్రమునందు రేఖాగణితములో మనము నేర్పవలసిన ప్రాథమిక విషయములన్నియు నిమిడియుండును. రేఖలు, సమానంతర రేఖలు, కోణములు, సమానాంతర చతుర్భుజములు మున్నగు నాకృతులను మనమీ ఘనచతురస్ర మూలముగ బాలురకు చూపవచ్చును. ఈ ఘనచతురస్రముల మన మచేకవిధములుగ భాగింపవచ్చును. అంతెలను చదువుటకు సంబంధించిన లెక్కలను బోధించునప్పుడు మనము బాలునకు భిన్నములను, పూర్తి సంఖ్యలకును భిన్నములకును గల సంబంధమును బోధించియేయుండుము. ఆ విషయము లీ విధమాన పునరావృత్తములగును. ఘనచతురస్రములను చూపిన తరువాత బాలునికి గోళములను చూపనగును. వానినుండి వలయము, వక్ర రేఖలు

మున్నగు విషయముల నాతడు తెలిసికొనగల్గును. ఘనపరి
మాణములు గల వస్తువుల నెరింగినమీదట బాలుడు, వాని
స్థానమున సమతలము నూహించుకొనజాలును. ఈ యంశ
మును సులభముగ బోధించుటకై యొక పద్ధతి నుపయోగింప
వచ్చును. ఘనచతురస్రమును సన్నని భాగములుగ విభజించి
ఒక కాగితముమీద నుంపుము. ఇప్పు డాతనికి కాగితముపై
చతురస్రమును వ్రాయుట యనగా నేమియో తెలియ
వచ్చును. ఇదే విధముగ నితరస్వరూపములను కూడ బాలు
నికి బోధింపవచ్చును. గోళములను గూర్చిన విశేషాంశము
లను కూడ ఆత డీ విధముగానే నేర్చుకొనజాలును. ఘనపు
టాకారముగల వస్తువులకును, సమతలముపై ఆయాకృతు
లను చిత్రించుటకును గల సంబంధమును బాలుడిప్పుడు
తెలిసికొనును. రేఖాగణితమునకు చెందిన మాలికాంశము
లాతని కిప్పుడు స్పష్టమగును. ఇకమీద నాతడు వానితో
సులభముగ వ్యవహరింపగలడు. రేఖాగణితమునందలి వివిధా
కృతులను బోధించు నిమిత్తమై కట్టెతో నేర్పడిన చక్కలను
బాలున కీయవలెను. కాగితముపై తన పెన్నిలుతో బాలుడు
వానిచుట్టును గీత గీయును. అప్పు డాతనికి కాగితముపై చతు
రస్రమును, దీర్ఘచతురస్రమును, తదితరములును, ఎట్లుండునో
తెలియవచ్చును. ఈ బొమ్మలను గీయుటయందు బాలుడు
కొంత యనుభవమును సంపాదించిన తరువాత, ఆత డా
యాకృతిని దూరముగ నిడి దానిని చూచుచు, దాని బొమ్మను

వ్రాయుటకై యత్నించునట్లు మన మాతనికి ప్రోత్సాహము కల్పింపవలెను.”

పైన వర్ణింపబడిన విధముగ రేఖాగణితమునందలి వివిధాంశములను బాలునికి బోధించిన మీదట, తాను గీచిన బొమ్మలు నిర్దుష్టముగ నున్నవో లేవో తెలిసికొనుటకై బాలునికి ప్రోత్సాహము కల్పింప నగును. ఇట్లు చేయుట వలన బాలుని కొక నూతనమగు కార్యకలాప మేర్పడును. తాను పొంద దలచిన లక్ష్య మెంతటి కష్టసాధ్యమో ఆతనికి తెలియవచ్చును. రేఖాగణితము నాదిమదశయం దిండ్లు నిర్మించు కార్మికులు, ఇండ్ల కొలతలు, ఆవరణ కొలతలు మున్నగువానిని నిర్దుష్టముగ కావింపగల్గుటకై వాడియుండ వచ్చును. ఇందు కనుగొనిన సత్యాంశములను భావి యుపయోగమునకై వారు క్రోడీకరించి యుందురు. బాలురకు కూడ వివిధవస్తువులను కొలుచు సందర్భములోనే రేఖాగణితాంశముల తెలుపుట సరియైన పద్ధతి. బాలురు భాము కట్టెడి అట్టలయిండ్ల కొరకై అట్టలను వివిధాకృతులలో కత్తిరింపవలసియుండును. లేక అందమగు ఆకృతులను వ్రాసి వానికి రంగు పూయవలసిన యవసర మేర్పడవచ్చును. లేక ఏదైన ఇతర పనులను బుద్ధిశాలి యగు నుపాధ్యాయుడు స్వయముగ నూహించి బాలురకు కల్పింపవచ్చును. కాని ప్రథమదశయందు బాలునికి అనాదియందు ఇండ్లుకట్టు పని వాండ్రకు కల్గిన పరిస్థితి నే యేర్పడజేయవలెను. అప్పు

డా బాలుడు విశేషసాధనములు లేకుండ కేవలము తన యింద్రియముల సహాయమున తన లక్ష్యమును సాధింపజాల నని తెలిసికొనును. మరికొంత కాలము గడచి, బాలుని యింద్రియజ్ఞానము క్రమశిక్షకు లోనై వృద్ధిపొందినమీదట నాతడు వృత్తలేఖని సహాయముతో తాను వ్రాసిన బొమ్మ చక్కగ నున్నదో లేదో పరీక్షించుకొనును. కాని ఇప్పుడు కూడ ఆత డాహల ననుసరించియే తన పని నడుపుకొను చుండును. మరికొంతకాలము వరకును విద్యార్థి నీయసంపూర్ణ దశయందే నిలిపియుంచి, అందలి లోపములను స్వకీయానుభవముచే ఆతడు తెలిసికొనునట్లు చేయవలెను. శాస్త్రీయములగు పనిముట్లు లేనందువలన నెట్టి చిక్కులు కలవో ఆతనికి స్పష్టపడవలెను. ఆత డా పనిముట్లను వాడుటకు తగిన యీడునకు రావలెను. జ్ఞానసంపాదనమునందు బాలునికి చక్కని యభిరుచిని కల్పించుటకును, కళలకు సంపూర్ణత కల్పించుటకే శాస్త్రము లేర్పడిన వను యంశమును విద్యార్థికి తెలియజేయుటకును ఇట్టి పద్ధతు లవసరము. రేఖాగణితము నందలి శాస్త్రీయాంశములను నేర్పుటకు పూర్వము బాలునికి కొంత ప్రాథమికశిక్షణ, అనుభవమును చాల ముఖ్యము. అవి సంపాదించిన మీదట నీ శాస్త్రముయొక్క ప్రాధాన్యతను విద్యార్థి గుర్తింపగల్గును. ఈ సందర్భమునందు ప్రకృతి కూడ మనకు సహాయపడుచున్న యంశము గుర్తింపదగినది. బాలురు కాగితములు కత్తిరించుట, బొమ్మలను చేయుట,

ఇండ్లను కట్టుట మున్నగుపను లనిన చాల ఉత్సాహమును చూపుదురు. ఈ ఉత్సాహమునకు మనము ప్రోద్బలము కల్పించినచో బాలురకు శాస్త్రీయము లగు సంశములు స్థూల రూపమున తెలిసివచ్చును. శాస్త్రీయ పరికరములను చాక చక్రముతో వాడునేర్చు కూడ వారి కలనడును. ఇట్టి చేర్పు పలువురయందు కొరవడియుండుట గమనింపదగినది.

బాలురయందు పరిశీలనాశక్తియు, నిర్మాణశక్తియు, కొంతవరకు అభివృద్ధిచెందినమీదట రేఖాగణిత విజ్ఞానము నందలి సమస్యల కన్వయము తెలిసికొనుపని నాతనికి కల్పింప వచ్చును. కాని ఈ దశయందుకూడ బాలునికి శాస్త్రీయ సిద్ధాంతముల గూర్చిన ప్రశంస యవసరములేదు. ఒక మెట్టు నుండి విద్యార్థి వేరొక మెట్టునకు పోవుచున్న యీ దశలో కూడ ఆతనికి బోధనాసర్వములలో నెట్టి మార్పును కాన్పింప రాదు. చేయబడిన మార్పు యాదృచ్ఛికముగ సంభవించి నట్లుగ బాలునికి తోపనలెను. రేఖాగణితమునకును, నిర్మాణాత్మకమగు పనులకును సంబంధమును యథాప్రకారము గనే చూపుచుండవలెను. ఉదాహరణముగ బాలురను అట్ల ముక్తలతో నాలుగు త్రిభుజములనల్ల చేయుబడు ఘనాకృతిని తయారు చేయవలసినదిగ పని కల్పింపవలెను. ఇందులకు ఆ బొమ్మయొక్క ఒక నమూనాను కూడ విద్యార్థుల కొసంగ వలెను. ఈ యాకృతిని సిద్ధపరచుటకై బాలుడు ఒకప్రత్యేక స్థానములో నాల్గు సమబౌహుత్రిభుజములను వ్రాయవలసి

వచ్చును. కాని వీనిని వ్రాయుటకు కావలసిన శాస్త్రీయ జ్ఞానము లేనందువలన ఆతడా త్రికోణములను వాని వాని స్థలములలో నిలువబెట్టి, వాని భుజము లొడొంటితో చక్కగ నమరకుండుట గమనించును. పిని కోణము లొకచో కలియ కుండుట కూడ ఆతడో తెలిసికొనును. ఈ దశయం దాతనికి రెండు నృత్తములు గీసిన పక్షమున, మనకు కావలసిన త్రికోణముల పెట్టి కష్టమును లేకుండ నిర్దుష్టముగ వ్రాయవచ్చునని తెలుపవచ్చును. మొట్టమొదట తన పనిని చక్కగ సాధింపజాలకపోయిన కారణమున ఈ నూతనాంశము లాతనికి చాల ఉపయోగకరములని తెలియవచ్చును. రేఖాగణిత శాస్త్రమునకు సంబంధించిన సూత్రములు, తత్సంబంధమగు సమస్యల కన్వయము కన్గొనుటలో నెట్లు ఉపకరించునో బాలుని కొక పర్యాయము తెలిసినవచ్చిన తరువాత, అది కా విషయమున సంపూర్ణమగు స్వేచ్ఛ నొసంగవలెను. ఒక సమ రేఖను రెండుగా విభజించుట, ఒక రేఖకు లంబమును గీయుట, చతురస్రమును వ్రాయుట, ఒక కోణమును విభజించుట, ఒక రేఖకు సమానాంతరరేఖను వ్రాయుట, ఒక షడ్భుజమును నిర్మించుట మున్నగు నితరసమస్యలు బాలు డోషికతో ప్రయత్నముచేసిన పక్షమున నాతనికి తప్పక సాధ్యపడును. ఇట్టి విజ్ఞానము లభించిన మీదట బాలుని ఒక మెట్టునుండి వేరొక మెట్టునకు క్రమక్రమముగా తీసికొని పోవలెను. విద్యార్థికి సమయోచితమగు సహాయమును మనము కావి

చుచున్నపక్షమున ఆతడు తన కీయబడిన ప్రశ్నలకు తనంత తానే యుత్తరముల కన్గొనగలడు. పూర్వపద్ధతుల ప్రకారము విద్యాభ్యాసము కావించిన వారికి మేము కావించిన సూచనలయందు విశ్వాసము కుదురకపోవచ్చును. కాని ఈ పద్ధతులే ఉత్తమమైనవని ప్రకటించుటలో మాకెట్టి యనుమానమును లేదు. పై విధముగ రేఖాగణితమును నేర్పిన విద్యార్థుల కీ గణితసంబంధములగు ప్రశ్నలలో నపరిమితముగు నభిరుచి కల్గుననియు, వారు తమపాఠశాలలలో నొసంగబడిన లెక్కలను మిక్కిలి యుత్సాహముతో చేయుటయేకాక, ఆటవిడుపు దినములలో కూడ తమకు కొన్ని సమస్యల నీయవలసినదిగా తమ యుపాధ్యాయులను కోరుదురనియు మాకు తెలిసినది. ఒక బాలికాపాఠశాలలోని కొందరు విద్యార్థులు లిట్లు కోరినట్లు మాకు తెలియవచ్చినది. పై నిదర్శనముల వలన విద్యార్థులు స్వయంకృషిచే తమ జ్ఞానమును పెంపొందించుకొనజాలుదురని మేము తెలుపగలము. నీరసముగను, అసహ్యముగను కాన్పించు విషయములనుకూడ బాలురు మిక్కిలి సంతోషముతోను, ఉత్సాహముతోడను నేర్చుకొనునట్లు చేయుటకై పైన వర్ణింపబడిన విధానము లెంతేని ఉపయోగకరములని మేము తెల్పగలము. ఈ పద్ధతులు ప్రకృతిసిద్ధములైనవి కావున విద్యార్థుల కవియే తయో ఉపయోగకారులుగ నుండగలవు. ఇట్టి పద్ధతు వాడుటవలన బాలుడు రేఖాగణితమును సులభముగ

నేర్చుకొనుటయేకాదు, ఆతని మానసిక ప్రవృత్తి కూడ సంపూర్ణముగ మారిపోవును. సామాన్యమగు పాఠశాలలలో విద్యాభ్యాసము కావించు బాలుర మనస్సులు కఠినసూత్రములును రోకటిపాటగ వల్లెవేయించుటవలన నేమి, మిక్కిలి విసువును కల్గించు నితర పద్ధతులవలన నేమి, తదితర కారణములవలన నేమి మొద్దువారిపోవును. ఆత డితరుల బోధనలను వినుచుండుటయే కాని తనంతతాను కృషిచేయుట కవకాశములు లేకుండపోవును. నూతన విద్యాపద్ధతులవలన నాతని మాండ్యము తొలగి, ఆతడు స్వయముగ నూతనాంశముల కన్గొనజాలును. తప్పుడు బోధనాపద్ధతులచే విద్యార్థులలో కల్గు విసుత్సాహమిందుచే మాయమగును. ఉపాధ్యాయుడు చూపు సానుభూతివలన విద్యార్థియందు పట్టుదల హెచ్చును. ఆతడు విజయముల సాధించుట ప్రారంభించును. అప్పుడు విద్యార్థియొక్క ప్రకృతియందే ఒక విప్లవము బయలుదేరును. “నేను చేతకానివాడనుకాను. నేను కూడ పనులను సాధింపగలను.” అను నాత్మవిశ్వాసము బాలునియందుద్భవించును. ఒక విజయము తరువాత వేరొక విజయము లభించినకొలదియు నిరాశాభావము బాలుని హృదయము నుండి మాయమగును. అప్పుడు బాలుడు తాను చదువ వలసిన యితర విషయములకూడ ఆత్మవిశ్వాసముతో ప్రారంభించి తుదకు కృతకృత్యుడగును.

‘విద్యావిధానములో పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రము నొక

భాగముగ చేర్చుటవలన ప్రయోజనము' అను సంశయముపై ప్రొఫెసర్ టిండాల్ ఒక యువన్యాసము నివేదించి కావించి యున్నారు. మేము పైన వివరించిన యంశములనే ఆయన తన యువన్యాసమునందు పేర్కొన్నాడు. ఆయన యభిప్రాయము చాల విలువ గలది. కావున దాని నిచ్చట మేము వివరించుచున్నాము.

“పైన వర్ణింపబడిన కాలమున నే నొక తరగతికి గణిత శాస్త్రము బోధింపవలసి వచ్చెను. అందు యూక్లిడ్ సిద్ధాంతములను, ప్రాచీనమగు రేఖాగణితమును బోధించుచు బాలుర యాలోచనాశక్తికి తరచు పని కల్పించెడివాడను. ఇందు వలన నా విద్యార్థులకు గణితశాస్త్ర మనిన చాల అభిరుచి కలుగజొచ్చెను. నిత్యపాఠములలో వారి కర్థముకాని సమస్యలను బోధింపక, బాలురు స్వయంశక్తిచే వానికి ప్రత్యుత్తరముల కన్గవనత నని నేను ప్రోత్సహించెడివాడను. నేను కావించిన మార్పు వారి తొల్లింటి యలవాట్లకు భిన్నముగ నుండిన కారణమున ప్రప్రథమమున వారి కీది రుచించెడిది కాదు. అపరిచితులగు వారితో వ్యవహరింపవలసిన యావశ్యకత తమకు కల్గినట్లు వాని బోధించెడివాడు. కాని వారి ప్రతికూలభావము చిరకాలము నిలువలేదు. తాను మిక్కిలి ఓరిమియోడను, పట్టుదలతోడను పనిచేసెడివాడ ననియు, అందువలన తాను తన సహాధ్యాయులకంటె మిన్నగ నుండెడివాడ ననియు, మహావిజ్ఞాని యగు న్యూటను తరచు పలుకు-

చుండెడివాడు. అసాధ్య మను పదము కేవలము మూఁళ్లు మాత్రము వాడవలసిన దని మిరాబూ అను నొక రాజనీతిజ్ఞుడు తన సేవకుని మందలించుచు పల్కెను. నా విద్యార్థులలో నిరుత్సాహము ప్రబలియున్న సందర్భమున నే నీ యంశ ముల వారికి తెలిపి ప్రోత్సాహము కల్పించెడివాడను. ఈ యుత్సాహవాక్యములను వినుసరికి బాలుర ముఖములు వికసించెడివి. తమ శక్తి విషయమై గల వారి యనుమానములు పటాపంచ లయ్యెనని తెలుపజాలను. కాని తాము కావింప వలసిన పనిని పూనికతో నెరవేర్చుటకై వారు సంసిద్ధులయ్యెడివారని నేను తెల్పగలను. వారి కనులలో నా కొక నూతనకాంతి కానవచ్చెడిది. తుట్టతుదకు వారు మిక్కిలి యానందముతో “అయ్యా! మా సమస్యను సాధించితిమి” అని పల్కెడివారు. ఈ బాలురను చూడగా చూడగా నాకు ఆర్కెమిడీస్ పండితుని బ్రహ్మానందము కూడ ఇదే తెగకు చెందినదని తలంపు గల్గెను. స్వశక్తియందు వారికి గల్గిన విశ్వాసము మిక్కిలి ఉపయోగకారి యైనది. ఈ యాత్మ విశ్వాసము కారణముగ నా తరగతిలోని బాలు రద్భుత మగు నభివృద్ధిని చూపసాగిరి. పాఠ్యగ్రంథములలోని సమస్యలను కాని, లేక ఇతర నూతనపుస్తకములలోని సమస్యలను కాని వారు సాధింపవచ్చునని నేను బాలుర కవకాశ మొసంగెడివాడను. కాని బాలు రెల్లప్పుడును పాఠ్యగ్రంథము నావల పెట్టి, తమ కీవరకు తెలియని నూతన పుస్తకములోని

సమస్యలనే ఎన్నుకొనెడివాను. అనసరమైనప్పు డా విద్యాభ్య
 లకు చేయూత నొసంగుటకై నే నెల్లప్పుడును సంసిద్ధుడనై
 యుండెడివాడను. కాని బాలుకు నా సహాయమును స్వీక
 రించెడివారు కారు. స్వయంశక్తిచే సాధించిన విజయ మెం
 తటి మధురమైనదో నా రింతుకు పూర్వమే గుర్తించి యుండిరి.
 కావున నిట్టి యితర విజయములనుకూడ సాధింపవలె నని
 వారాత్రపడుచుండెడివారు. మా విద్యాభ్యులు తమ సమస్యల
 కు తరములను గోడలమీదను, దూలములమీదను చిత్రిం
 చుట ప్రారంభించిరి. ఈ విధముగ నా బాలురకు గణిత
 శాస్త్రమునందు నిజమైన యభిరుచి కల్గినదని నాకు నిదర్శన
 పూర్వకముగ తెలిసి వచ్చెను. నాకు విద్యాబోధనయందు
 తగినంత అనుభవము లేదు. బోధనాసూత్రములను గూర్చి
 కూడ నా కంతగ తెలియదు. కాని స్వబుద్ధిచే ప్రేరేపితుడనై
 నే నొక నూతనమార్గము నవలంబించితిని. నా బోధనా
 రంగమునందు రేఖాగణిత మొక పాఠ్యవిషయము కాదు.
 ఆ శాస్త్రముద్వారా నా బాలుర కొక నూతన చైతన్యము
 నొసంగుటకై నేను యత్నించితిని. ఈ ప్రయోగము విజయ
 వంత మయ్యెను. నేను నర్జించిన విధానము నవలంబించుటచే
 విద్యాభ్యుల మనస్సుల కుల్లాసమును, పుష్టియు కలుగసాగెను.
 వీరిని చూచుటవలన నా కపరిమితానందము కలెడిది.

విద్యాభి స్వానుభవముతో సన్నిహితసంబంధము గల
 యిట్టి గణితశాస్త్రమును, తదితరములగు విషయములను చిర

కాలము వరకును బోధింపవలెను. శాస్త్రీయవిషయములు నిత్యజీవితమునం దెట్లుపయోగకారు లగునో తెల్పు పద్ధతులను కూడ చాల కాలమువరకును అవలంబింపవలయును. మొట్టమొదట సులభముగు నాకృతులను, ఆపైన క్లిష్టముగు నాకృతులను అట్టలతో చేయు పద్ధతిని బాలురకు పరిచితము కావింపవచ్చును. క్రమక్రమముగ నతిక్లిష్టములగు నాకారములను, వానికి సంబంధించిన సమస్యలను విద్యార్థుల దృష్టికి తేవలెను.

ఈ విధముగు నభ్యాసములను చాలకాలము వరకును చేయుచు పోయిన మీదట విద్యార్థి సశాస్త్రీయముగు రేఖా గణితమును గ్రహింప సమర్థుడగును. వస్తువులను, వాని పరిమాణములను గూర్చి తరచు ఆలోచించుచుండుట వలన, కొన్ని విధములగు నిర్ణయములను సాధించుటకై కొన్ని సూత్రము లావశ్యకములనియు, యూక్లిడు గ్రంథములోని నిదర్శనము లన్నియు తాను సాధింపవలసిన సమస్యలకు మార్గ దర్శకము లనియు విద్యార్థి తెలిసికొనును. ఈవరకే ఆతని మానసికశక్తు లన్నియు సుశిక్షితములై యున్న కారణమున యూక్లిడు నందలి సిద్ధాంతములను విద్యార్థి సులభముగ గ్రహింప గల్గును. వాని యుపయోగమును కూడ ఆతడు చక్కగ గ్రహించును. ఇంతవరకును తాను అవలంబించుచున్న పద్ధతులు సక్రమమైనవే యని తెలిసికొన్నప్పు డాతని కానందము కల్గును. పూర్వానుభవము లేని విద్యార్థికి

యూక్లిడు సిద్ధాంతములలో నెట్టి రుచియు కాన్పింపదు. కాని మన విద్యార్థి వాని నుత్సాహముతో నేర్చుకొనును. తుట్ట తుడ కాతని యాలోచనాశక్తులు బాగుగా వృద్ధిచెంది, విద్యార్థి వివిధసమస్యలను తానే స్వయముగ వివరణ కావించి తెల్పుటకు సమర్థుడగును. ఇది యాతని బుద్ధివిహసమున కున్నతదశ యని తెలుపవచ్చును. ఇప్పుడు విద్యార్థి క్రమ క్రమముగా భౌగోళితముగోని స్థిష్ఠమైన సమస్యలను స్వగ్రహణే సాధింప గల్గును. ఈ విధానమువలన విద్యార్థి మానసిక శక్తులును, నైతికశక్తులును కూడ స్వయంకృపిచే వృద్ధిగాంచును.

విద్యావిధానమునకు సంబంధించిన సమస్త వివరములును గల గ్రంథమును వ్రాయుటకు చూకు సాహకారము లేదు. బాలుర యింద్రియశక్తులును, పరిశీలనాశక్తిని వృద్ధి చేయుటకై వస్తుపాఠములు, చిత్రలేఖనము, భౌగోళితముల ద్వారా యెట్లు కృషి సలుపవచ్చునో సోదాహరణముగ మేము వినరించినారము. ఈ పద్ధతులను శ్రద్ధగ సరికేటించిన పక్షమున మేము సులభవిషయములనుండి స్థిష్ఠవిషయములకును, స్పష్టమగు నుపదేశములనుండి యస్పష్టమగు సలహాములకును, సాకారములగు వానినుండి కేవలము ఊహ్యములగు విధానములకును, ప్రయోగాత్మక పద్ధతులనుండి కేవల సిద్ధాంత రంగమునకును, త్రోవ చూపినామని విజ్ఞులు చెలిసికొన వచ్చుదురు. అంతే కాదు. విద్యావిధానము మానవ నాగరకతా విధానమునకు ప్రతిబింబముగ నుండవలయుననియు, అయ్యది

విద్యార్థికి సంతోషదాయకముగ నుండుట ముఖ్యమనియు కూడ మేము తెల్పినాము. జ్ఞానార్జనము స్వయంకృతిపై ఆధారపడవలెను. అది యాతని మనోవికాసముతో కేవల వించవలెను. ఒకే విద్యావిధానములో నీ లక్షణము లన్నియు నిమిడియున్న పక్షమున మా సూత్రములంపలి సత్త్వాసత్త్వములు స్వయముగ న్యక్తమగును. లోకుల కదియే సాధ్యమైన విద్యావిధానమని తెలియవచ్చును. మేము సూచించిన విధానమునందు రెండు ముఖ్యాంశము లిమిడియున్నవి. ఈ విధానము ప్రకృతిసిద్ధములగు సూత్రములపై ఆధారపడియున్నది. ఈ విద్యాపద్ధతి అల్పవయస్కులగు వారి మనోరంగమున నాయా కాలములలో కల్గు కోర్కెలను మన్నించుటయే కాక వారికి స్వయంసహాయమును కావించుకొనుట కవకాశముల కల్పించుచున్నది. ఈ విధముగ బాలునికి ప్రకృతిమూతయొసంగు సహాయమును మనము బలపరచుచున్నాము. పై కారణములచే మేము సూచించిన విద్యావిధానము సక్రమమైనదని మా విశ్వాసము.

ఇంతకు పూర్వమే విశదీకరింపబడిన రెండు ముఖ్యాంశముల నిచ్చట పునశ్చరణ చేయువలసియున్నది. మనలో పలువురము వాని స్రవణంబు చేయుచున్నారము. మానవుడు తన శైశవమందును, బాల్యమందును, ప్రౌఢవయస్సునందును కూడ తా నెగుంగవలసిన యంశములను స్వశక్తిచే సాధింపవలెను. అదే విధముగ నీ జ్ఞానార్జనచేయు కాలమున విద్యార్థి

సంతోషముతోడనే విద్యను సాధింపవలెను. విద్యను చేర్చునప్పుడు బాలుని సులభవిషయములనుండి క్లిష్టవిషయములకును, నిర్దిష్టవిషయములనుండి అనిర్దిష్టవిషయములకును, సాకారములగు సంశయములనుండి ఊహ్యంశములకును తీసికొని పోవలయు ననునది మానసికశాస్త్ర సిద్ధాంతము. ఈ సిద్ధాంతమును మనము సక్రమముగా ననుసరించుచున్నామా లేదాయని తెలిసికొనుటకు మాగ్గ మొక్కటే గలదు. బాలుడు స్వశక్తివలనను, సంతోషపూర్వకముగను, విద్యను సాధించుచున్నయెడల సిద్ధాంతము లమలు కావింపబడుచున్నట్లు మనము తెలిసికొనవలెను. సై సిద్ధాంతమునందు మనోవికాసమునకు సంబంధించిన శాస్త్రీయంశములను, ఆ వికాసమునకై అనుసరింపవలసిన పద్ధతులను తెలిపియున్నాము. విద్యాగ్జనయందలి వివిధదశలలో బాలుడు స్వశక్తివలననే ఒక మెట్టునుండి వేరొక మెట్టునకు పోగల్గుచున్న పక్షమున నా పాఠ్యక్రమము బాలుని మానసికాభివృద్ధి కనుగుణ్యముగ నున్నట్లు ఊహింపవచ్చును. ఈ జ్ఞానసంగ్రహణము సాతకు సంతోషపూర్వకముగ కావించుచున్న పక్షమున నాతని మనోశక్తుల కనుచితముగు శ్రమ కలుగుట లేదని భావింపవగును.

విద్యావిధానమును బాలుని బుద్ధివికాసమున కనుగుణ్యముగ కావించుట వలన మన సాతముల క్రమము చక్కగ నుండుటయే కాక ఇతర లాభములు కూడ కలవు. ఈ విధముగ నేర్వబడిన విద్య బాలకుని మనస్సునకు శాశ్వతముగ

హత్తుకొనిపోవును. స్పష్టముగ నుండును. ఇతరవిధానముల వలన నీ ఫలితముల సాధింపజాలము. బాలుడు స్వశక్తిచే సాధించిన జ్ఞానమును, అతడు స్వశక్తిచే పరిష్కరించిన సమస్యలును అతనితో ప్రత్యేకిముగ కల్పసిమెలసి పోవును. ఇతరము లట్లు కాజాలవు. ఇట్టి విజయములను సాధించుటకు ప్రపథమమున బాలుని మనస్సునందు కల్గు సంచలనమును, ఏర్పడునట్టి యేకాగ్రతయును, విజయము సాధింపబడిన వెనుక కల్గు నానందాతిరేకమును, తెలిసికొనబడిన యంశములకు మన మనోరంగమున శాశ్వత నివాసము కల్పించును. ఒక ఉపాధ్యాయుడు బోధించిన విషయములుకాని, పుస్తకములలో చదివిన యంశములుకాని మన మనస్సున కంతగా నాటి యుండజాలవు. ఏ కారణమువల్లనైన బాలుడు తాను తెలిసికొనదలచిన యంశమును తెలిసికొనజాలక పోయినను, అతని మానసికశక్తులు తేజితములై నూత్నగ్రహణశక్తితో సలరారుచుండును. ఇట్టి పరిస్థితియం మహాధ్యాయుడు ఒక సమస్య కర్థము తెల్పిన పక్షమున బాలుడు దానిని సులభముగ గ్రహించి శాశ్వతముగ జ్ఞాప్తియం దుంచుకొనగలడు. బాలుని స్వప్రయత్నము లేనప్పుడు మహాధ్యాయు డొక యంశమును పదిసార్లు పునశ్చరణ చేసినను అది నిష్ప్రయోజనమే యగును. ఇట్టి క్రమశిక్షణవలన బాలుడు తాను సాధించిన జ్ఞానమును సక్రమవిధానముపై తన మనస్సునందు పొందుపరచుకొనును. ఈ విధముగ వివిధాంశములను నేర్చి, వానినుండి

నూతన సత్యములను గ్రహించినచో, అయ్యవి యాఘాతముగ నూతనవిజ్ఞానమును సాధింపవచ్చును. నూతన సమస్యలను పరిష్కరింపవచ్చును. నిన్నటిదినము మనము సాధించిన సమస్యల పరిష్కారములు నేను మనము పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలను మనకు విశేషపరచును. స్వశక్తివలన సాధించిన జ్ఞానము అతిశ్రేష్ఠముగ మన కోరిక నూతనశక్తిని ప్రసాదించును. మన ఆలోచనాశక్తిని తీవ్రతరము కావించును. అట్లు కాకుండ కేవలము రోకిటి బుగ నేర్చుకొనిన విషయముల మన మనస్సులో నొక మూల నిర్భయముగ నొదిగి పడియుండును. అంతేకాక నిరంతర స్వయంసహాయము వలన వృద్ధిచెందు నైతికబలము కూడ గమనింపదగినది. మన భావి జీవితములో కష్టముల నెదుర్కొను ధైర్యము, ఓరిమితోడను ఏకాగ్రతతోను వర్తించుట, అపజయము కల్గినప్పుడు పట్టుదలతో పునఃపునః ప్రయత్నములు సాగించు శక్తియు మనకు కావలసిన సద్గుణములు. మేము పోల్చిన విధముగ బాలురు తమ మానసిక శక్తులను వృద్ధిపొందించుకొనిన పక్షమున పై సద్గుణములు లేప్పక అలవడిగలవు. ఈ విధానము ననుసరించి బాలురకు విద్య నేర్పుట సాధ్యమగు సంశయమి మేము నొక్కిచెప్పగలము. ఇయ్యది స్వానుభవముపై తేలిపిన విషయము. ఈ యంశమునే పలువురు విద్యానిపుణులు నొక్కి చెప్పియున్నారు. “బాలుడు స్వశక్తిచే నేర్చుకొనిన యంశములు, ఉపాధ్యాయుల మని రొమ్ములు విరచుకొని తిరుగువారు

బోధించెడి విషయముల కంటె ఎన్నో చెట్లు ఎక్కుడు ప్రశస్త మైనవి.” అని ఫెలేన్ బర్గ్ అను విద్యానిపుణుడు తెల్పినాడు. హగారేన్ మాన్ అను నాతడు “దురదృష్టవశమున నిప్పుడు మనము విద్య యనగా కేవలము బోధించుట యని భావించుచున్నాము. అది తప్పు. విద్య యనగా మానసిక శిక్షణ” యని పలుకుచున్నాడు. “బాలుడు స్వశక్తిచే తెలిసికొను విషయములు, ఇతరులు బోధించు విషయములకంటె బాగుగా గ్రాహ్యమగును.” అని మార్సెల్ పండితుడు వక్కాణించినాడు.

విద్యార్జనము కావించు విధానము బాలున కానందము కూర్చనలయునను విషయమును విమర్శింతము. ఈ యానందమునకు హేతువు, విద్యార్థి కెడ నెడ లభించు బహుమతులు, పతకములు మున్నగు వానివలన కల్గునదికాదు. ఇందలి స్వయంసిద్ధమగు ప్రాశస్త్యమే ఈ యానందమునకు మూలము. ఈ సూత్రము ననుసరించి యల్పవయస్కులకు విద్య నేర్పిన నాడు, వారియందు జరుగుచుండు క్రమవికాసకార్యక్రమమునకు మన మనరోధములు కల్పింప నక్కరలేదు. అంతే కాక బాలురకు కొన్ని విశిష్టమగు లాభములు కూడ దీని వలన కల్గును. తరుణవయస్కులగు నందరిలోను ఆనందోత్సాహముల ప్రోత్సహించుట మన కందరకును కూడ సమ్మతమగు నాదర్శము. ఏదైన విషయము మన కుత్సాహమును కల్పించునప్పుడు మనము దాని యెడ శ్రద్ధ వహింతుము. అట్లు

కాక మనకు దానియెడ నుపేక్షయో, లేక నిర్లక్ష్యభావమో కల్గిన పక్షమున మనము దానిని చక్కగ నెరవేర్చజాలము. అనందముతో చదివి, విని, చూచినట్టి యంశములను మనము బాగుగా జ్ఞప్తియం దుంచుకొనగలము. నిర్లక్ష్యభావముతో నుపలక్షించిన వానిని బాగుగా జ్ఞాపకముంచుకొనజాలము. మొదటి సందర్భమునందు కంఠు, చెవులు మున్నగు నింద్రియములు తమ యెదుట ప్రదర్శింపబడిన యంశములను మెలకువతో గ్రహించును. రెండవ పక్షమున నా విషయములందభిరుచి తగినంత లేని కారణమున, మన ఇంద్రియశక్తులు వాని నశ్రద్ధగ నుపలక్షించుచుండును. అట్టియెడ నితర విషయములు మన దృష్టి నెక్కుడుగ ఆకర్షించుచుండును. మొదటి పరిస్థితిలో మన మనోరంగముపై నేర్పడిన ప్రతిబింబములు స్పష్టముగ నుండును. రెండవ సందర్భమున నేర్పడు ప్రతిబింబము లస్పష్టముగ నేర్పడును. ఏదైన నొకవని బాలుని కనిపిస్తదాయకముగ నున్నప్పుడు దానిని చేయుటలో నాతని శక్తులను సమీకరించుట దుస్సాధ్యము. కాని తోడ్పడనే నియమితకార్యమును చేయనిచో నెట్టి దండన విధింపబడునో యనుభయము కూడ బాలుని బాధించును. ఆభయ మాతనికి గల సహజశక్తులను కూడ క్షీణింపజేయును. మొత్తము మీద యే విషయముల చేయుటలో విద్యార్థి కానంతము కల్గుచున్నదో ఆ విషయములే ఆతనికి చక్కగ నలవడునని యిందువలన తేలుచున్నది.

నిత్యమును బాలురకు నేర్పబడు పాఠములలో వారికి గల యభిరుచి, లేక నిర్లక్ష్యభావముల వలన కొన్ని ముఖ్యమగు నైతికఫలితములు కల్గును. ఒక బాలుడు నిత్యమును తన కభిరుచిగల విషయములను నేర్చుచు ఆనందముగ నున్నట్లును, వేరొకడు తనకు నేర్పబడు సంశయములలో నెట్టి యభిరుచియు లేక, వాని యెడల నిర్లక్ష్యమును చూపుచు, గురువు యొక్క కోపతాపములు, బెదిరింపులు, శిక్ష మున్నగువానికి గురియగుచు ఎల్లప్పుడును దుఃఖభాజనమైన జీవితమును గడపుచున్నట్లును భావింపుము. ఇందు మొదటి వాని స్వభావము మిక్కిలి బాగుపడును. రెండవవాని స్వభావమునకు నష్టము చేకూగును. జయాపజయములు మన మనస్సును ప్రభావితము కావించును. మనస్సుయొక్క స్థితివలన దేహము కూడ మార్పునకు లోనగును. నిత్యవిజయపరంపర సాధించు వాని దేహరోగ్యమును, స్వభావమును కూడ నానాటికిని ఉత్తమదశను పొందుచుండును. నిరంతర పరాజయముల వలన మానవుడు శాశ్వతముగ చింతాక్రాంతుడగును. ఆతని యందు పిరికితనము హెచ్చును. ఆతని దేహమునందు కూడ దౌర్బల్య మేర్పడును. ఇందువలన పరోక్షమగు మరియొక ముఖ్యఫలితముకూడ కల్గును. బాలునికి నేర్పబడు పాఠము లాతనికి సంతోషదాయకములుగ నున్నచో విద్యార్థికిని ఉపాధ్యాయునికిని గల సంబంధము స్నేహపూర్వకముగ నుండును. బాలుని కుపాధ్యాయునియందు గురి కల్గును. అట్లు

కాక నేర్పబడునట్టి యంశములు విద్యార్థి కసహ్యకరములుగ నున్నచో గురుశిష్యుల నడుమ నిరంతర సంఘర్షణ ప్రబలును. ఉపాధ్యాయునికి బాలుని కడ నెట్టి పలుకుబడియు నుండదు. మానవుల కితరమానవులతో గల సంబంధములు వారికి లభించు నానందముపై నను, కల్లు దుఃఖముపై నను చాలవరకు ఆధారపడును. మనకు నిత్యమును దుఃఖము కల్గించువానిని మనము శత్రుభావముతో చూడకుండ నుండ జాలము. అతడు నిరంతరము మనయందు విచారభావమునే కల్గించుచున్నచో మన సూతని నసహించుకొనుట అనివార్యము. ఇందులకు విరుద్ధముగ బాలుని కోరునట్టి యర్థముల సాధించుటయందు వారికి సాయపడువాడును, ప్రతి గడియయందును వారికి విజయానందమును కల్పించు వాడును, ఎల్లప్పుడును వారికికల్లు కష్టములను మారము చేయుటకును సానుభూతి చూపుటకును సంసిద్ధుడై యుండువాడును, వారి యభిమానమునకు పాత్రుడగును. అంతేకాదు. ఉపాధ్యాయుడెల్లప్పుడును విద్యార్థుల యెడల ప్రేమ సానుభూతులతో వర్తించు చుండిన యెడల బాలు రాతని యెడల ప్రేమను చూపదొడంగుదురు. విద్యార్థులు గురువును తమ మిత్రునిగ భావించిన పక్షమున వారిపై నాతనికి లాభకరమును, బలవత్తరము నగు ప్రభావ మేర్పడును. గురువును విద్యార్థులు నిర్లక్ష్యభావముతో కాని, అసహ్యముతో కాని పరిగణించుచున్న పక్షమున కల్గుఫలితములు చాల నష్టదాయకములు.

ఈ యంశములను మనము చక్కగ గుర్తించిన పక్షమున, బాలురకు సంతోషదాయకముగు మార్గములపై ననే విద్యను నేర్పవలెనను సూత్రమును తప్పక అంగీకరింతుము. ఈ విషయము లాచరణసాధ్యములా కావా యని యచుమానించు వారికి మా సమాధాన మొక్కటియే : మేము తెల్పు సంకములు కేవల సిద్ధాంతముపై ననేకాక ఆచరణపై కూడ ఆధారపడియున్నవి. పెస్తాలజీ కాలమునుండి నేటివరకు కూడ అనేకులు విద్యావేత్త లీ యంశమును ఘనరుద్ధురచినారు. ఈ సందర్భమున ప్రొఫెసర్ పిలాన్పుగా రిట్లు నుడువుచున్నారు. “బాలబాలికలకు క్రమవిధానముపై విద్యను నేర్పిన పక్షమున వారి కాటలయం దెంత సంతోషము కల్గునో చదువు నందు కూడ అంతే సంతోషము కల్గును. అంతేకాదు భౌతిక శక్తులకు చక్కని పరిశ్రమ కల్గినప్పుడు లభించు నానందము కంటె మానసికశక్తులకు సమంజసముగు వ్యావృత్తి లభించినప్పు డుత్పన్నమగు నానందము మిన్నయైనది.”

జ్ఞానార్జనము స్వయంకృషివలన సంభవింపవలెననియు, అయ్యది ఆనందదాయకముగ నుండవలె ననియు పలుకుటకు మా కింకొక కారణముకూడ కలదు. విద్యావిధానమునం దిట్టి మంచిలక్షణము లున్నయెడల జ్ఞానార్జనము విద్యార్థిదశతో ముగిసిపోదు. విద్యార్జనము మనకు అసహ్యకరముగ నున్న పక్షమున తల్లిదండ్రుల నుండియు, ఉపాధ్యాయుల నుండియు నిర్బంధము తొలగగానే మన మా విద్యకు స్వస్తి చెప్పి

దుఃము. అట్లు కాకుండా మొట్టమొదట నుండియు జ్ఞానార్జనము మనకు సంతోష హేతువుగ నుండుచు వచ్చిన పక్షమున ఇతరుల పర్యవేక్షణము లేకుండగనే మనము విద్యావ్యాసంగమును సాగింతుము. ఇట్లు జరుగుట అనివార్యము. మానవుని సహజప్రవృత్తులలో నెట్టి మార్పులును సంభవించని పక్షమున మానవులు తమకు దుఃఖిదాయకములుగ నుండినట్టి యంశముల నసహ్యించుకొందురు. తొల్లింటి కాలమున తమ కానందము గూర్చిన యంశములను సంతోషముతో జ్ఞప్తియందుంచుకొందురు. విద్యార్థిదశ కష్టములను తలంపునకు తెచ్చినచో విద్య మన కసహ్యకరమగును. విద్యాబోధన ఆనందదాయకముగ నుండియుండిన పక్షమున విద్య మనల నాకర్షించును. బాల్యదశయందు విద్యార్జన చేయునప్పుడు కష్టములకును, బెదిరింపులకును, కఠినదండనకును గురియైన వారును, విద్యను స్వప్రయత్నముచే నాజ్ఞించనివారును, తమ భావిజీవితమందు జ్ఞానార్జనకై యెంత మాత్రమును పాటుపడరు. సహజమగు పద్ధతులపై విద్య నేర్చినవారును, మానసికాభివృద్ధిదశల కనుగుణమగు విద్య నేర్చినవారును విద్యార్జన కాలమున తమ యభిరుచి కనుగుణమగు నూతనాంశములనే కాక, అనేక విద్యావిషయిక విజయములను కూడ సాధించిన వారును, విద్యార్జనమును తమ భావిజీవితమునందు కూడ సాగింతురు. స్వయంకృషిచే జ్ఞానము నాజ్ఞింపవలెనని బాల్యమునందు వారు తెలిసికొనిన సత్యమును జీవితాంతము వరకును వా రనుసరింతురు.

నైతిక విద్య

మన విద్యావిధానములో మనకు యొక గొప్పలోపమును మనము చూడజాలకున్నాము. శాలిరకు బోధింపవలసిన యంశములు, బోధనావిధానము మనకు వానియందు తగినంత యభివృద్ధి జరగుచున్న యంశము నిజమే. కాని వీని యన్నిటికంటె మాఖ్యమగు విషయము నెక మన మశ్రద్ధ పూనుచున్నాము. అంతే కాదు. ఆ యంశ మతిముఖ్యమైనను భానము కూడ మనలో కానవచ్చుట లేదు. శాలిరాలికలను భావిజీవితము కొరకై సంస్థిగులను చేయుటయే విద్యయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమని తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులును కూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఈ లక్ష్యమును దృష్టియందుంచుకొని బోధనాంశముల విలువను, బోధనా పద్ధతుల ప్రాశస్త్యమును మనము నిర్ణయించుచున్నాము. ఇది సమంజసమగు పద్ధతి, కేవల ప్రాచీనవిజ్ఞానమునే కాక, విద్యాస్థులకు ఆధునిక భాషలను, శాస్త్రీయవిజ్ఞానమును అందజేయవలయునను వాదమునకు ఈ భావమే మూలము. మన ప్రస్తుత విద్యావిధానము వలన శాలిరాలికలు మున్నందు సంఘమునందును, పౌరజీవితమందును వారు నిర్వర్తింపవలసిన శాస్త్రతలను గుర్తించుటకు సావకాశము కల్గుచున్నది. కాని మాతాపితృధర్మముల చక్కగ నెరవేర్చుటకై అవసరమగు

శిక్షణ వారికి లభించుటలేదు. జీవనోపాధిని సంపాదించుటకై మానవునికి ప్రత్యేకమగు శిక్షణ, తర్ఫీదును, అవసరమని మన మంగీకరించుచున్నాము. కాని సంతానమును సక్రమ శిక్షకులపై పెంచుటకు కొంత శిక్షణ, ప్రయత్నమును, అవసరమని యెవ్వరును గుర్తించుటలేదు. ఒక భద్రపూరుషుని కాపిశ్యకమగు నంశముల నన్నిటిని నేర్చుటలో బాలుకు కొన్ని సంవత్సరములను వ్యయపరచుచున్నారు. అట్లే సమాజమునందును, ప్రత్యేక సమావేశములందును కావలసిన ఆలంకారిక విద్యలను నేర్చుటకై బాలికలు ఎంతో కాలమును వెచ్చించుచున్నారు. కాని మన బాధ్యతలలో నతిగురుతమమగు కుటుంబనిర్వహణ మను బాధ్యతను సక్రమముగ నెరవేర్చగలందులకై మనము విద్యాధులకు ఒకింత శిక్షణను కూడ నిచ్చుటలేదు. ఇట్టి బాధ్యతలను నెరవేర్చవలసిన యవసరమెవ్వరికిని కలుగుట కవకాశము లేదా? కాదు కాదు. నూటికి తొంబది మంది కిట్టి యవసరము కల్గును. ఈ బాధ్యతను నిర్వహించుట యంత సులభమైనదా? ఎంత మాత్రముచుకాదు. వయస్సు వచ్చినవారు నిర్వహింప వలసిన బాధ్యతలలో నియ్యది మిక్కిలి కష్టసాధ్యమైనది. స్త్రీ పురుషులు తమ స్వబుద్ధిలననే మాతాపితృధర్మముల నెరవేర్చుటకు సమర్థులగుదురా? కాదు. ఈ ముఖ్యవిషయము నందు మానవుడు స్వబుద్ధిచే నన్నివిషయములను నేర్చుకొనగల్గనని యెవ్వరును అంగీకరింపలేదు. అంతేకాక ఈ

యంశము మిక్కిలి స్పష్టమైనది. కావున కేవలము స్వబుద్ధిపై యాధారపడియుండి యెవ్వరును కూడ ఇందు సంపూర్ణముగ కృతార్థత నందజాలరు. కావున నీ ముఖ్యవిషయమును మన బోధనాంశముల పట్టిక నుండి తొలగింపవలసిన యవసరము మాకు కానరాదు. తల్లిదండ్రుల ఆనందము కొరకును, బిడ్డల యొక్కయు భావితరములనారి యొక్కయు జీవితమును, యోగ్యతను సంరక్షించుటకును, మనము అల్పవయస్కుల శారీరక, మానసిక, నైతిక శిక్షణయందు సక్రమమగు పద్ధతుల నవలంబించుట చాల ముఖ్యము. ఈయంశమునుగూర్చిన బోధన యవతీయువకుల విద్యావిధానములోని తుట్టుతుది దశయందు కావింపబడనలెను. మానవుడు శారీరకముగ పరిణతిని బొందినట్లుచూపు నిదర్శనము సంతానము. ఆ సంతానమును సక్రమవిధానముపై పెంచగల్గుటయే మానసిక పరిణతికి తార్కాణము. ఇప్పుడు మేము ప్రతిపాదింపబోవుచున్న 'విద్యావిషయిక సిద్ధాంతములు—ఆచరణ' అను సంశ్లషణం దితరాంశములన్నియు చేరియున్న వనియు, విద్యకియ్యది మకుటమనియు నూ దృఢవిశ్వాసము.

ఈ విధముగ బాలబాలికలు సంసిద్ధతను పొందని పక్షమున వారు భావిదశయందు తమ సంతానమును చక్కగ పెంచజాలరు. ఆ సంతానముయొక్క నైతికశిక్షణ లోపపూరితమై యుండును. బహుశః తల్లిదండ్రులలో పలువురి యంశమును గూర్చి చింతింపనే చింతింపరు. లేదా వారి భావన

లపరిష్కృతములును, అన్యోన్యవిరుద్ధములునై యుండవలెను. ముఖ్యముగ తల్లులు తమ బిడ్డలతో మెలగునప్పుడు, ఎట్టి ఆలోచనయు లేకుండ అప్పటికప్పుడు తోచిన విధముగ వ్యవహరించుచుందురు. ఇట్లు చేయుటలో తల్లిదండ్రులు తమ కృత్యములు బిడ్డల భావిక్షేమమునకు దారితీయునా లేదాయని సవిమర్శముగ చింతింపరు. తాత్కాలిక భావములకు వారు లొంగిపోవుదురు. ఆ భావములు మంచివే కావచ్చును. లేక చెడ్డవి కూడ కావచ్చును. తల్లిదండ్రుల భావోద్రేకము మార్పు చెందుటతో వారు తమ బిడ్డల యెడల ననుసరించు విధానములు కూడ మార్పు చెందుచుండును. తల్లిదండ్రులు తమ భావోద్రేకమును కొన్ని నిర్ణీత సిద్ధాంతములు, పద్ధతుల ప్రకారము మార్పు కావించినను ఆ మార్పు నేడు బిడ్డలకు క్షేమంకరముగ పరిణమించుటలేదు. ఏలనన వారవలంబించు పద్ధతులు విజ్ఞానముపై కాక అజ్ఞానముపై ఆధారపడియున్నవి. ఏవో తాతముత్తాతలనాటి పద్ధతులనో, తమ బాల్యమందలి సంఘటనలనో లేక దాదులు, సేవకులు అవలంబించిన మార్గములనో, ఈ నాటి తల్లిదండ్రులు తరచుగ తమకు మార్గదర్శకములుగ భావించుచున్నారు.

ఈ పరిస్థితులను శీఘ్రముగా మార్చుటకు వలెనుపడదు. అనేకతరములు గడచిన కాని మానవసంఘములో అభివృద్ధి కాన్పింపదు. రాజ్యాంగవిధానములు క్రమవికాసము చెంది నట్లే విద్యావిధానములు కూడ తమంత తాము వృద్ధి చెంద

వలెను. వానిని మన మొక్కనాటిలో సంసిద్ధము కావింప జాలము. విద్యావిధానములో జరుగు మార్పులు క్రమ క్రమముగ నేర్పడుననుమాట వాస్తవమే కాని, ఆ మార్పులను అమలుజేసికొనెచ్చటకై కొన్నిసాధనము లుండవలయును. ఆ సాధనములలో వాచోపవాదములుకూడ చేరియున్నవి.

పసిబిడ్డలందఱును కూడ స్వతస్సిద్ధముగ మంచివాడే యని ఒక ప్రముఖుడు తెల్పియున్నాడు. కాని మే మీ వాదము నంగీకరింపజాలము. జన్మతః మానవుడు చెడ్డవాడని మరికొండరుచేయు వాదమునందే యెక్కుడు సత్యము కలదని మావిశ్వాసము. పసిబిడ్డలను చక్కని క్రమశిక్షణకు లోనుకావించిన యెడల వారిని త్రోవకు తీసికొనిరావచ్చునను వాదము కూడ మాకు రుచింపదు. క్రమశిక్షణవలన బాలబాలికలలోనుండు లోపములను కొంతవరకు తొలగింపవచ్చును కాని పూర్తిగ రూపుమాప జాలము. మానవులు బూజుపట్టిపోయిన తమ ప్రాతభావములను, జీవిత విధానములను విడనాడిన పక్షమున ప్రపంచమునందలి లోపములన్నియు సమసిపోవునని పెన్లీ మహాకవి తాను రచించిన కొన్ని కావ్యములలో సూచించినాడు. మన విద్యావిధాన మార్యప్రాయముగ నున్నపక్షమున మానవులుకూడ ఆదర్శ ప్రాయులుగ మారిపోవుదురని పైవాక్యములోని భావము కావచ్చును. కాని మానవజాతి చరిత్రను నిష్పాక్షికముగ పరిశీలించినవా రీ యంశముల నంగీకరింపజాలరు.

విద్యావిధానము నందలి మార్పులపై పెద్ద పెద్ద యాసలు పెట్టుకొనినవారి యెడల మాకు సంపూర్ణమగు సానుభూతిగలదు. ఉత్సాహోద్రేకము మూర్ఖపుపట్టుదలగ మారిపోయినను దానివలన కొన్ని సత్ఫలితములు కల్గితీరును. ఇట్టి యుద్రేకము చాల అవసరమైనది. తీవ్ర రాజకీయ వాదులు తాము ప్రతిపాదించిన సంస్కరణలు దేశాభ్యుదయమునకు చాల అవసరమని దృఢముగ నమ్ముదురు. లేనిచో వారు తమ లక్ష్యములను సాధించుటకై కష్టములకు లోను కాజాలరు. త్యాగములను కావింపజాలరు. మద్య పానమే సర్వానర్థములకును మూలమని గాఢముగ నమ్ము వాడు మాత్రమే మద్యపాననిరోధకప్రచారమును బాగుగా చేయజాలును. మానవసేవను కావించువారు కూడ ఇతరుల వలెనే కార్యవిభాగనూత్రము నంగీకరింపవలెను. ఆయా కార్యములను సక్రమముగ నెరవేర్చగలందులకై కార్యకర్తలు తమతమ సిద్ధాంతములను తిరగణశుద్ధిగ నమ్మవలెను. అంతే కాదు. తమతమ కార్యవిధానముల కతిశయ ప్రాముఖ్యతను కూడ ఆపాదింపవలెను. కావున నూతన మానసిక నైతిక విద్యావిధానమువలన సంఘములోని సమస్త లోపములను దూరము చేయవచ్చునని భావించువారి యాశలకు కూడ కొంత విలువ కలదని మా నమ్మకము. ఇట్టి తీవ్రవాదుల యభిప్రాయములను మార్చుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యమగు విషయము. లోకక్షేమమునకై పరమేశ్వరుడు చేసిన చక్కని యేర్పాట్లలో నిది యొక్కటి యని తెలుపవచ్చును.

ఒక విధమగు నైతిక శిక్షణావిధానము వలన బాల బాలికల నాదర్శ బాలబాలికలుగ చేయుట సాధ్యమే యను కొనుడు. తల్లిదండ్రు లందరికిని కూడ ఈ శిక్షణావిధానమును నేర్పితిమని తలంపుడు. అట్టి పరిస్థితియందు కూడ మన యాదర్శము సిద్ధింపదు. ఇట్టి ఆదర్శ నైతిక శిక్షణావిధానము నాచరణయం దిడుటకై పెద్దలందరియందును బుద్ధికుశలత, సద్వర్తనము, నిగ్రహము మున్నగు లక్షణము లుండవలెను. ఇట్టి లక్షణములు సార్వత్రికముగ నుండుట యగుదు. మన యిండ్లలో నుండవలసిన సక్రమప్రవర్తన మున్నగువానిని గూర్చి తర్కించునప్పుడు లోపములును, చెడ్డగుణములును పసిబాలుర యందు మాత్రమే యున్నట్లును, పెద్దలలో నెట్టి లోటుపాట్లును లేనట్లును మనము వాదించుచుందుము. ప్రస్తుత కాలమున గృహనిర్వహణమునందేమి, రాజ్యపరిపాలనమునందేమి సమస్తసద్గుణములును పాలకులయందే నెలకొని యున్నట్లును, సమస్తదోషములును పాలితుల పాలబడినట్లును కొందరు వాదించుచుందురు. విద్యానిషయికములగు సంశయాలను గురించి విమర్శ కావించునప్పుడు తల్లిదండ్రు లాదర్శప్రాయులనియు, బిడ్డలు దోషులనియు మనము దృఢముగా నమ్ముచున్నాము. మనకు నిత్యపవహారములందును, ఇతర రంగములందును కానవచ్చు మానవులలో పలువురు అనేక లోపములు కలవారే. అనుదినమును మనము వినుచుండు పుకారుల వలనను, స్నేహితులలో సంభవించు జగడముల వలనను,

దినాలాతీసినవారి వాఙ్మూలముల వలనను, న్యాయస్థానముల లోని అభియోగముల వలనను, రక్షకభటశాఖవారి నివేదికల నలనను మానవులలో సర్వత్ర వ్యాపించియున్న స్వార్థపరత్వము, నౌకాసస్థు స్వభావము, పశుత్వమును కొట్టవచ్చినట్లు మనకు కాన్పించుచున్నవి. కాని శిశుసంరక్షణా విధానమును విమర్శించునప్పుడును, పసిబిడ్డల దుర్వర్తనను ప్రతిపాదించునప్పుడును, నోషులగు పై పెద్దమనుష్యు లందఱును కూడ తమ బాలబాలికలతో మెలగు సందర్భమున నిర్దుష్టవర్తనలై యుందురని భావింతుము. కాని ఇది యెంతమాత్రమును సత్యము కాదు. మన గృహములందు ప్రబలియుండు అరాచకమునకు ముఖ్యకారణము తల్లిదండ్రుల దుష్ప్రవర్తనమే యనియు, బాలబాలికల మూర్ఖత్వ మిందులకు హేతువు కాదనియు మేము విశ్వసించుచున్నాము. సకలభ్యాసములును, సత్ప్రవర్తనయు గల మా పాఠకులనంటి ఉత్తమ మాతా పితరులు లేనేలేరని మేము వాదించుట లేదు. అట్టివా రరుదుగ నుందురు. కొందరు తల్లులు తమ పసిబిడ్డలు పాలు త్రాగుట లేదని కోపగించి, ఆ బిడ్డలను కొట్టినంతవని చేయుదురు. ఇట్టి తల్లులు తమ బిడ్డల కెట్టి నైతికశిక్షణ నీయగలను? తన పిల్లవాడు పొరపాటున చేసినేళ్ళను కిటికీ తలుపులలో దూర్చి నలగగొట్టకొనుచుండగా చూచి, పిల్లవాని చేతిని విడపించుటకు మారుగ కొందరు తండ్రులు తమ బిడ్డలను కొట్టుట కుపక్రమింతురు. ఇట్టి తండ్రులు తమ బిడ్డల

కేపాటి న్యాయపరత బోధింపగలరో యోచింపుడు. ఇట్టి తల్లిదండ్రు లెందరో మనలో కలరు. తమ కుమారుడు ప్రమాదవశమున నే కాలో విరుగగొట్టుకొని యింటికి రాగా కొందరు తల్లిదండ్రు లాతనికి చికిత్స చేయించుటకు మారు శాస్త్రార్థముల నొసంగుట ప్రారంభింతురు. కాని యిట్టి సంఘటనలు సర్వసాధారణముగ సంభవించనవి మాకు తెలియును. ఇయ్యవి కేవలము పశుప్రవృత్తులు. కొన్ని జంతువులు తమలో బలహీనములును, రోగగ్రస్తములునగు జంతువులను కోపావేశముచే చంపివేయును. ఇట్టి ప్రవర్తన యసామాన్యమే కావచ్చును. కాని కొన్ని కుటుంబములలో నిట్టి పనులచుదినమును జరుగుచుండును. చిన్నబిడ్డ దేహములో ఆస్వస్థతగా నున్న కారణమున మారాము చేయునప్పుడు కొందరు తల్లిదండ్రులు ఆ బిడ్డను చెంప వాయగొట్టదురు. తమ పసి పాపలు నడచునప్పుడు నేలపై పడిపోగా, కొందరు తల్లు లాగ్రహపడి, బిడ్డలను తిట్టుచు మోటుతనముగా వారిని లేవ నెత్తుచుండుట మీలో నెందరో చూచియుందురు. ముక్తువై కోసముగల యిట్టి తల్లులకును వారి బిడ్డలకును భావిజీవితమందు నిరంతర కలహములు సంభవించుటలో నాశ్చర్యమేమి? కొందరు తండ్రులు తమ బిడ్డలను చప్పుడు చేయవద్దని మిక్కిలి కఠినస్వరముతో శాసించుచుందురు. ఇట్టి తండ్రులలో తోటి మానవులయెడల నుండవలసిన సానుభూతి మాకు కానరాదు. మనము తరచుగ చిన్నబిడ్డలను నల్లరి

చేయకుండు కూర్చుండు డని యాజ్ఞాపించుచుందుము. చురుకు భవముగల ప్రతి బిడ్డకును ఈ నిర్బంధము చికాకు కల్గించి తీరును. రైలుబండిలో ప్రయాణము చేయుచున్నప్పుడు బాలుకను కిటికీలోనుండి తొంగి చూడవలదని మనము తరచు అండ్ పెట్టుచుందుము. బుద్ధిమంతులైన పిల్లవాండ్లు నూతన జ్ఞానమును సంపాదించుటయందు మన మీ విధముగ నిరోధములు కల్పించుచున్నామని యెరుంగవలెను. పై విధముగ వర్తించు పెద్దలును, తల్లిదండ్రులును తమ బిడ్డల యెడల సంపూర్ణమగు సానుభూతిని ప్రదర్శించుట లేదని నిస్సంశయముగ తెలుపవచ్చును. బాలురకు చక్కని నైతికశిక్షణ నొసంగుటలో మనకు గల యనరోధములు కొంతవరకు తల్లిదండ్రుల వలనను, కొంతవరకు చిన్నబిడ్డల వలనను కలుచున్నవి. తల్లిదండ్రులయందలి సుగుణ దుష్టణములు రెండును కూడ వంశపారంపర్యముగ బిడ్డలకు సంక్రమించునని శాస్త్రజ్ఞులు తెల్పుచున్నారు. మన ప్రాచీనకావ్యములు, మన సామెతలు మున్నగునవియు కూడ యంశమునే తెల్పుచున్నవి. కావున పసిబిడ్డలలో నుండు లోపములు తల్లిదండ్రుల లోపములకు ప్రతిరూపములు. కాని తల్లిదండ్రుల గుణదోషములు యథాతథముగ బిడ్డలకు సంక్రమించునని తెల్పుటకు వలను పడదు. మన వంశములోని అతిప్రాచీనుల గుణావగుణములు కూడ మనలో ప్రవేశించి మన స్వభావమునందు సంక్షీర్ణతను కల్పించును. కావున తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును గల సామ్యము

స్థూలమైనదికాని కేవల ప్రతిబింబరూప మగునది కాదు. సామాన్యులగు తల్లిదండ్రులలో పెక్కు లోపము లుండును. దుష్టప్రవృత్తులు నెలకొని యుండును. వారు వాని నణచు కొనుటకై ప్రయత్నింతురు. ముఖ్యముగ నా లోపము లితరులకు కన్పింపకుండుటకై వారు ప్రయత్నింతురు. బహుశః ఆ లోపము లితర సర్వజనులచే కప్పబడిపోవచ్చును. కాని ఆ యవగుణము లుండుటలో యెంతమాత్రమును సందేహము లేదు. ఈ కారణముచే సువిశిష్ట కాదర్శప్రాయమగు క్రమశిక్షణ నొసంగుట అసాధ్యవిషయము. మన కుత్తమోత్తములగు తల్లిదండ్రులు లభింపజాలరు.

బాలుర కుత్తమోత్తముమగు క్రమశిక్షణ నొసంగుట కవసరమగు పద్ధతులను మనము కనుగొనగల్గితిరుని భావింపుడు; తల్లిదండ్రులు ఈ క్రమశిక్షణ విధానము నాచరణ యొందుట కావశ్యకమగు పరేగింతజ్ఞానమును, సానుభూతిని, ఆత్మచిగ్రహమును పెంపొందించుకొని రని తలంపుడు ; కాని అట్టి పరిస్థితిలోకూడ కుటుంబనిర్వహణవిధానమును సంపూర్ణముగ సంస్కరించుటకు వలనుపడదు. ఏలనన జీవితసంస్కరణ మన్నిరంగములందును ఒకే పర్యాయము సాగవలయును. విద్యావిధానము వలన మనము సాధింపదలచిన లక్ష్యము లెట్టివి? బాలకుడు పెరిగి పెద్దవాడైన తరువాత నాతడు జీవితరంగమునందు జయప్రదముగ మెలగగల్గునట్లు ఆతనికి తర్ఫీదునిచ్చుట మన యాశయము. మానవుడు తనతోటి

వారితో చక్కగ మెలగుచు, తన పనులను కూడ కొనసాగించుకొనుచుండవలెనని మన యుద్దేశ్యము. ప్రపంచములో సుఖముగ జీవితయాత్రను నడుపదలచిన ప్రతి మానవుడును, ఈ నాటి ప్రపంచధర్మముల కనుగుణ్యముగ వర్తించుట మిక్కిలి ముఖ్యము. (ఇచ్చట మేము ధన సంపాదనను గూర్చి ప్రసంగించుటలేదు. కుటుంబనిర్వహణ కావశ్యకమగు జ్ఞానమును గూర్చి మేము చర్చించుచున్నాము.) ఆదర్శ ప్రాయమగు మన నైతికశిక్షణావిధానము వలన మన మొక యాదర్శవ్యక్తిని తర్ఫీదుచేసినామని తలంపుడు కాని ఆవ్యక్తి నేటి మన నిత్యజీవితమునందు సుఖముగ కాలక్షేపముచేయగల్గునా? ఆతని ఋజుప్రవర్తనమును, ఆతని యున్నతాదర్శములును ఆతని సుఖజీవితమునకు ప్రతిబంధకములగును. ఆతని జీవితము దుర్భరమైపోవును. మన ఆదర్శ విద్యావిధానము వలన కొందరు వ్యక్తులకు చాల లాభము కలుగవచ్చును. కాని సమాజమునకుగాని, భావితరములవారికిగాని దీనివలన నెట్టి సత్ఫలమును చేకూరదు. ఇట్టి విద్యావిధాన మించుమించు నిర్ధకమేకదా! కుటుంబమునందును, జాతీయందును నెలకొని యుండు ప్రభుత్వములో మానవసామాన్యములో గల గుణావగుణములు ప్రతిఫలింపక తీరదు. ఒక కుటుంబములోనివారు కాని ఒక జాతివారు కాని యెట్టియోగ్యత కల్గియుందురో, అట్టి యోగ్యతయే కుటుంబముయొక్కయు, జాతియొక్కయు పరిపాలనానిర్వహణమునందు కాననగును. ఈ రెండింటి యం

దును కూడ వ్యక్తులయోగ్యత హెచ్చినకొలదియు పరిపాలనా విధానములలోని స్థాయికూడ హెచ్చును. సామాన్య మానవుని యంగలి యోగ్యతను పెంపుచేదించకుండ, మన కార్యనిర్వహణ విధానములలో నుదాత్తతను నెలకొల్పవలెనని యత్నించినచో దానివలన మంచిఫలితములు కల్గుటకు మారుగ దుష్ఫలితములు సంభవించును. మన ప్రస్తుతసమాజ వ్యవస్థయందు బాలబాలికలు తమ తల్లిదండ్రులయొక్కయు, ఉపాధ్యాయుల యొక్కయు కఠినప్రవర్తనకు గురియగుచున్నారు. మున్నందు జీవితరంగమునందు వా రెదుర్కొనవలసిన కాఠిన్య, కర్మశత్రముల కీ కఠినప్రవర్తన వారిని సంసిద్ధుల కావించుచున్నట్లు మనము భావింపవగును. తల్లిదండ్రులును ఉపాధ్యాయులును బాల్యావస్థయందు బాలబాలికలను సంపూర్ణమగు సానుభూతితోను, న్యాయపరతతోడను పెంచినపక్షమున, ఆ బాలబాలికలు జీవితరంగమును ప్రవేశించిన వెనుక, అచ్చట నెలకొనియున్న స్వార్థపరత్వము మున్నగు దుర్గుణముల వలన మిక్కిలి బాధపడిపోవుదురు. ఇయ్యది ఒక పక్షమువారి వాదము.

“ఎట్టి నైతిక విద్యావిధానమును చిన్న బిడ్డల నాదర్శ ప్రాయులుగ చేయజాలదనియు, ఒకవేళ ఇట్టి ఆదర్శ విద్యా విధానమును మనము సిద్ధము చేయగల్గినను, అనేక లోపములు గల నేటి తల్లిదండ్రులు ఆ విద్యావిధానము నమలు కావింపజాలరనియు, ఈ ఆదర్శవిద్యావిధానమును కష్టము మీద

మన మాచరణయం దిశినను, అయ్యది నేటి దేశకాలప్రాతముల కెంత మాత్రమును తగియుండదనియు, మీరు వాదించుచున్నారు కదా! అట్లైన పక్షమున నేటి విద్యాధానము మార్పుట సాధ్యము కాదనియు, సాధ్యమైనను వాంఛనీయము కాదనియు మీరాననయందలి యర్థమా?'' అని కొందరు మమ్ము ప్రశ్న చేయవచ్చును. కాని మాయుద్దేశ్య మది కాదు. కుటుంబ నిర్వహణమునందు జరుగు మార్పులతో నాలు ష్టిరములగు మార్పులుకూడ జరుగవలయునని మా యభిప్రాయము. శిక్షణావిధానము నందలి పద్ధతులు క్రమ క్రమముగా మాత్రమే మారవలెనని మావాదము. బాలుర యందును బాలుర తల్లిదండ్రుల యందును, సమాజమునందును కూడ నేడు కొన్ని గుణదోషము లున్నవి. జనసామాన్యము యొక్క గుణగణములు వృద్ధిచెందినప్పుడే మన లక్ష్యములు సాధించుట కనువుపడును. కావున ఆదర్శప్రాయములును, ఉదాత్తములును అగు సిద్ధాంతముల నాచరణయం దిడునప్పుడు ప్రస్తుతమానవుల స్వభావాదులగుండ్చి చింతించి, తదనుగుణమగు కొన్ని మార్పులు చేయకతప్పదు.

“కుటుంబమునందలి పసిబిడ్డలు మున్నగువారి క్రమ శిక్షణకొరకై ఆదర్శప్రాయ మగు విధానములను నిర్ణయింప బూనుట నిర్లక్ష్యము. ప్రస్తుతకాలపు టనసరములకు మించిన విద్యాపద్ధతులను వివరించుటయు, వాని కనుకూలముగ వాదించుటయును కూడ నిర్లక్ష్యమే.” అని కొందరు విమర్శ

కులు వాక్రూచ్చవచ్చును. కాని ఈ నాదముగూడ సమంజ
సము కాదని చూయుచున్నాము. నాదకీయ పరిచాలన
యందు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నాదశ్శ్రవాయములగు శక్తము
లాచరణయోగ్యము కాకపోవచ్చును. కాని సత్యమగు విధాన
మేదియో తెలిసికొనిన యెడల మనము ముంహముందు దానిని
సమీపించుటకై ఇష్టపడుచుండియు ప్రయత్నములు సేయ
వచ్చును. లేనియెడల మనము తప్పిపోవలను (కోర్కు-
ప్రమాదము కలదు. అదే విధముగ కుటుంబ పరిపాలనలో
కూడ మన యాదర్శ మేదియో స్పష్టముగ తెలిసికొనవలెను.
ఆదర్శము తెలిసినగాడు మనము క్రమక్రమముగ దానిని
సమీపించుటకై యత్నింపవచ్చును. ఆదర్శముల శబ్దార్థము
దుంచుకొనినందువలన మన కెట్టి సప్తమును సంభవించనేరదు.
మానవులు సస్తుతః పూర్వాచారపరాయణులుగ నుండును.
కావున సంఘమునందు మార్పులు మిక్కిలి తొందరగ సంభ-
వించునేమో యని మనము భయపడనక్కరలేదు. ప్రగతి
యందలి యొక ఉన్నతదశ కన్వము కానంతవఱకును మానవు-
లాదశను చేరజాలరు. ఉన్నత స్థితి వారికి ధ్యేయముగ
మాత్ర ముండిపోవును. వా రాస్థితియందు ప్రవేశింపజాలరు.
సత్యనిషయము మనకు గోచరించినను, దాని నాచరణయం-
దిడుటలో చాల ఆటంకములు కల్గును. కావున యెంతటి
మానవహితైషులకును, తత్వజ్ఞులకునుకూడ ఈ యాటంక-
ముల తొలగించునంతటి యోపిక యుండుట కష్టనాశ్యము.

కావున మనము పసిబిడ్డలకు విద్య నేర్పు సందర్భమున నేవో
అనాధ్యములగు నాదర్శములవెంట పరుగులెత్తెడి ప్రమాద
మెంతమాత్రమును లేదు. ఏలనన బాలబాలికలను క్రమ
శిక్షణకు లోనుకావించుట సహజముగ చాలకష్టమైన పని.

ఉపోద్ఘాతపూర్వకముగ నీ చర్య ముగిసిన వెనుక, బాల
బాలికల నైతికశిక్షణయందు మన కెట్టి ఆదర్శము లుండవల
యునో, వానిని సాధించుట కెట్టి మార్గము లవలంబింపవలెనో
యోజితము. మొట్టమొదట మేము ఈ విషయమునకు
సంబంధించిన కొన్ని సామాన్యసూత్రములను చర్చింపదలచి
నారము. వీనిని పాఠకమహాశయు లోషికతో చిత్తగింతురు
గాత! ఆ పైన కుటుంబనిర్వహణమునందు అనుదినము
నుత్పన్నమగు సమస్యలను తల్లిదండ్రు లే విధముగా పరిష్క
రింపవలెనో చూపుటకై మేము ఉదాహరణల నొసంగెదము.

ఒక బిడ్డ పరుగెత్తుచు క్రింద పడిపోయినను, లేక ఏదైన
బల్లతో డీకొని తలకు గట్టిదెబ్బ కొట్టుకొనినను, ఆ యంశము
నా బిడ్డ చక్కగ జ్ఞప్తియందుంచుకొని ముందుముందు
జాగ్రత్తగ నుండగలడు. ఇట్టి యనుభవములే మరల మరల
సంభవించిన పక్షమున ఆ బిడ్డకు చక్కని గుణపాఠము లభిం
చుటయు, ఆటపాటలలో నా బిడ్డ జాగ్రత్తగ మెలగనేర్చు
టయు సంభవించును. చిన్నబిడ్డ యేదైన వేడిలోహమును
ముట్టుకొనినను, లేక దీపపు మంటలో చేయి దూర్చినను,
లేక మసలుచున్న నీటి నొడలిపై పారపోసికొనినను ఒడలు

కాలి బొబ్బి తెక్కును. ఈ యనుభవమును బిడ్డ సులభముగ మరువజాలదు. ఇట్టి యనుభవములే రెండుమూడు పర్యాయములు సంభవించిన పక్షమున, ఒకరు చెప్పవలసిన యవసరము లేకుండ తనంత తానే ఆ బిడ్డ ప్రకృతినూత్రముల కనుగుణముగ వర్తించుట కలవాటుపడును.

మేము చూపబోవు సంశయములలో నైతికవిద్యకు సంబంధించిన శాస్త్రీయాంశములు, ఆచరణయు నిమిషియున్నవి. విమర్శనాదృష్టి లేనివారి కీ యంశములు మిక్కిలి సామాన్యమైనవిగ కాన్పింపవచ్చును. కాని వానిని చక్కగ పరిశీలించిన పక్షమున నం దెంతయో విశేషము కాన్పింపగలదు.

శారీరక విషయములలో మన మేదైన నొక ముఖ్యసూత్రము నుల్లంఘించిన పక్షమున తక్షణమే ఏదో యొక గాయము రూపమున దానికి తగిన శిక్ష తప్పక మనకు లభించును. ఇచ్చట నియమోల్లంఘనము, తత్ఫలితమును మిక్కిలి సులభమగు రూపములో మనకు కానవచ్చుచున్నవి. శారీరకమగు బాధయు, కష్టమును ఫలితముగా గల కార్యజాలమును మాత్రమే సామాన్యమానవుడు దుష్టార్యములుగ భావించుచున్నాడు. అట్లుకానివి సత్తర్కములుగ పరిగణింపబడుచున్నవి. శారీరకమగు సుఖదుఃఖములు కాక ఇతర ఫలితములు గల పనులనుకూడ మనము మంచివానిగను, చెడ్డవానిగను విభజింపవచ్చును. ఏదైన నొక పనివలన తక్షణమందును, భావియందును కూడ సత్ఫలితములు సంభవించిన పక్షమున నా

కార్యములు సత్కార్యము లనియు, దుష్కర్మలీతములు కల్గినచో నవి దుష్కార్యము లనియు నైతికసిద్ధాంతములు శాసించుచున్నవి. దీనికి మూల మేదియో మాత్రము తెలియరాదు. మానవప్రవర్తననుకూడ, దానివలన కల్లు మంచిచెడ్డల పరిణామములచే సంఘము మంచిదనియో చెడ్డదనియో నిర్ణయించుచున్నది. త్రాగుబోతుదనము చెడ్డదని మనము భావించుచున్నాము. త్రాగుబోతులు తమ దేహార్థగ్యమును చెడగొట్టుకొని, నీతిబాహ్యములగు ననేక చెడ్డయలవాట్లకు లోనగుచుండుటచే మన మిట్లు పలుకుచున్నాము. దొంగతనము వలన దొంగకును, సొమ్ము నష్టపడినవానికిని కూడ సంతోషమే లభించినపక్షమున దొంగతనము పాపకార్యముగ పరిగణింపబడుట యెన్నడును తటస్థింపదు. సోదర మానవుల యెడ ప్రేమతో మనము చేయు కార్యకలాపముల వలన మానవులకు దుఃఖము సంప్రాప్తించినపక్షమున మన మట్టి పనులను ఖండింతుము. వానిని సత్కార్యములని మన మెంత మాత్రమును ప్రశంసింపము. శాసనసభలు, రాజకీయోద్యమములు, సంఘ పునర్నిర్మాణోద్యమములు, వ్యక్తుల కార్యకలాపములు మున్నగునవి సమాజమునకు సౌఖ్యము కల్గించునా లేక హాని కల్గించునా యను విషయమును వారూపత్రికలును, ఇతర పెద్దలును కూడ ఎల్లప్పుడును వినుర్ప చేయుదురు. ఈ విధముగనే సమాజము మనముచేయు పనులలోని మంచిచెడ్డలను నిర్ణయించుచున్నది. ఇతర విషయములలో

వలెనే శారీరక విషయములలోకూడ సంభవించునట్టి ఫలితములవలన కొన్ని పనులు మంచివనియు, మరికొన్ని కావనియు మనము నిర్ణయము కావించుచున్నాము.

శారీరక ధర్మముల నుల్లంఘించునట్లు సేయుటకై పెద్దలు పిన్నల కొసంగు శిక్షలయొక్క లక్షణముల గూర్చి యించుక చింతింపుడు. ఇచ్చట మేము శిక్ష యను పదమును వాడినాము కాని ఆ పదము సమంజసమైనది కాకపోవచ్చును. శిక్ష యను పదముచే మేము సూచించిన కార్యవిశేషము మానవుని దేహసౌఖ్యమునకు అననుకూలమగు పనులు చేయకుండు నాపుడలచేయుటకై యేర్పడిన నిరోధకకృత్యములే కాని వేరుకావు. ఇయ్యవి నిజమునకు మనకు శ్రేయస్కరములు. ఇట్టి నిరోధకములు లేనిపక్షమున దేహమున కెన్నియో గాయములు తగిలి తుద కది జీర్ణించిపోవును. ఈ శిక్షలయం దొక విశేషము కలదు. కొన్ని చెడ్డపనులు చేసినపక్షమున నిట్టి దుష్ఫలితములు సంభవించునని ఇవి సూచించుచున్నవి. పసిబిడ్డచేయు పనుల కివి అనివార్యఫలితములని మన మెరుంగవలయును.

ఈ సందర్భములో మరియొక ముఖ్యమగు సంశయము జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. మనకు లభించు శిక్ష మన ముల్లంఘించిన ధర్మమున కనుగుణ్యముగ నుండును. చిన్నతప్పుచేసినచో చిన్న శిక్షయు, పెద్ద తప్పుచేసినచో పెద్ద శిక్షయు లభించును. చిన్నపిల్లవాడు నడచుచు పొరపాటు

వలన గుమ్మము తగిలి పడిపోయినట్లు భావింపుము. అప్పు డాతనికి కొలదిపాటి గాయము తగులును. బిడ్డ ముందుముందు చాల జాగ్రత్త వహించునట్లుగా చేయుటకై ప్రకృతిమాత ఆతని యీ చిన్నతప్పునకు ఫలితముగ పెద్ద శిక్షను విధింపదు. బాలుడు స్వానుభవమువలన నేది పెద్దతప్పో, ఏది చిన్నతప్పో తెలిసికొనగల్గును.

మరియొక విశేషము. చిన్నబిడ్డ ఏదైన నొక చెడుపని చేసినయెడల దానివలన నిర్ణీతమగు దుష్ఫలితము కల్గును. అయ్యది నిస్సంశయముగ సంభవించును. వానిచుండి తప్పించు కొనుట కెంతమాత్రమును అవకాశము లేదు. ప్రకృతి బెదరింపులతో నూరకుండదు. విధింపదగిన శిక్షను కఠినముగ, నెట్టిమాట ఎల్లు లేకుండ విధించి తీరును. ఒక చిన్నబిడ్డ గుండుసూదిని తనచేతిలో గ్రుచ్చుకొన్నయెడల తక్షణమే బాధ కల్గును. ఆ బిడ్డ ఆ పనినే మరల చేసినచో మరల బాధ కల్గును. ఇట్లు ఎన్నిపర్యాయములు గుండుసూదిని చేతిలో గ్రుచ్చుకొనిన అన్నిమారులును బాధకల్గి తీరును. జడప్రకృతి తో సంబంధించినంతవరకు ఇట్టి శిక్ష సక్రమముగ కల్గితీరును. తుమార్పణవల్లను, ప్రార్థనలవల్లను ఇచ్చట ఏమియును లాభముండదు. ప్రకృతియొసంగు శిక్ష మిక్కిలి కఠినమైనది. కాని మనకు లాభదాయకమైనది. పసిబిడ్డ ఈ యంశమును కాలక్రమమున గ్రహించి, ప్రకృతి ధర్మముల నుల్లంఘింపకుండ జాగ్రత్తపడును.

ఈ సామాన్య ధర్మములలో మరియొక విశేషముకూడ కలదు. ఈ ధర్మములు మానవుని బాల్యావస్థకును, ప్రాధావస్థకును సమాసముగ వర్తించును. స్వానుభవమువలన సంపాదించిన యిట్టి జ్ఞానమువలననే స్త్రీపురుషులు తప్పపనులు చేయకుండ తప్పించుకొన గల్గుదురు. ఇంటివద్ద ఎట్టి విద్యావిధానము లేనప్పుడును, “ఈ పనులు చేయవచ్చును, ఈ పనులు చేయరాదు” అని తెల్పుటకై తల్లిదండ్రులుకాని గురువులుకాని లేనప్పుడును, మానవుడు స్వబుద్ధిచేతనే తన్నుతా నొక క్రమశిక్షకు లోనుకావించుకొనును. బాలకుడు పెరిగి యావనావస్థయందు ప్రవేశించిన తరువాత ఏ విధముగ పనిపాటలును లేకుండ వ్యర్థముగ కాలము పుచ్చినను, లేక తన ధర్మములను అశ్రద్ధగకాని, తెలివితక్కువగకాని నిర్వృత్తించినను దాని సహజముగ ప్రతిఫల మనతికాలములో నాతనికి కల్గితీరును. అతడు తన యుద్యోగమును కోల్పోయి దారిద్ర్యము ననుభవింపవలసి వచ్చును. అదే విధముగ తన కార్యాలయమునకుగాని, స్నేహితులవద్దకుగాని సకాలమునకు పోవు సదభ్యాసమును వృద్ధిపొందించుకొనని యాతని కనేకములైన ఇబ్బందులును, నష్టములును, అసౌఖ్యములును కల్గితీరును. ఒక వర్తకుడు తన కొనుబడిదారులవద్ద హెచ్చుమూల్యమును తీసికొనుట ప్రారంభించినచో అనతికాలములో ఆతని వ్యాపారము క్షీణించును. ఇయ్యది ఆతని యత్యాశకు నిరోధకము. అదే విధముగ ఒక వైద్యునివద్దకు వెక్కురు

రోగులు పోకుండినయెడల ఆతడు తగినంత శ్రద్ధతో పని చేయుచుండుట లేదని స్పష్టమగును. అందరిని నమ్మి అప్పు లిచ్చువాడును, జూదమువంటి వ్యాపారములలో పాల్గొనిన వర్తకుడును, చాల కష్టములకు లోనై, ఆ మీదట తొందర పడి యెట్టి పనియు చేయకూడదనియు, వ్యాపారములో చాల జాగ్రత్త నుండవలయు ననియు తెలిసికొందురు. ఈ విషయములు ప్రతి పౌరుని జీవితమునకును వర్తించును. “చేతులు కాలిన బాలుడు నిష్పను చూచి భయపడును.” అని ఆంగ్లమున నొక సామెత కలదు. దీనియందు రెండు ముఖ్యాంశములు మనకు ద్యోతకమగుచున్నవి. ప్రకృతిమాత మన కొసంగు క్రమశిక్షణ మంచును, సాంఘికముగ మనకు లభించు క్రమశిక్షణయందును ఎంతో సామ్యము కలదు. ఇట్టి క్రమశిక్షణ మనకు చాల లాభదాయక మను విషయముకూడ ఇం దంగీకరింపబడుచున్నది. దుఃఖభూయిష్టములగు స్వానుభవములవలన తా మీవరకు అనలంబించుచున్న చెడ్డపద్ధతులను విడిచిపెట్టినట్లుగ పలువురు మనతో నిత్యమును చెప్పుచుందురు. ఒకానొక పురుషుడు తనవద్దగల ధనమును విచ్చలవిడిగ వ్యయము చేయుచున్నాడని తలంపుడు. అట్టివాని కెవ్వరెన్ని హితబోధలు కావించినను ప్రయోజనముండదు. కష్టములు బాగుగా నాటిన తరువాత కాని ఆతనికి జ్ఞానము రాదు. మూర్ఖత్వమునకు ప్రతిఫలమైన అనివార్యమగు కష్ట పరంపర ననుభవించిన తరువాత కాని మూర్ఖత నడలజాల

దని యిందువలన తేలుచున్నది. దుష్కృత్యములకు ప్రకృతి సిద్ధముగ లభించు శిక్షయే మిక్కిలి ప్రయోజనకారియైన దనియు, మానవనిర్మితముగు శిక్షావిధానమును దీని స్థానమున నెలకొల్పుటకు వీలులేదనియు చెప్పవచ్చును. మన శిక్షాస్మృతియందలి శిక్షలవలన నేరములు రూపుమాయక పోవుటయే దీనికి తార్కాణము. నేరముల సరికట్టు నిమిత్తమై మనము సిద్ధపరచి అమలు కానించుచున్న శిక్షాస్మృతుల వలన, మనము కోరుచున్న సత్ఫలితము తెంతమాత్రమును కల్గుటలేదు. మనము విధించుచున్న శిక్షలు కృత్రిమమైనవి. కావున మానవ స్వభావమును సంస్కరించుటకు మారుగ నయ్యవి దుష్టప్రవృత్తుల నింకను బలపరచుచున్నవి. ప్రభుత్వేతర వ్యక్తులచే నెలకొల్పబడిన శిక్షణాకేంద్రములలో నేరస్థులను చక్కదిద్దుటకై మంచి యవకాశములు కాన్పించుచున్నవి. ఇచ్చట శిక్షావిధానము ప్రకృతిశిక్షావిధానమునకు మిక్కిలి చేరువగనుండును. దుష్కార్యములు చేయుట వలన కల్గు సహజమగు దుష్ఫలితములే ఇచ్చటి జనులకు లభించు శిక్ష. ఈ శిక్షణా కేంద్రములలో దోషియగు వాని స్వాతంత్ర్యము కొంతవరకు సంకుచితము కావింపబడును. అతడు తన పరిసరములందలి స్థితిగతుల గుర్తించి ఆత్మనిగ్రహముతో కాలముపుచ్చవలయు నని అతనికి ఆజ్ఞ ఈయబడును. దోషియగునాడు తన స్వాతంత్ర్యమును దుర్వినియోగము చేసి సంఘమునకు హానికల్గింపకుండచేయుటకే ఈ

నిర్బంధములు కావింపబడినవి. మేము పైన తెల్పిన అంశ ములవలన రెండు ముఖ్యవిషయములు తేలుచున్నవి. పిన్న వారికి మనము వర్తింపజేయు శ్రమశిక్షణా విధానము పెద్ద వారికి కూడ చక్కగ వర్తించును. దీని వలన మంచి ఫలిత ములు కలుగును. దోషులగు వారిని సంస్కరించుటకై మాన వులు చిచ్చించు శిక్షావిధానము, ప్రకృతియొక్క శిక్షావిధా నమున కనుగుణ్యముగ నున్నపక్షమున అయ్యది ఫలవంత మగును. లేనిచో అది నిర్ధరకమగును.

నైతికవిద్యావిధానమునకు మూలసూత్రముగ నుండ దగిన యంశమును మన మిప్పుడు కనుగొన్నారము. ఈ విధా నము మానవుని శైశవావస్థయందును, ప్రాథమికదశయందును కూడ ఉపయోగకారి యని ఋజునైనది. అట్టి సందర్భ మున నీ పద్ధతి మానవుని బాల్యదశయందు మాత్ర మేల లాభదాయకముగ నుండజాలదు? తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డ లకు ప్రకృతిధర్మములను చక్కగ నేర్పించి, ఆ ధర్మములను వారిచే ననుష్ఠింపజేయవలసినవారు. కావున బిడ్డలు చేయు నట్టి పనులకు ప్రకృతిసిద్ధములును, అనివార్యములును అగు ఫలితములు కలుగునట్లు చూచుట కూడ తల్లిదండ్రుల ధర్మము. బాలుడు చేసిన పనివలన కలుగుఫలితముల నిరోధించుట కాని, లేక వానిని పెంపుదలచేయుటకాని, లేక నిజమైన ఫలితముల స్థానమున కృత్రిమఫలితముల చూపుటకాని తల్లిదండ్రులు చేయరాదు. నిష్పక్షపాతబుద్ధిగల పాఠకులెల్లరును ఈ విధా నము సంగీకరింపగలరు.

మాయుద్దేశ్యములను వినిన తరువాత పాఠకులలో కొందరిట్లు వాదించవచ్చును. “ఇప్పుడుకూడ తల్లిదండ్రులలో పలువురీ విధానమునే అవలంబించుచున్నారు. తప్పుడు పనులు చేసిన బాలబాలికల కిప్పుడుకూడ ప్రకృతిసహజములగు శిక్షలే లభించుచున్నవి. బిడ్డలు కావించిన నిశుమోల్లంఘనమునకు ఫలితముగ తల్లిదండ్రులు నేడు వారిని చీనాట్లు పెట్టి దండించుచున్నారు. నైతికముగను, శారీరకముగాను బాలుడనుభవించు బాధ ఆతడు కావించిన దుష్కృత్యముల ఫలితముకాదా?” ఈ వాదనయందు కొంత నిజము లేకపోలేదు. తల్లిదండ్రులకు కల్గు నాగ్రహము బిడ్డలు కావించిన యకృత్యములకు ప్రతిఫలమనుట నిర్వివాదాంశము. బిడ్డలు కూడనిపనులు చేసినప్పుడు తండ్రులు మిక్కిలి కోపగించి యొకప్పుడు బెదరింతురు. లేదా రెండు దెబ్బలు కొట్టుదురు. బాలురు చేసిన నేరమున కిది ఫలితమనుట కెట్టి సంశయమును లేదు. కొంతవరకు ఈ శిక్షలు ప్రకృతిసహజములగు శిక్షలని మే మంగీకరింతుము. కాని కొన్ని పరిస్థితులలో మాత్రమే యిట్టి శిక్షలను సక్రమమైనవానినిగ మే మంగీకరింపగలము. తల్లిదండ్రులలో తగినంత నిగ్రహశక్తి లేనప్పుడును, బిడ్డలు హద్దు మీరిపోయినప్పుడును ఈ విధానము సరియైనదే కావచ్చును. సమాజములోని తండ్రులలో నధిక సంఖ్యాకులు నిగ్రహశక్తిలేనివారైనచో నిట్టి పద్ధతులు వాడక తీరదు. సమాజమునందలి మానవులలో కల యోగ్య

తల కనుసరించియే వారి విద్యావిధానములును, రాజకీయాది సంస్థలును ఏర్పడునని మే మీవరకే తెల్పియున్నాము. అనాగరకులగు తల్లిదండ్రుల బిడ్డలు అనాగరకులుగనే ఉండును. అట్టి బిడ్డలయొడ వారి తల్లిదండ్రు లనాగరకములగు పద్ధతుల నుపయోగించుట సహజవిషయము. తల్లిదండ్రులు విధించునట్టి క్రూరశిక్షల ననుభవించుట అట్టి బిడ్డలకు లాభదాయకమని తెలుపనగును. అనతికాలములో వా రొక అనాగరకసంఘమునందలి పోకులుగ మారిపోవుదురు. అట్టివారి కీ క్రూరపద్ధతులు జీవితనాటకమునకు నాంది వంటివి. నాగరకులగు ప్రజలు ఇందులకు విరుద్ధముగ వర్తింతురు. వారు తమ యసంతృప్తిని వెలిబుచ్చుటకై సౌమ్యములగు మార్గముల నవలంబింతురు. ఇది వారికి సహజ విషయము. వారి బిడ్డలు సహజముగ సత్ప్రవర్తనము కల్గియుండురు. కావున నా బిడ్డల కీ శిక్షలు చాలును. అందువలన తల్లిదండ్రులు తప్పుడుపనులు చేసిన తమ బిడ్డలను శిక్షించుటయందు సహజమగు పద్ధతులనే అవలంబించుచున్నా రని తెలుపవచ్చును. కుటుంబ నిర్వహణమునందు సద్విధానము లవలంబింపబడుటలో ప్రకృతికూడ మనకు తోడ్పడుచున్నది.

ఇచ్చట రెండు ముఖ్య విషయముల గమనింపుడు. ఇప్పుడు మన మొక సంధికాలములో నివసించుచున్నాము. పాత్రోత్త సిద్ధాంతములకును, ఆచరణలకును ఇప్పుడు నిరంతర సంఘర్షణ సాగుచున్నది. ఇట్టి సమయములో మన

మవలంబించు విద్యాపద్ధతులకును కాలమానపరిస్థితులకును వైరుధ్య మేర్పడుట కెంతయైన అవకాశమున్నది. పూర్వాచారపరాయణుల మూర్ఖవాదములకు చెవి యొగ్గి, కొందరు తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డలను కఠినశిక్షలకు గురికావింతురు. ఇట్టి పద్ధతులు తల్లిదండ్రులకు మనస్కరింపవు. వాని వలన దుష్ఫలితములు కూడ సంభవించును. మరికొందరు తల్లిదండ్రు లశ్యుత్తమవిధానముల నవలంబింపవలెనను పేరాసచే నిందులకు పూర్తిగ విరుద్ధములగు పద్ధతుల నవలంబింతురు. మరియొక ముఖ్యవిషయమును కూడ మనము గమనింపవలెను. చిన్నబిడ్డలకు లభింపవలసిన క్రమశిక్షణ తల్లిదండ్రుల నిగ్రహానుగ్రహములవలన లభించునట్టిదికాదు. తల్లిదండ్రు లీ విషయములలో జోక్యము కల్పించుకొనినను, కల్పించుకొనక పోయినను, వారు తమ యిష్టా నిష్టములను ప్రకటించినను, ప్రకటించకపోయినను, బాలురు కావించిన పనులవలన కొన్ని ఫలితము లనివార్యముగ, తుట్టతుదకు కల్గితీరును. ఈ ఫలితముల యనుభవమే బాలబాలికలకు క్రమశిక్షణ నిచ్చుటలో ముఖ్యవిభాగము. బాలబాలికలు కావించిన మంచి పనులకును చెడుపనులకును తగు ఫలితములను నేడు తల్లిదండ్రులు కల్పించుచున్నారు. ఇచ్చట వారు ప్రకృతిమాత స్థానము నాక్రమించుటకై యత్నము సేయుచున్నారు. కాని తల్లిదండ్రుల శిక్ష లేక బహుమానము ననుసరి లాభదాయకమును, సన్మార్గబోధకమును అగు ఫలితముల కల్పింపజాలవు.

ఆ లాభములను మనము ప్రకృతిమాత వలన మాత్రమే పొందగలము. ఇప్పుడు మేము కొన్ని ఉదాహరణల ద్వారా మాయద్వేషముల విశదీకరింపదలచినాము. వీని వలన ప్రకృతిసిద్ధమగు శిక్షయన నేమియో, కృత్రిమములగు శిక్షలనగా నేమియో తెలియవచ్చును. నిత్యజీవితమున కుపయోగకరములగు మరికొన్ని సూచనలు కూడ ఇం దిమిడి యుండును.

పిల్లలున్న ప్రతియింటి యందును కూడ వస్తువులు చిందరవందరగ పడిపోవుట సహజము. తల్లులును, ఇంటి లోని సేవకులును కూడ దీనిని బిడ్డలయల్లరి యని వర్ణింతురు. చిన్నబిడ్డలు తమ బొమ్మల పెట్టెలను తీసికొని ఆడుకొనిన తరువాత బొమ్మల నచ్చటచ్చట దిగవిడిచి పోవుదురు. తల్లియో తండ్రియో మనసుపడి తెచ్చిన పూలను బిడ్డలు తుణకాలములో త్రుంచి ప్రోవులుపెట్టుదురు. చిన్నచిన్న ఆడు బిడ్డలు తమ బొమ్మలకొరకై దుస్తులను సిద్ధము చేయుచు గదినిండ గుడ్డపీలికలు చిమ్మివేయుదురు. కాని ఇట్టి చెడ్డ అలవాట్లను మాన్పు విషయములో సరియైన పద్ధతులను మన మివలంబించుట లేదు, ఇట్టి అల్లరిపనులు చిన్నబిడ్డలకై ప్రత్యేకింపబడిన గదులలో జరిగినచో దాది పిల్లలపై విసుగు కొనుచు వివిధవస్తువులను చక్కగ నమర్చును. ఆఫీసు గదులలో నిట్టి యల్లరిపనులు సాగినచో ఇంటిలోని పెద్దపిల్లలు కాని, ఇంటిదాసికాని ఆస్థలమును చక్కబరచవలసివచ్చును.

కాని నిజముగ అల్లరిచేసిన బిడ్డలకు రెండుచీవాట్లు తప్ప మరేమియు శిక్ష లభింపదు. కొందరు బుద్ధిమంతు లిట్టి సందర్భములలో సక్రమములగు పద్ధతుల నవలంబించి, ఆ బిడ్డలచేతనే బాహుల్య నన్నిటిని పెట్టెలలో పెట్టింతురు. బట్టపీలికల నన్నిటిని ఏరునట్లు చేయుదురు. వస్తువులను చిందరవందరగ పారవేయుట వలన వానిని చక్కగ మరల అమర్చవలసిన శ్రమ యనెడి ఫలితము కలుచున్నది. ప్రతివ్యాపారస్తునికిని ఆతని దుకాణమునందును, ప్రతి ఇల్లాలికిని తన యింటి యందును ఇట్టి అనుభవము నిత్యమును కలుచుండును. భావిజీవితమునకై మానవుని సంసిద్ధుని చేయుటయే విద్య యొక్క ముఖ్యలక్ష్యములలో నొక్కటి యని మనము అంగీకరించుచున్నాము. కనుక తాము చేయుపనుల ప్రతి ఫలమును తామే యనుభవింపవలెనను సంగతిని బాలురు చిన్న నాటినుండియు తెలిసికొనవలెను. బాలునికి మొట్టమొదటి నుండియు ఈయబడిన నైతికశిక్షణ లోపభూయిష్ట మైన యెడల, మనము ఆతని (బాలకుని) పనులకు ప్రకృతిసహజ మగు పరిణామములను కలుగజేసినపక్షమున నాతడు (బాలకుడు) తిరుగుబాటు చేయవచ్చును. అట్టి సందర్భములలో ఆతని అవిధేయతవలన సంభవించు దుష్ఫలితముల కా బాలుని పాత్రుని చేయవలెను. బాలుడు తన యాటవస్తువుల నింటి నిండ చిందరవందరగ పారవేసియు, ఇంటినిండ బట్టతునకలను వెదజల్లియు, వానిని మరల జమచేయుభారమును మరియొకరి

పై త్రోసినాడు. అందువలన ఆ బాలుడు ముందుముందు ఇతరుల కిట్టి ఆసౌకర్యమును కల్పించు నవకాశము నాతని కీయ రాదు. మరియొక షరాయ మాబిడ్డ తన బొమ్మల పెట్టె నీయవలసినదని యడిగినప్పుడు తల్లి యిట్లు సమాధాన మీయ వలెను. “క్రిందటి షరాయము నీకు బొమ్మల పెట్టె నిచ్చి నప్పుడు నీవు బొమ్మల నన్నిటిని అచ్చటచ్చట పారవైచి నావు. వానిని జానకి ఏరి జాగ్రత్తపెట్టవలసివచ్చెను. ప్రతి దినము నీవు బొమ్మల నీవిధముగ నెచ్చట తోచిన నచ్చట పారవేయుచున్నచో వానినన్నిటిని జమచేసి మరల తీసికొని వచ్చుటకు జానకికి నిత్యమును తీరిక యుండదు. నే నా పని చేయలేను. నీవు ఆటలు ముగియగానే బొమ్మలను జాగ్రత్త పెట్టుకొనవు కావున నీకు బొమ్మలను ఇచ్చుటకు వీలులేదు.” ఇది చిన్నబిడ్డ చేసినపనికి సరియైన ప్రతిఫలము. ఇందు సహజ మగు శిక్షలో హెచ్చుతగ్గులు కావింపబడలేదు. ఈ యంశ మును చిన్నబిడ్డ యెరుంగవలెను. బాలిక కత్యంతము బాధ కలుగు సందర్భములోనే శిక్ష విధింపబడును. క్రొత్తగ తన మనస్సులో జనించిన కోరిక తీర్చబడునని బాలిక యూహించుచున్న సందర్భములో ఆమె యాశ నిరాశ యగును. అప్పుడు మనస్సునకు గాఢముగ నొప్పి తగులును. ఆ నొప్పి ఆబిడ్డ భావిచర్యలను ప్రభావితము కావించును. ఇట్టి ప్రభావమే మరలమరల మనస్సుపై పడినచో బాలికలో గల లోపములు సవరణ యగుటకు సావకాశ మేర్పడును. ఈవిధా

నమువలన బాలిక సకాలముం దొక ముఖ్యముగు పాఠమును నేర్చుకొనును : ప్రపంచములో కష్టపడకుండ యెట్టి సుఖమును లభింప దను విషయమును బాలిక తెలిసికొనును.

మరియొక యుదాహరణమును గైకొందము. మా యెరుకలో కనకసుందరి యను నొక బాలిక యుండెడిది. ఆమె నిత్యమును తన యింటివారితో వాహ్యళికి పోయెడిది. కాని యెన్నడునుకూడ ఆమె సకాలమునకు సిద్ధముగా నుండని కారణమున ఆమెకు నిత్యమును చివాట్లు సిద్ధించుచుండెడివి. కనకసుందరి ప్రతియంశము నందును మిక్కిలి కుశూలము గలది. ఆమె యే పనిని చేకొనిన దానియందే నిమగ్నురాలై పోవుచుండును. కావున యింటిలోనివా రందరును వాహ్యళికి పోవుటకై సిద్ధపడువరకును ఆమె తన పనిపాటలను మానే డిది కాదు. ఇంటిలోని ఇతర బాలబాలికలును, ఉపాధ్యాయి నియు నిత్యమును కనకసుందరికొరకై వేచియుండవలసి వచ్చెడిది. తల్లి యామెను నిత్యమును తప్పకుండ చీవాట్లు పెట్టుచుండెడిది. కాని యీ మందలింపువలన యెంతమాత్రమును లాభము లేకపోయినను, కనకసుందరికి ప్రకృతిసహజ మగు శిక్షను విధింపవలెనని తల్లి కెన్నడును తోచలేదు. ఇతరు లిట్లు చేయవలసినదిగా తల్లికి సలహా నిచ్చిరి. కాని దానివలన లాభము లేకపోయెను. సకాలమున పనులు చేయని యెడల మన కనేకనష్టములు సంభవించును. మనము పోవ దలచిన రైలు దాటిపోవచ్చును; స్త్రీమరు అప్పుడే రేవునుండి

బయలుదేరి యుండుట తటస్థించును ; మా ర్కెటులోని తానూ కూరలన్నిటిని ఇతరులు కొనివేసి యుందురు ; లేదా నీవు పోయిన నాటకముహాలులోని మంచిన్నీట్లు అన్నిటిని ఇతరులు ఆక్రమించి యుందురు. ఇట్టి అననుకూలతలు సంభవింపకుండుటకొరకే మన మందరమును కూడ మన పనులను సకాలమున నెరవేర్చుచుండుము. పై యంశము వలన మన కొక సీతిపాఠము లభించుచున్నది. తనకు సంభవింపబోవు అననుకూలతను గుర్తించియే చిన్న బిడ్డలుకూడ వర్తింపవలెను. కనకసుందరి వాహ్యళికి పోవు సమయము వచ్చుసరికి సిద్ధముగా నుండనిపక్షమున నామె యింటివద్దనే ఉండిపోవలెను. పికారుకు పోవుటకై ఆమె కవకాశము లభింపకూడదు. ఈ విధముగ నొకటి రెండు పర్యాయము లామె యింటివద్దనే దిగబడిపోయిన యెడలను, తన తోటి ప్రిలు హాయిగ ఊరి వెలుపల ఆడుకొనుచున్నప్పుడు తన కా యవకాశము లభింపకపోయిన యెడలను కనకసుందరి స్వభావములో మార్పు సంభవించుట కవకాశము కల్గును. తనకు మిక్కిలి ప్రీతికరమైన వాహ్యళి తన అలసతోవలన లేకుండ పోయినదని ఆమె గ్రహించును. ఏది యెట్లున్నను మేము సూచించిన పద్ధతివలన మంచి ఫలితములు సిద్ధించుట కెక్కుడు అవకాశము కలదు. అట్లుకాక నిత్యమును బిడ్డలను చీవాట్లు పెట్టుచుండినపక్షమున వారు మొండికెత్తిపోవుటయే కాని మరెట్టి ఫలితమును కలుగదు.

అదే విధముగ మిక్కిలి నిర్లక్ష్యస్వభావము కల కొందరు పిల్లలు తమ యాటబామ్మలను తరచు పోగొట్టుకొందురు. లేదా ఒగులగొట్టుదురు. దీని కొక్కటియే సరియైన శిక్ష యని మా నమ్మకము. పోయిన బామ్మలు వారికి మరల ఈయరాదు. జ్ఞానము వచ్చినవారి కీ యంశము బాగుగా తెలియును. కావున వారు తమ వస్తువుల విషయమై యెక్కుడు శ్రద్ధ పూనుదురు. ఏదైన నొక వస్తువు పోయినచో దాని కొరత మనల మిక్కిలి బాధించును. దానిని మరల కొనవలెనన్నచో సొమ్ము వ్యయమగును. ఈ రెండు కారణముల వలనను చెద్దవారు తమతమ వస్తువులను జాగ్రత్తగ వాడుకొందురు. బిడ్డల యొక్క అనుభవములు కూడ ఇంచుమించు ఇట్టివిగానే ఉండవలయును. ఇప్పుడు మేము సూచించు కాలము శైశవావస్థకాదు. శైశవదశయందు చిన్నబిడ్డలు తమ చేతికందిన ప్రతివస్తువును తునకలు తునకలుగ చేసి పారవేసి ఆ వస్తువుల లక్షణముల కన్గొనజూతురు. ఈ కాలమునందు అజాగ్రత్తవలన కల్గు దుష్ఫలితముల నా బిడ్డ లింకను పూర్తిగ గ్రహింపజాలరు. కాని బిడ్డలు కొంత యెదిగిన తరువాత ప్రత్యేకముగ తమకు కొన్ని వస్తువులుండుట యనగా నేమియో దానివలన లాభము లేమియో గ్రహింపజాలుదురు. ఈడు వచ్చిన పిల్లవానికి తనకు ప్రత్యేకముగ నొక చాకు ఉండుటవలన లాభ మేమియో తెలియును. అట్టివాడు తన చాకును మోటపనులకై వాడి దానిని విరుగగొట్టినను, తన

యెక్కడనో జొంకలలో తిరుగుచు బెత్తములను కోసికొనిన మీదట చాకు నచ్చటనే మరచిపోయిన యెడలను, తల్లిదండ్రులును, బంధువులును అతిగారాబముచేత వానికి తక్షణమే మరియొక చాకును కొని యిస్తురు. ఇట్లు చేయుటవలన బాలుని కొక చక్కని నీతిపాఠము లభించు ననకాశము పోవుచున్నదని వారు గుర్తింపరు. ఇట్టి సందర్భములలో తండ్రి కుమారుని పిలిచి, “సొమ్ము వెచ్చించినకాని చాకు లభింపదు. కష్టపడినకాని సొమ్మును సంపాదింపజాలము. నిత్యమును నీవు చాకులను విరుగగొట్టుటయో, లేక పారవేయుటయో చేయుచున్నయెడల నేను నీకు క్రొత్త చాకులను తెచ్చి ఈయజాలను. నీవు ఇప్పటికంటె ఎక్కువ శ్రద్ధగ నీ వస్తువులను జాగ్రత్తపరచుకొనుచున్నట్లు నాకు నమ్మిక కుదిరిన తరువాత కాని పోయిన చాకుకు మారుగ మరియొకదానిని నీ కీయజాలను.” అని స్పష్టముగ తెలుపవలెను. సొమ్ము ఖర్చుచేయు విషయములో కూడ నిట్టి క్రమశిక్షణనే బాలుర కొసంగుట చాల యావశ్యకము.

మేము మీ కిప్పుడు చూపిన యుదాహరణలు చాల సులభమైనవి కావున వానిని మేము గైకొన్నారము. ప్రకృతిసిద్ధమగు శిక్షలును, కృత్రిమము లగు శిక్షలునూ అనగా నేమియో మేము అందు చూపినారము. సహజమగు శిక్షలు మాత్రమే ఉపయోగకరము లని కూడ మేము వాదించుచున్నాము. కాని నేడు మనలో పలువురు కృత్రిమమగు శిక్షణావిధాన

మునే అవలంబించుచున్నారు. మేము నిర్వచించిన సూత్రము నందలి సూక్ష్మములను, ఉన్నతతర ప్రయోజనములను విస్తరించుటకు పూర్వము, మా సూత్రమునందలి ప్రాశస్త్యమును చాలకుటుంబములలో అనుభవపూర్వకముగ నెట్లు ప్రజలు తెలిసికొనుచున్నారో పరిశీలించెదము.

మాచే నిర్వచింపబడిన సూత్రము ననుసరించిన పక్షమున కార్యకారణసంబంధముల గూర్చిన చక్కని జ్ఞాన మేర్పడును. పునః పునః ఇట్టి అనుభవములు సంభవించిన పక్షమున కార్యకారణభావములు సంపూర్ణముగను, విస్పష్టముగను ప్రజలకు తెలియవచ్చును. మనము చేయు పనులవలన కల్గు లాభనష్టములను స్వయముగ గుర్తించిననాడు మన ప్రవర్తన సక్రమముగ నుండును. కేవల మితరులు చెప్పిన మాటలను మనము నమ్ముచు నచ్చినచో మన ప్రవర్తన యంత నిర్దుష్టముగ నుండజాలదు. వస్తువులను చిందరవందరగ పారవేసిన పక్షమున వానిని మరల చక్కగ జమ చేయవలసిన కష్టము తనకు కల్గుననియు, సకాలమునకు తాను సిద్ధము కాని పక్షమున తనకు లభింపవలసిన యానందము లభింపదనియు, వస్తువుల సక్రేద్రగ పారవైచినచో మిక్కిలి ఉపయోగకరములగు వస్తువులు తనకు లేకుండ పోవుననియు గ్రహించిన పిల్లవాడు తన పనులవలనకల్గు దుష్టపరిణామముల చక్కగ తెలిసికొనుటయే కాక కార్యకారణముల సంబంధమును బాగుగా అవగాహన చేసికొనును. పెరిగి పెద్దవా

డైన మీదట భావిజీవితమునం దాతని కిట్టి యనుభవములే కల్గితీరును. ఒక పిల్లవాడేదైన నొక తప్పుపని చేసినప్పుడు తల్లిదండ్రు లాతనిని చీవాట్లు పెట్టికాని, లేక సందర్భము లేని మరియేదో శిక్ష నొసంగి ఊరకుండిన గాని రెండు విధము లగు నష్టములు సంభవించును. బాలుడీ విధమగు శిక్షల నెంత మాత్రమును లక్ష్యముచేయడు. మంచిపనులు, చెడ్డ పనుల వలనకల్గు పరిణామము లెట్టివో తెలిసికొను సదవకాశ మాతనికి లభింపకుండ పోవును. నిశితబుద్ధికలవా రందరును కూడ కృత్రిమమగు శిక్షలను విధించుటవలన కల్గు నష్టము లను చాల కాలమునకు పూర్వమే కన్గొనియున్నారు. చేయ బడిన చెడ్డపనికి సరియగు శిక్షను విధించుటకు మారుగ చీవాట్లు పెట్టుటకాని లేక ఇతర పద్ధతుల నవలంబించుట కాని చేసినచో సరియైన నైతికప్రమాణము లేర్పడవు. ఏదైన చేయకూడని పనిచేసిన పక్షమున తల్లిదండ్రుల యొక్కయు, ఉపాధ్యాయుని యొక్కయు ఆగ్రహమునకు గురికావలసినచున్నను నొక భానము మాత్రమే విద్యార్థి యొక్క శైశవమందును, బాల్యానన్ధయందును సర్వసాధారణముగ నేర్పడు చున్నది. కావున తప్పుడు పనులకును, తల్లిదండ్రుల యాగ్రహమునకును ఆతడు కార్యకారణసంబంధమును కల్పించుకొనుచున్నాడు. పిల్లవాడు పెరిగి సంప్రాప్తవయస్కుడైనతరువాత ఆతనికి భయకారణమగు తల్లిదండ్రుల యొక్కయు, ఉపాధ్యాయుల యొక్కయు అధి

కారము తొలగిపోవును. అప్పుడు తప్పుడు పనులు చేయుటపై గల నిర్బంధములు కూడ చాలవరకు మాయమగును. చెడ్డపనుల వలన కల్గు సహజమగు దుష్ప్రవృత్తిని ములను ఆతడు స్వానుభవమువలన తెలిసికొనవలసివచ్చును. ఇట్టి శిక్షావిధానమునందు గల లోపములను స్వానుభవము వలన తెలిసికొనిన యొక్క రిక్లు తెల్పుచున్నాడు. “పాఠశాలల నుండి వెలువడిన యువకులందఱును, అందును ముఖ్యముగ తల్లిదండ్రుల చెప్పచేతలలో మెలగనివారు అన్నివిధములగు దురభ్యాసములకును లోనగుదురు. సమాజములో ఎట్లు నడచుకొనవలయునో వారికి తెలియదు. సత్ప్రవర్తన యన నెట్టిదో వారెరుంగరు. వారి జీవితమునకు నైతికములగు పునాదులుండవు. ప్రపంచానుభవముచే సుశిక్షితులగువరకును వారు సంఘమునకు ప్రమాద కారణముగ పరిణమింతురు.”

ప్రకృతిసిద్ధమగు క్రమశిక్షణయందు మరియొక మంచి లక్షణము కలదు. అది మిక్కిలి న్యాయబద్ధమైనది. బాలురు కూడ ఈ యంశము నంగీకరింతురు. తాను చేసిన చెడ్డపనికి సరియగు ప్రతిఫలమైన శిక్ష ననుభవించిన బాలుడు తన కన్యాయము జరగినదని యెన్నడును తలంపడు. కృత్రిమ మగు శిక్ష ననుభవించిన బాలుని భావములు వేరుగ నుండును. ఈ విషయము పిన్నలకును పెద్దలకును సమానముగ వర్తించును. తన దుస్తుల విషయమై యెంతమాత్రమును

శ్రద్ధ వహింపని యొక బాలుని యుదాహరణమును గైకొనుడు. అతడు చెట్లను పుట్లను ఎక్కుచుండును. తన దుస్తులపై దుమ్ము, మట్టి పడినను అతడు లక్ష్యము చేయడు. అట్టి పిల్లవానిని బాగుగా కొట్టినను, అతని కన్నము పెట్టుట మాని వేసినను, తన కేదో అన్యాయము జరిగినట్లైతడు భావించును. ఆ బాలుడు తనకు విధింపబడిన శిక్షనుగూర్చి యాగ్రహపడునే కాని, తాను చేసిన చెడుపనులను గూర్చి యాలోచింపడు. అట్టి బాలుని శిక్షించుటకు మారుగ అతడు చేసిన తప్పులను సవరించుకొనవలసినదిగా — అనగా మురికి బట్టలను ఉడుకుకొనుమనియో, చినిగిపోయిన బట్టలను తన చేతనై నట్లుగా కుట్టుకొనుమనియో మన మాతని నాజ్ఞాపించితిమని భావింపుడు. అప్పు డాతడు తాను పడుచున్న కష్టము స్వయం కృతాపరాధజన్యమని గుర్తించునుకదా! శిక్ష ననుభవించుచున్నంతకాలమును అతడు తాను చేసిన చెడు పనికిని, తా ననుభవించుచున్న శిక్షకును గల కార్యకారణ సంబంధమును గూర్చి యాలోచించుచునే యుండును. అతని కెంత యాగ్రహము కల్గినను, తా ననుభవించుచున్న శిక్ష న్యాయమైనదే యను భావ మాతని కించుమించుగ కల్గును. బాలుడు తన తప్పును గ్రహింపక తరచు తన దుస్తులను చించుకొనుచుండిన పక్షమున తండ్రి ప్రకృతిసహజమగు శిక్షణావిధానము ననుసరించి, మరల నిర్ణీతకాలము వచ్చువరకును ఆ బాలునికి క్రొత్త దుస్తులను కుట్టించి ఈయరాదు. ఈ నడుమకాలమున పండుగ

పబ్బములును కాని, పొదుగూరికి ప్రయాణములు కాని సంభవించిన పక్షమున సరియైన దుస్తులు లేనికారణమున బాలుడు వానియందు ఇతరులతోపాటు పాల్గొని ఆనందమును పొందజాలడు. అప్పుడు తనకు కట్టిన శిక్ష కాతడు చాల చింత పడుననుట తథ్యమేకాని తోస్తోడనే ఆతడా శిక్షకు కారణమును తెలిసికొని, అది తన యశ్రద్ధమూలముననే సంభవించినదని తప్పక గుర్తించును. ఈ విషయమును గుర్తించిన తర్వాత, తన అకార్యమునకును శిక్షకును గల సంబంధమును గ్రహించి, తన కన్యాయము జరిగిన దనుభ్రమ నాతడు విడచిపెట్టును.

ఇట్టి శిక్షణా విధానము నవలంబించుట వలన తల్లిదండ్రుల యొక్కయు బిడ్డలయొక్కయు మనస్సులలో చాల తక్కువ యశాంతి కలుగును. బిడ్డలు చేసిన తప్పుపనుల వలన సహజముగ వారికి సంభవించు కష్టనష్టములకు మారుగ తల్లిదండ్రులు కృత్రిమముగ శిక్షలను వారికి విధించినపక్షమున రెండు విధములగు నష్టములు సంభవించును. బిడ్డలు కావించు చెడుగులను నివారించుటకై ప్రతి కుటుంబమువారును కొన్ని ప్రత్యేక నియమములను కావించుకొనవలసినవచ్చును. ఈ నియమము లాచరణయం దిడుటలో తమ గౌరవమును, హోదాయమును ఇమిడియున్నట్లును, వాని సతిక్రమించుట తమ కగౌరవ మనియు తల్లిదండ్రులు భావింప గడంగుదురు. నియమొల్లంఘనము వారి కాగ్రహకారణ మగును. బిడ్డలు చేసిన తప్పుపనులను సరిదిద్దుటకై తల్లిదండ్రులు శారీరికముగ శ్రమ

ప్రజలని పుచ్చును. అదనపుఖర్చులకు లోనుకావలసివచ్చును. ఇందువలన వారి మనస్సునకు విశేషము క్లేశము సంభవించును. నిజమున కీ ఫలితముల ననుభవింపవలసినవారు చెడు పనులు చేసిన బిడ్డలే. కృత్రిమ శిక్షణావిధానమువలన నష్టమునకు గురియగువారు తల్లిదండ్రు లొక్కరేకారు. అకృత్యములకు ప్రతిఫలముగ సంభవించు శిక్షలు మనకు వ్యక్తుల మూలముగకాక ప్రకృతినూత వలన లభించును. అందువలన మనకు కల్గు చికాకు తాత్కాలికముగను, స్వల్పముగను ఉండును. కాని తల్లిదండ్రులు స్వయముగ విధించిన శిక్షలు వ్యక్తుల మూలముగ సంభవించిన కారణమున బాలబాలికల కవి యెక్కుడు బాధ కల్గించును. ఆ శిక్షను వారు చాల దినముల నరకును మరువజాలరు. లోపభూయిష్ఠమగు నీ శిక్షణా విధానమును మొట్టమొదట నుండియు అవలంబించినచో కల్గు దుష్ఫలితముల గూర్చి యిండుక యోచింపుడు. అజ్ఞానము వలనను, అనుభవ శూన్యతవలనను బిడ్డలు చెడుపనులు చేసినప్పుడు, తత్ఫలితములను బిడ్డలకు చెందనీయకుండ తల్లిదండ్రులే యనుభవించినారని తలంపుడు. ఈ శిక్షలను ఒకవంక తా మనుభవించుచు, వేరొకవంక ఆ బిడ్డలు చేసిన అకృత్యములు వారికి (బిడ్డలకు) తెలియవచ్చుటకొరకై తల్లిదండ్రులు మరికొన్ని ప్రతిఫలములను వారి కందజేయుచున్నారని యూహింపుడు. ఒకబిడ్డ మరగుచున్న నీరుకల యొక గిన్నెను కదలించి, ఆ నీటిని తన కాల్చిపై యొలుకబోసికొన

బోవునప్పుడు తల్లి యడ్డుపడి ఆనీటిని తన కాల్చిపై పడునట్లు చేసినట్లు భావింపుడు. అప్పు డామె కాలు బాబ్బలెక్కును. బిడ్డచేసిన చిలిపిపనికి ప్రతిఫలముగ తల్లి యొకదెబ్బ నా బిడ్డకు ప్రసాదించును. ఇదే విధముగ నిత్యము ఆన్ని యంశములలోను జరుగుచుండునని యూహింపుడు. ఆనుదినమును ఇట్టి సంఘటనలే జరుగుచుండినచో ఇరుపక్షములకును నానాటికిని కోపము హెచ్చిపోవును. ఇరురువును కూడ ఎల్లప్పుడును చీకాకు పడుచుండుట సంభవించును. బాలుర పిన్నతనము దే శిక్షణా పద్ధతుల నవలంబింతురో, ఆ పద్ధతులనే బాలురు పెరిగి పెద్ద వారగుచున్నప్పుడు కూడ తల్లిదండ్రులు ఉపయోగింతురు. పిల్లవాడు బుద్ధిపూర్వకముగ తన చెల్లెలి యాటబొమ్మను పగులగొట్టినప్పుడు తండ్రి కుమారుని రెండు దెబ్బలువైచి, కుమార్తె కొరకై తన సొమ్ము వెచ్చించి మరల ఆటబొమ్మను కొనును. ఇప్పుడు తండ్రి యేమిచేయుచున్నాడు? కుమారుడు చేసిన అకృత్యము నలన కల్లు సహజ ప్రతిఫలమును తా ననుభవించి, ఆతినికి కృత్రిమమును శిక్షను విధించుచున్నాడు. ఇందువలన తండ్రి కొడుకు లిద్వరకును కూడ అకారణముగ కోపావేశము కల్లుట తటస్థించును. ఇందులకు మారు పగిలిపోయిన బొమ్మను పిల్లవాడు తనవద్దకల సొమ్ము నుండి కొని ఈయవలసినదిగా తండ్రి నిర్ణయించినాకని భావింపుడు, అప్పు డిరువురకును కూడ తక్కువ మనస్తాపము కల్గును. పగిలిపోయిన ఆటబొమ్మను బాలుడు తన సొమ్ముతో

కొని ఈయవలెననియు, వైఖర్చులకై ప్రతిమాసమును ఆతనికి ఈయబడు సొమ్ములోనుండి భాగముఖరీదు మినహాయించబడుననియు, తండ్రి నిర్ణయము చేసినచో తండ్రికిని కుమారునకును కూడ విశేషము ఆగ్రహము రాదు. జేబు ఖర్చులకై లభించుసొమ్ము తగ్గిపోయిన తరువాత కుమారుని మనస్సున కాప్రతిఫలము బాగుగా నాటగలదు. తనకు సంభవించిన శిక్ష న్యాయమైనదేయని యాతడు గుర్తింప జాలును. ప్రకృతి సహజములగుశిక్షల నందజేయు శిక్షణా విధానము మన మనస్సున కావేశము కల్గింపదు. దీనికి రెండు కారణములు : విధింపబడినశిక్ష న్యాయమైనదని మనము గుర్తింతుము. శిక్షవిధించునది పరోక్షమగు ప్రకృతికాని ప్రత్యక్షముగనున్న తల్లిదండ్రులుకారు.

మేము సూచించిన విధానమువలన మరియొక సత్ఫలితము కూడ కల్గితీగును. ఇప్పుడు తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును వైమనస్యమునకు తక్కువయవకాశముండును. వారి సంబంధములు స్నేహపూర్వకములై యుండును. కావున తల్లిదండ్రులమాటలు బిడ్డలచేవి కెక్కుటకు మంచి వాతావరణ మేర్పడును. ఆగ్రహ మే కారణమువలన కల్గినను, ఎవ్వరి మూలముగ కల్గినను అది నష్టదాయకము. అందును ముఖ్యముగ తండ్రి కుమారుని కొండొరులపై కోపము వచ్చినచో అది యింకను నష్టహేతువు. కోపమువలన అన్యోన్యాయరాగబంధము క్షీణించును. అనురాగబంధము లేనినాడు వారి

కొండొరుల మాట యందు విలువ యుండదు. భావములకును ఇష్టానిష్టములకును సన్నిహితసంబంధము కలదు. బాలుకును, వృద్ధులను కూడ తమ కనిష్టహేతువులగు భావములతో సంబంధముగల యర్థములయెడ వైముఖ్యము నహింతురు. లేక ఒకానొకప్పుడు మన మొక వ్యక్తినికాని పదార్థమును కాని మిక్కిలి యభిమానముతో చూచినను, దానివలన మనకు బాధకల్గిననాడు, ఆ బాధయొక్క తీవ్రతను బట్టి మన యభిమానబంధము కూడ సడలిపోవును. తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డలను తరచుగ కొట్టుచు, నిందించుచు నున్న పక్షమున వారికిని వారి సంతానమునకును సహజముగ నుండవలసిన యనురాగము క్షీణించును. బిడ్డ లెల్లప్పుడును అవిధేయులుగను, అసంతృప్తులుగను ఉన్నపక్షమున కొంత కాలమునకు తల్లిదండ్రులకు వారిపై విసువు జనించును. విసువు మరికొంత కాలమున కసహ్యతగ మారవచ్చును. కావున నిత్యమును తన్నుశిక్షించు తండ్రి యెడల కుమారు డలక్ష్యము చూపును. లేదా ఆత డనిన నసహించుకొనును. ఇట్టియుదాహరణముల నెన్నియైన చూపవచ్చును. అదే విధముగ తమ ప్రారబ్ధవశమున తమకు దుష్టసంతానము కల్గినదని బాధపడు తల్లిదండ్రులు కూడ అనేకు లుందురు. పైపద్ధతుల నవలంబించుటవలన తల్లిదండ్రులకును, బిడ్డలకును వైమనస్యము సంభవించుననియు, అట్టి వైమనస్యమువలన మన నైతికజీవనమునకు తీరని యపకృతి కల్గుననియు యెల్లవారును గుర్తింప

జాలుదురు. కావున తల్లిదండ్రులు సాధ్యమైనంతవరకు బిడ్డలతో విరోధము సంభవించునట్టి కార్యములను చేయరాదు. వారు మేము ప్రతిపాదించిన ప్రకృతిసహజమగు శిక్షణావిధానము నవలంబించుట చాల అవసరము. అప్పుడు వారు దండవిధాయులుగ నుండవలసిన ఆవశ్యకత తొలగిపోవును. వారికిని వారి సంతానమునకును ఒండొరుల యెడ వైరభావముండుటకు అవసరము లేకుండపోవును.

అత్యంత సహజమగు పరిణామముల మాత్రమే కలుగజేయునట్టి ఈ ప్రకృతిశిక్షణావిధానము దైవనిర్మితమని కూడ మావిశ్వాసము. ఈ విధానము బాల్యమునందును యశావనమునందేకాక కౌమారావస్థయందు సైతము చాల ఉపకారి కాగలదు. ఈ శిక్షణావిధానములో నీ క్రింది మంచి లక్షణములు కలవు : మానవుడు తాను చేసిన పనులవలన కల్గు సత్ఫలితములను, దుష్పరిణామములను స్వానుభవముచే గుర్తించి, సత్కార్యములేవియో, దుష్కార్యము లేవియో తెలిసికొనగల్గును. బాలుని కేదైన బాధకాని నొప్పికాని కల్గినచో అది తాను చేసిన తప్పుపని వలననే సంభవించినదనియు, ఆ శిక్ష న్యాయమైనదేయనియు, ఆతడు గ్రహించును. తనకు కల్గిన శిక్ష న్యాయమైనదని యెరుంగుట వలనను, శిక్ష ప్రకృతి శక్తుల మూలమున సంభవించుటవలనను, అందు వ్యక్తుల కెట్టిజోక్యమును లేక పోవుటవలనను, బాలుని కాగ్రహము కల్గుటకు అవకాశ ముండదు. ఈ సందర్భములో

తండ్రి స్వయముగ కుమారు నేవిధముగను శిక్షింపక తటస్థముగ నుండి పోవును. కావున ఆతని కెట్టి చికాకును కలుగదు. తండ్రికిని, కుమారునకును, అన్యోన్యవైషమ్యములు తొలగిపోవుటచే వారి సంబంధములు స్నేహార్థములును, ప్రేమపూర్వకములుగను పరిణమించును. తండ్రి పల్కులు కుమారునిపై నెక్కుడు ప్రభావమును చూపగల్గును.

“ఎవ్వరైనను మిక్కిలి చెడ్డగ ప్రవర్తించిన పక్షమున నేమి చేయవలయును? ఉదాహరణమునకు ఒక బాలుడు చిన్న దొంగతనమును చేసినచో మన మీ శిక్షణావిధానము ననుసరించి యేమి చేయవలసి యుండును? అబద్ధము పల్కినను, చెల్లెలిని కాని తమ్ముని కాని బాలుడు బాధించిన యెడలను మన మేమి చేయవలెను!” అని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును.

పై ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చుటకు పూర్వము పరిస్థితుల యాదార్థ్యమును విశదీకరింపగల కొన్ని యంశముల పరామర్శింతుము.

మా మిత్రుడొకడు తన బావ యింటిలో నివసించుచు, తన మేనల్లునికిని, మేనకోడలికిని విద్యను నేర్పు బాధ్యతను వహించెను. విద్యను నేర్పుటలో నాతడు మేము వర్ణించిన విధానమునే అవలంబించెను. కాని అందులకు మూల మాతడు విషయములను సవిమర్శముగ నాలోచించుట వలన కాదు. బిడ్డల యెడ నాతనికి గల సహజమగు సానుభూతియే అందు

లకు హేతువు. ఇంటిలో నున్నంతకాలమును ఆ బిడ్డ లాతనికి శిష్యులు. బయటికి పోయినప్పుడు వారాతనికి మిత్రులు. ఆతడు నిత్యమును వాహ్యాళికి పోయినప్పుడు వారాతని ననుసరించుచుండెడివారు. ఆతడు రకరకములగు మొక్కలను వెదకుచున్నప్పుడు వారాతనికి తోడ్పడెడివారు. ఆతడు వానిని పరీక్షించుచున్నప్పుడు బిడ్డలు తాము కూడ ఆ మొక్కలను జాగ్రత్తగ పరీక్షించెడివారు. ఈ విధముగ మేనమామ సాంగత్యము వలన వారికి వినోదమును, విజ్ఞానమును కూడ లభించుచుండెడివి. ఒక విధమున ఆ మేనమామ ఆ బిడ్డలకు మాతాపితరుల స్థానము నాక్రమించెనని చెప్పవచ్చును. ఈ యంశముల నన్నిటిని మా కొకనాడు వర్ణించి చెప్పి, ఆతడీ క్రింది విశేషములను కూడ తెల్పెను. ఒకనాడు సాయం కాలము మేనమామకు ఇంటిలోని మరియొక భాగములో నున్న ఒకానొక వస్తువు కావలసి వచ్చెను. ఆతడు దానిని తేవలసినదిగా తన మేనల్లునితో చెప్పెను. అప్పుడు ఆ పిల్లవాడు ఏదో ఆటలాడుకొనుచున్నందువలన, మేనమామ చెప్పిన పని చేయుటకు నిరాకరించెననియో, లేక అనిష్టత చూపెననియో మాకు జ్ఞాపకము. మేనమామకు బాలుని నిర్బంధము చేయుట ఇష్టము లేనందువలన తానే స్వయముగ పోయి ఆ వస్తువును తెచ్చికొనెను. మేనల్లుని అవిధేయతవలన తనకు కల్గిన చికాకును ఆతడు తన చర్యలలో మాత్రము చూపెను. ఆ నాటి రాత్రి మేనల్లుడు యథా

ప్రకారముగ మామతో ముచ్చటించుటకై పోయినప్పుడు మామ వానియొడ విముఖతను చూపెను. తన మనస్సుతో సహజముగ కల్గిన అసంతృప్తి నాతడు ప్రకటించెను. ఈ విధముగ మేనమామ మేనల్లుని కాతడు చూపిన ప్రవర్తనవలన కల్గుఫలితము తెలియజేసెను. ఆ మరునాటి ఉదయము మేనమామ లేచుసరికి మేనల్లుడు వేడిసీటిని తీసి కొనిపోయి ఆయన కందిచ్చెను. మామగది సంతను కలయజూచి “మామయ్యా! మీకు మీ బూట్లు కావలెను కాబోలు” అని పల్కుచు పిల్లవాడు శీఘ్రముగా మేడమెట్లు దిగి వానిని తెచ్చుటకై పరుగెత్తెను. ఈ విధముగను, లదితర విధములుగను, ఆ బాలుడు తన పశ్చాత్తాపమును ప్రకటించెను. తాను చేయుటను నిరాకరించిన పనికి మారుగ ఇతరములగు సేవలను పెక్కింటిని మేనమామ కాతడు కావించెను. ఆతనియందలి సచ్చలము దుర్గుణములను పూర్తిగ నణచి వేయగల్గెను. ఈ విధముగ బాలు డొక నైతికశక్తిని సంపాదించగల్గెను. తన మేనమామ స్నేహ సానుభూతులు కోల్పోవుటయన నేమియో తెలిసికొనినందున, ఆ బాలు డా యభిమానమునకై తొల్లింటికంటె విశేషముగ చాటుపడసాగెను.

నేను వర్ణించుచున్న ఈ పెద్దమనుష్యుడు (మేనమామ) బిడ్డలతండ్రి యైనాడు. ఆ బిడ్డల నైతికశిక్షణ విషయమై ఆత డీవిధానమునే అవలంబించుచున్నాడు. దాని

నలన చక్కని ఫలితములు కలుచున్నవి. అత డెల్లప్పుడును తన బిడ్డలకు మిత్రునివలె వర్తించును. సాయంకాలము తండ్రి యింటిలో నుండును కనుక ఆ సాయంకాల మెప్పుడు వచ్చునా యని బిడ్డ లెదురు చూచుచుందురు. ఆదివారమునాడు దిన మంతయు తండ్రి యింటిలోనే ఉండిపోవును కావున వారి కమితానందము కలుగును. ఈ విధముగ తండ్రియందు బిడ్డల కమిత విశ్వాసమును, ప్రేమయు కలవు. కావున తండ్రికి వారిపై చాల పలుకుబడి యేర్పడినది. బిడ్డలు చేసిన పనుల యెడ తన సంతుష్టిని కాని, అసంతుష్టినికాని ప్రకటించి తండ్రి వారి నదుపాజ్ఞలలో పెట్టగల్గుచున్నాడు. తండ్రి యింటికి తిరిగి వచ్చినతరువాత ఆతనికి తన బిడ్డలలో నొకరు అల్లరి చేసినట్లు తెలియవచ్చినపక్షమున నాతడు వారియెడ నైముఖ్యత నహించును. బిడ్డల చిలిపితనమున కిది సహజపరిణామము. ఈ నైముఖ్యతయే, ఆ బిడ్డకు పెద్దశిక్ష. తండ్రి యీ విధముగ తన్ను పక్కరించి ముద్దులాడకపోవుట బిడ్డ కమిత దుఃఖమును కల్గించును. ఒడలిపై దెబ్బలు పడినప్పటికంటె ఈ సందర్భములో బిడ్డ ఎక్కుడుగ నేడ్చును. తానింటిలో లేనప్పుడుకూడ బిడ్డ లీ నైతికశిక్షను తలంచుకొని భయపడుచుందురని పై పెద్దమనుష్యుడు మాతో పల్కినాడు. తమ ప్రవర్తన చక్కగ నున్నదా లేదా యనియు, తమ్ముగూర్చి తండ్రి కెట్టి రిపోర్టు చేయబడునో యనియు బిడ్డలు తమ తల్లిని తరచు అడుగుచుందురట. ఇటీవల ఈ బిడ్డ లందరిలో

పెద్దవాడు అయిదేండ్ల ఆతలామి, తల్లిదండ్రు లింటిలో లేనప్పుడు తండ్రిపెట్టెలోనుండి మంగళికత్తినీ బయటకు తీసి, ఒక తమ్ముని జుట్టును కొంత కోసివేసి, తన చేతిని గాయపరచుకొని, పెద్ద అల్లరి చేసెను. సంపూర్ణాకోగ్యము కల్గిన బిడ్డలప్పుడప్పు డివిధముగ జంతువులవలె జ్ఞానహీనులై పర్తించుట కద్దు. ఇంటికి రాగానే తండ్రి కీ విషయము తెలియవచ్చెను. ఆతడానాటి సాయంకాలమును, మరునాటి ఉదయమునుకూడ ఆ అల్లరిపిల్లవానితో మాట్లాడలేదు. దాచివలన పిల్లవాడు చాల బాధపడెను. తండ్రి విధించిన శిక్ష బాలుని మనస్సునకు బాగుగా నాటిపోయెను మరియు దినముల తరువాత ఒకనాడు తల్లి యెచ్చటికో పోవుచున్నప్పుడామెను పోవద్దని యీ బాలుడు బ్రతిమాలెనట. ఆమె యింటిలో లేనప్పుడు తొల్లింటివలెనే అల్లరిపనులు చేయవలెనని తనకు దుర్బుద్ధి పుట్టినేమో యని వాని భయమట!

“చిన్నబిడ్డలు పెద్దతప్పులను చేసినప్పుడు మన మేమి చేయవలసి యుండును?” అను ప్రశ్నకు సమాధానము నిచ్చుటకుపోద్ఘాతముగ మేమీ యంశములను తెల్పినారము. తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును నడుమ నెట్టి సంబంధము లుండవలయునన్న యంశమును విశదీరించుట మాయాశయము. ఇట్టి సంబంధము లేర్పడిన వెనుక బిడ్డలుచేయు పెద్దతప్పులను సవరించుటకు మార్గము సుకరమగును. ఈ సందర్భములో మరియొక యంశమును గూర్చి కూడ హెచ్చరిక చేయవలసి

యాన్నది. బిడ్డలకును తల్లిదండ్రులకును నడుమ చక్కని యనుబంధ మేర్పడుటకై మేము ప్రతిపాదించిన విధానమే సరియైనది. చిన్నపిల్లవాడేదైన తప్పుపని చేసినప్పుడు దాని వలన కల్గు సహజ ఫలితములను, బాధను ఆతడు (బాలుడు) అనుభవించునట్లు చేసిన పక్షమున, తండ్రికిని కుమారునికిని విరోధము తప్పను. బాలుడు తండ్రిని తనకు శత్రువుగ భావింపడు. ఈ యంశమును మే మివరకే తెల్పినారు. మొట్టమొదటి నుండియు ఈ శిక్షణావిధానమునే సక్రమముగ నవలంబించుచు వచ్చిన పక్షమున తండ్రులకును, బిడ్డలకును చక్కని స్నేహభావము కుదురుట యెట్లు సంభవించునో చూపవలసియున్నది.

ఇప్పుడు సర్వసాధారణముగ బిడ్డలు తమ తల్లిదండ్రులను శత్రువులుగను, మిత్రులుగను కూడ భావించుచున్నారు. ఇతరులు తమయెడల చూపు ప్రవర్తనను బట్టియే బిడ్డలు వారిని తమకు మిత్రులుగనో, అమిత్రులుగనో పరిగణించుట సంభవించును. తల్లిదండ్రు లొకప్పుడు బిడ్డలకు లంచమిత్తురు; ఒకప్పుడు వారికోర్కెల కవరోధములు కల్పింతురు; ఒకప్పుడు లాలింతురు; మరొకప్పుడు దూషింతురు; ఒకప్పుడు బుజ్జగింతురు; వేరొకప్పుడు బిడ్డల యెడ కాఠిన్యము వహింతురు. కావున బిడ్డలకు తమ తల్లిదండ్రుల యెడల అన్యోన్య విరుద్ధములగు భావము లేర్పడును. సర్వసామాన్యముగ తల్లులు తమ బిడ్డలతో “నేను నీకు మిక్కిలి హితురాలను” అనిచెప్పి,

అంతటితో తనధర్మమును తానునిర్వర్తించినట్లు భావించును. బిడ్డ తాను తెల్పిన యంశమును నమ్మి తీరవలెను కనుక ఆతడట్లు చేసితీరు నని తల్లి భావించును. “నేను చేయునదంతయు నీమంచికొరకే. నీకేది మంచియో నీకంటె నాకే బాగుగా తెలియును. నేను చేయుచున్న పనులు నీమంచి కొరకే యని తెలిసికొను ఈడు నీకు రాలేదు. పెద్దవాడవైన తరువాత నేనిట్లు కావించినందులకై నీవు నాకు చేయెత్తి మ్రొక్కుదువు” అని నిత్యమును తల్లి పండులు తమ బిడ్డల గూర్చి పల్కుచుండుట మనము వినుచుందుము. కాని ఈమధ్య కాలమంతయు పిల్లవాని కేవలము శిక్ష లభించుచునేయుండును. ఆతడు తనకు మిక్కిలి యిష్టమైన పనులను చేయకుండ తల్లి నిషేధముల చేయుచుండును. నీ డేమముకొరకే నేనిట్లు చేయుచున్నానని తల్లి తరచుగ నోటిమాటగ ననుచుండును. కాని ఆమె చేయుపనులవలన బాలునికి కొంచెమో గొప్పయో బాధ తప్పక కల్గుచుండును. తల్లి దృష్టిపథమునం దనవరతము మెలగుచున్న తన (బాలుని) భావిక్షేమము నర్థము చేసి కొనజాలకయు, తల్లి ప్రవర్తనచే నా భావిశుభోదయ మెట్లు సాధింపబడునో గుర్తింపలేకయు, పిల్లవాడు తాత్కాలిక సంఘటనల వలన తన యభిప్రాయముల నేర్పరచుకొనును. తల్లి కావించు పనులచే తనకెట్టి యానందమును లభింపని కారణమున, ఆమె తన హితచింతకురాలను విషయ మాతని కనుమానాస్పదమగును. ఇందులకు భిన్నమగు పరిణామముల

నాశించుటకూడ తప్పేయని మామతము. ప్రతిబాలుడును తన కట్టెదుట గల సాక్ష్యముపై తన నిర్ణయముల కావించు కొనుటలో తప్పేమి కలదు? ఆతని కండ్లముందర జరుగుచున్న పనులన్నియు తల్లికి విరుద్ధముగానే ఉన్నవికదా! బహుశః అట్టి పరిస్థితులలో నున్న పక్షమున తల్లికూడ ఇంచుమించుగ నట్టి నిర్ణయములనే కావించుకొనును. ఉదాహరణమునకు ఆ తల్లి పరిచితులలో నొకయామె, ఆమె (ఆతల్లి) తలపెట్టిన పనులన్నిటికిని అవరోధములు కల్పించి, తరచుగ ఆమెను చీవాట్లు పెట్టుచు, అప్పుడప్పుడు కొన్ని శిక్షలను కూడ ఆమెకు విధించుచుండునని భావింపుడు. ఇట్టి కృత్యముల నిరంతరము చేయుచు, నేను నీమేలు కోరియే ఇట్లు చేయుచున్నానని పల్కు మిత్రురాలి పల్కులయెడ తల్లికే పాటి విశ్వాస ముండగలదు? తన కుమారుడు తనవలెకాక భిన్నముగ వర్తింపవలెనని తల్లి తలంచుట కెట్టి యాస్కారము కలదు?

ఇందులకు భిన్నముగ తల్లి మేము ప్రతిపాదించిన విధానమునే మొట్టమొదటనుండియు అవలంబించుచున్నదని తలంపుడు. అప్పుడు తల్లి కుమారుని స్వయముగ శిక్షింపదు. అంతేకాక చెడుపనులుచేయువారిని ప్రకృతిమాత కఠినముగ శిక్షించునని ప్రప్రథమమునుండియు హెచ్చరిక నిచ్చుచు ఆమె (తల్లి) యాతనియెడ మిత్రత్వమును నెరపును. మేము ప్రతిపాదించుచున్న విధానము నెట్లు ఆచరణ యందిడ

వచ్చునో చూపజాలునట్టి యొక సామాన్యమగు నుదాహరణమును గైకొందము. సాధారణముగ చిన్నబిడ్డ లందరును వివిధ ప్రయోగముల కావించుటకై యత్సాహపడుదురు. వారు స్వానుభవముచే విషయపరిశీలనము కావింతురు. ఈ సహజప్రవృత్తి ననుసరించి యొకబాలుడు దీపమువద్దకుపోయి కాగితపు ముక్కల నంటించి, వానిని చూచి యానందించుచున్నాడని తలంపుము. ఇట్టి సందర్భములో వివేకహీనురాలైన తల్లి పిల్లవాని యల్లరి మాన్పునిమిత్తమో, లేక వాడొడలు కాల్చుకొనునేమో యను భయముచేతనో, అట్లు చేయవలదని కుమారు నాజ్ఞాపించును. పిల్లవాడా మాట విననిపక్షమున నామె యాతని చేతినుండి కాగితపు ముక్కలను లాగుకొనును. ఇట్టి సందర్భమునందు వివేకవంతురాలగు తల్లి బాలుడు కాగితపుముక్కలను కాల్చుచు ఆనందమును పొందుటకు హేతు వాతనియందు సహజముగ నెలకొనియుండు పరిశీలనాసక్తి యనియు, పరిశీలనాసక్తి వృద్ధి నొందించుట చాల యవసరమనియు గుర్తించి, ఈ విధముగ తనలోతాను తర్కించుకొనును. “ఇప్పుడు నేనీబాలుడు చేయుచున్న పని నాపితినా, ఆతని జ్ఞానసముపార్జనమున కవరోధము కల్పించినదాన నగుదును. బాలుడొడలు కాల్చుకొనకుండ నేను చేయగలను. కాని దానివలన ఫలితమేమి? ఇప్పుడు కాకపోయిన మరొకపర్యాయమైన వాడొడలు కాల్చుకొని తీరును. మంటవలన నెట్టి ప్రమాదము సంభవించునో స్వాను

భవముచే తెలిసికొనుట ఈతని భావిక్షేమమునకై చాల అవసరము. ప్రమాదకరమగు నిట్టి పనిని చేయవలదని యిప్పుడు నేను నిషేధించితి నే యనుకొనుము. రేచాతనిని రక్షించుట కెవ్వరును లేని సందర్భములో ఈతడిట్టి ప్రమాదమందో, ఇంతకు మించిన ప్రమాదమందో చిక్కుకొనవచ్చును. నేను సమీపమందే యున్న ఈ సందర్భములో నీతని కేదైన యాపద తటస్థించిన పక్షమున, ఎక్కువప్రమాదము లేకుండ నేను వీనిని కాపాడగలను. ఇప్పుడే బాలుడు చేయుచున్న పనిని నేను నిషేధింపరాదు. ఏలనన ఈతడు కావించుచున్న ప్రయోగము స్వతస్సిద్ధముగ ప్రమాదభూయిష్టమైనదికాదు. అంతేకాదు. దీనివలన నాతనికి వినోదవిజ్ఞానములు రెండును సిద్ధించును. నేనిప్పు డీతని కాటంకములు కల్పించితినా యీతడు నాయెడల వినోదభావమును పూనుట తథ్యము. నా నిషేధాజ్ఞవలన ఆతనికి కలుగగల యెంతటిబాధనుండి ఆతనిని నేను రక్షించితి నో అజ్ఞానియైన యీ బాలుడు గుర్తింపజాలడు. తాను చేయబూనిన పనిని నే నాపివేసితి నని మాత్ర మాతడు జ్ఞప్తియం దుంచుకొనును. నేనే తనకు కల్గిన బాధకు కారణభూతురాలనని యీతడు చింతించును. తాను చేయుచున్న పనిలో నెంత ప్రమాదము దాగియున్నదో యీత డెరుంగజాలడు. కావున ఆ బాధ నిజమైనదికాదని యీతడు తలంచును. అజ్ఞాతమగు నొకబాధనుండి యీ బాలుని తప్పించుటకై ప్రయత్నించి, నేనీతని మనస్సు

నకు నిజముగ నాటునట్టి యొకబాధను కల్పించుచున్నాను. అందువలన నేను చెబుచు చేయుచున్నానను ఒక భావ మాత్రానికి తప్పక కల్గితీరును. కావున నిష్పూడాతని నెమర్కొనుచున్న ప్రమాదమును గూర్చి యాతనికి హెచ్చరిక మాత్రము చేయవలెను. ఈతని కెట్టి గొప్ప విపత్తును రాకుండ కాపాడుట నా ధర్మము. ఇదియే ప్రస్తుతపరిస్థితిలో నుత్తమ మార్గము. ” ఈ నిర్ణయము ననుసరించి తల్లి తన కుమారు నుద్దేశించి “నాయనా! ఇట్లు చేయుటవలన నొడలుకాలు నట్టి ప్రమాదము కలదుసుమా!” యని హెచ్చరిక చేయును. కాని తల్లి మాలలను వినకుండ బాలుడు కాగితపు ముక్కలను కాల్చుచునే యున్నాడని భావింపుడు. అష్పదాతని చేతులు కాలును. దానివలన నెట్టి ఫలితములు సంభవించుచున్నవో గమనింపుడు. ఈ బాలుడు స్వానుభవమువలన నొక ముఖ్యాంశమును తెలిసికొన గల్గినాడు. ఈత డీక్షాభము నెంత శీఘ్రముగ సంపాదించిన నంత జ్యేషఠంకరము. తాను చేయు పనియెడల నసంతృప్తి చూపుటయు, హెచ్చరిక నిచ్చుటయు కూడ తన జ్యేషఠము నిమిత్తమే యని యాత డప్పుడు గుర్తింపజాలును. అష్పదాతనికి తన తల్లికి తనయెడల నెట్టి ప్రేమ గలదో స్వానుభవముచే తెలియవచ్చును. ఆమె కావించు నిర్ణయములనెడ బాలునికి బాగుగా విశ్వాసము కల్గును. బాలు డప్పుడు తల్లి నితోధికముగ ప్రేమింప దొడగును.

కొన్ని ప్రమాదకరములైన కార్యముల వలన కాలు
 పేకులు విరుగుట, లేక శరీరమునకు శాశ్వతముగు హానికలుట
 మున్నగునవి సంభవింపవచ్చును. అట్టి సందర్భములలో
 పసిబిడ్డలు చేయు పనులను బలవంతముగ ఆపివేయవలసి యుం
 డును ఇట్టి ప్రమాదసమయములలో తక్కు సామాన్యపరిస్థి
 తులలో, చిన్న బిడ్డలకు నిత్యమును కల్గుచుండు అపాయము
 లను మనంతట మనము తప్పించుటకు మాగుగ, అట్టి అపా
 యములనుండి తప్పించుకొనవలెనని వారికి (బిడ్డలకు) సలహా
 యిచ్చుట యెక్కుడు వాంఛనీయము. ఇట్లు చేయుట వలన
 తల్లిదండ్రుల యెడల బిడ్డలకు గల ప్రేమ ఇప్పటి కంటె
 హెచ్చును. జీవితము నందలి అన్నిరంగములలోను కూడ
 ప్రకృతి సిద్ధములగు పరిణామములే బాలశాలికలకు కల్గునట్లు
 మనము చూడవలయును. ఉదాహరణమునకు బాలురు
 బయట ఆట లాడుకొనునప్పుడును, ఇంటిలో వివిధ ప్రయో
 గములు చేయునప్పుడును వారికి గాయములు మున్నగునవి
 తగులవచ్చును. మనము వారి నా పనులను చేయనీయవలెను.
 కాని అట్టి పనులయందు గల ప్రమాదమును గూర్చి
 మాత్రము వారికి బాగుగా నచ్చచెప్పవలెను. ఇట్లు కావించిన
 యెడల తల్లిదండ్రుల స్నేహభావమునందును వారి మార్గ
 దర్శకత్వమునందును బిడ్డలకు బాగుగా గురి కుదురును. మేము
 చూపుచున్న ఈ పద్ధతుల ననలంబించుటచే తల్లిదండ్రులకు
 బిడ్డలను శిక్షింపవలసిన అనిష్టధర్మనిర్వహణము తప్పిపోవును.

అంతేకాదు. బిడ్డలు త్యాహముతో చేయవలసిన నాశనములను వలసిన యవసరము కూడ వారికి తప్పిపోవును. బిడ్డలను శిక్షించుట మున్నగు పనులవలన తల్లిదండ్రులకును వారి సంతానమునకును తగాదాలు సంభవించుచుండును. ఈ సూతన పద్ధతుల నవలంబించినచో వారి యన్యోన్యమై తివృద్ధి చెందును. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డలతో “మేము చేయునదంతయు మీ మంచికొరకే” అని తరచు చెప్పువలసి నచ్చుచుండును. కాని వారిచేత లిందులకు భిన్నముగ నున్నట్లు కానించుచుండును. మేము సూచించిన మార్గముల నవలంబించినచో బిడ్డలు స్వానుభవముచే తల్లిదండ్రులు తమకు నిజమైన హితచింతకులని తెలిసికొందురు. అట్లు గ్రహించిన మీదట వారికి తల్లిదండ్రుల యందెక్కుడు ప్రేమయు, విశ్వాసమును కలుగును.

తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును నహమ చక్కని స్నేహ బంధమెట్లు ఏర్పడగలదో తెల్పినాము. బాలురు కాని, బాలికలు కాని పెద్ద తప్పులు చేసినపక్షమున, ఈ పద్ధతుల నెట్లుపయోగింపవలె నను ప్రశ్నకు సమాధానమును కన్పింపదు.

ఇచ్చట ఒక ముఖ్యంశము గమనింపదగియున్నది. మేము తెల్పుచున్న నైతిక శిక్షణావిధానము నవలంబించిన నాడు బాలబాలికలు పెద్ద పెద్ద నేరములను చేయనేచేయును. చేసినను అరుదుగ చేయుదురు. బిడ్డలను కఠినముగ క్రమశిక్షణకు లోను కావించి, బాధించుటవలననే, వారి మన

స్సులలో తీవ్రమగు నసంతుష్టి జనించును. అందువలననే వారు చెడ్డగ ప్రవర్తింతురు. బిడ్డలను మనలనుండి దూరముగ నుంచుట వలనను, తరచుగ వారిని శిక్షించి వారి యెడ కఠిన్యము నహించుటవలనను, మనయందు (తండ్రి బిడ్డల యందు) అన్యోన్య సానుభూతి నశించును. అన్యోన్య సానుభూతి లేనినాడు బిడ్డలు విశృంఖలులై నియమ విరుద్ధముగ వర్తింతురు. చిన్నబిడ్డలు తరచుగ ఒండొరులతో కొట్లాడుకొని, ఒకరి నొకరు క్రూరముగ బాధించుకొందురు. ఇయ్యది కొన్ని కుటుంబములలో పెద్దలు పిన్నల యెడల నవలంబించు కఠిన్యతకు సహజపరిణామమే కాని వేరుకాదు. సర్వసాధారణముగ పెద్ద లెట్లు చేసిన పిన్నలట్లే చేయుదురు. ఒకరు తన్ను తిట్టి కొట్టినప్పుడా శాధనితరులకు కల్గించి తన శాధను బాపుకొను మనఃప్రవృత్తి పలువుర యందుండును. ఈ సహజప్రవృత్తియే మన బాలుర ప్రవర్తనకు హేతువు. మేము తెల్పుచున్న ప్రకారము చిన్నబిడ్డల యెడల యెక్కుడు ప్రేమను చూపి, వారి నెల్లప్పుడును సంతుష్టులుగ నుంచిన నాడు, వారొండొరులను తీవ్రముగను, తరచుగను బాధించుట సంభవింపదని మేము నిస్సంశయముగ తెలుపగలము. అబద్ధములు పల్కుట, దొంగతనములు చేయుట మున్నగు చెడ్డ అలవాట్లు కూడ ఇందువలన తగ్గిపోవును. ఇంటిలో తండ్రి బిడ్డల కన్యోన్య ప్రేమ లేనప్పుడు బిడ్డ లిట్టి నేరముల కావింతురు. ఉత్తమముగు నానందాను

భూతి కవకాశములు లేనివారు నీచమగు పనులకు గడంగి అనందమును సంపాదింతురు. షరిశీలనాశక్తిగల్గిన వారెల్లరును మానవస్వభావమండలి యీముఖ్యలక్షణమును బాగుగ గమనింపగల్గుదురు. అన్యోన్యసానుభూతివలన సంభవించు నానందము లేనివారు స్వార్థభూయిష్టమగు నానందము కొరకై యత్నింతురు. తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును నడుమ చక్కని స్నేహబంధ మేర్పడి యున్నపక్షమున, బిడ్డలెన్నడును స్వార్థపరతతోకూడిన నేరములను తరచుగ చేయరు.

ఎంతటి చక్కని క్రమశిక్షణ ప్రకారము పెంచినను చిన్నబిడ్డ లప్పుడప్పుడు తప్పులు చేయుచుండును. అట్టి సందర్భములలో కూడ ప్రకృతిసిద్ధమగు షరిణామములను బిడ్డలకు వర్తింపజేయునట్టిపద్ధతి నవలంబింపవచ్చును. తండ్రి బిడ్డలకునడుమ మేము తెల్పిన ప్రేమానుబంధ మున్నపక్షమున ఈ శిక్షణావిధానము చాల లాభదాయక మగును. ఉదాహరణమునకు దొంగతనముయొక్క ఫలితములగూర్చి యాలోచింతము. అవి ప్రత్యక్షములు, పరోక్షములు నని రెండు విధములు. న్యాయప్రకారముగ దొంగిలించబడిన వస్తువును దానియొక్క యజమానికి తిరిగి ఈయనలెను. ఇది ప్రత్యక్ష ఫలితము. న్యాయపరుడైన ప్రతివ్యక్తియును కూడ దుష్కార్యముల దుష్టఫలితములను సత్కార్యములచే రద్దుచేయుటకై యత్నింపనగును. ప్రతి బిడ్డలతండ్రియు కూడ యీ పద్ధతిప్రకారము నడచుకొనవలెను. దొంగతనము జరిగి

నప్పుడు అపహృత వస్తువులు తిరిగి యజమాని కీయవలెను. లేదా దానితో సమానమగు వస్తువు నీయవలెను. ఇట్టి నష్ట పరిహారమును కావించునప్పుడు బిడ్డలకు వాడుకగ నిచ్చు జేబుఖర్చునుండి యీ మొత్తమును తగ్గింపవలెను. తల్లిదండ్రులకు కల్లు కోపము, దొంగతనమువలన కల్లు పరోక్షపరిణామము. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. నాగరకులైన తల్లిదండ్రులందరునుకూడ దొంగతన మొక నేర మని యంగీకరించి తీరుదురు. బిడ్డలు దొంగతనము చేసినప్పుడు తల్లిదండ్రుల కాగ్రహము కల్గుట అనివార్యమగు పరిణామము. “ఇట్టి సందర్భములలో తల్లిదండ్రులు బిడ్డలను కొట్టియో, తిట్టియో వారి యెడల తమకు కల్గిన అసంతృప్తిని ప్రకటింతురు. ఇది సర్వసామాన్యమగు పద్ధతి. మీరు సూచించెడి నూతన విధానములో విశేష మేమున్నది?” అని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. ఈ యంశము నిజమే. ఇట్టి పద్ధతిని స్వతస్సిద్ధముగ నందరును అవలంబింతురని మే మీవరకే అంగీకరించియున్నాము. నేడు కూడ కొన్ని విద్యావిధానములు తమంత తామే సక్రమ విధానములవైపు మొగ్గుచున్నవి. ఏదైన నకార్యము సంభవించినప్పుడు దాని సహజపరిణామముల తీవ్రతకూడ సంఘము యొక్క అవసరముల ననుసరించి మార్పు చెందుచుండును. అనవరతమును మనకు ఔమమునే కూర్చు ప్రకృతిమాత ఇట్టి ఏర్పాట్లు చేయుచుండును. సంఘ మనాగరకస్థితి యందున్నప్పుడు తల్లిదండ్రుల యాగ్రహ మనాగరకములును,

క్రూరములు నగు విధానములలో ప్రకటితమగును. అనాగరక సంఘములోని బిడ్డలుకూడ అనాగరకులుగనే ఉండును. సంఘము నాగరకదశయందు ప్రవేశించినప్పుడు బిడ్డలుకూడ నాగరకులుగ నుండుట సహజము. అట్టి బాలురను మృదుతరమగు శిక్షణావిధానముచే త్రోవకు తీసికొని రావచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో తండ్రులు బిడ్డలకు విధించు శిక్షలు కూడ సామ్యముగనే ఉండును. ఏది యెట్లున్నను మేము ఒక ముఖ్యాంశమును ప్రతిపాదించదలచినారము : తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును నడుమ దృశ్యమైన ప్రేమానుబంధము నెలకొని యున్నయెడల, ఆ తల్లిదండ్రుల యాగ్రహవేశము బిడ్డలను సరియైన త్రోవకు తీసికొనివచ్చుటలో చాల ఉపయోగకారి యగును. తప్పుపనులకు కల్లు సహజపరిణామములను బిడ్డలకు వర్తింపజేయునట్టి క్రమశిక్షణావిధానమును మొదటి నుండియు అవలంబించుచు వచ్చినపక్షమున, ఆ పద్ధతి బిడ్డలు పెద్దతప్పులు చేసిన సందర్భములలోకూడ ఫలవంత మగును. లోకవ్యవహారమును సూక్ష్మముగ పరిశీలించువారి కీ యంశమున కనేక నిదర్శనములు లభింపగలవు.

మన మెవ్వరైన ఇతరుల కాగ్రహము కల్లు పనులను చేసినామని తలంపుడు. ఆవలి పక్షమువారు మన కెంత సన్నిహితులైన, మనము చేసినపనికి మనమంత హెచ్చుగ మనస్సులో బాధపడుదుము. మన పనుల చలన నష్టమును పొందినవాడు మనకు శత్రువైన పక్షమున, ఆతనికి కల్గివ

బాధవలన మనకు విచారముకల్గుటకు మారు, మనలో మన కొకవిధమగు నానందము కల్గును. ముఖపరిచయముకూడలేని యొక్కరి కేదైన బాధకాని, నష్టముకాని కల్గినచో మన మెక్కుడు విచారింపము. కాని మన కాపులగువారికే యీ బాధకల్గినచో మనకు కూడ విచారము కల్గుట అనివార్యము. దీనికి భిన్నమగు మరియొక విషయము నూహింపుడు. మన ప్రేమగౌరవములకు పాత్రుడైన యొక మిత్రునికి మనపై యాగ్రహము కల్గిన పక్షమున, దాని నొక గొప్ప యనర్థముగ భావించి, చాల కాలము వరకు విచారపడుదుము. అదే విధముగ తల్లిదండ్రులకును బిడ్డలకును నడుమగల సంబంధములు మొదటి నుండియును కూడ స్నేహపూరితములై యున్న పక్షమున, బిడ్డలు తమ తండ్రుల కసంతృప్తి కల్గినచో మిక్కిలి విచారపడుదురు. ఒక బాలునికి మొదట నుండియు తనతండ్రితో వైరభావమే యుండిన పక్షమున, తప్పచేసిన సందర్భమున నా బాలునికి కల్గు ఆందోళన కేవల స్వార్థపరతతో కూడియుండును. తండ్రి తన్ను ఎంత కఠినముగ శిక్షించునో యనియు, తనకు లభించుచున్న సౌకర్యములు తగ్గిపోవుననియు మాత్రమే ఆ బాలుడు భయపడును. తండ్రి పై రెండు విధములుగను కుమారుని శిక్షించిన మీదట, వారిరువురకును మొదట నుండియు గల అమితభావము మరింత బలపడిపోవును. అందులకు విరుద్ధముగ మొదటి నుండియు తండ్రి కుమారుని స్నేహప్రేమలతో పరిగణించుచు

వచ్చిన పక్షమున కుమారునికి తండ్రి యెడల భక్తివిశ్వాసములు కుదురును. అట్టి పరిస్థితులలో తండ్రి కాగ్రహము కల్గిన పక్షమున, కుమారుడు నిజముగ భయపడి తండ్రి కాగ్రహకారణమైన దుష్కార్యములను ముందెన్నడును చేయడు. తండ్రికి కుమారునిపై గల పలుకుబడి ఆతనిని దుష్కార్యముల పొంతకు పోకుండ చేయుటయే కాక ఇతర విధములగు సత్ఫలిములనుకూడ కలుగజేయును. తనకు గౌరవ పాత్రుడును, హితచింతకుడు నగు తండ్రియొక్క సద్భావమును గోల్పోయితి నే యని కుమారుడు నైతికముగ పడు బాధ, కేవల భౌతికమగు శిక్షవలన కల్గు బాధకంటె చాల తీవ్రతరముగ నుండును. ఈ రెండు విధములగు శిక్షలును కూడ చక్కని ఫలితములకు దారితీయును. భౌతికమగు శిక్ష విధింపబడినప్పుడు బాలుని మనస్సులో భయమును ద్వేష భావము సుత్పన్నమగును. నైతికమగు శిక్షవలన నితర పరిణామములు సంభవించును. తండ్రికి కష్టము కల్గించితి నే యని బాలుడు బాధ చెందును. అట్టి కష్టము కల్గించినందులకు నిజముగ పశ్చాత్తాపము చెంది, ఏతత్పాపపరిహారార్థము ముందు ముందు నిర్దుష్టమగు నడనడితో వర్తించి తండ్రి యచగ్రహమును మరల సంపాదింపవలెనని ఆ కుమారుడు నిశ్చయించుకొనును. నైతిక మార్గముల నవలంబించుటవలన సుత్తమ భావములు ప్రదీప్తములై దుష్టకార్యముల నరికట్టును. స్వాధ్యక్షూరితములగు భావములు మనోరంగమున చెలరేగినచో,

మానవుడు దుష్కార్యములయందు ప్రవృత్తుడగును. కావున ప్రకృతిసహజములగు పరిణామములచే కార్యసాధనము కావించు శిక్షణావిధానము స్వల్పమగు నేరములకును, పెద్దనేరములకును కూడ సమానముగ వర్తించును. ఈ మార్గము నవలంబించినచో దుష్కార్యచరణాసక్తి అణగిపోవుటయే కాదు, సంపూర్ణముగ రూపుమాసిపోవును.

క్రూరత్వమువలన క్రూరత్వమును, సౌజన్యతవలన సౌజన్యమును సిద్ధించు నను సత్యమును మనము గ్రహింపవలెను. ఇంతవరకును మనము కావించిన విచారమునందలి సారాంశ మిదియే. మనము బిడ్డలయెడ నిర్దయతో వర్తించినచో వారికి మనయెడల సానుభూతి యుండదు. అట్లు కాకుండ వారియెడ మనము సానుభూతిని చూపినచో వారు కూడ మనయెడల సుహృద్భావమును ప్రదర్శింతురు. నిరంకుశ ప్రభుత్వమును సాగించువారు తరచుగ కొన్నివిధములగు నేరముల నెదుర్కొని వాని నణచివేయవలసి వచ్చుచుండును. ఇట్టి నేరములకు నిరంకుశవిధానమే మూల మని యెరుంగవలయును. రాజ్యాంగవిధానమునకును, గృహనిర్వహణమునకును కూడ ఈ సూత్రము సమానముగ వర్తించును. ఉదార బుద్ధితోడను, సౌజన్యముతోడను మనము మెలగిన పక్షమున అన్యోన్యవైరములకు తావు లేకుండ పోవును. ప్రజల నైతిక ప్రవృత్తులు త్తమస్థాయిని చెంది, నియమోల్లంఘనము కావించవలె ననెడి కోర్కెయే ఊఁగించును. చాలకాలమునకు

పూర్వమే జాన్ లాకే మహాశయు డిట్లు వచించియున్నాడు. “విద్యావిధానమునందు విశేష కాఠిన్యము నవలంబించుట వలన లాభమునకు మారు నష్టమే హెచ్చుగ కల్గును. మనచే కఠినశిక్షల పాలైన విద్యార్థులు తత్తమపురుషులుగ మారుట చాల అరుదుగ మాత్రము కానవచ్చుచున్నది.” పెంటన్ విల్ కారాగారములో మతబోధకుడుగ నుండిన కోజ్స్ అను నాతడు పై యభిప్రాయమును బలపరచినాడు. ఇచ్చట అల్పయస్కులగు ఫ్రైదీలలో కొరడాదెబ్బలవంటి కఠినశిక్షల ననుభవించినవారే, మరల మరల ఆ కారాగారమునకు తిరిగి వచ్చెడివారని పై మతబోధకుడు తెల్పియున్నాడు. మేము ఇటీవలనే ప్యారిసునగరమున నొక ఫ్రెంచి పెద్దమహమ్మరాలి యింటిలో బసచేయుట తటస్థించెను. దయార్ద్రబుద్ధితో చితరులను చూచుటవలన కల్గు సత్ఫలితములనుకూర్చి కొన్ని యంశముల నామె మాకు తెల్పినది. ఆ యింటిలోని ఒక పిల్లవా డెల్లప్పుడును అల్లరి చేయుచుండెడివాడు. వాని ఆగడమువలన మాకు కల్గు ఇబ్బంది నుపేక్ష చేయవలసినదిగా మమ్ము ప్రార్థించుచు ఆమె యిట్లు తెల్పెను. “ఈ దుండగీడు ఇంటిలోను బడిలోను కూడ ఒకే విధముగ అల్లరి చేయుచుండును. కాని వీని నడవడిని సరిదిద్దుటకు మార్గాంతరము లేదు. వీని అన్న విషయములో అవలంబించిన పద్ధతినే వీనిని కూడ వంచవలయును. వీని అన్నను ఒక ఇంగ్లీషుబడికి పంపినాము.” ఈ పిల్లవాని అన్నను మొట్టమొదట ప్యారిసునగ

రములోని అనేక పాఠశాలలకు పంపిరట. కాని ఆతని దుండగములు యథాప్రకారముగనే సాగుచు వచ్చెనట. తుదకు ప్రాణము విసిగి కొందరు మిత్రుల సలహాపై వా రా బాలుని విద్యాభ్యాసముకొరకై ఇంగ్లాండునకు పంపిరట. ఆత డింటికి తిరిగి వచ్చు సరికాతనిలో పెద్దమాన్పు కలెను. ఇంతకుపూర్వ మా గాలు డెంత చెడ్డవాడో ఇప్పుడంత మంచివాడైనాడు ఇంగ్లాండు నందలి పాఠశాలలలో అమలునందున్న సామ్యమగు శిక్షణావిధానమే యిందులకు కారణమని ఆ పెద్ద మనుష్యురాలి యభిప్రాయము.

పై విధముగ విఫలమగు చర్చ సాగించిన మీదట అందలి సారాంశమును ఇప్పుడు మీకు క్లుప్తముగ తెల్పెదము. చిన్న బిడ్డలు నైతికముగ చాల మంచివారుగ నుండురని యెన్నడును భావింపవలదు. పిన్నతనమందు ప్రతి మానవుడును కూడ అనాగరకునివలె దుష్టస్వభావమును ప్రదర్శించును. మన ప్రాచీను లెల్లరును కూడ ఇట్టి అనాగరకులే కాదా! కొంతకాలము వరకును మన యందరిలోను కూడ ఆదిమానవుల భౌతికలక్షణములును, మానసికప్రవృత్తులును కూడ బలముగ నుండును. కావుననే చిన్నబిడ్డలలో క్రూరత్వము, అబద్ధములాడుట, దొంగతనము చేయుట మున్నగు దుష్టలక్షణములు కాననగును. కాని వారు పెద్దవారైన కొలదియు ఎట్టి క్రమశిక్షణయు లేకుండగనే ఈ దుష్టత్వము తగ్గిపోవును. మన భౌతికలక్షణములలో కూడ నిట్టిమార్పులే

తటస్థించుచుండుట గమనింపఁగినది. చిన్న బిడ్డలలో నెట్టి పాపము నుండదని పలువురు పల్కుచుందురు. ఇయ్యది కొంత వరకు నిజమే. వారి యందు పాపపూరితమగు జ్ఞానము కానరాదు. కాని దుష్టప్రవృత్తులు వారిలో తప్పక ఉండి తీరును. ఒక్క అరగంట కాలము చిన్న బిడ్డలతో గడపిన పక్షమున నిందలి సత్యము మీ కెరుకపడగలదు. ఒంటరిగ నున్నప్పుడు బాలు రొండొరులయెడ చాల క్రూరముగ వర్తింతురు. కాని పెద్దవారియందీ ప్రకృతి కానరాదు. బాల్యము నుండియు మనము చిన్న బిడ్డలను యధేచ్ఛగ విడచిపెట్టిన పక్షమున వారి క్రూరప్రవృత్తులు మరింత హెచ్చిపోవును.

చిన్న బిడ్డల కొరకై అత్యున్నతమగు నైతికవిధానముల నిర్ణయించుటయు, ఆ యున్నతస్థాయిని చేరుటకొరకు వారిని ప్రోత్సహించుటకై ఏవేవో ఆశలను చూపుటయు వివేకమగుపని కాదు. ఈడునకు మించిన మానసికాభివృద్ధి నష్టదాయకమని ఇప్పుడించుమించుగ నందరును అంగీకరించుచున్నారు. అదే విధముగ వయస్సునకు మించిన నైతికాభివృద్ధి కూడ అనర్థహేతువని మనము తెలిసికొనవలసియున్నది. ఉన్నత మానసిక శక్తులవలెనే ఉన్నత నైతిక శక్తులు కూడ సంకీర్ణములు. అందువలన నవి మానవునికి పూర్తిగ వయస్సు వచ్చిన తరువాత కాని సంపూర్ణముగ వికసింపవు. ప్రాథమికదశయందే దీనికి విశేషమగు నుత్తేజము కల్పించిన పక్షమున భావిదశయందు మానవునికి నష్టము సంభవించును.

ఈ కారణము వలననే మనకు ప్రపంచమునందు కొన్ని విచిత్రవిషయములు కానవచ్చుచుండును. కొందరు బాలురు పిన్ననాడు చాల చక్కని నడవడి కల్గియుందురు. ఏ కారణము వలననో కాని వారు పెద్దవా రైనకొలదియు వారి యోగ్యత క్షీణించి, సామాన్య ప్రజల కంటె కూడ వా రధోగతికి పోవుదురు. ఆదర్శప్రాయులగు మానవులు బాల్యదశయందు ఎట్టి విశేషమును లేక సామాన్యులుగ నుండుచువచ్చిరి.

కావున బిడ్డల నైతికాభివృద్ధి కొరకై అర్హములగు పద్ధతులను మాత్రమే అవలంబించి సామాన్యములగు ఫలితములతో మనము సంతృప్తిపడవలెను. ఉన్నత మానసిక శక్తులవలెనే ఉన్నత నైతిక శక్తులు కూడ క్రమ క్రమముగ వృద్ధి చెందును. ఈ యంశములను తెలిసికొనిన పక్షమున ఊక్షణమును మన చిన్నబిడ్డలలో కాన్పించు నైతిక లోపముల యెడల మన మంతగా విసిగికొనము. అప్పుడు నీవు బిడ్డలను తరచు తిట్టుట, బెదరించుట, కొన్ని పనులు చేయరాదని నిషేధించుట మున్నగు అలవాట్లను మార్చుకొందువు. తమ బిడ్డ లాదర్శప్రాయులు కావలెనను కోర్కెతో తల్లిదండ్రులు పైవిధముగ ప్రవర్తించి, తమ కుటుంబరంగమునందు శాశ్వతమగు వైమనస్యమును పెంపొందించుకొందురు.

మేము సమర్థించుచున్న శిక్షణావిధానము సంగీకరించినవారు కుటుంబ నిర్వహణమునందు విశాలహృదయముతో వర్తించుచు, చిన్నబిడ్డల నడవడి యందు చాల

తక్కువ జోక్యము కల్పించుకొందురు. బిడ్డలు తాము చేసిన పనుల వలన సహజముగ సిద్ధించు ఫలితములను పొందునట్లు శ్రద్ధ వహింపుము. ఇట్లు చేసినచో బిడ్డలపై అనవసరములగు నిర్బంధముల నుపయోగింపవలసిన యవసరము తప్పను. సామాన్యముగ తల్లిదండ్రు లీ తపస్సును కావించుచుందురు. వీలైనంతవరకు బిడ్డలు ప్రకృతి సహజముగు శిక్షణావిధానము ప్రకారము పెరుగునట్లు ఏర్పాట్లు చేయుము. నీ వందులకు భిన్నముగ వర్తించిన పక్షమున సహజముగ మృదుస్వభావము గల బాలురలో అసహజముగు సద్వర్తన మభివృద్ధి చెందును. స్వతంత్రస్వభావముగల బాలురలో తల్లిదండ్రుల యెకల వైరభావ మేర్పడి వారి నైతికజీవితము భగ్నమగును.

మన బిడ్డలు చేయు పనులకు ప్రకృతినహజములగు ఫలితములను మాత్రమే అందజేయుటకు ప్రయత్నించిన పక్షమున మన కోపతాపము లదుపులో నుండుట కవకాశ మేర్పడును. తమకు కోపము వచ్చినప్పుడు, దానిని తమ కిచ్చు వచ్చినచొప్పున బిడ్డలయెడ ప్రదర్శించుటయే నేటి మన తల్లిదండ్రు లవలంబించుచున్న నైతికశిక్షణా విధానము. నిజమునకు నేరములుకాని చిన్నతప్పులను తన బిడ్డలు చేసినప్పుడు తల్లి చాల చికాకుపడి వారిని తిట్టుటయో, బెదరించుటయో, లేక నాల్గు దెబ్బలను తగులనిచ్చుటయో కావించుచుండును. ఇట్టి సందర్భములలో తల్లి తన భావోద్రేకము నణచుకొన

జాలక, దానికి వశపడి, ఆగ్రహమును ప్రకటించుచున్నదే కాని నేరముచేసిన బిడ్డలకు లాభదాయకమగు పద్ధతుల నవలంబించుట లేదు. కాని బిడ్డ లేదైన తప్పుపని చేసినప్పుడు ఆ దుష్కార్యమునకు సహజమగు ఫలిత మేదియో, ఆ ఫలితమును నేరస్తుని కెట్లు కల్గింపవలెనో నిర్ణయించుటకై ఇంచుక వ్యవధి యున్న పక్షమున, మన భావోద్రేకము నణచుకొనుట కవకాశము లభించును. ముందు వెతుకలు చూడని పిచ్చికోపము పశమించి, నీ భావములకు కొంత స్వస్థత చేకూరును. అప్పుడు భావోద్రేకముచే తప్పుడు పనులు చేయుటకు నీ కవకాశ ముండదు.

కాని కేవల ముద్రేకశూన్యునివలె వర్తించుటకూడ అంత సమంజసము కాదు. బిడ్డలు తప్పుపనులు చేసినప్పుడు వానివలన సహజముగకల్గు పరిణామములు వారిని చక్కదిద్దుననుట సత్యమే కాని వారి పనులయెడల నీవు ప్రదర్శించు నిగ్రహానుగ్రహములు కూడ బిడ్డల కార్యములకు సహజ పరిణామములనియు, వారిని సరియైన త్రోవకు తెచ్చుటకై అవి (నీ నిగ్రహానుగ్రహములు) కూడ ముఖ్యసాధనములనియు గ్రహింపవలెను. బిడ్డలను పెంచుటలో అవలంబింపవలసిన నైతికశిక్షణా విధానమునందు తల్లిదండ్రు లాగ్రహవేళపరవశులై బిడ్డలకు విధించునట్టి అసహజశిక్షలకు మారుగ, ప్రకృతిమాత శాసించిన సహజమగు శిక్షలను విధింపవలె నని మే మింతతడవును వాదించుచున్నాము. ప్రకృతిసహజమగు

శిక్షల స్థానమున మన కృతిమశిక్షల నుపయోగింపరాదు. కాని మొదటి విధమగు శిక్షలతోపాటు రెండవవానిని కూడ వాడుటను మేము నిషేధింపలేదు. ముఖ్యమగు శిక్షను పూర్తిగ త్రోసిపుచ్చి రెండవతరగతి శిక్ష నుపయోగింపరాదు. కాని ముఖ్యమైన శిక్షకు వద్దస్తుగా రెండవవిధపు శిక్షనుకూడ తగుమాత్రముగ వాడవచ్చును. బిడ్డల దుష్కార్యములచే నీకు కల్గిన కోపవిచారములను నీ మాటలవలనను, చేతలవలనను ప్రకటింపవచ్చును. కాని అవివేకముగ నెట్టి ఓనిని చేయరాదు. నీకు కల్గెడి ఆగ్రహముయొక్క లక్షణములు నీ స్వభావముపై ఆధారపడి యుండును. కావున ఆ ఆగ్రహ మిట్లుండవలెనని నిర్ణయింపబూనుట నిర్భరకము. ఏది యెట్లున్నను నీ ఆగ్రహము కల్గినప్పుడు దానిని సక్రమరూపములోనికి గొనివచ్చుటకై తప్పక ప్రయత్నము చేయవలెను. ఆగ్రహాధిక్యత, ఆగ్రహము యొక్క కాలపరిమితులను గూర్చి మిక్కిలి జాగ్రత్తపడవలెను. అతి సర్వత్ర వర్ణయేత్తని పెద్దలు చెప్పుదురు. సర్వసాధారణముగ తల్లు లొకవంక తమ బిడ్డలను శిక్షించుచు, వేరొకవంక వారిని బుజ్జగించుచుండురు. ఇట్టి భావదౌర్బల్యము నెన్నడును ప్రదర్శింపరాదు. కాని బిడ్డలపై చిరకాలము వరకును కోపము పూనియుండుట కూడ అవివేకము. అట్లు చేసిన యెడల నీన్నేహభావము లేకుండ మనుటయే. వారికి సహజపద్ధతి యగుటయు, నీకు వారిపై పలుకుబడి లేకుండపోవుటయు తలస్థింపవచ్చును. కావున

ఆదర్శప్రాయుడగు తండ్రి, బిడ్డలు చేయు పనులయెడల తన భావముల నెట్లు, ఎంత వరకు ప్రదర్శించునో, అట్లే నీవు కూడ ప్రవర్తించుట నేర్చుకొనుము.

ఆజ్ఞల నరుదుగ నీయవలెను. ఇతర విధానములు నిరర్థకమైనప్పుడు మాత్రమే ఆజ్ఞల నీయవలెను. తరచుగ నాజ్ఞల నిచ్చువారు తమ సౌకర్యమును గూర్చియే కాని తమ బిడ్డల సౌకర్యమును గూర్చి ఎక్కుడుగ నాలోచింపరు. అనాగరక సంఘములలో ఆజ్ఞల నుల్లంఘించువారిని తప్పక శిక్షింతురు. ఆజ్ఞోల్లంఘనములో నెట్టి పాపమును లేకపోవచ్చును. కాని అది రాజాజ్ఞలకు వ్యతిరేకము. ఆయనపై తిరుగుబాటు. ఇదే విధముగ అనేక కుటుంబములలో పెద్దలు పిన్నవారిని తమ యెడల అవిధేయత చూపించి నంత మాత్రమున శిక్షింతురు. ఆ యవిధేయతలో నెట్టి పాపకార్యాచరణము నిమిడియుండనక్కరలేదు. తరచుగ మన పెద్దలు పిన్నలను చూచి “నేను చెప్పినట్లు చేయవుకాదూ! మంచిది. నీచేత ఈ పని చేయించి తీరెదను. అప్పుడు నే నెవరనో నీకు తెలియగలదు.” అని ఈ విధముగ అహంకారముతో కోపవాక్యములు పలుకుచుందురు. ఇట్టి పల్కులలో ఎదుటి వారిని లొంగదీయ వలయునను పట్టుదలయే ప్రకటితమగును కాని బిడ్డల షేమము కొరకై పాటుపడునట్టి లక్షణము లేవియు కానరావు. ఈ పద్ధతికిని, అవిధేయత ప్రదర్శించిన పాలికుని దండించి తీరవలెనని పట్టుపట్టెడి నిరంకుశప్రభువు

ప్రవర్తనకును విశేషము భేదము కానరాదు. దయాన్త్రీ హృదయుడగు శాసనకర్తవలె సత్స్వభావము గల తండ్రి కూడ నిర్బంధము నుపయోగించుట కంగీకరింపడు. ఆతడు నిర్బంధము లేకుండగనే తన పనులను సాగించును. శాసనేతర విధానములచే తన పని నెరవేరగల్గిన పక్షమున నాతడు కార్యనిర్వహణమునకై శాసనముల కావింపడు. శాసన నిర్మాణ మనివార్యమైనప్పుడు జాత డందులకై విచారించును. తన్ను తాను శాసించుకొనుటయే రాజకీయరంగమునందు తత్తమోత్తమ విధానము. ఇయ్యది విద్యావిషయములకు కూడ వర్తించును. ఈ యుత్తమ సూత్రము నంగీకరించిన తల్లిదండ్రులు తమ యధికారగర్వమును కర్తవ్యనిర్వహణాసక్తిచే నణచుకొని, సాధ్యమైనంతవరకు చిన్నబిడ్డలు తమ్ము తామే శాసించుకొను పద్ధతులను వారికి నేర్పుదురు. అనివార్య పరిస్థితులలో మాత్రమే వారు నిరంకుశ పద్ధతుల నవలంబించురు.

ఆజ్ఞల నిచ్చునప్పుడు మాత్రము నిశ్చితములును, సమంజసులు నగు ఆజ్ఞల నొసంగుము. పరిస్థితిని మార్గంతరములచే చక్కబెట్టుటకు సాధ్యముకాని పక్షమున నీ ఆజ్ఞను ప్రకటింపుము. ఒకమారు ఆజ్ఞ నొసంగిన తరువాత దానికి విరుద్ధముగ వర్తింపకుము. నీవు చేయదలచిన పనిని గూర్చి లెస్సగ చింతింపుము. ఫలితముల గూర్చి శ్రద్ధగ యోచింపుము. ఆ యాజ్ఞ నమలుపరచు నంతటి మనోదాగ్ధ్యము నీకు

కలనో లేదో నిర్ణయించుకొనుము. తుట్టతుదకు ఆజ్ఞాప్రకటనము కావించిన తరువాత, ఏది ఎట్లైనను సరియే దానిని నితరులు మన్నించునట్లు శ్రద్ధ వహింపుము. జడప్రకృతి విధించు శిక్షలనలె నీ శిక్షలు కూడ అనివార్యములై యుండవలయును. కాలుచున్న బాగును చిన్న బిడ్డకు స్పృశించినను అది యాతని చేతిని కాల్చును. ఆతడు దాని నెన్ని పర్యాయములు తాకిన అన్ని పర్యాయములు ఆతని చేయి కాలి తీరును. కావున ఆ బిడ్డ కొన్నిదినముల తరువాత నిప్పును తాకిరాదని తెలిసికొనును. నీ యాజ్ఞలలో నే విధమగు మాగుప్పను లేకుండ, అచంచలముగ నున్న పక్షమున-అనగా నీవు చేయవలదని నిషేధించిన పనులను బిడ్డలు చేసిన యెడల జడప్రకృతి యాజ్ఞల నుల్లంఘించిన సందర్భములందువలెనే వారికి తీవ్రమగు శిక్ష తప్పకుండ కల్గిన పక్షమున-వారు ప్రకృతిమాత యాజ్ఞలనువలెనే నీయాజ్ఞలను కూడ గౌరవించి తీగుదురు. నీయాజ్ఞల యెడ బిడ్డల కిట్టి గౌరవము కుదిరిన పక్షమున కుటుంబసంబంధమైన పెక్కు చికాకులు తొలగి పోవును. అన్యోన్యవిరుద్ధముగ వర్తించుట విద్యారంగము నందొక పెద్ద పొరపాటు. న్యాయప్రధానశాఖయందు లోపములు సంక్రమించిన పక్షమున సంఘములో నేరములు హెచ్చిపోవును. అదేవిధముగ సీవు శిక్షలను విధించుట యందు నిశ్చితముగను, క్రమబద్ధముగను వర్తింపని యెడల, నీ కుటుంబములో నియమోల్లంఘనము విస్తారముగ హెచ్చి

పోవును. కొందఱు తల్లులు దుర్బలహృదయలుగ నుండును. వారు తమ బిడ్డలను తరచు బెదిరింతురు కాని ఆ బెదిరింపులు వట్టి మాటలుగనే ఉండిపోవును. వారనాలోచితముగ నియమముల కావించుకొని, అందులకై తరువాత చాల షశ్చత్తాపము చెందుదురు. ఇట్టి ఒకే నేరమున కొకమారు కఠిన శిక్షను విధింతురు; వేరొక మారా నేరము నుపేక్ష చేయుదురు. ఇట్లు చేయుటలో వారు తాత్కాలికభావములకు లొంగిపోవుదురు. ఇట్టి తల్లులు తమకును, తమ బిడ్డలకును ముందు ముందు ఎన్నో అనర్థములను తెచ్చిపెట్టుకొందురు. బిడ్డల కామెయెడ నెట్టి గౌరవప్రపత్తులును ఉండవు. భావోద్దేశము నణచుకొనజాలని తన దౌర్బల్యము నామె వారికడ ప్రదర్శించుచున్నది. ఆ దౌర్బల్యమే వారి కాదర్శము కాగలదు. తప్పు చేసినను శిక్షనుండి తప్పించుకొనవచ్చు నను విశ్వాసము నామె వారియందు కల్పించుచున్నది. ఈ విధముగ అనేక కలహముల కామె దారి కల్పించుచున్నది. ఈ కలహములవలన ఆమె స్వభావమునకును, బిడ్డల స్వభావమునకును కూడ తీరని యపకారము జరగును. ఇట్టి తల్లి, బిడ్డల మనస్సులలో నైతికమగు అరాజకత్వమును కల్పించును. భావి జీవితమునందు చాల బాధకరములగు అనేకానుభవములకు గురియైనతరువాత మాత్రమే వారు సక్రమముగ నైతికపథమును గుర్తింపజాలుదురు. కుటుంబ నిర్వహణములో క్రమహీనమగు సౌజన్యపద్ధతులకంటె క్రమబద్ధమగు క్రూర

విధానమే శ్రేయస్కరము. సాధ్యమైనంతవరకు నిర్బంధపద్ధతుల నవలంబింపవలదని మేము తెలుపదలచినారము. కాని నిరంకుశముగ వర్తించుట తప్పనిసరి యైనచో, నిరంకుశవిధానమును సంపూర్ణముగ నవలంబింపుము.

స్వయంశక్తిచే జీవితయాత్రను గడపగల్గునట్లు విద్యార్థుల సరిదిద్దుటయే క్రమశిక్షణయొక్క ఉద్దేశ్యము. అంతే కాని వారి తరులపై నాధారపడునట్లు చేయుట మన యాశయము కాకూడదు. నీ సంతానము తమ జీవితమంతయు సేవకావృత్తియందే గడపవలసినట్లు విధినిర్ణయ మని భావింపుము. అట్టి సందర్భములో బాల్యము నుండియు వారిని సేవకావృత్తికొరకై సంసిద్ధుల కావింతువు కదా! అట్లు కాకుండ మన బిడ్డలు కాలక్రమమున స్వతంత్రులై ఎవ్వరి మార్గదర్శకత్వమును లేకుండ స్వతంత్రముగ జీవింపవలసి యుండురు. కావున బాల్యమున, నీ చెప్పచేతలలో నున్నంత కాలమును వారి కాత్మసంయమమును నేర్పవలయును. ప్రస్తుతము మన దేశము (ఇంగ్లాండు) నందు నెలకొనియున్న సాంఘిక పరిస్థితుల కనుగుణముగ నుండునట్లు, మనము బాలబాలికలకు ప్రకృతిసహజపరిణామములపై ఆధారపడిన క్రమశిక్షణ విధానమును వర్తింపజేయవలెను. జమిందారీవిధానము అమలులో నున్న యుగములో ఉన్నత తరగతులవారి యాగ్రహము సామాన్యజనుల కొక గొప్ప ఆపదవలె కానవచ్చుచుండెను. ఆ కాలములో బిడ్డలను చిన్నతనమునుండియు

కూడ తల్లిదండ్రుల యాగ్రహమునకు వెళచి పనిచేయు వారినిగ పెంచవలసి వచ్చెడిది. కాని ఈ కాలమునందలి ప్రజ లెవ్వరిని చూచి భయము చెందనక్కరలేదు. నేడు మానవునకు కల్గు మంచిచెడ్డలు చాలవరకు ఆతడు చేసిన కార్యములకు ప్రతిఫలములే కాని వేరుకావు. కావున నేడు బాలుడు మొట్టమొదటనుండియు స్వానుభవముచే తాను చేయు పనులలోని మంచిచెడ్డలను గుర్తించు నైపుణ్యము నలవరచుకొనవలెను. బాలుడు తాను చేయుచున్న పనుల మంచిచెడ్డలను తనంత తాను గుర్తింపగల్గుచున్నాడని నమ్మకము కుదురగానే, తల్లిదండ్రు లా బిడ్డపై తమ యధికారమును తగ్గించుకొనవలెను. శైశవావస్థయందు ప్రతి జీవి యెడలను మనము నిరంకుశశ్వము పూనవలసియుండును. మూజేండ్ల పిల్లవాడు వాడియైన మంగలికత్తితో నాడుచున్నప్పుడు, అందలి బాగోగులను సహజపరిణామములచే వాడు తెలిసికొనగలడని భావించి యూరకుండుట యెంత మాత్రమును సమంజసముకాదు. ఏలనన దీని పరిణామములతీ ప్రమాదభూయిష్టములు కావచ్చును. కాని బాలుని బుద్ధి వికసించినకొలదియు, ఆజ్ఞల నొసంగి జోక్యము కల్పించుకొనవలసిన అవకాశములు తగ్గిపోవలెను. బాలునికి యుక్తవయస్సు వచ్చుసరి కీ జోక్యము కల్పించుకొను పద్ధతి పూర్తిగ ఆగిపోవలయును. ఒకదశకును వేరొక దశకును నడుమనుండు అంతర్దశ ప్రమాదములతో కూడినది. కుటుంబరంగము

నందలి నిర్బంధవాతావరణమునుండి బాలుడు ప్రపంచమందలి స్వచ్ఛంద వాతావరణములో ప్రవేశించునప్పటి అంతర్దశ మిక్కిలి ప్రమాదభూయిష్టమైనది. కావుననే మేము ప్రతిపాదించిన పద్ధతుల నవలంబింపవలెనని మే మింతగ వాదించుచున్నాము. ఈ పద్ధతి ననుసరించిన పక్షమున బాలునియం దాత్మనిగ్రహశక్తి వృద్ధి చెందును. ఆత్మనిగ్రహము నవలంబింపవలసిన యావశ్యకత క్రమముగ మాత్రము హెచ్చును. ఎవ్వరి సహాయమును లేక తనంత తానే నిగ్రహముతో ప్రవర్తింపవలసిన స్థితి క్రమక్రమముగ నేర్పడిన యెడల మానవుడు తన బాల్యమునందు గృహవాతావరణమున గల సార్వత్రిక నిర్బంధములనుండి విడివడి తనంత తానే వ్యవహారముల నడపుకొనవలసి వచ్చునట్టి యుక్తవయస్సులో ప్రవేశించు కాలమున ఆతని కెట్టి నష్టములును, ప్రమాదములును సంభవింపవు. మార్పు లాకస్మికముగ సంభవించినప్పుడు మాత్రమే ప్రమాదములు సంభవించును. రాజ్యాంగ నిర్వహణ విధానముయొక్క చరిత్రను నీవు సూక్ష్మరూపములో నీ కుటుంబరంగమునందు ప్రదర్శింపుము. రాజ్యాంగనిర్వహణమునందు మొట్టమొదట అవసరమైనప్పుడు నిరంకుశపద్ధతులను వాడుచు రావలెను. క్రమక్రమముగ పాలితుని స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించు నియమబద్ధమగు రాజ్యాంగవిధానము నమలు చేయవలెను. క్రమశః పాలితుని స్వాతంత్ర్యము విస్తరింపవలయును. తుట్టతుదకు తల్లిదండ్రులు తమ యధికారములను పూర్తిగా వదలుకొనవలెను.

నీ బిడ్డలు స్వతంత్రబుద్ధిని విస్తారముగ ప్రదర్శించుచో నీవు విచారింప నవసరములేదు. ఆధునికవిద్యావిధానములో నిర్బంధపద్ధతులను తగ్గించి వేయుటవలన ఇట్టి పరిణామములు సంభవించినవి. మనము బాలబాలికల యెడల నిరంకుశ విధానము నవలంబించుట తగ్గించిన కొలదియు, వాకు తమ స్వతంత్రము విషయమై యెక్కువ పట్టుదలను చూపుట తటస్థించును. ఈ రెండు పరిణామములును కూడ మేము ప్రతిపాదించుచున్న మాతన శిక్షణావిధానమును మనము క్రమముగ నంగీకరించుచున్నట్లు సూచించుచున్నవి. ఈ విధానములో చిన్న బిడ్డలు తాము చేసిన పనుల యొక్క సహజపరిణామముల ననుభవించి, ముందు ముందు తామెట్లు చరింపవలెనో తెలిసికొందురు. పురోభివృద్ధి గాంచుచున్న మన సంఘమునం దిట్టి సంఘటన లనివార్యములు. స్వాతంత్ర్యాభిమాని యగు నాంగ్లబాలుడే అచటికాలములో స్వాతంత్ర్యాభిమానియగు నాంగ్లపౌరుడుగ మారుచున్నాడు. మొదటిస్థితి లేనినాడు రెండవ పరిణామము సిద్ధింపజాలదు. పదిమంది జర్మను బాలురను అదుపులో నుంచుట సులభము కాని ఒక్క ఆంగ్ల బాలుని వంచుట కష్టమని జర్మను దేశపు ఉపాధ్యాయులు పట్టుదురట. జర్మను బాలురలోని అత్యంత సాధుత్వమును, జర్మను ప్రజలలోని దాసత్వప్రవృత్తిని అలవరచుకొనుట మనకు శ్రేయోదాయమగునా? లేక మన బాలురు ముందు ముందు స్వతంత్ర లక్షణములు కలవారుగ

నగుటకై మనము యత్నింతమా? ఇది విచారింపదగిన యంశము. మనము రెండవ మార్గమునే యెన్నుకొనిన పక్షమున మన విద్యావిధానములో మార్పులు వచ్చితీరవలెను.

సరియైన మార్గమున విద్యను గరపుట సులభమును, సరళమునైన పనికాదు. ఇది మిక్కిలి సంకీర్ణమును, కష్టసాధ్యము నైనది. పెద్దలు చేయవలసిన అతికష్టమైన పనులలో నిది యొకటి. ఎప్పటి కెట్లు తోచిన నప్పటి కట్లు ప్రవర్తించుచు కుటుంబనిర్వహణము కావించుట మూఢులును, అపరిష్కృతబుద్ధులును కూడ చేయజాలుదురు. చీనాట్లు పెట్టుట, చెంపదెబ్బలు కొట్టుట మున్నగు శిక్షలను విధించుట ఎట్టి విజ్ఞానమును లేని మొఱటు వారికి కూడ సాధ్యమగు పనియే. పశువులు కూడ ఇట్టి శిక్షణావిధానము నవలంబించును. కుక్కపిల్ల తన్ను విస్తారముగ వేధించిన పక్షమున తల్లి కుక్క గుఱ్ఱమునుచు దానిని (కుక్కపిల్లను) కొరికి నంత పనిచేసి తన యాగ్రహమును ప్రకటించును. ఇట్లు కాకుండ నాగరకమును, సమంజసమునగు శిక్షణావిధానమును నీవు అవలంబింపదలచినచో, ఆలోచనా శక్తికి కొంత పని కల్పింపవలసియుండును. అందులకై కొంత పరిశీలన, ఉపాయము, ఓరిమి, ఆత్మనిగ్రహము కావలయును. మనమిప్పుడు కొన్ని పద్ధతుల నవలంబించిన పక్షమున భావిజీవితమునందు దీని వలన నెట్టి పరిణామములు కలుగనని యెల్లప్పుడును చింతించుచుండవలెను. అంతే కాదు. బిడ్డలెట్టి పనులుచేసిన

(ఆ పనులు మంచివి కావచ్చును లేదా చెడ్డవి కావచ్చును) వానికి సంపూర్ణముగ ననురూపములగు ఫలితములే వారికి చెందునట్లు నీవు తగిన యేర్పాట్లు చేయవలెను. అచ్యుతనమును బిడ్డలు చూపు ప్రవర్తనకు హేతువులేమై యుండునని విచారింపవలెను. ఒక్కొక్క సందర్భములో బిడ్డలు మంచి పనులను చేయుదురు. కొన్ని సందర్భములలో వారు చేయు పనులు పై చూపులకు మంచివిగనే కాన్పింప వచ్చును. కాని ఆ కార్యములకు మూల మధమప్రవృత్తులు కావచ్చును. వీనిని నీవు చక్కగా విమర్శించి గుర్తింపవలెను. ఒక్కొక్క మారు బిడ్డలు కొన్ని తెలిసియు తెలియని పనులను చేయుదురు. వాని నవిధేయతగ భావింపరాదు. బిడ్డల మనస్సులలో లేని దుష్టభావములను వారికెన్నడును ఆరోపింపరాదు. ఇట్టి బలమైన తప్పులు చేయకుండునట్లు పెద్దవారెల్లప్పుడును జాగ్రత్త పడుచుండ వలయును. ప్రతి బిడ్డ యొక్క స్వభావమునకును అనువుగ నుండునట్లు నీవు నీ పద్ధతులను మార్చుకొనవలెను. బిడ్డల యొక్క స్వభావములు నూతన దశయందు ప్రవేశించినప్పుడు తదనుగుణముగ నీ పద్ధతులలో మరింత మార్పును గొనివచ్చుటకై నీవు సిద్ధపడి యుండవలయును. కొన్ని శిక్షణాపద్ధతుల వలన నీవు కోరిన సత్ఫలితములు చాలకాలము నరకును కాన్పింపవు. అట్టి సమయములలో నీవు విశ్వాసమును కోల్పోవక సక్రమముగ శిక్షణను ఓరిమితో నవలంబించుచు

నావలెను. కొందరు బిడ్డలు కొంతకాలమువరకును తప్పు మార్గములలో శిక్షణ నందియుండవచ్చును. అట్టివాని యెడల చుత్తమ శిక్షణాపద్ధతులను ఫలవంతము కావించుటకొరకై నీవు ఎక్కుడు కాలమును వ్యయపరుపవలసినవచ్చును. ఎక్కుడు పట్టుదలను ప్రదర్శింపవలసి వచ్చును. విద్యారంగమునందు మొట్టమొదటనుండియు సక్రమములగు పద్ధతులనే అవలంబించుచు వచ్చినను సక్రమవాతావరణమును సృష్టించుట కష్టసాధ్యము. అట్టి పరిస్థితులలో లోపపూరితమగు స్థితిని సరిదిద్ది సక్రమమార్గమునకు గొనివచ్చుట కష్టతరము కాదా? తరచుగ నీవు బిడ్డలయొక్క భావములను నీ భావములను కూడ విమర్శకు లోనుకావించుచుండవలెను. నీ మనస్సునకు ఎడనెడ తట్టునట్టి యూహలలో నేవి బిడ్డల క్షేమకాంక్షపై ఆధారపడి యున్నవో, ఏవి నీ స్వార్థపరత, అలసత్వము, అధికారకాంక్షల వలన నుద్భవించుచున్నవో ఎప్పటికప్పుడు నిర్ణయించుకొనుచుండవలెను. ఈ దుష్టప్రవృత్తులను గుర్తించి సంతమాత్రమున లాభములేదు. వానిని నీ వణచివేయవలయును. ఒకవంక నీవు నీ బిడ్డలకు విద్య నేర్పుచు, వేరొక వంక ఉత్తమమగు శిక్షణను నీ యంతట నీవే పొందవలెను. నీ బిడ్డల యందును, నీయందును, ప్రపంచమందును ప్రతి ఫలించుచున్న మానవస్వభావమును, తల్లిక్షణములను నీవు చక్కగ గుర్తింపవలెను. మిక్కిలి క్లిష్టమైన ఈ కృషి నీ మానసికశక్తులకు బలము చేకూర్చును. నీ వెల్లప్పుడును

నీయందుగల ఉత్తమభావములకు మాత్రమే స్వాతంత్ర్య మొసంగి దుష్టభావములను నిరోధింపవలెను. ఇయ్యది నీవు పొందవలసిన నైతికశిక్షణ. మాతాపితృధర్మములను సక్రమ పద్ధతులపై నిర్వర్తించుటవలననే మానవునియొక్క మానసికశక్తులు పరిపూర్ణదశను పొందును. కాని ఈ సత్యము నెల్ల వారును నేడు గుర్తించుట లేదు. మానవ హృదయమందు నెలకొనియుండు బలవత్తరమగు ప్రేమానుబంధముల వలననే మనము మనల నుత్తమమగు క్రమశిక్షణకు లోనుకావించుకొనుచున్నాము. లేనిచో నియ్యది మన కలవడదు. ఈ పద్ధతి యెంత శ్రేష్ఠమైనదో వేరుగ తెలుపనక్కరలేదు.

మేము వర్ణించుచున్న ఆదర్శప్రాయమగు విద్యావిధానమును కొందరు సంశయాత్మకదృష్టితో నుపలక్షింతురు. మరికొందరిది తెలిసికొని నిరుత్సాహము చెందుదురు. ఇందిమిడియున్న ఉత్తమాదర్శములను గుర్తించి కొందరిదియె సక్రమ విద్యావిధానమని యంగీకరింతురు. ఈ విద్యావిధానము కేవల ముద్రేకపరులును, సహృదయత లేనివారును, దూరదృష్టివిరహితులు నగువారి కుపయోగపడదు. మానవ స్వభావమునందలి యుత్తమగుణముల నలవరచుకొన్నవారికి మాత్రమే యిది సరిపడును. కావున నీ విద్యావిధానము బాగుగా అభివృద్ధిగాంచిన సంఘమునకు మాత్రమే సరిపడునదని యెరుంగవలయును. ఇందలి పద్ధతుల నమలు కావించుటకై ఎంతో కష్టపడవలయును; ఎంతో స్వార్థరాహిత్య

మును చూపవలెను. అందువలన తాత్కాలికమును, శాశ్వతమును అగు సౌఖ్యములు రెండునుకూడ సిద్ధించు నని బుద్ధిమంతులు గుర్తింపగలరు. దుష్టమగు విద్యావిధానము వలన రెండు విధములగు చెరుపులు కల్గును. తండ్రియు, బిడ్డయు కూడ దానివలన చెడిపోవుదురు. సక్రమమగు విద్యావిధానము రెండు విధముల మేలు చేయును. దానివలన శిక్షణ నొసంగువారును, శిక్షణ పొందువారును కూడ ఉత్తమస్థితికి రాగలరు.

శారీరకశిక్షణ

సంపన్నులగు గృహస్థుల యిండ్లయందును, సంతలలోను, గ్రామపురచ్చావికులందును, సమావేశమగు ప్రజలు సాధారణముగ రాజకీయవిషయములను, ఆపైన పశువుల పెంపకమును గూర్చియు చర్చింతురు. వేట ముగించుకొని ఇంటికి తిరిగి వచ్చుచు, పెద్దలు గుఱ్ఱముల పోషణ, వానిలోని ఉత్తమ అధమ జంతువుల విభాగముచుగూర్చి మాట్లాడుకొనుట వాడుక. ఇక మైదానములలో వాహ్యళికి పోయినవారు కుక్కలలోని వేర్వేరు తెగలనుగూర్చి తప్పక విమర్శ కావించుకొందురు. అదివారమునాడు చర్చినుండి మరలివచ్చుచు గ్రామములందలి వ్యవసాయదారులు ప్రప్రథమమున ఫాదిరీదొర ఉపన్యాసమందలి బాగోగులను గూర్చి తర్కింతురు. ఆపైన వాతావరణము, పంటలు, పంటల నిలువలు మున్నగు విషయములు వారి సంభాషణయందు దొరలిపోవును. ఆమీదట పశువులగ్రాసము, వివిధతరగతుల గ్రాసములలోని లాభనష్టములును చర్చకు వచ్చును. గొఱ్ఱల కాపరులు, పందులు కాపరులును తమ తమ యధీనమందున్న జీవములను తా మెట్లు పెంచుచున్నదియు ఒంజొరులతో చెప్పికొందురు. ఈ జంతువుల నే విధముగ పెంచిన నేమి ఫలితములు సంభవించునో వారి చర్చలవలన తేలును. జంతువుల పెంపకమునుగూర్చి వా రెట్లు శ్రద్ధవహింతురో దీనివలన

వ్యక్తమగును. కుక్కలు, గుఱ్ఱములు, పాడిజంతువులు, గొట్టెలు మున్నగువాని పోషణనుగూర్చి చర్చించువారొక్క గ్రామిణులు మాత్రమే కాదు. పట్టణములలోనుండు సామాన్య కుటుంబీకులు తమ యిండ్లలో కుక్కలను పెంచుదురు. సౌఖ్యప్రియులగు వయస్సుకాండ్రు గుఱ్ఱపు పగదెములలో పాల్గొందురు. వయస్సు ముదిరిన పెద్దలు పల్లెలలో తమకుగల వ్యవసాయమునుగూర్చి తరచు చింతించుచుండురు. వీరును, మన దేశమునందలి ఇతర ప్రజలనేకులును కూడ పశువుల పుట్టుక, వాని పెంపకము, వాని శిక్షణ, మున్నగు విషయములలో చాల అభిరుచి చూపుదురు.

భోజనానంతరము కాని, తదితర సందర్భములందు కాని బిడ్డలను పెంచు విధానమునుగూర్చి యెవరైన చర్చింపగా మీరు విన్నారా? కలయింటి గృహస్థుడు నిత్యమును తన గుఱ్ఱముల శాలలోనికి పోయి, దాని పరిస్థితిని, గుఱ్ఱముల పెంపకమునుగూర్చి పరీక్షించును ; ఆమీదట తన యింటికి చెందిన ఆవులు, గొట్టెలు మొదలగువానిని చూచుకొని వాని సంరక్షణనుగూర్చి పశుపాలకుల కాజ్ఞలిచ్చును. కాని శిశుగృహములోనికి పోయి బిడ్డల కెట్టి యాహార మే సమయములం దిచ్చుచున్నారో, ఆ గృహముయొక్క ఆరోగ్యస్థితి యెట్లున్నదో తెలిసికొనుటకై ఆతడు యత్నింపడు. వ్యవసాయము, జంతువులవేట మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన పుస్తకము లాతనివద్ద తప్పక ఉండును. అందలి విశే

మములనుకూడ ఆ భద్రపూరుషు డెరింగియుండును కాని బిడ్డలను శైశవమునందును, కౌమారమందును పెంచవలసిన విధానమునుగూర్చి గ్రంథముల చదివినవారు మనలో నెందరుందురు? పశువులకు తెలికసిండి, చొప్ప, ఎండుగడ్డి మున్నగు నానిని తినిపించినచో కలుగు లాభనష్టములనుగూర్చి ప్రతిరైతునకును, ప్రతి భూస్వామికిని కూడ తప్పక తెలియును. కాని పెరుగుచున్న బిడ్డల కెట్టి యాహార మీయవలెను, వివిధములగు నాహారములందలి లక్షణము లేవి యని తెలిసికొనినవారు మిక్కిలి అరుదుగ నుందురు. ఎప్పురి నిశ్యవ్యవహారములను చూచుకొనుటలో వారు నిమగ్నులై ఈ గ్రామీణులు బిడ్డల పెంపకమునుగూర్చి శ్రద్ధవహించరని కొందరు సమాధానము చెప్పవచ్చును. కాని యిది సత్యహారము. పట్టణవాసులలో కూడ పశువులకు గుడ్డుము మేత మేయగానే దానికి పని కల్పింపకూడదని తెలియును. వీరందరుచు బిడ్డల తండ్రులు కావచ్చును. కాని తమ బాలబాలికల భోజనమునకును వారి చదువుసంధ్యలకును నడుమ తగినంత విరామ సమయము లభించుచున్నదా లేదా యని చింతించువారొక్కరును ఉండరు. ఇట్టివారిని మనము నిలువదీసి పరీక్ష చేసినయెడల బిడ్డల పెంపకము తమకు సంబంధించిన విషయము కాదనియు, ఈ శాఖ కేవలము స్త్రీలకు మాత్రమే చెందినదనియు, మనకు ప్రత్యుత్తరము లభించును. శిశుసంరక్షణ యను విషయము మగ వారి హోదాకు తగినపని కా దనుభావ మీ ప్రత్యుత్తరమునం దిమిడి యుండును.

పరంపరగ మనలో ప్రబలియున్న భావముల నట్లుండ నిచ్చి నిజస్థితి నించుక విమర్శింతుము. ఉత్తమతరగతి వృక్షభముల పెంపకమును గూర్చి విద్యావంతులగువారు తమ యమూల్యమగు కాలమును వెచ్చించి యాలోచింతురు. కాని చక్కని బిడ్డలను పెంచుట యనుపని తమ దృష్టి నాకర్షించుట కనర్హమైనదని వారు భావింతురు. ఇక తల్లులన్ననో వారికి కొంత భాషాజ్ఞానము, సంగీతము, కుట్టుపని మొదలగు కొన్ని పై మెరుగు విద్యలు మాత్రము అలవడియుండును. ఏవో తాతలనాటి మూర్ఖవిశ్వాసములను పట్టుకొని ప్రాకులాడుదాదులు ఈ తల్లులకు సలహాదారులు. వీరిరువురును కలసి బిడ్డల ఆహారము, దుస్తులు, శరీరవ్యాయామము మున్నగు వానిని నిర్ణయింతురు. ఇది యిట్లుండగా, వీరి తండ్రులు పండులకు తగినంత పుష్టిని కల్పించుట యెట్లను విషయమును గూర్చి పుస్తకములు, మాసపత్రికలు చదువుచుందురు; వ్యవసాయదారుల సమావేశములలో పాల్గొందురు; వివిధములగు ప్రయోగములను చేయుదురు; చర్చలను సాగింతురు. డెర్బీ పందెములలో బహుమానమును సంపాదింపగల గుఱ్ఱమును పెంచుటకై ప్రాకులాడువారు పెక్కండ్రు కలరు. కాని ఒక కలియుగభీముని పెంచుటకై యత్నించువారు తక్కువ. మనము ఇతరజీవుల సంతానమును సక్రమముగ పెంచుటకై యెంతో కృషి సల్పుదుము. కాని మన బిడ్డల పోషణ విషయమై తగినంత శ్రద్ధ పూనుట లేదు. ఇది యెంత శోచనీయమగు విషయము?

మనము బిడ్డల పెంపకమును గూర్చి చూపు నిష్పత్త్య భావము కేవలము హాస్యాస్పదమేకాదు. అది చాల నష్ట దాయకమైనది. బుద్ధిమంతుడగు నొక గ్రంథకారుడు తెల్పినట్లు ప్రతిమానవుడునుకూడ మొట్టమొదట దృఢగాత్రుడుగ నుండి తీరవలెను. దృఢగాత్రులగు మానవులతో కూడిన సంఘమే అభివృద్ధిని గాంచజాలును. మానవుల శక్తిసామర్థ్యములును, కష్టసహిష్ణుతయును మనకు కేవలము యుద్ధ కాలమందే కాక ఇతర సమయములలో కూడ అవసరము. దేశమందలి కార్మికుల బలసంపద మన వ్యాపారాభివృద్ధికి మూలహేతువు. గడచిన శతాబ్దులలో మన దేశవాసులు శారీరక శక్తిసామర్థ్యములలో మరెవ్వరికిని వెనుకబడి యుండ లేదు. కాని ముందుముందు మనకొక కఠినపరీక్ష యాసన్నమై యున్నది. ఆధునికయుగములో వివిధజాతులకు నడుమ నాగుచున్న పోటీలో ఎంతటి యుత్తమ శారీరకశక్తులను కూడ మన యవసరములను తీర్చజాలకున్నవి. ఈనాటి అవిరళ కార్యభారమునకు తట్టుకొనజాలక అనేకులు తరు యాలో గ్యమును భగ్నము కావించుకొనుచున్నారు. ఈ కార్య భారముయొక్క తీవ్రత ఇట్లే ముందుముందు కూడ ఉండగలదని తోచుచున్నది. అట్టి పరిస్థితిలో ఎంతటి దృఢగాత్రులును కూడ నేటి అమిత పరిశ్రాంతికి తాళజాలరు. కావున బిడ్డలను పెంచునప్పుడు, వారు భవిష్యజీవితమందెదుర్కొనబోవుచున్న పోటీలో నెగ్గుటకై వలయు మానసిక శక్తులను,

ఆధునికయుగములో మన శరీరమునకు సంభవించు రాటు పోటులను సహించుకొనగల్గు శరీరదౌర్భాగ్యమును, వారికి కలుగజేయు విధముగ వర్తించుట చాల ముఖ్యము.

అదృష్టవశమున బిడ్డల శారీరకశిక్షణ యను విషయము మనలో పలువురు బుద్ధిశాలుల దృష్టి నాకర్షించుచున్నది. వార్తాపత్రికలలో సీ యంశమును గూర్చి చర్చలు సాగుచున్నవి. శారీరకశిక్షణ కొరకై ప్రత్యేకపాఠశాలలుకూడ నెలకొల్పబడుచున్నవి. కావున సీ యంశమునుగూర్చి చర్చ కావించుట యావశ్యకమని వేరుగ తెలుపనక్కరలేదు.

ఆధునిక విజ్ఞానముచే కన్గొనబడిన సత్యములను శిశు గృహములకును, పాఠశాలలకును వర్తింపజేయుట చాల యవసరము. నేడు మనము ఎద్దులను గూర్చియు, గొట్టెలను గూర్చియు శాస్త్రప్రయోగశాలలలో తర్క-వితర్కములు సాగించుచున్నాము. ఇట్టి విచారమునే మనము మన బిడ్డలను గూర్చి కూడ జరుపుట చాల యవసరము. గుఱ్ఱములు మొదలగు జంతువుల పెంపకము ముఖ్యముకాదని మా యుద్దేశ్య మెంతమాత్రమును కాదు. కాని నాని పోషణను గూర్చి శాస్త్రరీత్యాకొన్ని ముఖ్యాంశములు కన్గొనబడినవి. ఆ యంశములు చాల ఉపయోగకరములని ఆచరణవలన తెలియవచ్చినవి. ఈ శాస్త్రీయాంశములను జంతువులకు వలెనే మానవులకు కూడ వర్తింపజేయవలెనని మా యభిప్రాయము. ఈ విధముగ జంతువులను మానవులను ఏక సూత్ర

మున గ్రధించి ప్రసంగించుట కొందరికి ఆశ్చర్యమును, మరి కొందరి కాగ్రహమును కల్గింపవచ్చును. కాని మానవుడు కూడ ఇతర జంతువులవలెనే కొన్ని జీవభక్తిములకు లోనై యున్నాడు. ఇది నిర్వివాదాంశము. దీనిని మన మంగీకరింపకతప్పదు. సామాన్య జీవజంతువుల యందును, మానవుల యందును, అనుదినము సాగుచుండు కొన్ని భౌతిక క్రియావిశేషములు సమానములు. వీనిని నిర్ణయించు సూత్రములలో కూడ సమానత చూపట్టుచున్నది. ఈయంశమును శారీరశాస్త్ర పండితులును, రసాయన శాస్త్రజేత్తలును కూడ ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించుచున్నారు. ఈ విషయము నంగీకరించుటచే కొంత లాభము కూడ కలదు. ప్రకృతి పరిశీలనము వలనను, ప్రయోగముల మూలమునను జంతువులను గూర్చి మనము తెలిసికొన్న శాస్త్రీయ సూత్రములను, మానవుల ఉపయోగము కొరకై కూడ వాడవచ్చును. జీవ శాస్త్ర విజ్ఞానమునందలి ప్రాథమిక సూత్రములను మానవుని బాల్యకొమారము లందాతని శరీరపోషణకై యెట్లు వర్తింపజేయనగునో యిందుక విచారితము.

మన సాంఘికజీవితమునందు క్రమవిధానము ప్రకారము కొన్నిమార్పులు జరుగుచుండుట మీరు చూడవచ్చును. విప్లవములు సంభవించిన తరువాత నిరంకుశ ప్రభుత్వములు నెలకొనును. ప్రజలు కొంతకాలము ప్రాచీనాచారముల పట్టుకొని ప్రాకులాడిన వెనుక సంస్కరణ యుగము

ప్రారంభమగును. జనులు నీతినియమములు లేకుండ యథేచ్ఛగ కొంతకాలముపుచ్చి, ఆ పైన అత్యంతనియమబద్ధమగు జీవితము నవలంబింతురు. వ్యాపారరంగములో వర్తకులు కొన్ని సంవత్సరములు విచ్ఛలవిడిగ, సొమ్ము పెట్టుబడి పెట్టి, వ్యాపారము చేయుదురు. ఆ పైన తమ వ్యాపారమును చాల వరకు తగ్గించుకొందురు. వస్త్రాద్యలంకారములలో కూడ సౌందర్యోపాసకుల భావము లొక కొననుండి వేరొక కొనకు ఊగుచు, మార్పునకు లోనగు చుండును. క్రమప్రకారము జరగుచుండు ఈ మార్పులు మన యాహార విధానమునకు కూడ వర్తించునని తెలుపనగును. ఒకానొకప్పుడు మన దేశములో ప్రజలు ఆహారపానీయముల విషయములో సమితత్వమునకు దాసులై యుండెడివారు. ఇప్పుడాయలవాల్లు మారి మితాహారము, మితపానము, శాకాహారము, మద్యపాననిషేధము మున్నగు భావములకు వ్యాప్తి పొచ్చుచున్నది. బహుశః ఒకప్పుడు మనలో ప్రబలి యుండిన నియమహీనతయెడల ఈ నూతన పద్ధతులు నిరసన తెల్పుచున్నవి కాబోలు. ప్రాప్తవయస్కులగువారి జీవితవిధానములో వచ్చిన మార్పుతోపాటు బాలబాలికల జీవితవిధానములో కూడ మార్పు సంభవించుచుండును. మన తండ్రుల తరములో బిడ్డల కెంత యెక్కువ ఆహారము నిచ్చిన నంత మంచిదను భావము వ్యాపించియుండెను. ఇప్పటికిని కూడ వ్యవసాయదారులును, మారుమూల గ్రామములలో నివసించు

వారును తమ బిడ్డలకు సాక్ష్యమైనంతవరకు మెక్కపెట్టనలె నని చూచుచుందురు. ఇది మన సాంప్రదాయము యొక్క ప్రభావము. కాని విద్యాధికులగు వారిలో నీషడ్ధతులు యెడల వైముఖ్యము ప్రబలినది. వారిలో నియతాహార సిద్ధాంత ములు వ్యాప్తిచెందినవి. వీరు తమబిడ్డల కధికాహారము నిచ్చుటకు మారు కావలసిన యాహారమును కూడ ఇచ్చుట మానినారు. గడచిన తరములో ప్రబలియున్న కేవల పశుజీవి తమునెడ వీరికి గల విరోధభావము స్వాచుప్తానముతో కంటె బిడ్డలను పెంచెడి విధానములో నెక్కుడుగా ప్రదర్శితమగు చున్నది. వారి వైరాగ్యభావములకు వారి జతరాగ్ని యొక యడ్డంకిగ పరిణమించుచున్నది. కాని చిన్నబిడ్డల కొరకై నియమముల కావించునప్పుడు దాని కెట్టి నిరోధమును లేదు.

అమితాహారమును, అల్పాహారమును రెండును కూడ నష్టదాయకములే. కాని యీ రెండింటిలో అల్పాహారమే యెక్కుడు నష్టమును కల్గించును. ఎన్నడైన నొక పర్యాయము మితమును దాటి భుజించినను దానివలన కల్గు దుష్ఫలితములను సులభముగ దూరము చేయవచ్చును. కాని సరియైన యాహారము లేకుండుటచే కల్గు నష్టములను పూరించుట కష్టసాధ్యమని యొక శరీరశాస్త్రజ్ఞుడు పల్లుచున్నాడు. అంతే కాదు. మన ఆహారవిషయములో నితరు లెవ్వరును తెలివి తక్కువగ జోక్యము కల్పించుకొనని పక్షమున, అమిత భోజనమున కవకాశములు చాల తక్కువ గలవు. అమితా

హారము పెద్దలలోనే కాని పిన్నవారిలో తరచుకానరాదు. స్వాభావముచే బిడ్డలు తిండిపోతులు కారు. వారికి జిహ్వచాపల్యము కూడ మెండుగ నుండదు. వారిని పెంచు పెద్దవారే బిడ్డల యధికాహారమునకు బాధ్యులని పై శాస్త్రజ్ఞుడు వాక్రుచ్చుచున్నాడు. బిడ్డలకాహారము స్వల్పముగా నీయవలెనని వాదించువారి పరిశీలనాశక్తి లోపభూయిష్టమనియు, వారి వాదములు దుర్బలములనియు చెప్పక తప్పదు. రాజ్యాంగ విధానములో కొందరు పాలకు లవసరమును మించిన నిర్బంధముల విధింతురు. అట్లే శిశుగృహములో కూడ జరుగుచుండును. బిడ్డలపై విధించు అనావశ్యకమగు నిర్బంధములలో వారికి తగినంత యాహార మీయకపోవుట యనునది ఒకటి.

“అయినచో బిడ్డలను వారి యిష్టమువచ్చినట్లు తిన నీయవచ్చునా? అల్పవయస్సు గలవారిని వారి కిష్టమైన వస్తువుల యధేచ్ఛముగ తిననిచ్చినచో వ్యాధులు తప్పక సంభవించును. అయినను వారిని విచ్ఛలవిడిగ ప్రవర్తింప నీయనగునా?” అని కొందరు ప్రశ్నింతురు. దీని కొక్కటియే సమాధానము. సృష్టియందలి తక్కువ జీవములకు ఆకలియే మార్గదర్శకముగ నుండును. చిన్న బిడ్డలకును, రోగులకును, వివిధప్రాంతములలో నివసించు వివిధజనులకును, ఆరోగ్యవంతులగు ప్రాప్తవయస్కు లందరికిని కూడ ఆకలియే మార్గమును చూపునట్టిది. కావున చిన్నబిడ్డలకు కూడ నియ్యదియే మార్గదర్శిని యని మా భావము. ఇతర జీవుల

విషయములో విశ్వాసపాత్రమగు నీ శక్తి ఒక విజ్ఞుల విషయములో అన్యథా వర్తింపదుకదా !

మేము తెల్పిన అంశములకు విరుద్ధమైన విషయములను కొందరు తెల్పగలరు. వారికి మా నానన దుచింపదు. వారు తెల్పగల విషయములను మేము త్రోసిపుచ్చ దలచుట లేదు. ఆన్యోన్యవిరుద్ధమైన యీ పరిస్థితిని మేము సమర్థింప గలము. ఆహారవిషయములో కఠిన నిర్బంధములను విధింప వలెనని పీరి యభిప్రాయము. ఇట్టి నిర్బంధ విధానము వలన కొన్ని సందర్భములలో సమితత్వము సంభవింపవచ్చును. ఇయ్యది పై నిర్బంధవిధానమునకు ప్రతిఫలము. ఇంద్రియ ప్రవృత్తుల నత్యంతము నిరోధించుటచే కొన్ని సందర్భములలో వికృత పరిణామములు సంభవింపవచ్చును. చిన్నతనములో మిక్కిలి కట్టుదిట్టములందు పెరిగినవారిలో కొందరు పెద్ద వారైన తర్వాత విచ్ఛలవిడిగ ప్రవర్తింపసాగుదురని తరచుగ లోకులు చెప్పకొనుచుందురు. ఇందు నిజము లేకపోలేదు. కొన్ని మతములలో సన్యాసినులు కొంతకాలము వరకును మిక్కిలి నియమబద్ధులు జీవితమును గడపి ఆ పైన కేవల పశుధర్మముతో ప్రవర్తించిన దుష్టసంఘనటలు మాకు తెలియవచ్చినవి. సహజమగు కోర్కెలను చిరకాలము వరకును అణచి యుంచుటచే నయ్యవి మిక్కిలి దుర్దమరూపమున ప్రత్యక్షమగును. చిన్నబిడ్డల సహజమగు కోర్కెలను, వాని యెడ మనము నెరపు నడవడిని కొంచెము పరికింపుడు.

సాధారణముగ చిన్న బిడ్డలందరికిని తీపివస్తువులనిన ప్రాణము. ఈ కోరిక కేవలము జిహ్వ చాపల్యము నలన సంభవించునదని మనలో పలువురు భావింతురు. ఇతర కోరికల వలెనే దీనిని కూడ తొలగించవలెనని కూడ మనము తలంతుము. కాని రీశరశాస్త్రవేత్తలు మనవలెకాక ప్రకృతి కావించిన ఏర్పాట్లలో నేదో యొక వైశిష్ట్యత యుండునని యూహించి బాలబాలికలు తీపివస్తువుల యెడల చూపునట్టి మోజున కితరకారణములుండవచ్చునని తలంతురు. దీనిని గూర్చి పరిశోధన జరిపిన మీదట వారి యూహలు నిరాధారములు కావని ధ్రువపడును. మన దేహములో నిరంతరము జరుగుచుండు భౌతికకార్యకలాపములలో చక్కెర చాల ముఖ్య పాత్ర వహించును. చక్కెరయును, కొవ్వు పదార్థములును తుట్టతుదకు మన దేహములో భస్మముగా మారును. తత్ఫలితముగ దేహములో నుష్ణతయుత్పన్నమగును. మనము భుజించు పదార్థములన్నియు మొట్టమొదట చక్కెరగమారి ఆ పైన నుష్ణమును కల్గించు నాహారముగ పరిణతి నొందును. చక్కెర యుత్పత్తి మన దేహములోనే జరుగుచుండును. ఆహారము జీర్ణమగునప్పుడు పిండి పదార్థములు చక్కెరగ మారుటయేగాక, కార్బ్యము నందు కూడ ఆహారములోని వివిధవస్తువులు చక్కెరగ పరిణమించునని నిరూపింపబడినది. దేహమునకు చక్కెర చాల యవసరము. కావున ఇతర పదార్థములు లభింపనప్పుడు సత్రజనసంబంధమైన పదార్థ

ముల నుండి మన శరీరయంత్రము చక్కెర నుత్పత్తికావించు
కొనును. ఉష్ణోత్పాదకమగు చక్కెర యనిన చిన్న బిడ్డలకు
(పాణము. కొవ్వు పదార్థము లనిన వారికిష్టముండదు. (ఈ
పదార్థములు భస్మముగా మారునప్పు డెంతయో ఉష్ణము
వ్యయపడిపోవును) ఈ రెండు లక్షణములను జోడించి చూచిన
యెడల మనకొకసత్యము తేలవడును. బిడ్డల దేహములలో
కొవ్వు పదార్థములను హరించుకొనుశక్తి పరిమితమైయున్న
కారణమున వారు చక్కెర కొరకై విశేషము ప్రాకులాడె
దరు. కొవ్వుపదార్థముల వలన సంభవించు నష్టమును చక్కెర
పదార్థముల మూలముగ మన దేహము పూర్తిచేయుచున్న
దని యెరుంగనగును. శాకాహ్నుముల యెడ బిడ్డలకు చాల
ప్రీతి. వారన్నివిధములగు పండ్లను ప్రీతితో తిందురు. మరే
పండ్లను లభింపని యెడల వారు పచ్చికాయలను, వగరు
పిండెలను కూడ ఆరగింతురు. ధాత్వాహ్నుముల వలెనే
శాకాహ్నుములు కూడ దేహమునకు పుష్టిల్లించును. మిత
ముగ స్వీకరించిన పక్షమున నయ్యవి మనకు లాభమును
కూర్చును. అంతేకాదు. ఈ ఆహ్నుములను వాని సహజ
రూపములో మనము గ్రహించినచో నితర సుగుణములు
కూడ కల్గును. చక్కగ పండిన పండ్లను తినుటవలన మలవిస
ర్జనము సులభమగును. వైద్యు లీ యంశము నంగీకరించి
యున్నారు. బాలబాలికలకు గల సహజమైన కోర్కెలను,
మనము వారియెడ ననుసరించు విధానమును ఇంచుక పోల్చి

చూడుడు. తీసివస్తువుల యెడలను, పండ్ల యెడలను అల్ప వయస్కులకు సహజముగ గల ప్రీతి వారి శారీరకధర్మములపై ఆధారపడియున్నది బిడ్డలను పోషించువారి కోర్కెలను నిర్లక్ష్యము చేయుటయే కాక కొన్ని సందర్భములలో వానిని నిషేధింతురు. ఉదయము రొట్టె, పాలు, తేనెరు, రాత్రి యందు రొట్టె, వెన్న, మాత్రమే బిడ్డల కాహారముగ నొసంగబడును. ఈ పద్ధతిలో ఏ కొంచెము మార్పు కల్గినను, ఇంత కంటె రుచికరమగు నాహారము వారికి లభింపదు. బిడ్డలకు రుచికరమగు నాహారము నొసంగుట అనవసరము, తప్ప అని మన పెద్దలు భావించుచుందురు. దీని వలన కల్లు పరిణామముల గమనింపుడు. పండుగ పబ్బములలో వివిధ భక్ష్యము లింటిలో తయారై నప్పుడును, ఎవ్వరైన పెద్దలు వారికి జేబు ఖర్చులకై పైకము నీయగా మిఠాయి అంగడి వారి స్వాధీనమైనప్పుడును, లేదా ఎవ్వరిదైన పండ్ల తోటలోనికి వారికి ప్రవేశము లభించిన పక్షమునను, చిరకాలము నుండి అణగియున్న బాలుర కోరికలొక్కసారిగ విజృంభించును. అప్పుడు వారు మితిమీరి మెక్కుదురు. మగునాటి నుండి తమ యాహారనియమము మరల ప్రారంభమగును కావున బాలురు అట్టి సందర్భములలో మెకుకముందులు చూడక పొట్టనింపుకొందురు. దీని వలన తాత్కాలికముగ వారి జీర్ణ శక్తి చెడిపోవును. అప్పుడీ పెద్దలు మరల జోక్యము కల్పించుకొని బిడ్డలను వారి యాకలి తీరు

వరకును తిననిచ్చుట త ప్పని శాసనము కావించును. అసహజ మగు నిర్బంధముల వలన సంభవించు దుష్పరిణామములను చూపి, ఇంకను నిర్బంధముల విధింపవలెనని వీరు వాదించును. ఈ పద్ధతి చాల అనర్థదాయకమైనదని మా విశ్వాసము. బిడ్డల శరీరస్వాస్థ్యము కొరకై వారికి కొన్ని రుచికరములగు పదార్థములు తప్పక కావలెను. వారికి నిత్యమును ఈ పదార్థముల నిచ్చుచు వచ్చినచో వారెన్నడును మితిమీరి తినరని మా నమ్మకము. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో బిడ్డలు తమ కవ కాశము లభించినప్పుడెల్ల తిండిపోతులై వర్తించుచున్నారు. ఆహారముతోపాటు చిన్నబిడ్డలకు ఫలములను కూడ ఇచ్చుట మంచిదని వైద్యులు తెల్పుచున్నారు. ఒక భోజనమునకు వేరొక భోజనమునకును నడుమ ఫలములను భుజింపరాదు. పెద్ద లీ సూత్రము ననుసరించి వర్తించిన పక్షమున బిడ్డలు కసుగాయలను భక్షించుట సంభవింపదు.

ఆహార విషయములలో బిడ్డల యాకలి ననుసరించి వర్తించుటయే సమంజసము ఇందులకు విరుద్ధముగ వాదించు వారి భావనలు సహేతుకములు కావు. అంతే కాదు. ఈ యాశమునందు బిడ్డల యాకలికంటె విశ్వాసపాత్రమగు మరి యొక సాధనములేదని మా నమ్మకము. బిడ్డల కోర్కెలకు మారుగ తల్లిదండ్రులు తమ నిర్ణయముల నమలు చేయుట నేడు వాడుకగనున్నది. దీనికేపాటి విలువగలదో చూడుడు. భోజన సమయమున హరలాలు మరికొంచెము ఆహారము

కావలె నని కోరినప్పుడు తల్లియు, దాదియు, ఆ కోర్కెను మన్నింపరు. వీరి నిర్ణయముల కేమి యాధారముకలదు? ఆతనికి కావలసిన యాహారము నాతడు భుజించినట్లు తల్లి భావించును. కాని ఆ భావన కేమి హేతువులు కలవు? బిడ్డయొక్క అవసరములను గుర్తించుట కామె కేవలైన యలౌకిక శక్తులున్నవా? లేనిచో నిట్టి విషయముల నామె యెట్లు నిర్ణయింపగలదు? మన శరీరమునకు కావలసిన యాహారము యొక్క పరిమాణ మనేకాంశములపై నాధారపడియుండును. ఉష్ణోగ్రత, వాతావరణములోని తేమ, గాలి యందలి విద్యుత్ప్రసారము, బాలుడు కావించిన శారీరక కష్టము, అంతకు పూర్వము చేసిన భోజనములోని ఆహారపు పరిమితి అందలి దార్ధ్యము, ఇదివరలో స్వీకరింపబడిన ఆహారము జీర్ణమైన విధానము మున్నగు అనేక విశేషముల నీ సందర్భమున గమనింపవలసియుండును. ఇన్ని వివిధకారణముల సమ్మేళనము కావించి ఒక నిర్ణయము కావించుట కామెకెట్లు సాధ్యమగును? మేమొక పెద్దమనుష్యు నెరుంగుదుము. ఆతడున్నతమగు విగ్రహమును, దృఢశరీరమును కలవాడు. ఆతని యైదేండ్ల కుమారుడు కూడ తండ్రివలెనే యెత్తిరి. దృఢకాయమును, మిసమిసలాడు ముఖమును, మంచి చురుకు దనమును కలవాడు. తండ్రి ఈపిల్లవానిని గూర్చి ఇట్లు తరచు చెప్పుచుండెడివాడు. “వీనికింతయాహారము కావలెనని నిర్ణయించుటకు నా కెట్టి సాధనములును లేవు. ఈతని కీపాటి

ఆహారము చాలునని నేను నిర్ణయించితినా అది కేవలము ఊహామాత్రమే యగును. నా యూహ ఒప్పు కావచ్చును లేదా తప్పు కావచ్చును. ఊహలపై నాకు విశ్వాసము లేదు. కావున వానికిష్టమైనట్లు వానిని భుజింపనిచ్చెదను.” ఈ తండ్రి యవలంబించిన పద్ధతుల పరిణామముల గుర్తించిన వారందరి వివేకమును తప్పక అంగీకరింతురు. తమ బిడ్డల యాహార పరిమితిని గూర్చి తమంతతాము కఠిన నియమముల కావించు తల్లిదండ్రులకు శరీరశాస్త్ర విజ్ఞానము లేదనియే చెప్పవలెను. నిజమగు శాస్త్రీయవిజ్ఞానము కలవారొకింత జంకుతోడనే ప్రవర్తింతురు. తెలిసినవాని గర్వము కంటె తెలియనివాని గర్వముపెచ్చు. ప్రకృతిమాత మన క్షేమమును దృష్టియందుంచుకొని ఉత్తమములగు కొన్ని ఏర్పాట్లను కావించినది. అయ్యవి నిర్దుష్టమైనవి. ఇక మన నిర్ణయములన్ననో అవి లోపపూరితములు. కావున జీవశాస్త్ర సిద్ధాంతముల నెరింగినవారు ప్రకృతినియమములనే ఎక్కుడుగ నమ్ముదురు.

బిడ్డలకు తినిపించు ఆహారపరిమాణముమాట యట్లుండనిచ్చి ఆహారపు లక్షణముల నాలోచింతము. ఈవిషయములో కూడ మనలో పలువురు బిడ్డలపై అనవసరమగు నిర్బంధముల విధించుచున్నారు. అల్పవయస్కులగు వారికి తక్కువ ఆహారమును అల్పమగు నాహారమును ఇచ్చుట మంచిదని సాధారణముగ నందరును భావించుచున్నారు.

మాంసాహారము చిన్నబిడ్డల కనవసరమని కూడ వీరు తలంతురు. ఖర్చు తక్కువ యగునను భావముతో సామాన్య కుటుంబీకులు ఈ పద్ధతుల నవలంబించుచుందురు. తమకోర్కెల కనుగుణ్యముగ తమ భావముల వారు సరిదిద్దుకొందురు. మాంసమును కొనుటకై తగిన వసతి లేని తల్లిదండ్రులు, మాంసాహారము పిన్నవారికి మంచిదికాదని బోధించు చుందురు. మొట్టమొదట పిన్నవారి బాధనుండి తప్పించుకొనుటకై యొకసాకుగ నుపయోగపడిన ఈ వాదము మరికొంత కాలమున కొక సిద్ధాంతముగ మారును. కాని ధనవంతులగు వారు కూడ ఈ పద్ధతినే అవలంబించుచున్నారు. అధిక సంఖ్యాకుల యాచరణయు, దాదుల సలహాయు ఇందులకు ముఖ్య కారణములు. గతించినతరమున ప్రబలియున్న అమితత్వమున కిది విరుద్ధపరిణామమనికూడ చెప్పవచ్చును.

కాని యీ విశ్వాసమున కేదైన నిజమగు హేతువు కలదేమో యని ఆలోచించినచో అట్టి దేదియును కానరాదు. దుస్తులు మిక్కిలి బిగువుగ ఒంటి కంటిపెట్టుకొని యుండవలెనని అనేక శతాబ్దులుగ ప్రజలు భావించుచు నచ్చిరి. మాంసాహారము పనికిరాదనువారిది కూడ యిట్టి మూఢవిశ్వాసమే. పెసిబిడ్డల కుక్షీయందు కండరముల పటుత్వము తక్కువగునుండును. వారికి మాంసాహారమును మెత్తని గుఱ్ఱుగ మార్పు పంతటి శక్తి లేకపోవచ్చును. కాని అం దెట్టి పీచుపదార్థమును లేనియెడల వారికికూడ మాంసమును తినిపింపవచ్చును.

బిడ్డలకు రెండు మూడు సంవత్సరముల యీడు వచ్చుసరికి వారికి కండరముల శక్తి బాగుగా వృద్ధిచెందును. అట్టివారికి మాంసాహారము కూడదను నిషేధము వర్తింపదు. ఈడు వచ్చిన తరువాతకూడ మాంసాహారము లేనట్టి బాలురకు కల్లు సప్టము స్పష్టముగ కానవచ్చును. ఈ విషయమునందు శాస్త్రనిర్ణయము ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. బిడ్డల కీయబడు ఆహారము పెద్దల యాహారముకంటె పుష్టికరమైనదిగ నుండవలెనని వైద్యులును, శరీరశాస్త్రవేత్తలును కూడ ఏకగ్రీవముగ పలుకుచున్నారు.

మే మిట్టి నిర్ణయమును కావించుటకు తగిన హేతువులు కూడ గలవు. యుక్తవయస్సు చెందినవారి దేహమునందును, చిన్నబిడ్డల దేహమునందును జరగుచుండు భౌతిక కార్య కలాపముల గుర్తించినచో, చిన్నబిడ్డలకు పెద్దలకంటె పుష్టికరమగు నాహార మెందులకు కావలయునో స్పష్టపడును. మన మాహార మెందులకు తీసికొందుము? అనుదిశమును మన దేహాయంత్ర మరిగిపోవుచుండును. కండరములకు కల్లు పరిశ్రాంతివలనను, మానసిక కృషివలన నరములపై పడు భారముచేతను, తదితర విధములుగను దేహము క్షీణించును. సత్త్వమును కోల్పోయిన పేశీజాలమునకు మరల బలము కూర్చవలెను. నిరంతరము సాగుచున్న శక్తిప్రసారమువలన మన దేహములో నుష్ణత తగ్గిపోవుచుండును. భౌతిక కార్య కలాపము యథాప్రకారముగ సాగుచుండుటకై మన దేహ

ములో తగినంత యుష్ణత ఉండవలెను. మన దేహమునుండి వెడలిపోయిన యుష్ణమును పునః సృష్టింపవలెను. ఈ యుష్ణోత్పాదనము కొరకై మన శరీరమందలి కొన్నిద్రవ్యములు భస్మములుగా మారుచుండును. అనుదినమును సంభవించుచున్న తరుగుదలను పూడ్చుటకును, నిత్యానసరములకై కావలసిన యుష్ణమును కల్గించుట కింధనముల సంపాదించుట కను, యుక్తవయస్సు కలవా రాహారమును కైకొనవలెను. ఇక చిన్నబిడ్డల విషయము నాలోచింపుడు. ఆతడుకూడ తన పనిపాటలవలన కొంత శక్తిని కోల్పోవును. చిన్నబిడ్డ లెల్లప్పుడును ఏదో యొక పని చేయుచునే యుందురు. కావున పెద్దవా రెంతశక్తిని కోల్పోవుదురో ఇంచుమించు అంతశక్తిని పిన్నలుకూడ కోల్పోవుచుందురు. వారి యీడును, శరీరదార్ధ్యమును పట్టి చూచినచో ఈ నష్టము గురుతరమైనది. చిన్నపిల్లల దేహమునుండి కూడ ఉష్ణము వెలుపలికి పోవుచుండును. పెద్దవారి దేహముకంటె చిన్నబిడ్డల దేహములో నధికభాగము చలిగాలికి వివృతమై యుండు కారణమున వారి దేహమునుండి నష్టమగు ఉష్ణత హెచ్చుగ నుండును. కావున పెద్దవారికంటె చిన్నబిడ్డలకు ఉష్ణత కల్గించు నాహారముయొక్క ఆవశ్యకత హెచ్చు. చిన్నపిల్లవాడు మరే పనులు చేయకున్నను, సహజముగనే ఆతనికి ఆతని శరీర పరిమాణముకంటె హెచ్చు ఆహారము కావలయును. పుష్టి హెచ్చుగ నుండవలెను. దేహయంత్రమును బాగుచేయుట

కును, తగినంత ఉష్ణత నుత్పత్తి చేయుటకును, క్రొత్త పేరీ జాలములను పెంచుటకును ఆహార మావశ్యకము. ఈ యన సరముల నన్నిటిని తీర్చుట కవసరముగు ఆహారము లభించి నప్పుడే దేహము దృఢపడును. బాలుడెదుగును. కావలసిన యాహారము లభింపకున్నచు బిడ్డ లెదుగవచ్చును. కాని నష్ట పడిన బలము మరల సమకూడని కారణమున దేహము రోగ గ్రస్తము కావచ్చును. పెద్దజీవములకును, చిన్నజీవములకును ఒక ముఖ్యమైన భేదము కలదు. దేహ నిర్మాణమునకై వినియోగపడు శక్తి, దేహమునుండి నష్టమగు శక్తి, వీని సంబంధసామ్యము పిన్నలయందును, పెద్దలయందును భిన్నముగ నుండును. ఇందు పిన్నలకు చాల అనుకూలత కలదు. కావుననే వారి దేహములు చక్కగ పెరుగును. చిన్నబిడ్డల పెంపకము విషయములో మన మెంత యవివేకముగ ప్రవర్తించినను దేహమునుండి నష్టమగు శక్తికంటె, దేహ నిర్మాణమున కుపయోగపడు శక్తియే హెచ్చుగ నుండును. కాని వారికి తగినంత యాహారము నొసంగనియెడల, వారి శరీరవికాసము కుంటువడును. అట్టియెడ శరీరయంత్రము సంపూర్ణత నొందజాలదు. క్రమముగా వికాసము చెందుచున్న దేహమున కాహారముయొక్క ఆవశ్యకత ఎంత ఘనమైనదో గమనింపుడు. బడికిపోవు బిడ్డ లనుచినమును హావురు హావురు మనుచు వ్యూహదరులవలె యింటికి తిరిగి వత్తురు. ఇంతటి యాకలి మానవునకు జీవితములో మరే దశయందును ఉండదు. అంతే

కాదు. వారి కతి శీఘ్రముగనే మరల ఆకలి వేయజొచ్చును. బిడ్డల కాహారావశ్యకత యొంత హెచ్చుగ నుండునో చూపుటకు మరియొక నిదర్శనము చూపెదము. కరవులు సంభవించినప్పుడు మొట్టమొదట ప్రాణముల గోల్పోవువారు చిన్నబిడ్డలే.

పెద్దవారికంటె చిన్నబిడ్డలకే పుష్టికరమైన ఆహార మెక్కుడుగ కావలయునని ఇప్పుడు తెలియవచ్చినది. కాని ఆ యాహార మెట్లుండవలెను? వారికి నీరసమగు వస్తువుల నెక్కుడు మొత్తములో నీయవలయునా, లేక బలకరమైన యాహారమును మితముగ నొసంగవలయునా యను సంశయము విచారింపదగినది. కొన్ని బొమ్మల బంగాళా దుంపలు తినుట వలన దేహమునకు కలుగు పుష్టి అంతకంటె పరిమాణములో తక్కువగనున్న రొట్టెవలన లభించును. మాంసాహారమును రొట్టెకంటె కూడ తక్కువ మొత్తములో తీసికొనవచ్చును. అందువలన దేహమునకు సమానమగు పుష్టిలభించును. ఆహారమందలి బలవర్ధకలక్షణములు తక్కువయైన కొలదియు, భుజింపవలసిన మొత్తము హెచ్చును. చివరిది ప్రవర్ధమానులగు పిన్నలకు పెద్దవారు తినునంతటి బలకరమగు నాహారమునైన ఈయవలెను. లేదా సారహీనమైన యాహారము నెక్కుడు మొత్తములోనైన యొసంగవలెను. కాని యీ రెండవ పద్ధతివలన వారి జీర్ణకోశముపై యెక్కుడు భారము పడును.

పై ప్రశ్నలకు సమాధానము స్పష్టముగ కాన్పించుచున్నది. తినిన ఆహారమును జీర్ణించుకొనుటలో మనశ్శక్తి హెచ్చుగ వ్యయపడని పక్షమున నయ్యది దేహము బలపడుటకును, ఇతర కార్యములకును ఉపయోగపడును. జీర్ణకోశమును, ప్రేవులును తమ తమ పనులను చక్కగ నెరవేర్చుటకై యెంతయో రక్తప్రసారమును, నరముల బలిమియు కావలసియుండును. సుష్టుగ భోజనము చేసిన తరువాత దేహమునం నొకవిధమగు సలసత జనించుట యెల్లవారు నెరింగిన యంశమే. ఆహారము జీర్ణమగుటకై ఈ సందర్భములో రక్తవ్యయ మగుట వలనను, నరములశక్తి వినియోగపడుటవలనను ఇట్టి స్థితి సంభవించుచున్నది. దేహమందలి శక్తి యీవిధముగ వ్యయపడినప్పుడు, ఇతర భౌతిక కార్యకలాపములు నెరవేరజాలవు. మన కావశ్యకమగు పుష్టి, బలకరమగు తక్కువ ఆహారమునుండి లభించినచో జీర్ణకోశమున కెక్కుడు పని కలుగదు. ఆహారములో తగిన చేని లేనియెడల దాని మొత్తమును హెచ్చింపవలసియుండును. అప్పుడు జీర్ణకోశమున కెక్కువగ పనిచేయవలసివచ్చును. జీర్ణకోశమున కెక్కుడు పనికల్గినయెడల నది దేహమునకు నష్టము కూర్చును. చిన్న బిడ్డల కీ నష్టము కల్గినచో వారు తగినంత చురుకుగ నుండక పోవుటయో, లేక చక్కగ నెధుగకుండుటయో సంభవించును. కావున చిన్నబిడ్డల కీయబడునట్టి ఆహారము పుష్టికరముగను త్వరితముగ జీర్ణమగునట్టిదిగను కూడ నుండవలయునని సారాంశము తేలుచున్నది.

బాలశాలికలను కేవలము శాకాహారముపై పెంచుట అసాధ్యవిషయముకాదు. మన సంఘము నందలి యున్నత తరగతులలో చాల మంది తమ బిడ్డలకు చాలవరకు శాకాహారమునే ఇత్తురు. అయినను ఈ బిడ్డలు చక్కగ ఎదిగి, ఆరోగ్యవంతులుగ కానవచ్చుచుందురు. కూలి నాలి చేసికొని జీవించువారి బిడ్డలకు మాంసాహారము వాచపిత్తై న లభింపదు. కాని వారు కూడ ఆరోగ్యముగ పెరిగి పెద్దవారగుదురు. పై యంశములచే ఋజువుచున్నట్లు కానవచ్చెడి విషయము లెంత మాత్రమును నిజముకాదు. బాల్యమునందు ఆలుగడ్డలు (బంగాళాదుంపలు), రొట్టె, మున్నగు వానిని మాత్రమే ఆహారముగ స్వీకరించిన వారు వయస్సు వచ్చిన మీదట సంపూర్ణ మగు శారీరక వికాసముచు పొందజాలరు. ఇంగ్లాండు దేశములోని భూస్వాములును, వ్యవసాయ కూలీలను, ఫ్రాన్సు దేశమందలి ఉన్నత తరగతుల వారిని, తక్కువ తరగతుల వారిని పోల్చి చూచిన యెడల కేవల శాకాహారుల పక్ష మేమంత బలముగ కానరాదు. మేము కేవల మాకారపుష్టిని గూర్చి ప్రసంగించుట లేదు. దేహదార్శ్యమును గూర్చి కూడ మనము చింతింపవలసియున్నది. పై చూపులకు నిజమగు సత్తువకల దేహమును, దుర్బలమయ్యు నిగనిగలాడు దేహమును, సమానముగ నే కానరావచ్చును. సూక్ష్మ దృష్టి లేనివారికి నిండైన బుంగ దేహమును, చక్కని దృఢ కాయమును ఒకే రీతిగ చూపట్టవచ్చును. కాని యిట్టి

వారికి పోటీ యోగ్యుడినప్పుడు నిజస్థితి తెలియవచ్చును. సంప్రాప్త వయస్కులగు వారిలో స్థూలత్వము దౌర్బల్యసూచకము. శరీరకష్టము హెచ్చైన కొలదియు దేహము కృశించి తేలికపడును. కావున పుష్టికరమగు నాహారము లేని బాలకులు చూపులకు బాగుగనే కాన్పించినను మనము భ్రమకు లోనుకారాదు. మనము దేహపరిమాణమునే కాక దేహపాటవమును కూడ గమనింపవలెను. శాకాహారులును, మాంసాహారులును, అగు బిడ్డలలో ఈ భేదము స్పష్టముగా కాన్పించును. భౌతిక మానసిక శక్తులు రెండింటియందును కూడ పేదయగు వ్యవసాయదారుని బిడ్డ కంటె ధనికుడగు భూస్వామితనయుడు శ్రేష్ఠుడుగ నుండును.

మనము వివిధ తరగతుల జంతువులను, వివిధజాతుల వారిని, లేక ఒకే తరగతికి చెందియు భిన్నవిభిన్నములగు నాహారములతో పెరిగిన జంతువులను పోల్చిన యెడల నొక ముఖ్యమగు సత్యము నీకు తెలియవచ్చును : మానవుని దేహదార్ఢ్యము ఆతడు తినునట్టి ఆహారము యొక్క బలవర్ధకగుణములపై ఆధారపడియుండును.

ఉదాహరణముగ నొక ఆవును, గుఱ్ఱమును పరీక్షింతుము. ఆవులు విశేషము సత్తువలేని గడ్డిని తినును. గడ్డియొక్క మొత్తము హెచ్చుగ నుండును. కావున దానిని జీర్ణించుకొనుటకు జీర్ణకోశము ఎక్కువగ పనిచేయవలసి వచ్చును. ఆవు యొక్క దేహముతో పోల్చి చూచినచో

దాని వివిధాంగములు చాల పెద్దవి. కావున నీబరువును మోయుట గోవునకు భార మనిపించును. దేహభారమును మోయుటయందును, తినిన ఆహారమును జీర్ణించుకొనుట యందును ఆవు యొక్క శక్తి చాలవరకు వ్యయపడిపోవును. కావున గోవు విశేషము చురుకుగ నుండదు. గుఱ్ఱముయొక్క ఆకారనిర్మాణము ఇంచుమించు ఆవు వలెనే ఉండును. కాని అది తినునట్టి ఆహారము ఇంకను బలకరమైనది. గుఱ్ఱము యొక్క దేహము, కుశీ, ఇతరాంగములు - వీనికి చక్కని సామరస్య ముండును. బరువైన దేహమును మోయుట, హెచ్చు మొత్తపు టాహారమును జీర్ణించుకొనుట యను భారము గుఱ్ఱముపై పడదు. కావున గుఱ్ఱము వేగముగ పరుగెత్తగలదు. చురుకుగ తిరుగగలదు. కేవలము గడ్డి, ఆకులు మున్నగు వానిని తిని జీవించు గొట్టెలు మందముగ, స్తబ్ధముగ నుండును. ఇందులకు మారుగ మాంసాహారము వైననో, సులభముగ జీర్ణమగు ఇతర ఆహారములవైననో జీవించు కుక్కలు చాల చురుకుగ నుండును. ఏదైన జంతు ప్రదర్శనశాలలోనికి పోయి అచ్చటి వివిధ జంతువుల పరీక్షింపుడు. మాంసభుక్కులైన జంతువులు తమ బోనులలో మిక్కిలి చురుకుగ తిరుగుచుండుటయు, శాకాహారమును గ్రహించు ఇతర జంతువులు మందముగ నుండుటయు నీవు చూడగలవు. బలవర్ధకగుణములు హెచ్చుగ కల ఆహారమును భుజించు జంతువులలో చురుకుపాలు హెచ్చుగ నుండునని ఇందువలన స్పష్టముగ తెలియవచ్చుచున్నది.

వివిధ జంతువులలో కాననగు నీ విశేషములు ప్రకృతి సిద్ధములనియు, అయ్యవి భుజించు నాహారముతో నీవి కెట్టి ప్రసక్తియును లేదనియు కొందరు వాదించవచ్చును. కాని ఇది సత్యమారము. ఒకే జాతి జంతువులలో గల విశేషములే యిందులకు తార్కాణము. గుఱ్ఱములలో గల వేళ్లను తెగలను గూర్చి ఇంచుక విమర్శింపుడు. మన బండ్లను బాగునట్టి గుఱ్ఱములు పెద్దపొట్టతో, మందముగ నిరుత్సాహముగ కానవచ్చును. ఇందులకు భిన్నముగ వేలయందును పందెములయందును పాల్గొను గుఱ్ఱములు సన్నని నడుము కల్గి మిక్కిలి చురుకుగ నుండును. బండి గుఱ్ఱముల యాహారము కంటె, పందెపు గుఱ్ఱముల, వేట గుఱ్ఱముల యాహారము చాల బలకరమైన దను నంశమును గుర్తునందుంచుకొనుచు. అప్పుడు నిజస్థితి నీ కవగత మగును. ఇదే విధముగ వివిధ మానవుల స్థితిగతుల పరామర్శింతము. ఆస్ట్రేలియా, ఆఫ్రికా ఖండములలో నివసించు అనాగరక ప్రజలు కాయలు, ముంపలు, నత్తలు, పురుగులు మొదలైన బలహీనమైన యాహారమును నాడుదురు. కావున వారు బాస కడుపులు, దుర్బలమగు కండరములు కలిగి, మనుగుజ్జులవలె నుందురు. ఈ ఆటవికులు మాంసాహారులగు ఐరోపాదేశీయులవలె కష్టమున కోర్చి పని చేయజాలరు. శరీరబలమునందు వారితో పోటీ పడజాలరు. అడవి జాతులలో బలాఘ్నులగు వారిని గూర్చి యించుక చింతింపుము. కాఫరులు, ఉత్తర అమెరికా ఇండి

యనులు, పాటగోనియనులు మొదలైన వారు మాంసాహారములైన కారణముచే వారు బలాధ్యులై యుందురు. అల్పాహారమును భుజించు హిందువులు బలకరమగు నాహారమును గ్రహించు నాంగ్లేయునికి అనాయాసముగ లొంగి పోవుచున్నారు. ఈ హిందువు లాంగ్లేయుల కంటె భౌతిక మానసిక శక్తులలో దుర్బలురు. ప్రపంచచరిత్రను సమీక్షించిన పక్షమున నాహారపుష్టి గల జాతులు బలాధికులు గను, అధికారులుగను ఉండుచు వచ్చినట్లు తెలియనగును.

మేము కావించుచున్న యీ వాదము క్రింది యంశము వలన ఇంకను బలపడుచున్నది. ఒకే జంతువునకు బలకరమగు నాహార మిచ్చినప్పుడు అది బాగుగా కష్టించి పనిచేయుగల్గును. నీరసమగు నాహారము నిచ్చినచో అది చక్కగ పనిచేయజాలదు. గడ్డి తినుటవలన గుఱ్ఱములును, ఇతర జంతువులును ఒడలు చేయవచ్చును. కాని వానికి నిజమైన బలము రాదు. పండెపు గుఱ్ఱములకును వేటగుఱ్ఱములకును కేవలము గడ్డిని మేతగ నిచ్చుటవలన నవి బలహీనములగును. బలకరమైన యాహారము నిరంతరము వాడుచుండుటవలన దేహమునకు పుష్టియు, చురుకుదనమును సిద్ధించును. ఒక మధ్యతరగతి గుఱ్ఱమునకు నిత్యమును బలమైన యాహారము నిచ్చుచు వచ్చినచో, అయ్యది తక్కువతరగతి మేతను తినునట్టి ఉత్తమాశ్వముతో కూడ పోటీ చేయజాలును. ఈ విషయమును కూడ శ్రద్ధగ నాలోచింపుడు. గుఱ్ఱములచే పొచ్చు

పనిని చేయించ వలసి వచ్చినప్పుడు యజమానులు నానికి ఓట్లు ధాన్యమునకు మారుగ బీస్సు గింజలను తినిపింతురు. ఈ గింజలు మాంసవృద్ధిని కావించును.

మేము ప్రతిపాదించిన యీ యంశము మాంసపులకు చక్కగ వర్తించునని తెల్పుటకు మరియొక నిదర్శనము చూపెదము. మేము బలాభ్యులగు మల్లులు, నస్తాదులు మున్నగువారిని గూర్చి చర్చించుట లేదు. సామాన్యులగు కార్మికులను గూర్చి మేము ప్రచరించుచున్నాము అయో మార్గములను నిర్మించు బ్రిటిషు కంపెనీలలో పనిచేయు కార్మికులు మాంసాహారులు. ఇతర ఐరోపా కంపెనీలలో పనిచేయువారు తక్కువ తరగతి యాహారమును భుజింతురు. కావున వీరు బ్రిటిషు కార్మికులవలె తగినంత శక్తి సామర్థ్యములతోడను, ఓరిమితోడను పనిచేయుజాల రని స్పష్టముగ తెలియవచ్చినది. పనితనములోని భేదములు జాతి విభేదములపై ఆధారపడినవి కావు. ఇందులకు మూలము ఆహార భేదము మాత్రమే. ఏల ననగా ఐరోపా నైల్వే కంపెనీలలోని కార్మికులు బ్రిటిషు కార్మికులవలె పుష్టికరమగు నాహారమును స్వీకరించుట ప్రారంభించిన నాటినుండియు వారు కూడ మిక్కిలి సమర్థతతో పనిచేయుచుండినట్లు మేము తెలిసికొనినారము. మాంసాహారమును విసర్జించి, శాకాహారులు స్వీకరించుటవలన దేహదౌర్భాగ్యమును, మానసిక శక్తులను కూడ క్షీణించును.

చిన్నబిడ్డల కీయవలసిన యాహారమును గూర్చి మేము కావించిన ప్రతిపాదన, పై నిదర్శనములచే బలపడుచున్నదని మా విశ్వాసము. నీరసమును నాహారమును భుజించు నాలుగు ఒడ్డు పొడవులలో నితరులవలె కాన్పించుచున్నను వారికి తగినంత నరముల పటుత్వ ముండజాలదు. చిన్న బిడ్డల కాకారపుష్టియే కాక సరియైన దేహదార్ధ్యము కూడ కావలెనన్నచో వారి కుత్తచుమగు నాహారము నొసంగ వలెను. భౌతికముగాకాని, మానసికముగాకాని విశేషము కష్టము చేయనక్కరలేని బాలబాలకలకు తగినంత సత్తువ లేని యాహారము నొసంగినను అది వారి యవసరములకు సరిపడునేమో కాని అనుదినమును ప్రకృతిసిద్ధముగ నష్టమగు చుండెడి భౌతికశక్తులను మరల సంపాదించుటయే కాక, శారీరకముగను, మానసికముగను చేయు పరిశ్రమచే దేహమునకు సంభవించు నష్టమును పూరించుకొనవలసిన బిడ్డలు ఉన్నత తరగతి యాహారమును తప్పక తీసికొనవలసి యుండును ఇట్టి యాహారము బిడ్డలకు లభింపనిచో వారి శరీరపుష్టియో, చురుకుదనమో క్షీణించును. లేనిచో వారి మానసికబలము కుంజువడును. ఆ యా బిడ్డల శరీరధర్మమును బట్టియు, లేదా, ఇతర పరిస్థితులను బట్టియు నష్టము చేకూగును. కార్యకారణసంబంధము చక్కగ గుర్తింపజాలిన బుద్ధిమంతు లెల్లరును మావాదమును తప్పక అంగీకరింతురు.

ఆహారమును గూర్చిన యీ చర్చను ముగించుటకు

పూర్వము ఉత్తమాహారము నందలి మరియొక లక్షణమును గూర్చి తెలుపవలసియున్నది. అయ్యది వివిధత్వము. నేడు బాలురకు సర్వసాధారణముగ నొసంగబడు ఆహారము లోప భూయిష్టమై యున్నదని మాయభిప్రాయము. పీరి యాహారములో మార్పు అనునది ఇంచుమించు ఉండనే యుండదు. ఇయ్యది ఆరోగ్యసూత్రములకు విరుద్ధము. మధ్యాహ్నభోజన సందర్భమున వారి యాహారములో తరచుగ తగినంత మార్పు చూపట్టుచుండును. అనుదినమును ఈ యాహారములో కొంత సూతనత్వము కాన్పించుచుండును. కాని ప్రాతఃకాలభోజనములో మాత్రము దినములు, వారములు, సంవత్సరములు గడచినను ఎట్టి మార్పును ఉండజాలదు. వారి కనుదినమును గొట్టె, పాలు, లేక ఓల్సు పిండితో సిద్ధమైన గంజియో ఆహారముగ లభించుచుండును. సాయంకాలమునందు మన బిడ్డలకు మరల ప్రాతఃకాల భోజనమే వేరొక రూపములో దర్శన మొసంగును. మరియొకమారు వారికి గొట్టె పాలు లేక గొట్టె వెన్న, తేనీరును ఆహారముగ నొసంగుట వాడుకగ నున్నది.

ఈ పద్ధతి ఆరోగ్య సూత్రములకు భిన్నము. నిత్యమును తినునట్టి యాహారమునెడ ఒక విధముగ విసువు జనించును. క్రొత్తవంటకములు జిహ్వాకు తృప్తికల్పించును. ప్రజాసామాన్యమునందు ప్రబలియున్న యీ భావము లర్థశూన్యములు కావు. పైసూత్రము సంగీకరించిననాడు మనము మన

యాహోరములో తరచుగ మార్పు కావించుచు దేహోగ్యమును కాపాడుకొన గల్గుదుము. ఎంతటి మంచి యాహోరమైనను సరియే అది మన దేహాయంత్రము యథాప్రకారము చక్కగా పనిచేయుటకు కావలసిన ద్రవ్యములను తగునంత పరిమాణములోను తగిన స్వరూపములోను ఈయగల్గుట అసంభవము. ఈ యంశ మనేకప్రయోగములచే నిర్ధారణ కావింపబడినది. కావున దేహస్వాస్థ్యమునకును, అభివృద్ధికిని ఆవశ్యకమగు పదార్థములు సమానమగు పాళములో లభించుటకొరకై మనము తినునట్టి ఆహారములో తరచు మార్పు చేయుట చాల ఆవశ్యకము. జిహ్వాకు మిక్కిలి ఆనందదాయకమగు నాహారమును భుజించుటవలన నరముల కుత్తేజము కల్గును. గుండెకాయ ఎక్కువ చురుకుగ పనిచేయును. రక్తప్రసారము వేగముగ సాగ జొచ్చును. ఇందువలన ఆహారము చక్కగ జీర్ణమగుటకు సావకాశము లభించును. ఈ సూత్రములు మానవులకును, తిర్యగ్జంతువులకును కూడ సమానముగ వర్తించును. కావుననే జంతువుల కొసంగు మేతలో తరచు మార్పుకావించు పద్ధతిని నేడు అవలంబించుచున్నాడు.

ఆ యా కాలములందు మనము వాడునట్టి యాహారములో మార్పు కావించుటతోపాటు, అనుదినమును మనము స్వీకరించు నాహారములో కూడ వైవిధ్యమును ప్రవేశపెట్టుట చాల వాంఛనీయ మని ఇందువలన తేలుచున్నది. ఇట్లు చేయుటవలన దేహస్వస్థ్యామున కావశ్యకమగు ద్రవ్యములు

సరియైన నిష్పత్తిలో లభించుటయే కాక సరములకు కల్లు ప్రోద్బలమువలన ఆహారము చక్కగ జీర్ణమగును. మా వాదమును బలపరచుటకై మీకు చక్కని నిదర్శనమునుకూడ ఈయగలము. శ్రైంచినారి విందులలో పాల్గొనువా రందరును సుష్టుగ కడుపునిండ భుజించియు, ఆ యాహారమును సులభముగ జీర్ణము కావించుకొన గల్గుదురు. ఇందులకు కారణము అందు వాడబడు భిన్న విభిన్న పదార్థములే. ఒకే విధమగు పదార్థముతో వండిన వంటకము లెంతశ్రద్ధగ తయారుచేయబడినను, అవి యంత సులభముగ జీర్ణము కానేరవు. పశువుల పెంపకమునుగూర్చి ఇటీవల వెల్వడిన కొన్ని పుస్తకములను శ్రద్ధగ పరిశీలించినచో మా వాదమున కింకను బలము చేకూరును. పశువుల కొసంగబడు నాహారములు వివిధపదార్థములతో సమ్మిళితములై యుండవలెను. ఇట్టి సంపుటికరణము వలన జీర్ణకోశము తన పనిని చక్కగ చేయగల్గును. మేము కావించిన యీ నూచన కేళిము లాభదాయకమే కాదు. అయ్యది పశువుల యభివృద్ధికొరకై విధిగ నవలంబింపవలసినదని జంతుశాస్త్ర నిపుణులు తెల్పుచున్నారు.

చిన్నబిడ్డలకు ప్రతిభోజనమందును వివిధ పదార్థముల నడ్డింపవలెననియు, తరచుగ భోజనమందలి వ్యంజనములలో మార్పు కావింపవలెననియు, మేము కావించిన నూచనకు పలువు రభ్యంతరము తెలుపవచ్చును. ఈ యుద్దేశ్యమును కొనసాగించుటకై మన మెంతయో కష్టపడవలసివచ్చునని

వారు వాదింపవచ్చును. కాని చిన్నబిడ్డల మానసికాభివృద్ధి కొరకును, వారి భావ్యభివృద్ధి కంతకును మూలమైన దేహ పుష్టికొరకును మన మెంతటి కష్టమునకైన సిద్ధపడవలెను. పశువులను పెంచుటయందు ఎంతో తాపత్రయపడువారు తమ బిడ్డల జేమయుకొరకై ఇంచుకకష్టమును సహించుటకై యేల వెనుదీయవలెనో మా కర్థమగుట లేదు.

మేము ప్రతిపాదించిన సిద్ధాంతము నవలంబింపదలచు వారికి మే మొక్క హెచ్చరిక చేయదలచినాము. ఎట్టి మార్పును కూడ అకస్మాత్తుగ చేయరాదు. ఏల ననగా చాల కాలము వరకును నీరసమగు నాహారమునే భుజించుచు వచ్చినచో దేహము బలహీనమగును. అట్టి సందర్భములో మిక్కిలి పుష్టికరమగు నాహారమును జీర్ణముచేసికొను శక్తి ఆ వ్యక్తి కుండజాలదు. పుష్టికరమగు నాహారము లభింపక పోవుటయే కొన్నిసందర్భములలో అజీర్ణవ్యాధికి మూల హేతువుగ పరిణమించును. ఈ యంశము జంతువులకు కూడ వర్తించును. దూడలకు కొంతకాలము వరకును వెన్నతీసి వేయబడిన పాలనుకాని, విరుగుపాల పై నీటిని కాని ఆహారముగ నిచ్చుచు వచ్చినచో వాని కజీర్ణవ్యాధి సంభవించును. కావున దేహయంత్రముయొక్క దార్ధ్యము తక్కువగనున్న కాలమున, తక్కువతరగతి ఆహారము నుండి మేలిరకపు టాహారమునకు మార్పుకావించుటలో, మార్పును క్రమ క్రమముగ కావింపవలయును. దేహయంత్రము బలపడు

చున్నకొలదియు పుష్టికరమగు నాహారపు మొత్తమును వెంచుచు పోవలెను. బలవర్ధకాహారము నొసంగుటతో మితమును దాటిపోవు ప్రమాదము చాలకలదు. కడుపు నిండినట్లు షోచగానే భోజనమును విరమింపవలెను. ఏ మొత్తపు జాహరముచే నిట్టి సంతృప్తి కలుగనో అదియే యుక్తమగు భోజనము. ఇట్టి సంతృప్తిని పుష్టిలేని భోజనము కల్గింపజాలదు. అట్టి యాహారము కడుపు పగులునట్లు తిన్నను ప్రయోజనములేదు. అనాగరకజాతులలో జీర్ణకోశములు స్థూలముగ నుండును. నాగరకజాతులలో జీర్ణకోశములు చిన్నవిగ నుండుటయే కాక క్రమక్రమముగ నింకను సూక్ష్మభక్తములు కావచ్చును. కాని ప్రతిప్రాణియు తీసికొను ఆహారము ననుసరించి దాని జీర్ణకోశము చిన్నగనో పెద్దగనో ఉండుట తప్పింపును. పైయంశముల నెల్ల సమగ్రముగ నాలోచించి విమోచక మే మీకైంది నిర్ణయముల కావించుకొన గల్గినారము : చిన్నబిడ్డల కొసంగబడు నాహారము బాగుగా పుష్టికరమై యుండవలెను. ప్రతిభోజనము నందును, అనుదినమును ఆహారముతో మార్పు కల్పించుండవలెను. ఆహారము బిడ్డలకు కడుపు నిండునట్లుగ ఈయవలెను.

ఆహారవిషయమునందు వలెనే దుస్తులనుగూర్చి కూడ మనవారు కొంత లోభత్వమును చూపుచున్నారు. ఈ యంశములోకూడ వైరాగ్యప్రవృత్తి తొంగిచూచుచున్నది. శారీరకవాంఛలను వీలైనంతవరకు నిర్లక్ష్యము చేయవలెను.

నొక భావము మనవారిలో వ్యాపించియున్నది. ఈ భావములను సూక్ష్మీకరించిన పక్షమున నీ క్రింది సిద్ధాంత ముత్పన్నమగుచున్నది. ఇంద్రియేచ్ఛలు మన జీవనవిధానమునకు మార్గదర్శకములు కావనియు, అవి మన నెల్లప్పుడును తప్పుడు మార్గములలోని కీడ్చుచుండు ననియు, ఈ బుద్ధిమంతులు వాదించురు. ఇది చాల పొరపాటు. ప్రకృతిసిద్ధముగ మనలో నెంతయో వుంచి యిమిడియున్నది. మన దేహమునకు సంభవించు రుగ్మతలు శారీరకవాంఛలను ధిక్కరించుటవలననే కాని, అనుసరించుటవలన సంభవింపనేరవు. ఆకలి లేనప్పుడు భుజించుటవలన అనారోగ్యము సిద్ధించును కాని ఆకలి వేయుచున్నప్పుడు ఆహారమును స్వీకరించుటవలన నట్లు సంభవింపదు. దాహము కల్గినప్పుడు చిత్తమగు పానీయమును స్వీకరించుట తప్పుకాదు. కాని అట్టి వాంఛ లేనప్పుడు త్రావుట దోషము. పరిశుభ్రమగు గాలిని పీల్చుటచే యెల్ల వారికిని ఆనందము చేకూరును. ఇం దెట్టి దోషమును లేదు. కాని ఒకవంక మన యూపిరితిత్తులు నిరాకరించుచుండగా, దుర్గంధభూయిష్టమగు గాలిని పీల్చుట నష్టదాయకము. చిన్న బిడ్డల నడవడిని చూచిన పక్షమున ప్రకృతి వారిని చురుకుగ నాడుకొనునట్లు ప్రోత్సహించునని తెలియవచ్చును. ఈ విధముగ వర్తించుటచే బిడ్డల కెట్టి నష్టమును చేకూరదు. కాని ప్రకృతిసిద్ధమగు కోర్కెలను మన్నింపకపోవుటవలన నష్టము తప్పక చేకూరును. సహజమును, ఆనందదాయకము నగు

మానసికకృషి వలన నష్టము సంభవించదు. కాని యెవడు తేడి యెక్కి, శిరోవేదన ప్రారంభమై, దేహము విశ్రాంతిని కోరు సందర్భమున బలవంతముగ పనిచేయుటవలన తప్పు కష్టమును కల్గించును. శాక్తికి కష్టము మన కానందకేసువు గను, లేదా అధమపక్షము అవిచ్ఛిన్నముగ భేదించినపక్షముగను, ఒడలువంచి పనిచేయుటచే హాని కలుగదు. కాని దేహము వివశమై విశ్రాంతిని కోరునప్పుడు కాయకష్టము చేయుట కూడని పని. చిరకాలమువరకును నియమవిరుద్ధములును, అనారోగ్యకరములును అగు జీవితములను గడిపినవారి భౌతిక వాంఛలు సన్మార్గదర్శకములు కావనుట నిజమే. అనేక సంవత్సరముల కాలము ఇంటి నాల్గుగోడల చదుమనే నిశసించుచు, దేహకష్టమన నేమియో యెరుగక, చిరంతనము మానసిక కష్టము చేయుచు, తుష్టేచ్ఛేచ్ఛచే కాక గడచిన రవు గంటల ప్రకారము భోజనము చేయుట కలవాటు పడిన వారికి కల్గు కోర్కెలు సక్రమములైనవి కావు. అవి అక్రమములైనవి. ఈ అసాధారణ స్థితిగతులు ఆరోగ్యనియమ మలను చిరకాలము వరకును ఉల్లంఘించుటచే సంభవించినవి. వారు బాల్యమునుండియు దేహపాలకుని యాదేశముల నుల్లంఘించుచు వచ్చినకారణమున ఆ యధికారి బెదిరిపోయినాడు. లేనిచో నాతిడు వారికి సక్రమముగ ప్రేరేపణలచే సరియైన త్రోవనే చూపుచు వచ్చెడివాడు.

మనకు మార్గదర్శకములగు ప్రేరేపణలలో శీతోష్ణ

ములు గణింపదగినవి. బిడ్డల కీయబడు దుస్తులు వారిని శీతోష్ణములనుండి రక్షింపజాలనియెడల నయ్యవి నిరుపయోగములు. బాలురను కష్టసహిష్టువులుగ కావింపవలయు నని సామాన్యులు పలుకు పలుకు లర్థశూన్యములు. ఇట్టి ప్రయత్నముల వలన బాలశాలికలు పలువురకు ప్రాణాపాయము సంభవించును. అట్టి ప్రమాదమును తప్పించుకొని బయట పడినవారు తమ దేహరోగ్యమును శాశ్వతముగ కోల్పోవుదురు. లేదా వారు తగినంత యేవుగ పెరుగక దుర్బలులగుదురు. ఇట్టి వారల దుర్బలాకారమును, వారికి తరచు సంభవించు రుగ్మతలను చూచినచో యెంతటి మూఢులైన తల్లిదండ్రులకును కూడ జ్ఞానము వచ్చునని యొక వైద్య మహాశయుడు పలుకుచున్నాడు. శీతోష్ణముల నిర్లక్ష్యము చేసి యెదుర్కొనుటవలన బాలురదేహము దృఢపడునని వాదించు వారు కేవలము మిడిమిడి జ్ఞానము కలవారు. పేదరైతుల బిడ్డలు ఒడలినిండ యెట్టి దుస్తులును లేకుండ ఆరుబయళ్ళలో నాడుకొనుచుండును. అయినను సర్వసాధారణముగ పేదవారి బిడ్డ లారోగ్యవంతులుగ నుండుట మనము చూచుచుండుము. దీనిని గమనించి ఈ విధముగ శీతాతపముల నలక్ష్యము చేయుట వలననే వారారోగ్యవంతులుగ నున్నారని ధనాధ్యులు భావించురు. కాని ఇది చాల తప్పుటూహ. ఇట్టి తప్పుటూహల నాధారముగ చేసికొని పలువురు ధనాధ్యులు తమ బిడ్డల కొడలు నిండని దుస్తుల నిచ్చుచుండురు. ఊరి

పెలువల నిరంతరమును ఆటలాడుచు కాలముపుచ్చు నీపేద బాలురకు గల అనుకూలపరిస్థితులు భవిష్యుత్తు విక్షల కుండవు. బీదపిల్లల కాలమంతయు ఇంచుమించు ఆటలయందేగడచును. దినమంతయు వారు పరిశుభ్రముగు గాలిని పీల్చుచుండును. విశేషము మానసికపరిశ్రమ చేయుటవలన వారి దేహములు దుర్బలములగుట కనకాశముండదు. కావున వారి దేహము లారోగ్యచంతములుగ నుండును. వారనుభవించు ఆరోగ్య భాగ్యము శీతోష్ణముల నలక్ష్యము చేసి తిరుగుటచే లభించినది కాదు. ఈ విధముగ నారోగ్యసూత్రముల నతిక్రమించినను, వారికి గల ఇతర అనుకూలతలు వారి యారోగ్యమును సంరక్షించుచున్నవని మనము గ్రహింపవలెను. ఏది యెట్లున్నను దేహమునందుగల వేడిమిని మనము కోల్పోయినచో నయ్యది తప్పక నష్టమును చేకూర్చును.

దేహము దృఢమై శీతోష్ణముల భరించుటకు సమర్థమైయున్న పక్షమున, మన శరీరమునం దొక విధమగు కాఠిన్యత పెంపొందుననుట నిజమే కాని ఈ కాఠిన్యత దేహముయొక్క పెంపును ఆటంకపఱచును. ఈ యంశము మానవుల యందును, పశువుల యందును కూడ ద్యోతకమగుచున్నది. పెట్లండు గుఱ్ఱములు తీవ్రమగు శీతాతపభాధను సహింపగలవు. కాని అవి దక్షిణప్రాంతములందలి గుఱ్ఱముల ఒడ్డు పొడవులు లేక కుఱువబారియుండును. స్కాట్లండు నందలి పర్వతప్రాంతములలో మిక్కిలి చలిగనుండుటచే

అచ్చటి గొట్టెలు ఇంగ్లాండు నందలి శ్రేష్ఠపు వాతావరణములో పెరుగు జంతువులవలె నెత్తుగను, దృఢముగను ఉండనేరవు. ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువప్రాంతములలో నివసించు మానవులలో ఇతరప్రాంతములలోని జనులలో గల దేహసౌష్ఠ్యము కానరాదు. లాప్లాండ్ నివాసులును, ఎస్కిమోలును పొట్టిగనుందురు. అత్యంత శీతలప్రాంతములలో నెట్టి దేహాచ్ఛాదనమును లేక సగ్గుముగ సంచరించు అనాగరకులు మిక్కిలి కుఱుచగను, వికృతాకారులుగను ఉందురు. వీరిని చూచినచో వీరు కూడ మనవలెనే మానవులా యను సంశయ మెల్లవారికిని కల్గితీరునని ప్రసిద్ధ జీవశాస్త్రవేత్తయగు డార్విన్ మహాశయుడు తెల్పుచున్నాడు.

ఉష్ణాధిక్యత జీవులను శుష్కింపజేయుననియు, అందువలన మానవులు కుఱుచ బారుట సంభవించుననియు ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులు తెల్పుచున్నారు. ఇర్వురు ప్రాణులకు ఆహారాదులు సర్వవిధముల సమానముగ నుండినను, మిక్కిలి వేడిమికి లోనైన జీవి భౌతికముగ పెంపొందకుండుట అనివార్యము. వాతావరణమునందు నెలకొనియున్న శక్తులవలన మన దేహములోని వేడిమి తగ్గిపోయి శరీరము చల్లబడుచుండును. ఈ విధముగ నష్టమైన యుష్ణతను మరల సంపాదించుటకై మనము భుజించు నాహారములో కొంతభాగము నిరంతరము భస్మముగా మారుచుండును. దేహము నుండి నష్టమగుచున్న ఉష్ణత హెచ్చైనకొలదియు, దానిని మరల పూర్తి కావించుటకై,

మనము తీసునట్టి ఆహారములూ నశికభాగము భస్మమును నిర్ణము కావించుటలూ వినియోగపడవలెను. కాని మన జీర్ణకోశముయొక్క శక్తి పరిమితమైనది. దేహమునందలి ఉష్ణతను సంరక్షించుట యందును, క్రొత్త వేడిమిని కల్పించుట లోను, మన జీర్ణకోశముయొక్క శక్తులన్నియు వ్యయపడిపోయిన యెడల, అయ్యది దేహపరిపుష్టికై అవశ్యకములగు ద్రవ్యముల సృష్టించుటలో వెనుకబడియుండుట అనివార్య ఫలితము. దేహాయంత్రమున కింధనప్రాయ మగు నాహారము మరియొక కార్యకలాపములో విశేషముగ నిమగ్నమై యుండగా దేహము పెంపుదల చెందుటకు సావకాశమేది? అట్టి పరిస్థితులలో దేహము కుఱుచబాగుటయైన జరగును. లేక దార్ఢ్యమునైన గోల్పోవును. లేదా ఈ రెండు అస్థములును కూడ మానవునకు సంభవింపవచ్చును.

కావున దుస్తులకు చాల ప్రాముఖ్యత కలదు. “దేహమునం దుష్ణము నుత్పన్నము కావించుటకై ఆహారమునకు మారుగ మనము దుస్తులను చేర్చవచ్చును.” అని యొక విజ్ఞాని పలుకుచున్నాడు. చక్కని దుస్తులను ధరించుటచే మన దేహమందలి వేడిమి నష్టపడదు. కావున ఉష్ణమును కల్పించుటకై క్రొత్త యింధనముల యావశ్యకత యుండదు. వేడిమిని కల్పించుటకై మన దేహాయంత్రమునకు విశేషము శ్రమపడవలసిన యావశ్యకత తొలగినందువలన దేహమున కవసరమగు నితర పదార్థముల నుత్పత్తి చేయుటలో మన

శారీరకశక్తులు వినియోగము కావచ్చును. జంతుబోషణ కావించువారి యనుభవమువలన మా సిద్ధాంతము బలపడుచున్నది. మిక్కిలి శీతలబాధకు గురియైన జంతువులు దేహము నందలి క్రొవ్వునో, కండరముల బలమునో, దేహమునందలి సత్తువనో కోల్పోవును. పెరుగుచున్న పశువులు మిక్కిలి చల్లని వాతావరణములో జీవించుట సంభవించిన పక్షమున హని శారీరకాభివృద్ధియైన కుంటువడును. లేదా వానికి అదనముగ నాహారమునైన ఈయవలసియుండును. వేటగుట్టముల దేహస్థితిని చక్కగ కాపాడుటకై వానిని వెచ్చని తిబేలాలలో కట్టివేయుట యవసరమవి ఒక నిపుణుడు తెల్పుచున్నాడు. పందెపు గుట్టములను పెంచువారుకూడ ఈ సూత్రమునే అవలంబింతురు.

జీవశాస్త్రజ్ఞులు నిర్వచించినట్టియు, వ్యవసాయదారులు, ఆటగాండ్లు మున్నగువా రంగీకరించినట్టియు ఈ సూత్రము చిన్నబిడ్డలకు చక్కగ వర్తించును. శీఘ్రముగా నెదుగుచున్న చిన్నబిడ్డలకు శీతలబాధ చాల నష్టదాయకము. ఫ్రాన్సు దేశమున చలికాలమున పసిబిడ్డలనేకులు మరణింతురు. బెల్జియము రాజ్యములో జనవరి నెలయందు (చలికాలము) పసిపాపలు పల్వురు మరణింతురనియు జూలై నెల (వేసవి) లో మరణించు బిడ్డలసంఖ్య అందు సగము మాత్రమే ఉండుననియు ఒక అధికారి తెల్పుచున్నాడు. అత్యంత శీతలమైన రష్యా దేశములో పసిపాప లసంఖ్యాకముగ మరణింతురు.

ఈడువచ్చిన బాలబాలికలు కూడ తగినంత దేహదాక్ష్యము లేనికారణముచే శీతలశాధకు క్రుంగిపోయి మృత్యువునాత బడుదురు. కష్టభూయిష్టముగు దండయాత్రలలో అల్పవయస్కులగు సైనికులు పలువురు మరణింతురు! వీరి కలిష్టము సప్తముగ తెలియవచ్చుచున్నది. మే మీవరకే తెల్పిన విధముగ అనేక కారణములవలన పెద్దవారి దేహములకంటె చిన్నబిడ్డల దేహములనుండి ఉష్ణత హెచ్చుగ నష్టపడిపోవుచుండును. ఇయ్యది వారికి చాల నష్టదాయకము. అల్పవయస్కుల దేహపరిమాణద్వయ్యై పరీక్షించిన పక్షమున అనుదినమును వారి దేహమునుండి వెలువడు అంగారతౌరము వారి దేహమునకు రెండంతలు స్థూలత్వముగల దేహమునుండి నిజమునకు వెల్వడవలయును. అల్పవయస్కులకు పండువులయెడ కూడ నీ యంశము వర్తిండును. కావున చిన్నబిడ్డల దేహములో పెద్దల దేహములోకంటె రెండు రెట్లు అంగారతౌరము ఉత్పన్నమగును. శరీరమునం దుత్పన్నమగు వేడిమికిని అంగారతౌరమునకును సన్నిహితసంబంధము కలదు. కావున పసివారల దేహములో నితరములగు లోపము లేవియును లేకున్నను సహజముగ వారి కొక అననుకూలత యేర్పడి యున్నది. వయస్సు వచ్చినవారికంటె చిన్నబిడ్డలు తాము తినెడి యాహారములో నత్యధికభాగమును శరీరమునందలి యుష్ణతను కాపాడుటకై వెచ్చింపవలసినవారగుచున్నారు.

బాగుగా వయస్సు వచ్చినవారి దేహమునుండి వేడిమి విశేషముగ నష్టముకాదు. అనుదిన శారీరక వ్యాపారమువలన కలుగ నష్టమేకాని వారికి భౌతికముగ మరే నష్టమును ఉండదు. అయినను పెద్దలెచ్చును కాళ్ళకును, చేతులకును, మెడకును తగినంత సంరక్షణ లేకుండ చలిగాలిలోనికి పోవుటకు సాహసింపరు. ఇట్టి పరిస్థితిలో చిన్నబిడ్డలను చలిగాలిలో తిరుగ నిచ్చుచు వారికి దేహమునిండు బట్టల నొసంగకపోవుట యేపాటి విపేకమో మా పాఠకు లూహించుకొనగలరు. దేహమునం దుష్ణత నుత్పన్నము కావించుటకై వినియోగపడు ప్రతి తులము అహారమును, శరీరపుష్టిని కల్గించు విషయమున కేవలము నిరర్థకమైపోవు చున్నట్లుగ మనము గ్రహింపనలెను. వెచ్చని దుస్తులు తొడుగుకొనకుండ చలిలో తిరుగుటవలన సర్వసాధారణముగ సంభవించు వ్యాధులనుండి అదృష్టవశమున మనము తప్పించుకొన గల్గినను, దానివలన శరీరము చక్కగ పెరుగక నష్టముపాలగుట అనివార్యము.

పై యంశములనుండి మన మొక యాలోచ్య సూత్రమును నిర్మింపగలుచున్నారము. చిన్నబిడ్డ లందరికిని ఒకే విధమగు దుస్తుల నీయవలెనని నిర్బంధము లేదు. కాని వారి దేహమున కేమాత్రమును శీతలబాధ కలుగకుండ వారిని కాపాడుట మాత్రము అత్యవసరము. శాస్త్రజ్ఞులును, వైద్యులును, అనుభవశాలురగు నితర పెద్దమనుష్యులును కూడ ఈ యంశము నంగీకరించియున్నారు. చిన్నబిడ్డల దుస్తుల

గూర్చిన విషయములో ప్రస్తుతము మన సమాజమునందు వాడుకలోనున్న చెడ్డ సాంప్రదాయములను మనము ప్రతిగ్రహింపఁజేసిపుచ్చవలెను.

చిన్నబిడ్డల దుస్తుల విషయములో మన తల్లులు తగినంత శ్రద్ధ వీసికొనకపోవుట విచిత్రము. తమకు మన స్త్రీలు ప్రాస్తుదేశములో న్యాప్తియందున్న కొన్ని అర్థసూన్యములగు నాచారములను పట్టుకొని ప్రాకులాడుచుందురు. ఏదో యొక ప్రాంతపు ప్రజలములో చిన్నబిడ్డల దుస్తులను గూర్చి కొన్ని పద్ధతులు నూచింపబడినంత గూత్రమున మన యాడువా రంధ్రప్రాయముగ వాని ననుసరించుదురు. ఆ దుస్తులు మన బిడ్డలకు నిరసకయోగముగను, చాలయు చాలకుండగను ఉన్నను వారు లెక్కనీయరు. కట్టి దుస్తులు మనబిడ్డలకు చాల అననుకూలముగ నుండును; ఆనాలోగ్యమునకు కారణమగును; ఇందువలన బిడ్డల పెరుగుదల జరిగించును; శక్తి లోపించును. శరీరము శీతలబాధనుండి విక్లగ రక్షింపబడకపోయిన కారణముచే బిడ్డలు మరణించుచుండును. ఈ యన్యముల కన్నిటికిని మూలము ప్రాంతివాదు కట్టింపుకొనునట్టి దుస్తులను మనము కూడ వాడనితె ననెడి యొక మూఢపుష్టుదలయే కాని వేరుకాదు. మన సంఘములోని తల్లులు పల్లరు నాజాతుతనము కొరకై తమ బిడ్డలకు చాలయు చాలని దుస్తుల సచ్చుచుండుట అంతేకాదు. ఆ దుస్తులు బిడ్డల కారోగ్యకరమును, సహజముగను ఉచితము

లకు కూడ నిరోధము కల్పించును. కంటికింపుగ నుండుట కొరకై మన తల్లులు రంగు రంగుల నాజూకు బట్టలతో బిడ్డలకు దుస్తులను కుట్టించును. ఇవి మోటవాడకమున కెంత మాత్రమును పనికిరావు. ఇట్టి దుస్తులను ధరించి బిడ్డలు తమ యిచ్చవచ్చిన చొప్పున ఆడుకొనుటకు వలను పడదు. దుస్తులు చెడిపోవకుండుటకై తల్లులు తమ బిడ్డలను యథేచ్ఛగ వాడుకొనసేయక నిర్బంధములకు లోనుకావింతును. పిల్లవాడు నేలపై ప్రాకుచు ఆడుకొనుచున్న సందర్భమునా వాని దుస్తులు ముగికియైపోవు. నను కారణముచే ప్రాకుటనే నిషేధించెడి తల్లులను మన మనుదినమును చూచుచుండుము. బాలుడు కాలిబాటనుండి యించుక ప్రక్కకుపోయి వదైన మంటి దిబ్బ నెక్కుటకై యత్నించిన పక్షమున “వద్దు! వద్దు. నీ మేజోళ్లు మాసిపోవును,” అని కోపగించి బాలుని నెనుకకు పిలచునట్టి ఉపాధ్యాయుల మన మెందరిని గాంచుట లేదు? ఈ విధముగ చిన్న బిడ్డలకు రెండు విధములైన నష్టములు సంభవించుచున్నవి. తల్లికోరిన అందమును పొంది, చూడవచ్చిన వారందరిచే “సెబాసు” అనిపించు కొనగలందులకై బాలబాలికలకు ఒడలువిండనట్టియు, చలి నాపజాలనట్టియు దుస్తులు లభించును. ఈ నాజూకైన దుస్తులు చెడిపోవకుండ గలందులకై బిడ్డలకు సహజమును, ఆరోగ్యప్రదమును అగు ఆటపాటలు నిరోధింపబడుచున్నవి. దుస్తులు దేహమునకు చాలియు చాలనట్లుగ నున్న యెడల.

దేహపరిశ్రమయొక్క అవశ్యకత ఇంకను హెచ్చుగనుండును. కాని అంగీలు మాసిపోవునను భయముచే తల్లులు ఈ యాట పాటలని మేధింతురు. ఇట్టి పద్ధతులవలన పసిబాలుర యానోగ్య మెల్లు చెనుచున్నదో, వారి దేహదార్ధ్యమెల్లు క్షీణించుచున్నదో ఈ కారణముచే బాలురు తమ భావిజీవితమున పొందవలసినంత విజయలాభము నెల్లు పొందజాలకున్నారో, కొన్ని సందర్భములలో వారెల్లు అకాలమరణమునకు గురియగుచున్నారో మేము సవిస్తరముగ తెలుపనక్కరలేదు. ఆ చర్చ ఈ వరకే కావింపబడినది. కాని తల్లుల అజ్ఞానము వలనను, వారి మూఢభావముల వలనను మన చిన్న బిడ్డలకును, తమ్మలముగ మనజాతికిని కల్లుచున్న నష్టమును చూచుసరికి మాకు చాల బాధకల్గి, ఈ అతిముఖ్యవిషయములో తండ్రులు కలుగజేసికొని, తల్లుల అవకతవకలను సరిదిద్దుటకై కఠినపద్ధతుల నవలంబింప వలయునా యని యనుమానము తోచుచున్నది.

దుస్తులను గూర్చి మా బుద్ధికి తోచిన సూత్రముల నిట పొందుపరచుచున్నాము. చిన్న బిడ్డలకు విస్తారముగ బట్టలను కట్టబెట్టి వారి కనావశ్యకమగు వేడిమిని సంత్రాప్తింప జేయుటకు మేమంగీకరింపము. కాని వారి దేహమునకు చలి బాధకలుగకుండుటకై అవసరమగునట్టి దుస్తులను మాత్రము వారికి తప్పక తోడుగవలయును. ఇప్పుడు మనవారు తరచుగ ప్రత్తివస్త్రములనో, లేక ఉన్ని ప్రత్తి కలసిన బట్టలనో తమ బిడ్డలకొరకై వాడుచున్నారు. ఇది తప్పు. చలిని

బాగుగా ఆపుటకొరకై మోపైన ఉన్నిదుస్తులను బిడ్డలకు కుట్టించవలెను. బిడ్డలు తమ యిచ్చవచ్చిన చొప్పున ఆడుకొనుచున్నప్పుడు అవి రాటుపోటులకాగి చెడిపోకుండ నుండవలెను. శీతోష్ణముల ప్రభావముచే సులభముగ చెడిపోనట్టి రంగులు గల దుస్తులనే చిన్నబిడ్డలకొరకై వాడుట చాల యవసరము.

దేహపరిశ్రమయొక్క ఆవశ్యకతను మనలో చాల మంది గుర్తించుచున్నారు. కావున ఇతర విద్యావిషయములను గూర్చి చర్చించిన విధముగ ఈ యంశమును గూర్చి విస్తరించి ప్రశంసచేయవసరములేదు. అధమపక్షము బాలురను గూర్చి యిట్టి చర్చసాగింపనక్కరలేదు. మన దేశములోని పాఠశాల లన్నిటిలోను కూడ బాలురు ఆడుకొనుటకై విశాలమగు ఆటస్థలములు ఏర్పాటు చేయబడుచున్నవి. చిన్నబిడ్డలు నిత్యమును కొంతకాలమాటలాడు కొనవలెనను అంశమును గుర్తించి, అందుకొరకై పాఠశాలాధికారులు కొంతకాలమును వినియోగించుచున్నారు. ఈ విషయ మందును, తదితర విషయములందును కూడ బాలుర సహజ ప్రవృత్తుల ననుసరించి వర్తించుటవలన లాభము చేకూగునను యంశము నేడు గుర్తింపబడుచున్నది. ఉదయము నందును, మధ్యాహ్నము నందును కూడ దీర్ఘమగు పాఠశాలా కార్యక్రమమును కొంత తడవు ఆపి ఆరుబయళ్ళలో ఆట పాటలకై 'కొంత విరామము నిచ్చుట ఇప్పుడు వాడుకగ

నున్నది. ఈ విధముగ బాలురకు సహజముగ కల్గు భౌతిక వాంఛలు సక్రమమైనవని గుర్తించి పాఠశాలలు శిష్యుని ముగ వర్తించుచున్నవి. కావున యీ విషయములో మేము చేయదగిన నాదముగాని, చేయదగిన సూచనలుకాని లేవు.

కాని మేము మొదటనే మా వాక్యములలో నొక హంసపాదమును చేర్చినారము. బాలురకు సంబంధించి నంత వరకును దేహపరిశ్రమ కొరకై కావంపబడుచున్న ఏర్పాట్లు చక్కగనున్నవని మేము తెల్పినాము. కాని ఇది బాలికలకు వర్తించుటలేదు. మే మనుదినమును ఒక బాలికా పాఠశాలను, ఒక బాలుర పాఠశాలను శ్రద్ధగచూచుచు, ఈ రెంటిని పోల్చుచుందుము. బాలుర పాఠశాలలకు చేరియుండు విశాలమగు మైదానము చదును చేయబడియుండును. అందు వివిధమగు ఆటలు ఆడుటకై ఏర్పాట్లు చేయుదురు. శరీర వ్యాయామము కొరకై అచ్చటచ్చట వ్యాయామస్తంభములు నెలకొని యుండును. అనుదినమును ప్రాతఃకాల భోజనమునకు పూర్వమును, పడునొకండు గంటలకును, మధ్యాహ్న కాలమునను, అపరాహ్ణము నందును, సాయంకాలమునందును బాలురు నవ్వుచు, ప్రేలుచు, ఆటలాడు కొనుచున్నప్పుడు వారి అట్టహాసధ్వనులు పాఠశాల చుట్టు ప్రక్కలలో కూడ ప్రతిధ్వనించును. కొంతకాలము వరకును ఆ బాలుర ఉత్సాహాతిరేకముచు మన కండ్లతో చూడవచ్చును. ఆనంద పూరితములగు వారి కేకలు మన చెవులకు విందుచేయును.

ఈ భేలనమువలన బాలుర దేహములలో రక్తప్రసారము చక్కగ జరుగును. వారి యంగములన్నిటికిని బలము చేకూరును. ఇక బాలికల కొరకై ఏర్పడెడి పాఠశాలలలో పరిస్థితు లిందులకు సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకము. మా మిత్రుడొకడు తెల్పువరకును మాకు బాలుర పాఠశాలకు మిక్కిలి సమీపముననే బాలికల పాఠశాలకూడ కలదను యంశమే తెలియరా లేదు. ఈ పాఠశాలకు సంబంధించిన బయలు ప్రదేశము కూడ మిక్కిలి విశాలమైనదే కాని అందు పిన్నవారి ఆటపాటల కొరకై ఎట్టి ఏర్పాట్లును లేవు. అందులకు మారుగ ఆ మైదానములో చిన్న గడ్డి ఖండికలు, నున్నపైన కాలిదారులు, పొదరిండ్లు పూలతోటలు ఏర్పడి యున్నవి. అది యొక సంవత్సరము నివాసగృహమువలె మాత్రము కాన వచ్చుచుండును. ఆ మైదానము నుండి గడచిన ఏదారు నెలలలో ఆనందద్యోతకములగు నవ్వులు, కేకలును మాకు కర్ణగోచరములు కాలేదు. అప్పుడప్పుడు బాలికలు చెట్టా పట్టాలు వేసికొని అచ్చట విహరించుటయో, పుస్తకముల చేతబూని కాలిదారులలో నడయాడుటయో మాకు కాన వచ్చినది. చురుకైన దేహపరిశ్రమ కచ్చట యెట్టి స్థానమును లేనట్లు మాకు తోచినది.

ఈ భేద మేల యుండవలెనో మాకు తోచుటలేదు. బాలురకును బాలికలకును భౌతికలక్షణములలో చాలభేదము కలదనియు, అందువలన వారికి చురుకైన శరీరవ్యాయామము

ఆవశ్యము కాదనియు తలంచుట పొరపాటు. గట్టిగ ఆకచము, కేకలు వేయుచు ఆడుకొనవలెనని మగబిడ్డల కెల్లు కొక్క యుండునో ఆడుబిడ్డలకు కూడ అట్టి కుతూహలమే యుండును. చురుకుగ ఎగురుచు, దుముకుచు, గంతులు వేయుచు, ఆడు కొనవలయు నను కోర్కె చిన్నబిడ్డల శారీరక పరిస్థితికి దోహదము కల్పించుటకై ప్రకృతిచే ఏర్పాటు చేయబడిన యొక సాధనము. ఈ సత్యము బాలురకును బాలికలకును సమానముగ వర్తించును. బహుశః మన ఉపాధ్యాయవర్గములో నొక తప్పును అభిప్రాయము ప్రబలియున్న దేమో నని మాయనుమానము. బాలికలను కృతగా తలుగ కాంచుట వాంఛనీయము కాదేమో నని ఏరిలో కొందరు భావించుచుండవచ్చును. చక్కని దేహదార్ధ్యము, అమితముగ చురుకు తనమును కల్గియుండుట ఉన్నత తరగతివారలకు తగదని వారి భావమై యుండనోవును. ఘరానా కుటుంబములకు చెందిన స్త్రీలు సుకుమారులుగ నుండవలెననియు, వారొకటి రెండు మైళ్ళ దూరము మాత్రము నడువగల శక్తిని గల్గి యుండవలెననియు, వా రేవో రెండు మెతుకులు ముక్కున కంటించుకొనవలెనే కాని కడుపార భుజించుట నాజూకుతనమునకు భిన్నమనియు, చొరబ్బల్యమునకు చేరువచుట్ట మగు పిరికితనము వారి కొక భూషణ మనియు తలంచువారు కొందరు మనలో కలరని మే మెరుంగుదుము. ఇట్టి భావములు సర్వ వ్యాప్తములై యుండకపోవచ్చును. కాని బాలికలకు విద్యను

నేన్ను ఉపాధ్యాయునిల మతమునందు ఘరానాస్త్రీలలో పై
 లక్షణము లన్నియు నుండవలెను. ప్రస్తుతము బాలికల విద్యా
 భ్యాసమునకై ఆచరణలోనున్న విద్యావిధాన మిట్టి స్త్రీలను
 తయారు చేయుట కెంతయును అనుకూలముగ నున్నది. కాని
 స్త్రీజాతి కిది యాదర్శముగ నుండవలయు నని తలచుట చాల
 తప్పు. మగవీరుల వలెనున్న స్త్రీలు పురుషుల కింపు కారని
 మాకు తెలియును. స్త్రీలు తమకంటె ఇంచుక దుర్బలలై
 యుండవలె ననియు, తత్కారణమున వారు (స్త్రీలు) తమ
 సంరక్షణను కోరవలె ననియు పురుషులు వాంఛింతురు.
 స్త్రీలలో గల యీ అబలత్వమే బహుశః పురుషుల నాకర్షిం
 చును. ఈ యంశమును కూడ మే మంగీకరించుచున్నాము.
 స్త్రీల యాకర్షణకు మూలమైన యీ విభేదము సహజముగ,
 అనాదినుండియు వారిలో నెలకొని యున్నది. అందులకై
 మనము కృత్రిమపద్ధతులను ప్రత్యేకముగ నవలంబింపవలసిన
 యావశ్యకత లేదు. కృతకసాధనములచే స్త్రీ పురుషులలో
 గల యీ విభేద మింకను పెంపొందింపబడిన యెడల, స్త్రీలలో
 గల యాకర్షణ నశించి పురుషులకు వారియెడల ఏవగింపు
 గల్గుట సత్యము.

“అయినచో ఆచుబిడ్డలు మగరాయండ్రవలె విచ్ఛల
 విడిగ తిరుగుచు, బాలురవలెనే పెరుగవచ్చునా?” యని
 సంఘమర్యాదల యెడల పట్టుదలగలవారు ప్రశ్నింపవచ్చును.
 ఇట్టి ప్రమాదము స్త్రీలకు సంభవించు నేమోయని మన

ఉపాధ్యాయును లెల్లప్పుడును భయపడుచుండును. నవ్వించు ప్రేలుచు బాలురవలె ఆటలాడుకొనుట బాలికల వాగ్దానలలో నేరముగ పరిగణింపబడుచున్నదని మాకు తెలియవచ్చినది. స్త్రీలమర్యాదకు ఇట్టి ఆటపాటలు విరుద్ధములు కావున అవి వారి పాకశాలలలో నిషిద్ధములుగ భావించబడుచున్నవలె. కాని ఇట్టి నిషేధము లనావశ్యకము లని మా మతము. ఆటపాటలలో పాల్గొనుట వలన బాలురు పెరిగి పెద్దవారైన తరువాత భద్రపూరుషులుగ పరిగణింపబడుట కెట్టి యభ్యంతరమును లేనప్పుడు ఆటపాటలవలన బాలికలు తమ స్త్రీ లగుట కేల ఆటంకముండవలయును? ముగ బిడ్డలు ఆట మైదానములో కొంత మోటుగ ప్రవర్తించినను, నిత్యజీవితములో వారు సంఘముర్యాదల నతిక్రమింపరు. బాల్యదశను దాటగానే వారు బాల్యచేష్టలను కూడ చాల వరకు విడచివేయుదురు. పెద్ద మనుష్యులవలె కాన్పించుటకై వారు సర్వవిధముల యత్నింతురు. వయస్సు వచ్చిన తరువాత పురుషసహజ మగు హుందాతనమును రక్షించు కొనవలెనను నుద్దేశ్యముతో బాలుడు తన ఆటపాటలను కట్టిపెట్టుచున్నాడు. అదే విధముగ యుక్తవయస్సు వచ్చిన మీదట స్త్రీలు సహజమగు బిడియమును, లజ్జయు పెంపొందిన తరువాత బాల్యమునందలి ఆటపాటలకు స్వస్తి చెప్పరని యేల భావించవలెను? పురుషుల కంటె స్త్రీలకు సంఘముర్యాదల యందు ఎక్కువ పట్టుదల. కావున మోటుగను, చల్లరి చిల్లర

గను, కనిపించు ప్రవర్తనను విడనాడుటకై యునతులు విశేషముగ ప్రయత్నింతురు. ఉపాధ్యాయునిల కట్టుదిట్టములు లేని పక్షమున స్త్రీల సహజప్రవృత్తులకు ప్రోద్బలము కలుగదని తలంచుట హాస్యాస్పదము.

సర్వసాధారణముగ లోకములో ఒక లోపమును తొలగించు ప్రయత్నములో వేరొక లోపమును ప్రజలు తెచ్చి పెట్టుకొందురు. ఇయ్యది విద్యావిషయమునకు కూడ వర్తించుచున్నది. మన విద్యావిధానములో బాలుర సహజప్రవృత్తుల కనుగుణ్యముగ దేవాపరిశ్రమ నిషేధింపబడినది. అందువలన కల్లు దుష్టఫలితము లిప్పుడు స్పష్టముగ కానవచ్చుచున్నవి. వీనిని నివారించుటకై ఇప్పుడు మన పాఠశాలలలో జమ్నాస్టిక్సు అనబడు కృత్రిమమైన శరీరవ్యాయామ మేర్పాటు కావింపబడినది. శరీర వ్యాయామము బొత్తుగ లేకుండట కంటె ఈ విధమైన వ్యాయామముండుట మంచిదియే. కాని ఇట్టి వ్యాయామము ఆటపాటల స్థానము నాక్రమించుటకు మాత్రమనర్హమని మా భావము. ఇందు ప్రత్యక్షములును, పరోక్షములును అగు లోపములు కలవు. కృత్రిమ మగు నీ శరీర వ్యాయామమునందు ఆటపాటలలోవలె శరీరమందలి సర్వాంగములకును పరిశ్రమలభింపదు. ఇట్టి వ్యాయామము చేయునప్పుడు మన శరీరమునందలి కొన్ని భాగములపై మాత్రమే విశేషము భారము పడును. కావున ఆటపాటలలో కంటె వ్యాయామములో మనము శీఘ్రముగ అలసిపోవుదుము.

ప్రత్యేకాంగములకు పరిశ్రమ నిచ్చునట్టి యీ వ్యాయామములను మనము తరచుగ చేసిన ఒకమున దేహమండలి కొన్ని అంగములు మాత్రము పెంపుచెంది, సమగ్రపరిపుష్టి లోపించును. కృత్రిమవ్యాయామములు శరీరమునకు పాక్షికపుష్టిని కల్పించుటయే కాదు. అయ్యవి మరియొక విధముగ కూడ లోపభూయిష్ఠములు. వీని యందు ఎవ్వరికిని అభిరుచి యుండజాలదు. ఈ వ్యాయామమును కూడ బడి పాశములవలె నిర్బంధము కావించినచో, బాలురకు వాని యెడల ఏవగింపు కల్గితీరును. వీనియందు బాలుర కుల్లాసము కల్గించు లక్షణములు కొరవడియున్నవి. ఆ కారణమువలన చర్వితచర్వణ ప్రాయమైన యీ పరిశ్రమయెడల బాలురు త్వరలో విసుపుచెందుదురు. పోటీవలన ఒకపనిచేయుటకై కొంత ప్రోత్సాహము లభించు నను విషయము వాస్తవమే కాని ఆ ప్రోత్సాహము కూడ కృత్రిమమే. ఆటపాటలలో బాలుర కుండెడి సహజమగు నభిరుచి మరేవిధముగను కలుగజాలదు. కృత్రిమమగు శరీరవ్యాయామమునకు ప్రతికూలముగ మేము మరొక బలవత్తరకారణమును కూడ చూపగలము. దీనివలన కల్లునితర ఫలితములు కూడ ఏమంత మందివికావు. కృత్రిమవ్యాయామము బాలుర కుల్లాసము కల్గింపకపోవుట దాని యందలి ప్రథమలోపము. ఇందలి మరొక లోపమును కూడ గమనింపుడు. శరీరమునకు తగినంత పరిశ్రమ లభించినప్పుడు ఆ పరిశ్రమ సంతోషదాయకమైనను కాకపోయినను కూడ

నష్టములేదని పలువురు భావించుదురు. ఇది గొప్ప పొరపాటు. మనస్సున కుల్లాసము కల్గించు వ్యాపారము దేహమునకు కూడ ఉత్తేజము కల్గించును. రోగగ్రస్తుడైయున్న యొకని కేదైన మంచివార్త తెలిసినను, లేక ఎవ్వరైన ఆప్తమిత్రుడాతని కడకువచ్చినను కల్లు సత్ఫలితమును గుర్తింపుడు. బలహీనులైయున్న రోగుల కడ సంతోషదాయక మగు నంశములను మాత్రమే చర్చింపవలెనని వైద్యులు సలహాయించుచుండుట మీరు గమనించి యుందురు. ఒక ప్రదేశమునుండి వేరొక ప్రదేశమునకు మకాము మార్చిన పక్షమున మన ఆరోగ్యమున కెంతయో మేలు చేకూరును. ఆనందమే మానవుని కుత్తమోత్తమమగు బలవర్ధకౌషధము. సంతోషము రక్తప్రసారమును వృద్ధిచెందించును. దీనివలన దేహమందలి వివిధాంగములు తమ తమ ధర్మములను తొల్లింటి కంటె బాగుగ నిర్వర్తించును. సంతోష మారోగ్యముగ నున్నవారి కధికారోగ్యమును ప్రసాదించును. రోగుల కారోగ్యమును పునః లభింపజేయును. కావున కృత్రిమ వ్యాయామము కంటె ఆటపాట లెన్నియోవిధముల శ్రేష్ఠతరములు. ఆటపాటలలో బాలురకు లభించు శరీరవ్యాయామముతోపాటు వారికి కల్లు ఆనందోల్లాసములుకూడ అతిముఖ్యమైనవి. కృత్రిమ వ్యాయామము మానసికముగ నెట్టి యానందమును చేకూర్పదు. కావున నయ్యది లోపభూయిష్ఠమని నిర్ణయింపవలసియున్నది.

శరీరవ్యాయామము బొత్తుగ లేకుండుట కంటె కృత్రిమ

వ్యాయామమైన చేయుట మన కవసరముని మే మంగీకరింతుము. ఈ వ్యాయామమును సహజముగు వ్యాయామమున కనుబంధముగ నుపయోగింపవచ్చును. కాని ప్రకృతి ప్రోద్బలముచే అల్పవయస్కులగువారు పాల్గొనెడి ఆటపాటల కీ యసహజముగు వ్యాయామ మెంత మాత్రమును సాటిరాదు. బాలబాలికల శరీరాలోగ్యము చక్కగ సంరక్షింపబడవలయునన్న వారు తమ సహజ ప్రవృత్తుల ప్రోత్సాహము ననుసరించి క్రీడలలో తప్పక పాల్గొనవలెను. ఇట్టి ఆటపాటల కభ్యంతరములు కల్పించువారు శరీరపరిపుష్టికై ప్రకృతిమాత కావించిన ఏర్పాట్లను తిరస్కరించుచున్నారని యర్థము.

మరియొక ముఖ్యవిషయమును గూర్చి యిచ్చట ఆలోచింపవలసియున్నది. చదువు సంస్థలు నేర్పిన యాధునికులలో బాలురును, నవయువకులును, ప్రాతతరమువారివలె బలాఘ్నములును, దృఢగాత్రులును కారని పలువురు పల్కుచుండుట మే మెరుంగుదుము. “ఈ విధముగ ప్రసంగించుట పూర్వము నుండియు ఆచారముగ నున్నది. ఘనత యంతయును గతమందే నెలకొనియున్నట్లు పల్కుట కొందరికి స్వభావమైపోయినది.” అని మొట్టమొదట యీ ప్రసంగముల విని నప్పుడు మేము భావించితిమి. కాని ఈ యంశమును సవిస్తరముగ పరిశీలించిన మీదట మా భావములలో కొంత పరివర్తనము కల్గినది. ఒక్క పారిశ్రామికవర్గములో తక్క తక్కిన యితర జనులందరిలోనుకూడ నేడొక మార్పు

కాననగుచున్నది. బిడ్డలు సాధారణముగ తమ తండ్రులంత ఉన్నత దేహులుగను, దృఢగాత్రులుగను పెరుగుటలేదు. వయోభేదములను గుర్తించిన మీదట కూడ ఈ మార్పు విస్పష్టముగ కానవచ్చుచున్నది. తొల్లింటితరములో గల భౌతికనిరోధకశక్తి నేటి వారిలో లేదని వైద్యులు వాక్రుచ్చుచున్నారు. ఆధునికులలో పలువురకు అకాలమందే బట్టతలలు సిద్ధించుచున్నవి. ఈ తరమువారిలో అనేకులకు దంతక్షయము సంభవించుచున్నది. శరీరదార్ద్రము విషయములో నీ వ్యత్యాసము విస్పష్టముగ కాననగుచున్నది. పూర్వపు తరములో మద్యసేవ కావించెడివారుకూడ భౌతికముగ దృఢతరులై యుండుచు వచ్చిరి. మద్యమును సేవింపకుండియు ఆధునికులు దుర్బలులుగ నున్నారు. ప్రాతతరమువారు మద్యపానమున కలవాటుపడి యుండిరి; వారు మనవలె సకాలమునందు తమ నిత్యకృత్యముల నిర్వర్తించెడివారు కారు; పరిశుభ్రమగు గాలిని పీల్చుట, పరిశుభ్రముగ జీవించుట మున్నగు నంశములు వారి కెరుకయే లేకుండెను. అయినను క్రిందటి తరములవారు వార్ధక్యదశయందుకూడ కష్టపడి పనిచేయగల్గెడివారు. పూర్వపు తరములలో న్యాయాధిపతులును, న్యాయవాదులును ఎల్లు కష్టించి పనిచేయుచుండిరో గమనింపుడు. ఆధునికయుగములో మనము మన శరీరారోగ్యము విషయమై యెక్కుడు శ్రద్ధ పూనుచున్నాము; మనము మితముగ భుజించుచున్నాము; మత్తుపదార్థముల మితిమీరి సేవించుట

లేదు; పరిశుభ్రమగు గాలిని నేవించుచున్నాము; తరచు
స్నానాదికముల కావించుచున్నాము; ప్రతి సగతస్థిరమును
ఆరోగ్యప్రద మగు ప్రదేశములకు యాత్రలు కాలించు
చున్నారము; మనకు చక్కని వైద్యసహాయముకూడ లభించు
చున్నది. ఇన్ని అనుకూలతలు కల్గియు కార్యభారమును
వహింపజాలక మనము క్రుంగిపోవుచున్నాము. ఆరోగ్య
సూత్రముల కనుగుణ్యముగ వర్తించుచుండియు మనము మన
తండ్రి తాతలకంటె బలహీనులుగ నున్నారము. ఆరోగ్య
సూత్రముల తిరస్కరించియు వారు సుఖజీవనము గడపిరి.
నేటి తరమువారు మనకంటెను దుర్బలులు ; వారి కనుదిన
మును ఏదో యొక అనారోగ్యమే. కావున మన కుమారులు
మనకంటె అల్పజీవులుగ నుండునట్లు కానవచ్చుచున్నది.

దీని యర్థ మేమికావచ్చును? నేటి కాలమున చిన్న
బిడ్డలకు వారి కావశ్యకమగు నాహారము నీయకుండుట పరి
పాటి యైనదని మే మీవరకే తెల్పినాము. పూర్వకాలమున
పసివాండ్రకు మితిమీరిన యాహారము నొసంగుచుండినను
వారి యారోగ్య మేల చెడిపోయెడిది కాదు? అల్పవయస్కు
లకు కష్టసహిష్ణుత నలవాటు చేయవలయు నను కొన్ని
తప్పుడు సూత్రముల నంగీకరించి నేటి తల్లిదండ్రులు తమ
బిడ్డల కావశ్యకమగు దుస్తుల నిచ్చుట నూనినారు. ఇంను
వలన నేవైన దుష్పరిణామములు కల్గుచున్నవా? ఆధునికు
లలో పలువురు నాజూకుతనము పేరిట తమ బిడ్డలను వారి

కిచ్చినదానిన తీరున నాడుకొనుట కవకాశములు కల్గించుట మానినారు. ఈనాటి వారి దౌర్బల్యమున కిది కారణమై యుండవచ్చునా? లేక వీని కన్నిటికిని మించిన మరి యే కారణమువలన నైన మన ప్రజలు దినదినము దుర్బలురుగ పరిణమించుచున్నారా? బహుశః అయ్యది మితిమీరిన మానసిక పరిశ్రమ అయియుండవచ్చునా? ఈ విషయము లన్నియు విచారింపదగినవి.

అధునిక జీవితవిధానమునందు పెద్దలపై నను, పిన్నలపై ననుకూడ పెద్దభారము పడుచున్నది. ఆ భారము దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నట్లు మా యభిప్రాయము. వ్యాపారమునందును, సమస్త నృత్తులందును ఈనాడు పోటీ తీవ్రముగ నున్నది. ఈ పోటీని తట్టుకొనుటకై ఆ యా నృత్తులలో పాల్గొనువారు తమ సర్వశక్తుల భారపోయవలసి నచ్చుచున్నది. జీవితరంగములోని ఈ పోటీలో విజయవంతముగ మెలగగలందులకై మనవారు తమ బాల్యదశయందు తొల్లిగిరికంటె కఠినమగు శ్రమశిక్షణకు బద్ధులు కావలసి వచ్చుచున్నది. ఈ విధముగ మన తరమువారికి రెండు విధములుగ నష్టము కలుగుచున్నది. దినదినము పెరిగిపోవుచున్న పోటీదాగుల ధాటికి నిలువగల్గుట కొరకై ఈనాటి సంసారులు అత్యంతము కష్టపడి పనిచేయుచు, సంపాదించిన సొమ్ము సంతను తమ ఉన్నత జీవనప్రమాణమును నిలువ బెట్టుకొనుటకై సెలవు చేయుచు, ఉదయమునుండి సాయంకాలము వరకును కష్టించుచు, శరీర

వ్యాయామ మనునది యెరుగక, విశ్రాంతికి నోచుకొనక, క్రమక్రమముగ దుర్బలచేయు లగుచున్నారు. నిరంతర పరిశ్రమచే దేహదార్ద్ర్యమును కోల్పోయిన పూగువల సంతాన మెట్టివారుగ నుందురో తెలుపనక్కరలేదుకదా! జ్వరము దుర్బలురైన ఈ బిడ్డలు సామాన్యమగు కార్యభారమునకే తట్టుకొనజాలరు. అట్టి పరిస్థితులలో మన మీ యల్పప్రాణులపై పూర్వకాలమునాటి దృఢతరగాత్రులపై వేయనంతటి క్రమశిక్షణ భారమును వేయుచున్నాము. పాఠశాలలందు వారి కెన్నెన్నో విషయముల బోధింప జూచి వారిని బాధించుచున్నాము. దీని ఫలితము తెల్లించునో ఇంచుక యోచింపుడు.

పైన వర్ణింపబడిన పరిస్థితుల వలన కలుగగల దుష్ఫలితములు సర్వత్ర కానవచ్చుచున్నవి. ని నెచ్చటికే పోయి చూచినను అత్యధిక మానసికపరిశ్రమ వలన దేహదార్ద్ర్యమును కోల్పోయిన చిన్నబిడ్డలను, యువతీ యువకులను నీకు కానవత్తురు. ఆరోగ్యమును బాగుపరచుకొనుటకై కొందరొక సంవత్సరమునాటు చదువులను కట్టిపెట్టుచున్నారు. మరికొందరు యువకులు విపరీతమగు మానసికపరిశ్రమచే మతిచెడి, స్వాస్థ్యము చేరూరక, ఎన్నో నెలలవాఱు బాధపడుచున్నారు. బడిచదువుల వలన మస్తిష్కము విస్తారముగ నుడుకెత్తి జ్వరబాధకులోనైన వారిని మన మెందునో గాంచుచున్నాము. ఆరోగ్యకారణముల వలన కొంతకాలము చదువునకు స్వస్తి చెప్పి మరల బడిలో ప్రవేశించిన బాలురు,

అచ్చటి మానసికశ్రమ కోర్వలేక తరగతిలోనే మూర్ఖ పోయినట్లు మనము తరచు వినుచుందుము. మేము తెల్పునట్టి యంశములలో నతిశయోక్తి ఎంత మాత్రమునులేదు. గడచిన రెండు మూడు సంవత్సరములలో యాదృచ్ఛికముగ మాకు తెలియవచ్చిన విషయములను మాత్రమే మేము తెల్పుచున్నాము. ఇట్టి సంఘటనలను మే మింకను పేర్కొన గలము. మేము పైన వర్ణించిన దౌర్బల్య మెట్లు అనువంశికముగ పరిణమించునో చూపుటకై యొక ఉదాహరణము నొసంగెదము. మాకు పరిచితురాలగు నొక యువతి కలదు. ఆమె తల్లిదండ్రులు దృఢగాత్రులు. కాని ఈ యువతి కొన్ని సంవత్సరములపాటు స్థాల్లందులోని ఒక బోర్డింగు స్కూలులో చదువుకొన్నది. అచ్చట ఆమెకు తగిన యాహారము నిచ్చెడి వారుకారు. పని మాత్రము తలమునకలుగ నుండెడిదట. తత్ఫలితముగ ఆమె దేహము రోగగ్రస్తమైనది. ఉదయమున లేచుసరి కామెకు తలదిమ్ముగ నుండునట. ఆమె బిడ్డలకు బలహీనమగు మస్తిష్కములు సంక్రమించినవి. ఏ కొంచెము పాటి చదువు చదివినను ఆ బిడ్డలకు తలనొప్పియు, తలదిమ్మును తప్పక కల్గుచుండును. కాలేజి చదువునలన ఆరోగ్యమును శాశ్వతముగ కోల్పోయిన ఒక యువతీమణి మాకు నిత్యమును కానవచ్చుచుండును. చదువునందే ఆమె శక్తి యంతయు వ్యయమైపోయి, ఆమెకు శరీరవ్యాయామమున కోపికయుండెడిదికాదు. ఇప్పుడామె చదువు సంపూర్ణమైనది

కాని ఆమె కిప్పుడేదియును సరిపడదు. ఈ యువతి కాకలి క్షీణించినది. అందులో కూడ నిలుకడలేదు. మాంసాహార మామె కిప్పుడు తరచుగ గిట్టదు. ఎండకాయుచున్నప్పుడు కూడ ఆమె కాలుసేతులు చల్లబడి పోవుచుండు సట! దేహ దౌర్బల్యమువలన ఆమె ఎక్కువ దూరము నడువజాలదు. అ నడకయైనను తాబేలు నడక. మేడమెట్లు ఎక్కినచో ఆమెకు గుండెదడ ప్రారంభించును. దృష్టిపాటవము తగ్గినది. ఈమె ఎదుగపలసినంత చక్కగ ఎదుగ లేదు. ఈ యమ కెల్లప్పు డును సరముల బలహీనత కల్గుచుండును. ఈ యువతి కన్ని విధముల జోడైన యొక సహాధ్యాయిని కలదు. ఈమె కూడ స్నేహితురాలివలెనే దుర్బలదేహ. నలుగురు స్నేహితురాం డ్రతో కలసి ఉత్సాహముగ మాట్లాడిన చాలును. ఆమెకు మూర్ఛవచ్చును. తుదకు వైద్యమహాశయు డామెను చదువు పూర్తిగ కట్టిపెట్టవలసినదని సలహా ఇచ్చియున్నాడు.

అత్యధికమగు మానసిక పరిశ్రమవలన తరచు పెద్ద నష్టములు సంభవించునని మనము తెలిసికొన్నాము. అంతే కాదు. మనకు తెలియరాని అనేకములగు చిన్న చిన్న నష్ట ములు కూడ దీనివలన సంభవించుచున్నవి. శక్తికి మించిన మానసికకృషివలన కొన్ని సందర్భములలో మనుజులకు తీవ్ర మగు రుగ్మతలు కలుగవచ్చును. మరికొన్ని సందర్భములలో దేహాయంత్రమునకు సంభవించునట్టి యీ హాని లోలోపలనే సాగుచు, అప్పుడప్పుడు వివిధరూపములలో తల యెత్తు చుం

జును. ఇట్టివారికి తరచు ఏదో ఒక విధమగు ననారోగ్యము కలుచుండును. ఇందుల కా వ్యక్తి సహజ సుకుమార త్వమో, లేక మరేయితర కారణమో మూలమని మనము భావించుచుందుము. కొన్ని సందర్భములలో ఇట్టివారు (అధిక మానసికపరిశ్రమ చేయువారు) తగినంత ఏవుగ పెరుగకుండుట కాని లేక అకాలముననే వృద్ధులగుట కాని సంభవించును. మరికొందరు అంతర్గతమై అణగిమణిగి యున్న తీయమున్నగు వ్యాధులకు గురియగుదురు. ఇట్టి అల్పవయస్కులలో కొందరికి మెదడు మిక్కిలి బలహీనమై భావికాలమున తీవ్రమగు మానసికవ్యాధులకు దారి తీయవచ్చును. నేటి కాలమున నిట్టి దుగ్గతలు సర్వసామాన్యముగ పరిణమించినవి కదా! అత్యధికముగ పనిచేయునట్టి వ్యాపారస్తులు, న్యాయవాదులు, వైద్యులు మున్నగువారు వివిధవ్యాధులకు లోనగు చుందురు. ప్రాప్తవయస్కులును, దృఢగాత్రులును అగు వీరికే ఇట్టి బాధలు సంభవించుచుండగా అల్పవయస్కులును, అపరిణతదేహులును అగు విద్యార్థులకు హద్దు మీరిన మానసికకృషివలన నెట్టి నష్టములు సంభవించునో మీ రూహించుకొనగలరు. పెద్దవారు సహించగల కష్టములను కాని, వారు భరించగల భౌతిక మానసిక కార్యభారములను కాని పిన్నవారు సహింపజాలరు, భరింపజాలరు. అధిక కార్యభారముచే పెద్దలే క్రుంగిపోవుచున్నప్పుడు పిన్నల సంగతి వేరుగ తెల్పవలయునా?

మన పాఠశాలలలో అనుసరింపబడుచున్న కార్యక్రమ విధానమును సూక్ష్మముగ పరిశీలించిన మీదట, దాని వలన నిట్టి నష్టములు సంభవించుచున్నవా యని మన మాశ్చర్య పడనక్కరలేదు. ఇంత భారమును చిన్నబిడ్డలెల్లు భరించు చున్నారాయని మన మక్కజము చెందవలెను. సర్ జాన్ ఫోర్బస్ అను విద్వాంసుడు మన దేశమునందలి బాలికా పాఠశాలలలో అనుసరింపబడుచున్న కార్యక్రమమును గూర్చి కొన్ని అంశములు తెలుపుచున్నాడు. దినము నందలి ఇరు వదినాల్గు గంటల కాలము అచ్చట ఎల్లు వినియోగింపబడు చున్నదో గమనింపుడు :

విశ్రాంతి — 9 గంటలు (చిన్నబిడ్డలకు 10 గంటలు)

పాఠశాలలో చదువు — 9 గంటలు

బడిలోకాని ఇంటిలోకాని విద్యార్థులకు	} 3½ గంటలు (చాల చిన్న బిడ్డలకు 2½ గంటలు)
ప్రత్యేకాభిమాన విషయములను, పనులను	
చేయుట కొరకున్ను, చిన్నబిడ్డలకు ఆటల	
కొరకున్ను.	

భోజనము కొరకు

1½ గంటలు

బయలు ప్రదేశములో శరీర వ్యాయామము పేరిట నడచుటకై (ఈ వ్యాయామ సమయమున కూడ విద్యార్థినుల చేతులలో పుస్తకము లుండితీరవలసినదే. వాతావరణము చక్కగానున్న పక్షమున మాత్రమే ఈ వ్యాయామము సాగును. లేనిచో లేదు).	} 1 గంట

ఇట్టి అసాధారణముగు శిక్షణా విధానమువలన కల్లు పరిణామములను గుర్తింపుడు. విద్యార్థినులు దుర్బలురాండ్రై, పాలిపోయిన దేహముతో, ఉత్సాహ మనునది ఎంతమాత్రమును లేక ఎప్పుడును ఏదో వ్యాధిచే బాధపడుచుందురు. అంతేకాదు. దేహమునకు తగినంత వ్యాయామము నొసంగక, మనస్సునకు చాల కాలము భారము కల్పించుటవలన భౌతిక యంత్రము తన ధర్మములను చక్కగ నెరవేర్చజాలకుండుటయేకాక, అనేక వికారములకు లోనగుచున్నది. సర్ జాన్ ఫోర్బ్స్ తన యనుభవముల నిట్లు తెల్పుచున్నాడు. “నేను ఇటీవల ఒక పట్టణములోని ఒక బాలికల బోర్డింగు పాఠశాలకు పోవుట తటస్థించినది. అందు నలుబదిమంది విద్యార్థినులు కలరు. అచ్చటి పరిస్థితులను నేను నూత్నముగను, శ్రద్ధగను తెలిసికొంటిని. ఈ నలుబది విద్యార్థినులును ఆ బోర్డింగు పాఠశాలలో రెండు సంవత్సరములు గడసినారట. ఈ నలుబది విద్యార్థినులలో ఇంచుమించు అందరికిని కూడ ఏదో యొక విధమగు అంగవికారము ఈ కాలములో సంభవించినది.”

మేము పైన తెల్పిన యంశములు 1833 నాటివి. ఇటీవల కాలములో విద్యాసంస్థలలో కొన్ని మార్పులు వచ్చి యుండవచ్చును. కాని నానియందలి లోపము లింకను సంపూర్ణముగ దూరముకాలేదు. ఇటీవల మేము యువక విద్యార్థుల కొరకై ఏర్పడిన ఒక శిక్షణా కళాశాలకు పోయి

యుంటిమి. అయ్యది ప్రభుత్వము వారు నడిపుచున్న సంఘ. కావున ప్రభుత్వేతర పాతశాలలలో కంటే ఇచ్చట ఉత్తమమగు ఏర్పాట్లు ఉండవలెనని మన మాసింపవచ్చును. ఆ శిక్షణా పాతశాలలలోని ఏర్పాట్లను దిగువ సూచించుచున్నాము ;—

(ప్రతి దినము ఆరుగంటలకు విద్యార్థులు నిద్రలేవవలెను.

7 గంటల నుండి 8 గంటల వరకు చదువు.

8 గంటల నుండి 9 గంటల వరకు—బైబిలు పఠనము, ప్రార్థన, ప్రాతఃకాం భోజనము.

9 నుండి 12 గంటల వరకు చదువు.

12 గంటలనుండి 1-15 వరకు శరీర వ్యాయామము నిమిత్తమై నడచుట (కాని ఇది నామమాత్రమే. ఈ కాలము కూడ చదువులోనే వ్యయపడును.)

1-15 నుండి 2 గంటల వరకు మధ్యాహ్న భోజనము. కాని ఇందు భోజనము ఇరువది నిమిషములలో పూర్తయియుండును.

2 గంటలనుండి 5 గంటల వరకు చదువులు.

5 నుండి 6 గంటల వరకు—తేనీదు, విశ్రాంతి.

6 గంటల నుండి 8½ వరకు చదువులు

8½ నుండి 9½ వరకు విద్యార్థులు తమకవసరమగు విషయములను చదువుకొనుట లేక మరునాటి వాతముల కొరకై సిద్ధపడుట.

10 గంటలకు పరుండుట.

ఈ విధముగ దినమునందలి ఇగువది నాలుగు గంటలలో ఎనిమిది గంటల కాలము నిద్ర, 4 గంటల 15 నిమిషములూ దుస్తులు వేసికొనుట, ప్రార్థన, భోజనము—భోజనానంతరము స్వల్పకాలము విశ్రాంతి కొరకును వినియోగింపబడుచున్నవి. 10½ గంటల కాలము చదువుల కొరకు ప్రత్యేకింపబడినది. 1 గంట 15 నిమిషములు శరీరవ్యాయామము నిమిత్తము ఏర్పడియున్నది. కాని వ్యాయామము చేయవలెనను నిర్బంధములేదు. అది ఐచ్ఛికము. విద్యార్థులు ఈ వ్యాయామమునుండి శరచు తప్పించుకొనుచుందురు. చదువుల కొరకై ప్రత్యేకింపబడిన 10½ గంటల కాలమును 11½ గంటల వరకును విద్యార్థుల హెచ్చింతురు. శరీరవ్యాయామమునకై ఏర్పడిన కాలము కూడ ఇందులోనే చేరిపోవును. ఇంకేకాదు. తమ పాఠములను సిద్ధపరచుకొనుటకై కొందరు విద్యార్థులు తెల్లవారుజామున 4 గంటలకే లేచి తమ కార్యక్రమమును ప్రారంభింతురు. ఇట్లు చేయవలసినదిగా ఉపాధ్యాయులు వారిని ప్రోత్సహింతురు. శిక్షణాకాలములో విద్యార్థులు నేర్వవలసిన యంశములు అనేకము లుండును. విద్యార్థుల నందరను పరీక్షలో నుత్తీర్ణుల కావింపవలెనని ఉపాధ్యాయుల కమితమగు పట్టుదల. ఈ రెండు కారణముల నలనను విద్యార్థులు దినమునకు పండ్రెండు పదమూడు గంటల కాలము మానసిక పరిశ్రమచేయవలసి వచ్చును.

ఇట్టి పరిస్థితులవలన శరీరమునకు చాల హాని కలుగుచు
 ఎట్టి సామాన్యునికైనను తెలియవచ్చును. కలకలలాడు ముఖ
 ములతో ఈ కళాశాలలో ప్రవేశించువారు త్వరలోనే
 శుష్కించి పాలిపోవుదు రని ఇచ్చటి విద్యార్థులలో కొందరు
 మాకు తెల్సినారు. విద్యార్థులు తరచు నోగములకు గురి
 యగుచుందురు. ఎల్లప్పుడును ఎవరితో యొకరి కనాలోగ్యమే.
 ఆకలి లేకపోవుట, అజీర్ణము అను వ్యాధులు సర్వసామాన్య
 ముగ పరిణమించినవి. చదువుకొనువారిలో పలువురు గ్రహణి
 వ్యాధిచే బాధపడుచుందురు. మొత్తము విద్యార్థులలో
 సుమారు మూడవ వంతువారి కీ రుగ్మత తప్పక కలుగుచునే
 యుండును. పలువురు విద్యార్థులు దినమంతయు శిరోవేదనచే
 బాధపడుచు కొన్ని నెలలపాటు కాలము పుచ్చుదురు. అందు
 కొంద రీ బాధను సహింపజాలక మధ్యకాలములో చదువులు
 మానుకొని మరలిపోవుదురు.

విద్యార్థులును, విజ్ఞానఖనులును అనదగిన పెద్దలచే
 నిర్వహింపబడుచున్న ఆదర్శప్రాయ మగు విద్యాసంస్థలో
 నిట్టి పరిస్థితులు కాననగుట చాల ఆశ్చర్యకరమైన విషయము.
 ఈ సంస్థవారు కావించు పరీక్షలు మిక్కిలి కష్టమైనవి. పరీ
 ఠాంశములను నేర్చుటకై యొసంగబడుచున్న కాలము
 మిక్కిలి పరిమితము. ఈ రెండు కారణములచే ఈ విద్యా
 సంస్థయందలి అంతేవాసుల శరీరాలోగ్యము మిక్కిలి చెడి
 పోవుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులకు కారణభూతులగు నుపాధ్యా

యులు గ్రూపులు కాకపోవచ్చును. కాని వా రజ్ఞానులని తెల్పుటలో మా కెట్టి సంశయమును లేదు.

కాని మేము తెల్పిన పరిస్థితులు మన దేశమందలి విద్యాసంస్థ లన్నిటిలోను ప్రబలి యుండలేదు. పైన వర్ణింప బడిన సంస్థ అసాధారణమైనది. ఇట్టి సంస్థలు మన దేశమున నితరములుకూడ గలవు. ఈ యంశముల విమర్శింపగా నేటి మన దేశపు విద్యార్థుల కత్యధికమగు మానసిక పరిశ్రమ కల్పింపబడుచున్నట్లు తేలుచున్నది. ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కళాశాలలలో నొసంగబడుచున్న ఈ తర్ఫీదు మన విద్యార్థి కుల భావముల కనుగుణ్యముగ నున్నది. వీలైనంత తక్కువ కాలములో విద్యార్థులకు సమస్త విషయములను నేర్పివేయ వలెనను తొందర ఇందు ద్యోతక మగుచున్నది.

బాల్యదశయందు చిన్నబిడ్డల కీడునకు మించిన విద్య నేర్పించుటవలన కల్గు నష్టమును ఈనాడు సర్వసాధారణముగ గుర్తించుచున్నారు. కాని అత్యధికవిద్యనలన కౌమారావస్థ యందు కూడ విద్యార్థులకు నష్టము సంభవించునని తల్లిదండ్రు లేల గుర్తింప జాలకున్నాగో మాకు తెలియవచ్చుట లేదు. పసితనములో ఈడునకు మించిన బుద్ధికుశలతను చూపు నట్టి బిడ్డలు పెద్దవారైన తరువాత మందబుద్ధులుగ పరిణమింతురు. ఈ యంశము నేటి తల్లిదండ్రులలో కొందరకైన తెలిసియే యున్నది. అతిబాల్యములో బాలబాలికల మెదడున కెక్కువ పని కల్పింపరాదని పలువురు పలుకుచుండుట

మేము వినియున్నాము. ఇందువలన కల్లు ముష్ఫలితముల గుర్తించువారు, ఈ అతివ్యాప్త విద్యావిధానమును పూర్తిగ గర్హించుదురు. మా కొక మిత్రుడు కలడు. అతడు మానసిక శాస్త్రమున పండితుడు. తన కుమారుని కేనిమిడవయేడు: వచ్చుపరకును ఎట్టి పాఠములను నేర్పనని అతడు తరచు మాతో పల్కుచుండును. ఇందు గర్భితమైయున్న భావము గమనింప దగినది. మిక్కిలి చిన్నతనమునందే బాలబాలికల మనస్సున కుత్తేజము కల్గించిన పక్షమున ఆ బాలబాలికలు మర్బలులు కావచ్చును; లేదా తుట్టతుడకు మిక్కిలి జడులుగ మారవచ్చును. లేనిచో అకాలమరణము పాలుకావచ్చును. ఈ యంశము బాల్యావస్థకే కాక కౌమారావస్థకు కూడ సమానముగ వర్తించునని యెల్లరును గ్రహింపవలయును. ఇందులకు సంశయము లేదు. మనయం దిమిడియున్న శక్తులు ఒక క్రమవిధానము, క్రమపద్ధతి ననుసరించి వికసించుచు పోవును. మన విద్యావిధాన మీ పద్ధతులను, ఈ దశలను గుర్తించిన పక్షమున మంచి ఫలితములు కల్గును. ఇట్లు కాకుండ మనలో నిమిడియున్న ఉన్నతతరమగు శక్తులకు సమయము రాకముందే ప్రోత్సాహము కల్పించినచో అనగా విద్యార్థి సులభముగ జీర్ణించుకొనజాలని క్లిష్టవిషయముల నాతనికి నేర్పినయెడలను, లేక ఈడునకు మించిన విజ్ఞాన భారముచే విద్యార్థి మనస్సునకు శ్రమకల్గించినను నష్టము తప్పక కల్గును. నేడు నీకు తాత్కాలికముగ కల్గిన లాభ

ఎక్కువ కాయకష్టము చేసిన పక్షమున మనస్సు చక్కగ పని చేయలేదనుట మన కెల్లరకును విదితము. ఒక సందర్భమున నీహక్క బిగిని ముప్పదిమైళ్ళ దూరము నడచినావని తలంపుము. అప్పుడు దేహము మిక్కిలి అలసిపోయి, మానసికముగ ఎట్టి పనిని చేయుటకును కూడ నీ విష్టపడవు. ఒక నెల రోజులపాటు నీవు పాదయాత్రచేసినచో, దేహము బాగుగా అలసిపోయి, కొన్నిరోజుల వరకును నీ నెట్టి పనులను చేయజాలని స్థితిలోనుండి పోవుదువు. సామాన్య స్థితికి వచ్చుటకై నీకు కొంత కాలముపట్టును. నిరంతరము కాయకష్టముచేయు వ్యవసాయదారులు మానసికముగ నెట్టి పనిని చేయజాలరు. బాల్యమునందు ఏ బాలుడైనను కొన్ని యంశములలో అసాధారణముగ పెరుగుదల చూపిన యెడల ఆతనియం దిమిడి యున్న శక్తి వ్యయమైపోయి ఆ బాలుడు కొంత కాలము వరకు భౌతికముగను, మానసికముగను సామ్యస్థితిని పొందుట వచ్చును. అన్నము తినగానే శరీరవ్యాయామము చేసిన పక్షమున జీర్ణ శక్తి క్షీణించును. అతిబాల్యమునందే మిక్కిలి కాయకష్టమును చేయుట ప్రారంభించు చిన్నబిడ్డలు ఎదుగు నొడుగులు లేకుండ నుండిపోవుదురు. ఈ యంశముల నాధారము చేసికొని మనము కొన్ని సత్యముల, తెలిసికొనవచ్చును. 1)న్నములగు రెండు అభివృద్ధులు అన్యోన్యవిరుద్ధములై యుండు సహజము. జీవితరంగములో నొక భాగమున నేదైన ప్రకృతి సాగుచున్న యెడల, అట్టి కృషి ఇతర భాగము

అలో కుంటుపడుట అనివార్యము. ప్రకృతి ధర్మములను సంపూర్ణముగ నుల్లంఘించినను, కొంతవరకు ఉల్లంఘించినను పైన నూచింపబడిన దుష్టఫలితములు తప్పక కల్గితీరును. నియమోల్లంఘనము తరచుగ జరగినను, లేక అప్పుడప్పుడు జరగినను నష్టము వాటిల్లక తప్పదు. మానసిక పరిశ్రమ కొరకై ప్రకృతిమూత మన కొసంగిన శక్తిని బింది మనము మానసికకృషి సల్పిన యెడల, ఇతర విషయములలో మనము తగినంత వృద్ధిని పొందజాలము. అంతేకాదు. అందువలన వివిధ రూపములలో మనకు నష్టము సంభవించగలదు. -ఈ విషయము నించుక పరిశీలింతము.

ఉదాహరణముగ ఒక బాలుడు తాను సహజముగ చేయవలసిన మానసికకృషికంటె ఒకించుక పొచ్చుగ కృషి సల్పినట్లు భావింపుము. అందువలన నాతని భౌతికాభివృద్ధి కొంతవరకు మాత్రమే క్షీణించును. అతడు ఎదుగదగినంత యెత్తుగ నెదుగడు. తగినంతగ ఒడలు చేయడు. అతని నరములు తగినంత బలిష్ఠములు కాజాలవు. పైన తెలుపబడిన నష్టములలో నేదైన యొకటి అతనికి తప్పక కల్గితీరును. మనము మానసిక కృషి చేయుచున్నప్పుడు మెదడునకు శాగుగా పనికల్గును. అట్లు పనిచేయుటవలన మెదడు తనకు సహజముగ గల పటిమను కోల్పోయి బలహీనమగుట సంభవించును. మెదడు చక్కగ పనిచేయుటకును, కోల్పోయిన బలమును మరల సంపాదించుటకును, రక్త ప్రసారము ధారాళముగ

నుండవలయును. దేహమునందలి రక్తము మెదడుకొరకే విస్తారముగ వినియోగపడిన యెడల, శరీరమందలి ఇతర భాగములకు వలసినంత రక్తప్రసారము లభించుట సాధ్యము కాదు. ఈ విధముగ అత్యధిక మానసిక కృషి శరీరము కృశించుటకు మూలమగును. ఒక వంక మనస్సు బలపడును. వేరొక వంక దేహమునకు హాని సంభవించును. ఇట్టి సందర్భములో మానవునకు కల్లు మేలు అతనికి సంభవించుచున్న హాని కంటె హెచ్చుగ నున్నదా యని మనము చింతింప వలెను. దేహమునకు సహజముగ నుండవలసిన దార్ధ్యము, కష్టసహిష్ణుత, ఆకారమున కుండవలసిన సంపూర్ణత మున్నగు వానిని పణముగ పెట్టి మనము జ్ఞానమును హెచ్చుగ సంపాదించినామని భావింపుడు. ఈ స్థితి మనకు లాభదాయకమా? నష్టదాయకమా? చింతింపుడు.

మానసికకృషి అత్యధికముగ చేసినపక్షమున సంభవించు నష్టము చాల తీవ్రమైనది. ఇట్టి సందర్భములో దేహభివృద్ధి మాత్రమేకాక మానసికాభివృద్ధికూడ జీగించును. ఇయ్యది శరీరశాస్త్రమునకు సంబంధించిన యొక ముఖ్య సిద్ధాంతము. శాస్త్రజ్ఞుల నేకులు దీనిని బలపరచినారు. వారి విధముగ తెల్పుచున్నారు. “అభివృద్ధి, వికాసము, అనునవి అన్యోన్యవిరుద్ధములు. ఈ సందర్భములో అభివృద్ధి యనగా ఒక జీవియొక్క దేహపరిమాణము హెచ్చుట యని తెలుపవచ్చును. వికాస మనగా నిర్మితి యొక్క పెంపుదల. ఈ రెం

జీవో వృద్ధై న నొక్కటి బలపడుచున్నప్పుడు రెండవదానిని ఊణత వాటిల్లును. ఈ విషయమును గుర్తించుటకై గొంగళి పురుగుయొక్కయు, ఐక్కలురాని స్థితియందలి పురుగు యొక్కయు ఉదాహరణను గైకొనుడు. గొంగళిపురుగు యొక్క దేహపరిమాణము శీఘ్రకాలములో వృద్ధిగాంచును. కాని ఈ జీవి బాల్యదశయందున్నప్పుడును, పెరిగి పెద్దదై నప్పుడును కూడ దీని నిర్మితి ఒకే విధముగ నుండిపోవును. ఇందెట్టి సంశ్లిష్టతయును ద్యోతకముకాదు. కాని ఐక్కలు రాని స్థితియందలి పురుగు విషయ మట్లుకాదు. దీని దేహ పరిమాణము విశేషముగ పెరుగదు. అంతేకాక ఈ జీవి పెరుగుచున్నకొలదియు దీని బరువు ఊణించును. కాని దీని నిర్మితి నానాటికిని సంశ్లిష్టతరమగుచు పోవుచుండును. అభివృద్ధి వికాసముల కన్యోన్యవైరుధ్యమున్నవిషయము సత్యమే కాని ఈ వైరుధ్యము తక్కువ తరగతి ప్రాణులలో మాత్రమే విస్పష్టముగ కానవచ్చును. ఉన్నత తరగతికి చెందిన జీవులలో నీ వైరుధ్యము స్పష్టముగ కానరాదు. ఈ ప్రాణులలో అభివృద్ధియును వికాసమును తోడ్పడనే జరుగుచుండును. కాని మానవులలోకూడ ఈ లక్షణము కొంతవరకు లేకపోలేదు. స్త్రీపురుషులను పోల్చి చూచినచో ఈ లక్షణము బాగుగా స్పష్టపడును. బాలికలయందు భౌతిక మానసిక వికాసములు రెండును కూడ శీఘ్రముగ ప్రారంభమై త్వరలోనే ఆగిపోవును. బాలురలో భౌతిక మానసిక వికాసములు

నెమ్మదిగ జరుగును. కాని వారయందు సంభవించు అభివృద్ధి సాచ్చుగ నుండును. బాలికలలో చిన్నతనమందే ఒక విధ మగు పరిణతి, సంపూర్ణతయు గోచరించును. వారి శక్తులన్నియు ఉన్నతతమ మగు స్థాయిని చేరును. ఇది యిట్లుండగా బాలునియందు నిహితమగు నిర్మాణశక్తి యంతయు అతని దేహాభివృద్ధి యందు వినియోగపడుచున్నది. అతని నిర్మితి తగినంతగ పృథ్విచెందదు. కావున ఈ దశలో బాలుడు మానసికముగను, భౌతికముగను కూడ ఒకింత వికారముగ నుండును. ఇప్పుడు మేము నిర్వచించిన నూత్రము దేహము యొక్క వివిధభాగములకును, దేహము మొత్తమునకును కూడ సమానముగ వర్తించును. దేహమునందలి ఏదైన నొక భాగము నియమిత సమయమునకు పూర్వమే నిర్మితిసంక్లిష్టత (లేక సంకీర్ణత) పొందినచో దాని అభివృద్ధి చాలవరకు నిరోధింపబడును. ఈ యాశము దేహమందలి యితర భాగములకు వర్తించినట్లే మనస్సునకు కూడ వర్తించును. జీవితారంభ దశలో మెదడు యొక్క స్థూలత హెచ్చుగ నుండును. కాని అందు నిర్మితిసంపూర్ణత కుంటువడియుండును. ఇట్టి మెదడునకు దాని యీడున కర్హమగుదాని కంటె హెచ్చు పనిని విధించినచో నయ్యది నిర్మితి యందు కూడ పురోగమింప వచ్చును. కాని ఇట్లు జరగిననాడు మున్నుండు మెదడు ఎదుగ వలసినంతగ ఎదుగదు. దానికి సంపూర్ణమగు శక్తి కూడ అలవడదు. ఈ విధముగ మెదడునకు రావలసిన అభివృద్ధి

వికాసములు నష్టపడుచు. బాల్యములోనే ఈడునకు మించిన మేధాసంపదను ప్రదర్శించు బాలురు కొంత కాలము గడచిన తరువాత ఎట్టి ఎదుగుపొదుగును లేక స్తబ్ధత్వమును వహించి, తమ తల్లిదండ్రుల యాశలను వమ్ముచేయుచు. ఇందులకు వై భౌతికనూత్రమే ముఖ్యకారణ మని మా తలంపు.

ఈడునకు మించిన విద్యను గరపుట పలన బాలబాలికలకు మేము పైన తెల్పిన నష్టములు సంభవించుచు. కాని వారి ఆరోగ్యమునకు సంభవించు హాని ఇంత కంటెను ప్రమాదకరము. ఇట్టివారల దేహయంత్రమునకు క్షీణత కల్గును. వారిశక్తులు దుర్బలమగును. వారిభావప్రపంచములో చీకటి యలముకొనును. దేహము తన ధర్మముల నిర్వహించు నష్టాడయ్యది మనస్సుపై ఎంత హెచ్చుగ తన ప్రభావమును ప్రసరింపజేయునో శరీరశాస్త్ర పరిశోధనలవలన తెలియవచ్చినది. మనస్సు ఉద్రిక్తత చెందిన యెడల జీర్ణశక్తి, రక్తప్రసారము, వానికి సంబంధించిన భౌతికకార్యకలాపములు హానిని పొందును. మన మెదడునందు నరములెన్నియో కలవు. అందుగల సుదీర్ఘమగు నొక నరమును శాస్త్రజ్ఞులు వాగస్ అని వర్ణించుచున్నారు. ఈ నరమునకును మన దేహములోని ప్రేవులకును సంబంధము కలదు. ఈ వాగస్ నరమునకు క్లిష్టత సంభవించిన పక్షమున ప్రేవులకు హానికల్గును; గుండెకాయ పనిచేయుటలో కూడ కొంత మాంద్యమేర్ప

డును. పై నరమునకు సంభవించు క్లిన్నత తగ్గగానే గుండె నెమ్మదిగ యధాప్రకారము పనిచేయసాగును. ఈ క్లిన్నత మరల ప్రారంభము కాగానే హృదయస్పందనము మరల మందగించును. ఈ యంశములను శాస్త్రపరిశోధకులు కావించిన ప్రయోగముల మూలముగ మేము తెలిసికొన్నారము. కావున అత్యధికశ్రమకు గురియైన మనస్సు దేహమునకు కూడ నష్టము నాపాదించునని మా విశ్వాసము. శాస్త్రరీత్యా తెలుపబడిన ఈ యంశములు మన నిత్యానుభవములచే బలపడుచున్నవి. మనకు ఆశ, భయము, కోపము, ఆనందము మున్నగు భావములు కల్గినప్పుడు గుండె దడదడ కొట్టుకొనును. భావము లుద్రిక్తతచెందినప్పుడు గుండెకాయ నీరసముగ పనిచేయును. అత్యంత భావోద్రేకము వలన కొందరు మూర్ఛ చెందుదురు. బహుశః ఇట్టి అనుభవమును నూపాఠకులలో పలువురు పొందియుండరు. కాని ఇట్టి మూర్ఛయొక్క కార్యకారణసంబంధములను వారు చక్కగ గుర్తింపగలరని మా నమ్మకము. మానసికోద్రేక మొకహద్దును దాటి పోయిన పక్షమున అయ్యది ఉదరకోశపు వ్యాపారమును కూడ ప్రభావితము చేయును. మిక్కిలి దుఃఖము కాని, మిక్కిలి ఆనందము కాని కల్గినప్పుడు ఒకలి నశించు నను విషయ మెల్లరకును తెలిసినదే. భోజనము పూర్తికాగానే మనస్సునకు మిక్కిలి ఆనందము కాని, మిక్కిలి దుఃఖము కాని కల్గించు సంఘటన ఏదైన జరగినచో, మనము తినిన

ఆహారము వమనరూపమున కుక్షీనుండి బయటకు వెల్వడును. లేదా మనజీర్ణకోశ మతికిష్టముపై ఆ యాహారమును జీర్ణించు కొనగల్గును. మానసికవ్యాపారము కూడ మితిమీరిన పక్షమున ఇంచుమించు ఇట్టి పరిణామములే సంభవించును. మెదడునకును, దేహమునకును గల సంబంధము సామాన్య విషయము లందును, అసామాన్య విషయములందును కూడ కాన్పించును. మనస్సునకు తీవ్రమగు నుద్రిక్తత కల్గినప్పుడు జీర్ణకోశమునందలి ప్రేవులకు తీవ్రమగు అలజడి తాత్కాలికముగ సంభవించును. కాని మెదడునకు సంభవించు ఉద్రిక్తత సామాన్యమే అయినను, అయ్యది నిరంతరము సంభవించుచు పోయిన పక్షమున జీర్ణకోశమునకు కొలదిపాటి హాని సంభవించును. కాని అయ్యది శాశ్వతముగ పరిణమించును. ఈ యంశము కేవల మూహాలపై యాధారపడినది కాదు. వైద్యశాస్త్రనిపుణు లీ విషయమును బలపరుపగలరు. సుదీర్ఘమగు మా స్వానుభవము కూడ ఈ సత్యమునే దృఢపరచుచున్నది. చిరకాలము వరకును మనస్సున కత్యధికపరిశ్రమ కల్గించిన యెడల దేహమునకు వివిధమగు వైకల్యములు కలుగవచ్చును. ఈ వైకల్యములను తొలగించుటకై రోగి యగు వాడు చాలకాలము విశ్రాంతి తీసికొనవలసి వచ్చును. అప్పుడు కూడ దేహము యధాస్థితి తిని పొందజాలదు. కొన్ని సందర్భములలో అత్యధిక మానసికశ్రమవలన గుండెకాయకు హాని సంభవించును. నాడి

రములు మున్నగునవి చక్కగ ఎదికి తమ తమ ధర్మములను నెరవేర్చజాలవు. కాయకష్టమువలన దేహ మలసిపోయినప్పు డయ్యది మరల యథాస్థితికి వచ్చుటకు కూడ చక్కని రక్త ప్రసార మావశ్యకము. బాలు డెదుగవలసిన కాలములో ఆతని జీర్ణకోశము చెడి, దేహమునకు తగినంత పరిశుభ్రమగు రక్తమును అందజేయజాలక గుండెకాయ ఆ రక్తమును తగినంత వేగముతో వివిధాంగములకు ప్రసారము చేయని పక్షమున, ఆ యల్పవయస్కుని కెంత నష్టము సంభవించునో ఆలోచింపుడు.

పై విషయములను గూర్చి సవిమర్శముగ తర్కించు వారికి ఈడునకు మించిన విద్యవలన కల్లు హాని చక్కగ బోధ పడును. అట్టి వారు నేడు మనదేశమున వ్యాపించియున్న విద్యాపద్ధతులను తీవ్రముగ ఖండింపక మానరు. ఈ అతీవ్యాప్త విద్యావిధానము నే దృక్కోణమునుండి చూచినను అయ్యది మనకు నష్టదాయకమే. జ్ఞానార్జనము దృష్ట్యా ఈ విధానము లోపభూయిష్ఠము. దేహమువలెనే మనస్సుకూడ ఒక హద్దు వరకు మాత్రమే విషయజాలమును జీర్ణించుకొనగలదు. ఆ మనస్సులో నీ వెల్లప్పుడును క్రొత్తసంగతులను నింపుచు వచ్చిన పక్షమున, అయ్యది వానిని జీర్ణించుకొనజాలక వెలుపలికి నెట్టివేయును. ఆ విషయములు మన మనోరంగమున శాశ్వతనివాస మేర్పచుకొనజాలక, త్వరలోనే మరపునకు వచ్చును. విద్య నీ విధముగ నేర్పించినయెడల, వానికి చదు

బలహీనమగును. నిమిషమునకు 72 పర్యాయములు కొట్టుకొనవలసిన నాడి మందగించి అరువదిసారులో అంతకు తక్కువయో కొట్టుకొనుచు. మరికొన్ని సందర్భములలో జీర్ణకోశమునకు తీరనిహాని వాటిల్లును. అజీర్ణవ్యాధి దేహమున ప్రవేశించి జీవితమును దుర్భరము కావించును. ఇట్టి వ్యాధులు కాలక్రమమున నివారణ కావలసినదే కాని వీనికి చికిత్సలేదు. మరికొన్ని సందర్భములలో గుండెకాయ, జీర్ణకోశము ఈ రెండింటికిని కూడ హాని కలుగవచ్చును. ఇట్టి రోగములు కలవారికి నిద్ర సరిగ పట్టదు. నిద్రలో తరచు మెలకువ వచ్చుచుండును. అత్యధిక మానసికపరిశ్రమచే ఆరోగ్యము కోల్పోయిన వారెల్లప్పుడును నిరుత్సాహముగ నుండురు.

పై యంశములను తెలిసికొనిన మీదట అత్యధిక మానసికపరిశ్రమవలన పసిబిడ్డలకును, పిన్నవయస్సు వారికిని ఎట్టి నష్టము సంభవించునో యాలోచింపుడు. హద్దు మీరిన మానసికకృషి వలన మనకు ఏదో ఒక హాని తప్పక సంభవించును : దేహము రోగగ్రస్తమైన కావచ్చును. లేదా క్రమక్రమముగ మన కాయము క్షీణించుటయైన సంభవించవచ్చును. ఆకలి సన్నగిల్లి, జీర్ణశక్తి తగ్గిపోయి రక్తప్రసారము మందముగ సాగుచున్నప్పుడు ఎదుగుచున్న దేహమెట్లు వృద్ధి గాంచగలదు ? మన శరీరమందలి నిర్మాణకార్యక్రమ మంతయు చక్కని రక్తప్రసారము పై ననే ఆధారపడి యుండును. రక్తప్రసారము చక్కగ లేనిచో నరములు, కండ

రములు మున్నగునవి చక్కగ ఎదికి తమ తమ ధర్మములను నెరవేర్చజాలవు. కాయకష్టమువలన దేహ మలసిపోయినప్పు డయ్యది మరల యథాస్థితికి వచ్చుటకు కూడ చక్కని రక్త ప్రసార మావశ్యకము. బాలు డెదుగవలసిన కాలములో ఆతని జీర్ణకోశము చెడి, దేహమునకు తగినంత పరిశుభ్రమగు రక్తమును అందజేయజాలక గుండెకాయ ఆ రక్తమును తగినంత వేగముతో వివిధాంగములకు ప్రసారము చేయని పక్షమున, ఆ యల్పవయస్కుని కెంత నష్టము సంభవించునో ఆలోచింపుడు.

పై విషయములను గూర్చి సవిమర్శముగ తర్కించు వారికి ఈడునకు మించిన విద్యవలన కల్లు హాని చక్కగ జోధ పడును. అట్టి వారు నేడు మనదేశమున వ్యాపించియున్న విద్యాపద్ధతులను తీవ్రముగ ఖండింపక మానరు. ఈ అతీన్యూక్త విద్యావిధానము నే దృక్కోణమునుండి చూచినను అయ్యది మనకు నష్టదాయకమే. జ్ఞానార్జనము దృష్ట్యా ఈ విధానము లోపభూయిష్ఠము. దేహమువలెనే మనస్సుకూడ ఒక హద్దు వరకు మాత్రమే విషయజాలమును జీర్ణించుకొనగలదు. ఆ మనస్సులో నీ నెల్లప్పుడును క్రొత్తసంగతులను నింపుచు వచ్చిన పక్షమున, అయ్యది వానిని జీర్ణించుకొనజాలక వెలుపలికి నెట్టివేయును. ఆ విషయములు మన మనోరంగమున శాశ్వతనివాస మేర్పచుకొనజాలక, త్వరలోనే మరపునకు వచ్చును. విద్య నీ విధముగ నేర్పించినయెడల, వానికి చదు

వనిన ససహ్యము కల్గును. చదువు నేర్చుకొను చున్నప్పుడు తనకు కల్గుచుండిన అసౌకర్యములవలననో లేక మెదడునందేదైన అసాధారణపరిస్థితి యేర్పడుట వలననో, బాలునికి పుస్తకము లనిన ప్రతికూలభావము కల్గును. సామాన్య పరిస్థితులలో విద్య నేర్చినవానికి కాలము గడచినకొలదియు తనంత తాను నూత్నవిషయముల తెలిసికొనవలెనను నుత్సాహము కల్గును. ఈ బాలునియందట్లుగాక జ్ఞానసముపార్జనాసక్తి క్షీణించును. ఈ అతివ్యాప్తవిద్యావిధానము మరియొక కారణముచేకూడ లోపపూరితమైనది. వలననగా — కేవలము విషయములను నేర్చుటవలన నెట్టి లాభమును లేదు. నేర్చిన విషయములను మనము చక్కగ సమన్వయము చేసికొనవలెను. ఇందులకు కాలమును, స్వయంవిమర్శయు ఆవశ్యకములు. బాలుడు చక్కగ గ్రహించి, జీర్ణించుకొనజాలని యంశముల నితరంతర మాతని మెదడులోనికి పంపుటకు యత్నించుట నిరర్థకము. అయ్యది మనస్సున కధికభారము కల్గించి, మనోవికాసమునకు ఆటంకముగ పరిణమించును. హంబోల్టు అను శాస్త్రజ్ఞుడు కూడ ఈ భావమునే బలపరచుచున్నాడు. జీర్ణించుకొనని జ్ఞానము మన మనోదేహమునకు క్రొవ్వు వంటిది. జీర్ణించుకొనిన జ్ఞానము ఆ మనోదేహమునకు కండరముల వంటిది. అత్యధికవిద్యవలన మరియొక గొప్ప హాని కల్గుచున్నది. గమనింపుడు. ఈ విధానము వలన బాలకుని దేహము క్రమక్రమముగ క్షీణించును. అట్టి పరిస్థితియందు

మనస్సు ఎంత నిశితముగ నున్నను లాభ మెట్లు కలుగ గలదు? మానవుడు జీవితరంగమున విజయలాభములను పొందవలె నన్నచో ఆతనికి విశేషజ్ఞాన మున్నంతమాత్రమున లాభములేదు. ఆ జ్ఞానముతోపాటు ఆతనికి శరీరపాటవము కూడ కావలెను. జ్ఞానార్జనముకొరకై శరీరపాటవమును బలి చేయు విద్యావిధానము ఆత్మఘాతకము కాదా? విద్యావిషయములో నెట్టి లోపమున్నను, దృఢనిశ్చయము నలనను, నిరంతర పరిశ్రమ నలనను మానవుడు జీవితరంగమున విజయముల సాధింపగలడు. ఆరోగ్యమును చెడగొట్టుకొన నక్కర లేకయే మనము మన కావశ్యకమగు విద్యను సాధింపవచ్చును. ఇట్టి విద్యయొక్క సహాయముచే మనము జీవితరంగమున నెంతటి మేధాసంపన్నులనైనను ఓడించి, ముందునకు సాగి పోవచ్చును. తన శక్తి నంతను వినియోగించి పనిచేసిన పక్షమున చిన్నపాటి యంత్రముకూడ పొచ్చు పనిని సాధింప గలదు. దుర్బలముగ పనిచేయు యంత్ర మెంత పెద్దదైనను, అది యెక్కువ పని చేయజాలదు. యంత్రమునకు వన్నె పెట్టుచు శక్త్యుత్పాదకమగు ఆవిరిని సిద్ధముచేయు బాయిలర్ ను పాడు చేయుట అవివేకము కాదా? అత్యధికవిద్యను సమర్థించు వారికి జీవితసౌఖ్యమునకై ఏ యే యర్థములు కావలయునో తెలియవని చెప్పవలయును. ఒకవేళ మన మీ మార్గము వలన జీవితమందు విజయమును సాధించినను, మన ఆరోగ్యము సంపూర్ణముగ చెడినందున నిజమగు నానందము మన

కెంతమాత్రమును లభింపదు. ధనమును సంపాదించ గల్గినను, నిరంతర రోగగ్రస్తులమై శాధపడుచుండిన పక్షమున నా ధనము మన కెట్లు లాభింపగలదు? లోకములో మనకు కీర్తిప్రతిష్ఠలు లభించినంత మాత్రమున లాభమేమి? దానితో పాటు మనకు అజీర్ణవాతవ్యాధి సంభవించినచో పేరు ప్రతిష్ఠల వలన నేమి సౌఖ్యము కలుగగలదు? చక్కని జీర్ణశక్తి, దృఢమైన నాడి, నిరంతరమగు ఉత్సాహాతిరేకమును మాన వుని సౌఖ్యజీవనమునకు హేతువులని మేము పేరుగ తెలుప నక్కరలేదు. ఇతరములగు నెట్టి అనుకూలతలును వీనితో తులదూగజాలవు. మన భావిదశ యెంత ప్రకాశవంతముగ నున్నను ఆరోగ్యము లేనియెడల జీవిత మంధకారపూర్ణ మగును. చక్కని దేహారోగ్య మున్ననాడు కష్టములలో కూడ కొంత సౌఖ్యము కాననగును. కావున అతివ్యాప్తవిద్య ఈ దిగువ కారణముల వలన నష్టదాయకమని మేము ప్రతిపాదించుచున్నారము : ఈ విధ్యావిధానముచే సంపాదించు జ్ఞానమును మనము త్వరలోనే మరచి పోవుదుము. ఈ విధానము వలన శాలునకు జ్ఞానార్జనము నెడ వైముఖ్యతకల్గును. ఈ విధానమునందు జ్ఞానసముపార్జనమునకే గాని దాని సద్వినిమయమున కెట్టి తావును లేదు. నిజమునకు జ్ఞానసంపాదనము కంటె జ్ఞానవినిమయమే ముఖ్యతరము. శరీరపాటవము క్షీణించినను, లేక నశించినను ఎంత సుశిక్షితమగు బుద్ధియును కూడ పనిచేయజాలదు. అతివ్యాప్త విద్య మన శరీరపాటవమును నష్ట

పరచును. ఈ విద్యావిధానమువలన బాలుని ఆరోగ్యము నశించును. జీవితమందలి యితర లాభము లారోగ్యముతో సమానములు కావు. అనారోగ్యముచే నవయుచుండువానికి స్వకార్యవైఫల్యము వలన కల్గు దుఃఖ మింతింత యని వర్ణింపజాలము.

ఈ అతివ్యాప్త విద్యావిధానము వలన పురుషులకంటె స్త్రీలకు ఎక్కుడు హాని కల్గును. బాలురు మనస్సున కుల్లా సము కల్గించు ఆటల నాడియు, ఇతరవిధముల శరీరవ్యాయామము చేసియు, విశేష మానసికపరిశ్రమచే కల్గు దుష్పరిణామముల కొంతవరకు నివారణ కావించుకొందురు. బాలి కల కిట్టి యవకాశములు తక్కువ. కావున అతివ్యాప్తవిద్య వలన కల్గు నష్టములకు వా రెక్కుడుగ పాలగుదురు. కావుననే బాలురలో కంటె బాలికలలో చక్కని దేహసౌష్ఠ్యమును, ఆరోగ్యమును తక్కువగ కానవచ్చుచున్నది. ఈనాడు మన లండను సమాజమున కానవచ్చు యువతులలో పలువురు పాలిపోయిన ముఖములతో, పూచికపుడకలవంటి దేహములతో, ఎండిపోయిన వక్షములతో ప్రత్యక్ష మగుచుందురు. ఇందులకు హేతువు ఆటపాటల యానందము నెరుగని నేటి క్రూర విద్యావిధానమే యని మా యభిప్రాయము. ఇట్టి యువతులకు వారి విద్యార్జనమువలన కల్గు లాభములకంటె దేహక్షీణతవలన సంభవించు నష్టములే హెచ్చుగ నుండును. ఈ విద్యావిధానము మనస్సుయొక్క పుష్టికొరకై దేహసౌష్ఠ్య

వమును బలిచేయుచున్నది. తమ ఆడుబిడ్డలు సౌందర్యవతులుగ నుండవలయునని కోరు తల్లు లెవ్వరును ఇట్టి విద్యావిధానము నంగీకరింపకూడదు. నేటి విద్యావతులకు పురుషుల అభిరుచులు తెలియవు కాబోలు. లేదా ఆ యభిరుచుల గూర్చి వారు (స్త్రీలు) తప్పడు అభిప్రాయముల నేర్పరుచుకొని యుండవచ్చును. పురుషులకు స్త్రీల పాండితీ విభవముతో పనిలేదు. వారికి స్త్రీయందు కాపలసినవి దేహ సౌందర్యము, సత్స్వభావము, లోకజ్ఞానము. చారిత్రకజ్ఞానము కంటె, నీలదుకూలసౌందర్యముచే వనిత యెక్కుడు విజయముల సాధింపగలదు. ఇటాలియను భాషను చక్కగ నేర్చినదను కారణముచే ఒక స్త్రీపై మరులుగొన్న పురుషు లెవ్వరినైన మీరు చూచినారా? శకుంతలయొక్క గీర్వాణబాషా పాండితీవైభవమును గాంచి ఆమె పాదదాసుడైన దుష్యంతుడు మీకు కానవచ్చినాడా? తళతళలాడెడు చెక్కిళ్ళును, నవ్వుచూపులును పురుషుని తప్పక ఆకర్షింప గలవు. చక్కని నిండైన విగ్రహము నెల్లవారును సాపేక్షముగ తిలకింతురు. దేహోగ్యము బాగుగా నున్నపక్షమున చురుకుదనమును, సత్స్వభావమును అలవడును. వీనివలన వనిత పురుషులకు ప్రేమపాత్రురాలగును. ఇతరములగు మంచితక్షణములు లేకపోయినను కేవల శారీరకసౌందర్యమును చూచి, యవతులను ప్రేమించిన పురుషులనేకులు కలరు. ఇది మన మెల్లరమును ఎరింగిన యంశమే. కాని భౌతిక నైతిక సౌందర్య

ములు లేక కేవల విద్యాసంపదచే పురుషుని ఆకర్షించిన స్త్రీలు మిక్కిలి అరుదు. పురుషుని హృదయమున నుద్భవించు ప్రేమ యను సంకీర్ణ భావమునం దనేకాంశములు చేరియున్నవి. ఇందు బాహ్యసౌందర్యము ప్రథమస్థానమును వహించుచున్నది. గుణసౌందర్యమునకు రెండవ స్థానము లభించును. బుద్ధిసంపద కథమస్థానము మాత్రమే మిగులును. బుద్ధిసంపద యనగా గ్రంథములనుండి సేకరించిన జ్ఞానసంచయము కాదు. సహజ మగు చురుకుదనము, తెలివితేటలు, పరేంగితజ్ఞానము అను లక్షణములను మేము బుద్ధిసంపదగ వర్ణించినారము. మేము తెల్పిన విషయములు పురుషజాతి కశౌరవము కల్పించుచున్న వని కొందరు విమర్శకులు మూపై ఆగ్రహపడవచ్చును. కాని ఇయ్యది దై వనిర్ణయ మని మా సమాధానము. ఈ యేర్పాటు లోని ఆంతర్యము మనకు నోచరింపకపోవచ్చును. కాని ఇందువలన కొన్ని లక్ష్యములు సాధింపబడుచున్నవి. నూత్నముగ పరిశీలించువారి కిందలి యాంతర్యముకూడ తెలియ వచ్చును. మానవుని భావితరముల సంరక్షించి కాపాడుట ప్రకృతిమాతయొక్క ముఖ్యలక్ష్యములలో నొక్కటి. భావితరములు ఔమముగ నుండవలయు ననిన సుశిక్షితమగు మనస్సుకంటె దృఢగాత్ర మెక్కుడు ముఖ్యము. దుర్బల దేహులగువారి సంతతి ఒకటి రెండు తరములలో నశించును. బుద్ధివిశేషము కొరవడినను మనలో చక్కని దేహపుష్టి నెల కొని యున్నపక్షమున నయ్యది భావితరములకు ఔమంకరము.

భావితరములవారు బుద్ధిసంపదను క్రమక్రమముగ నుత్తమోత్తమ స్థాయికి తెచ్చుటకు సావకాశము కలదు. కావున మానవునియందు నెలకొనియున్న సహజమగు కోర్కె లెంత సమంజసములో గుర్తింపుడు. లాభనష్టములమాట యట్లుండనిచ్చి, బాలికల మనస్సులను జ్ఞానపూర్ణములు గావించుట కొరకై వారి దేహముల క్రుంగదీయునట్టి విద్యావిధాన మెంతమాత్రమును సమర్థనీయము కాదు. బాలికలకు మీచిత్తము వచ్చినంత ఉన్నతవిద్య గరపింపుడు. కాని దాని వలన వారి దేహమున కెట్టి హానియు సంభవింపకూడదు. దేహమునకు క్షీణత నాపాదించు విద్యావిధానము నవలంబించుట ఆత్మవినాశకరము. ఇట్టి విద్యవలన బాలికల భావి జీవితము పాడైపోవును. ఇందువలన వారి ఆరోగ్యము పాడై వా రాజన్యమును బాధపడుటయే కాదు. వారి కాజన్య నిర్బంధకన్యాత్వముకూడ సిద్ధించును.

ఈ నాడు మన బాలబాలికల కొసంగుబడుచున్న శారీరకశిక్షణ అనేకవిధముల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. వారికి మన మొసంగుచున్న ఆహారము, దుస్తులు, శరీర వ్యాయామమును లోపభూయిష్టములు. వారిచే మన మీఠునకు మించిన మానసికకృషి చేయించుచున్నాము. ఈనాటి విద్యావిధానమును బాగుగా విమర్శించి చూచిన యెడల మనము లేబ్రాయపు విద్యార్థుల అభివృద్ధికై కల్పించు దోహదములు మిక్కిలి పరిమితమైయున్నవనియు, వారినుండి మనము

రాబట్టుచున్న పనిపాటలు చాల హెచ్చుగ నున్నవనియు తెలియవచ్చుచున్నది. పనిని రాబట్టుటలో ఈ విద్యావద్ధతి పిన్నవారికిని, వయస్సు వచ్చిన వారికిని నడుమ నెట్టి తారతమ్యమును చూపుటలేదు. ఈ వద్ధతుల నవలంబించువారు శారీరశాస్త్రవిషయిక మగు నొక ముఖ్యసత్యమును విస్మరించుచున్నారు. ఇతర ప్రాణులందును, మానవులందును కూడ బాల్యదశయందు శారీరకశక్తులన్నియు తత్ప్రమాణమునకును, అభివృద్ధికిని వినియోగపడుచుండును. కావున నీ పనిపాటిలో మానసికకృషి కొరకును శారీరకకృషి కొరకును ఎట్టి సత్వమును మిగిలి యుండదు. కావున శైశవమందును, బాల్యమందును జీవియొక్క దేహాభివృద్ధి కొరకే ఆతని యందలి సర్వశక్తులును వ్యయపడనలెను. ఇతర కార్యకలాపము లీ సందర్భమున నంత ముఖ్యములు కాజాలవు. కావున నీ దశయందు మనము జీవి కాహారరూపమునను, తదితర సౌకర్యముల రూపమునను సాధ్యమైనంత బలిమిని చేకూర్పవలెను. కాని ఆ ప్రాణినుండి మనము విశేషము పనిని ఆశింపరాదు. శిశువెంత శ్రీఘ్రముగా నెదుగుచున్న మన మాతనిపై అంత తక్కువ శారీరకమానసిక భారమును వేయవలయు నని దీని భావము. బాలుని ఎదుగు పొదుగులు తక్కువ యగుచున్న కొలదియు మన మాతని శారీరక మానసిక కృషి క్రమముగ హెచ్చింపవచ్చునని ఇందువలన వ్యక్తమగుచున్నది.

ఈనాడు సార్వత్రికముగ కాననగుచున్న ఈ అతివ్యాప్తవిద్యావిధానము సామాజికవికాసము నందలి మన ప్రస్తుత

దశసుండి యుద్భవించినదని మా యభిప్రాయము. అనాగరక దశయందు మానవుని ముఖ్యకార్యకలాపము లాత్మసంరక్షణము కావించుకొనుట, ఇతరులపై దాడి కావించుటయు మాత్ర మైయుండెను. అందులకై ఆతనికి శరీరపాటవము, ధైర్యసాహసములు చాల అవసరముగ నుండెను. అప్పటి విద్యావిధానము కేవల శారీరకశిక్షణరూపమును వహించెను. మానసికశిక్షణ కా నా డెట్టి ప్రాముఖ్యతయును లేకుండెను. జమిందారీ యుగములో వ్రాతకోతలు నేర్చినవారును, గ్రంథముల చదువువారును అనిన నిరసనభావ ముండెడిది. ఇప్పుడు కాలము మారినది. మన సమాజమున శాంతి నెలకొనినది. ఇప్పుడు శరీరపాటవము కాయకష్టము చేయువారికే కాని ఇతరుల కవసరములేదు. సమాజము నం చున్నతిని సాధించుటకై నేడు మనకు కావలసినది మానసికబలము. కావున నిప్పుడు మన విద్యావిధానము కేవల మానసికశిక్షణగ పరిణమించినది. శరీరబలము నెడ మన్నన చూపి మానసికాభివృద్ధిని తిరస్కరించుటకు మారుగ నిప్పుడు మనము మానసికాభివృద్ధికి గౌరవము కల్పించి శరీరపోషణను తిరస్కరించుచున్నారము. ఈ రెండు పద్ధతులును కూడ తప్పు. మానసికాభివృద్ధికి శరీరదార్ధ్యము మూలము. కావున మన స్సనకు మెరుగులు దిద్దుచు మనము శరీరము నలక్ష్యము చేయరాదు. శరీరమును బలిపెట్టి బుద్ధిని పెంపుచెందించుట అవివేకము. కావున విద్యావిషయమున మనము అర్వాచీన ప్రాచీన భావములను సమ్మేళనము కావింపవలెను.

శరీరారోగ్యమును కాపాడుకొనుట మన విధులలో నొక్కటి యని తెలిసికొనిననాడు మనము దేహమును మన స్సును కూడ సమానముగ శ్రద్ధతో కాపాడుకొందుము. దేహమునెడ నిర్వహింపవలసిన నైతికధర్మములు కొన్ని కలవను నంశమునే యెవ్వఁడు నేడు గుర్తించుటలేదు. మనము సర్వసాధారణముగ పల్కునట్టి పల్కులను, చేయునట్టి చేతలను శ్రద్ధగ గమనించిన యెడల శరీరమును మన యిష్టము వచ్చిన చొప్పున వాడుకొనవచ్చునను నొక భావము సర్వత్ర వ్యాపించియున్నట్లు వ్యక్తముకాగలదు. ప్రకృతి ధర్మముల నుల్లంఘించుట వలన కల్లు కలతలను నిర్వహింపకములగు బాధలుగ మనము పరిగణించుచున్నాము. ఘోరమగు నేరముల కయ్యది ప్రతిఫలమని మనము గుర్తించుటలేదు. శరీరమును చక్కగ కాపాడుకొననివారు భావితరముల యెడల ఘోరమగు నపరాధమును చేసినవారు. కాని వారు తాము కావించుచున్న నేరముల కన్గొనుటలేదు. సురాపానము శారీరకధర్మముల వ్యతిరేకించుటయని మనము గుర్తించి, ఖండించుచున్నాము. సురాపానమువలెనే ఇతర శారీరక నియమోల్లంఘనములు కూడ పాపహేతువులు. సమాజమునం దెల్ల వారును ఈ సత్యమును గుర్తించిననాడు మన విధ్యావిధానమునందు బాలబాలికల శారీరకశిక్షణ కర్తవ్యము లభింపగలదు.

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్వపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దినీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్యర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్ణులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేన్బైండ్)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘ్న తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ఫూనేర్పుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్ బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్ బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్ స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. పుడ్థేరపి	63-00
21. న్యాచురల్థేరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్టుడే	99-00
27. హెల్త్ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టెల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్లు, ప్లేడ్ రైస్లు, వెరైటీరైస్లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్ ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

**సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.**

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(చీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళి:-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తోట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL
www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగాలు
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్లతో లభించును.